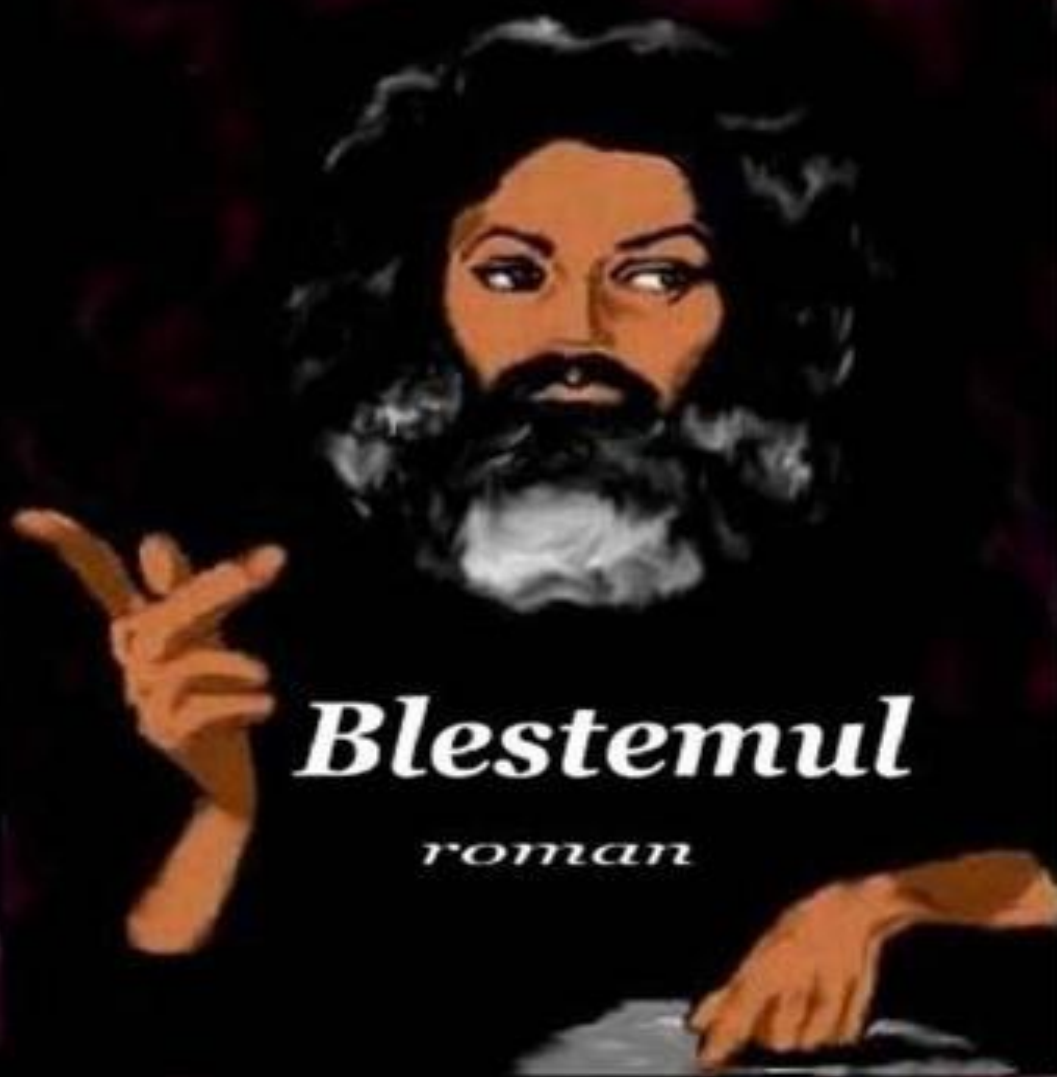

Leliana Stancu

Blestemul
roman

2011
SEMĂNĂTORUL
Editura

Leliana Stancu

Blestemul

Roman

“Un acrobat al neantului plutind pe sfori întinse între lumi paralele, ieșind mereu din mine, întruchipat în alte și alte forme de revelații, ca o colecție de destine aruncate în apatie de zei deprimați, ce guvernează bizar, din afara timpului.

Un eu fără viitor, blestemat să mă tot întorc mereu în timp, pentru a-mi reîncepe iar și iar lumea mea de-a pururi pierdută. Un blestemat perplex în fața aparențelor și imposibil de a mă regăsi cu adevărat, de a putea discerne între feluritele fațete ce mă înconjoară, care sunt eu cel real, cel adevărat, cel primordial. Un eu fără prezent și fără evoluții, pierdut într-un vârtej al deznădejzii.

Un monument de tristețe universal, ale cărui lacrimi scaldă omenirea în ploi devastatoare.”

Cu drag, fiicei mele, Iulia.

Prefață

Romanul “Blestemul” a fost scris nu acum, când a fost așternut pe paginile unei cărți, ci a fost scris pe parcursul unei vieți îndelungate de artist. Când s-a decis să scrie idealurile vieții ei într-un volum, toate ideile, sentimentele erau déjà intens trăite, gândite, cernute prin sita filozofală personală, supuse judecății Celui Atotștiutor. Acum scriitoarea a făcut un ritual sacru, de a turna toată filozofia, toată experiența vieții într-o carte de minuni, care tinde să cuprindă în ea cele mai nobile trăiri, cele mai tulburătoare ipostaze ale vieții care se luptă cu veșnicia, pentru afirmare, pentru atingerea nivelului de noblețe supremă.

Cartea este un roman oare? Nu, nu este un roman. Atunci este un basm? Nu, nu este nici basm. Cartea este o Biblie a sufletului propriu. Nu acțiunea este pe primul plan, ci trăirea artistică. Cartea este o colecție de ipostaze dintre cele mai inedite, din vremurile cele mai îndepărtate, sau mai recente, unde cronologia evenimentelor nu e importantă. Importantă este impresia artistică. Nici așa nu este bine spus. Importantă este dragostea. Dragostea eternă este cea mai importantă dintre toate.

Cartea se citește dintr-o suflare, te încântă, este ca o invazie de descrieri minunate, o galerie bogată de tablouri, scene, stări de sentimente. Frumosul este regina descrierilor. Sufletele netrebnice

sunt pedepsite, nu au parte de veșnicie, în ciuda unei bunăstări materiale temporare. Supraviețuiesc doar frumusețea și dragostea.

Are cartea, însă, și parte de acțiune cât pentru un roman: ultimele două capitole. Acolo se întâmplă atâtea lucruri stranii, încât tensiunea scenica ajunge la paroxism.

Dar fericirea, fericirea unde o vom găsi noi oare? Cartea nu ne dezleagă acest mister. De nenumărate ori, când toate sunt bune, când frumusețea personajelor este cutremurător de bine descrisă, când sunt toate condițiile ca personajele principale să ducă o viață fericită, edenică, atunci apar factorii răului care distrug toate aceste perspective de fericire. Dar, noi nefiind chiar adepții metimpsihozei asiatice, divinitatea oferă noi și noi șanse ca binele, înfrățit cu frumosul absolut, să regăsească Edenul pierdut, și care, cu siguranță, va fi regăsit.

Viorel Darie

1

Câte-o rază de soare mai apărea din când în când printre norii încă răsfirați pe deasupra muntelui, dar puterea lor era firavă, în timp ce norii se adunau ca niște continente războinice și, după ce împânziseră bolta, începeau acum să se lase ușor printre piscuri, tot mai jos, tot mai aproape de poteca pe care Angela urca, la început doar puțin îngrijorată, apoi, din ce în ce mai des privirea ei brăzda împrejurimile, atentă la fiecare adiere de vânt ori aversă. Era bună puțină ploaie, o ajuta să poată urca; altfel, sub soarele arzător de mai adineauri, urcușul ar fi fost imposibil, chiar dacă poteca, încă în pantă lină, nu prevestea zona abruptă la care avea să ajungă în curând.

Plecase pe la prânz, după ce vizitase peștera și schitul dinăuntrul ei; frumoasă, mare, amenajată cu niște scări de lemn - acum deja putred și alunecos, cu proiectoare electrice de lumină spre cele mai întunecoase și pitorești unghere și tăblițe care afișau, din loc în loc, denumirea diverselor coridoare săpate în munte cu mii de ani în urmă de furia apelor și zelul vânturilor rătăcite prin adâncuri. Avea antrenament, iar câteva sute de metri înălțime n-ar fi trebuit să fie un efort prea mare pentru ea. Doar băieții de la salvamont o speriaseră puțin:

- Noi nu vă sfătuim să plecați acum pe un drum necunoscut.
- Dar am hărți, ripostase ea; iar drumul e marcat.
- Da, e marcat bine, pe pietre și pe stâlpi, dar sus, la peste două mii, e viscol; e totul negru, nu veți mai vedea niciun marcaj. E periculos; nu puteți ajunge. E periculos și pentru noi, care cunoaștem drumul, dar când e beznă și nu vezi nimic, ce folos?
- Am lanterna bună, adăugă ea, hotărâtă.
- Nu vă putem opri, dar după ce veți ajunge la cascadă, sper să vă convingeți că nu mai puteți înainta și să vă întoarceți. Va fi drum deschis, ușor de coborât.

Nu ajunsese la cascadă, mai avea puțin, dar deja soarele întrase în nori. Temperatura era însă plăcută iar stropii reci o înviorau tocmai cât să-și poată continua urcușul fără prea mare efort.

La douazeci de metri în lateral, trei băieți coborau. Îi întrebă nerăbdătoare:

- Veniți de sus? Cum e vremea?
- Rea. Doar nu vreți să ajungeți în vârf?
- Ba da, vreau.
- Nu puteți. Mai bine vă întoarceți cu noi.
- Nu mă întorc...

- O să vă întoarceți mai târziu, dar va fi mai greu, că n-o să mai aveți cu cine. Se pune ploaia tare și, la coborâre, e alunecos.

- Eu urc, zise ea și continuă aparent hotărâtă, dar cu oarece întrebări în suflet.

Cascada era veselă și ar fi făcut multe poze dacă nu s-ar fi grăbit. Dar acum n-avea timp; trebuia să ajungă sus până nu se lăsa complet ceața care deja începuse să atârne tot mai grea printre munți. Își puse pelerina de ploaie și băgă camera foto să nu se ude degeaba.

Trecu de cascadă, apoi pierdu pârâul, poteca ei ocolind o moviliță, apoi încă una și încă multe altele. Dar erau marcaje mari, pe pietre și, din loc în loc, pe stâlpi. Doar că ele se vedeau din ce în ce mai slab. Scoase lanterna: lumina ei încă bătea puternic în negura ce prindea teren în juru-i.

Ajunse la stânci odată cu întunericul. Aici nu mai era nici vorbă de marcaje, iar lanterna n-o mai putea ține în mână, căci îi trebuiau amandouă mâinile ca să se cațere pe pietrele ascuțite și alunecoase. Ploaia cădea acum hotărâtă iar vântul șuiera printre stânci.

De sus, coborau doi oameni. Îi întrebă, de data asta, cu mai puțin curaj:

- Cum e sus? Se poate ajunge în vârf?
- Unul din ei își îndreptă lanterna spre piept.
- Vedeți geaca mea? De felul ei, e neagră.

Geaca era acum albă, din cauza gheții care se lipise pe ea. Întelesese cum era sus. Viscol.

- Haideți înapoi, e greu și de coborât, dar suntem trei, avem mai multe șanse să ajungem în vale. Sus, oricum, nu puteți ajunge. Și nu veți mai întâlni pe nimeni în cale, că nu mai coboară nimeni pe vremea asta.

- O să urc, totuși. Eu pot...

Angela plecă târându-se pe piatra udă, în timp ce cei doi mai încercau încă, fără folos, s-o întoarcă din drum.

Trecu porțiunea dintre stânci și regăsi poteca de pământ. În jur, beznă. Stâlpii cu semne nu mai puteau fi văzuți, că lanterna nu mai bătea așa departe. Abia pe pietre, jos, mai distingea, cu greu, un marcaj, când ajungea chiar lângă el; lanterna nu mai bătea nici la un metru.

Apoi n-o mai putu ține în mână, căci mâinile îi înghețaseră de nu mai putea mișca degetele. Întinse mâna în dreapta și se lovi de peretele de stâncă. Bâjbâi în stânga și, după marginea abruptă a potecii, întelesese că se afla pe buza unei prăpăstii. Pășea încet, lipită de peretele de stâncă, abia mișcându-și picioarele înghețate. Întelesese că nu mai putea fi vorba de întoarcere. Trebuia să meargă înainte, cu orice risc. Să meargă întruna, să ajungă la drum deschis și să nu înghețe. Oricât de obosit ai fi, pe munte nu ai voie să te oprești noaptea, pe viscol.

La un moment dat, în valea din stânga potecii, parcă un val alb se unduia ușor. "Cred că e o turmă de oi", își zise. Se opri o clipă, încercând să zărească ciobanul în lanul mișcător. Nu se vedea nimic. Se adăpostise și el între oi, săracul. Și ea ar fi vrut. Întelesese că era poate singura ei scăpare, până la ziuă: să stea între oi, să nu înghețe. Vru să-l strige pe cioban; în zadar, gura îi era înghețată, nu putu să miște buzele. Și nasul îi era înghețat și respira din ce în ce mai greu. Întelesese că nu poate striga și-și continuă drumul încet, sovăitor.

De data asta nu mai voia să facă nicio greșală; știa că nu va ajunge, hotărî doar să-și păstreze forțele pentru a rezista cât mai

mult; așadar, niciun efort inutil. Pipăia cu mâna dreaptă stânca, pentru a nu se îndepărta de ea și a nu cădea în prăpastie, neștiind cât de lată e poteca. Acum nu mai vedea nimic; și genele îi înghețaseră și ochii i se lipeau, înghețați și ei. Picioarele îi erau două blocuri grele de gheață iar genunchi parcă-i trozneau la fiecare îndoire.

Nu știa de cât timp merge așa. Se bucura că încă mai poate gândi, dar știa că luciditatea nu o va mai putea ajuta mult timp. Deja parcă nu mai simțea disperarea de adineauri... Știa că treptat va veni liniștea, împăcarea, bucuria renunțării. La ce bun, să te zbați, să continui, să te chinui? Iată, e așa bine să te așezi, să te odihnești, acum, când nu mai simți nimic, nici ger, nici teamă, nici oboseală. Doar o imensă bucurie că toate au un sfârșit și iată, acesta a venit.

“Niciun om nu poate fi considerat fericit atâta timp cât este în viață”.

Știa cum se moare pe munte, în astfel de condiții. Împăcat cu tine însuși, cu muntele, cu viața și cu moartea. Este momentul în care afli, cu luciditate și uimire, că nimic nu contează. Că nu ești prizonierul muntelui, cum tocmai crezusei. Nici al vieții. Nu ești prizonierul nimănui, ești un fragment infim din natură, și toată averea ta e un atom de timp și unul de spațiu.

Ce? Timpul și spațiul nu au atomi? Iată, încă mai poate glumi.

Apoi, complet neașteptat, i se păru că, de nu se știe unde, se auzi un glas, ba chiar mai multe. Glasuri îndepărtate, pierdute în noapte. Și imediat, o ușă trântită.

Deschise ochii mari și scrută întunericul adânc. În fața ei, zidită în stânca abruptă, Mănăstirea Taktsang își ridică acoperișurile roșii pe ziduri albe, neîntinate de trecerea a opt secole, de când fusese construită. Nu înțelese cum a ajuns în Munții Bhutan, în fața uneia dintre cele mai sfinte mănăstiri budiste. Așadar, aici este Lăcașul Tigrilor. Privește cu nesaț zidurile ce se înalță semețe direct din stânca prăpăstioasă. E un peisaj magnific, de neuitat. Ceva ce nu vezi deseori.

Un colț de vis din care n-ar mai pleca.

Se visează colindând muntele pe serpentinele prăpăstioase, apoi cățărându-se pe stânca abruptă, poposind în păduri de brazi falnici și din nou escaladând, fermecată, crestele, înspre înaltul cerului.

Ochii o dor, forțați să vadă prin întuneric, apoi imaginile se estompează și încet, încet, pier ca prin ceață iar întunericul se lasă din nou, greu, de nepătruns. Mănăstirea Taktsang se-ntoarce de unde venise, în Munții Bhutan ori în gândurile ei care pesemne o luaseră razna, căci iată, realizează acum că e singură pe un colț de stâncă pustiu și întunecat, prinsă aici de un viscol necruțător, fără putință de scăpare.

Și imediat, o ușă trântită. Un glas interior venit de departe îi șoptește: o cabană. E posibil? Aici, în apropiere?

Ori asta e ultima fază, cea a pierderii cunoștinței și a delirului, despre care nu aflase pentru că nimeni nu se mai putuse întoarce din acest punct, pentru a mai putea povesti?!

Apoi mai multe glasuri se auziră într-un cântec vesel și raza unei lanterne sclipi într-un cerc grațios prin noapte. Se ridică, abia îndrăznind să speră că nu visează din nou. Ușa se auzi trântită pentru a doua oară și se lasă din nou tăcerea, în întunericul deplin.

Dar asta numai o clipă, până când cerul fu brăzdat de un fulger uriaș, ce luminează totul în jur întocmai ca un reflector așezat deasupra unei scene.

Angela văzu acum foarte clar cabana, la cincizeci de metri de ea, precum și drumul ce avea să o ducă până acolo. Se ridică și porni spre căsuța de lemn, uitând parcă de gheața care o poleise din cap și până-n picioare, de oboseală, de frică.

Trăznetul căzu foarte aproape, amplificat de ecoul stâncilor din jur. Muntele se cutremură. Părea că hăurile vuiiau într-un tânguie înfricoșător, bucăți mari de stâncă se prăvăleau în adâncuri, totul părea că a luat-o la vale antrenând pietre și păduri la un loc. Bezna redeveni mai neagră ca oricând.

Angela nu se opri; urca, acum, ca un robot, fără să vadă ori să audă ceva în jur. Nici nu simți când se termină poteca ce ducea spre

cabană. Ușa era înțepenită cu zăvorul. Bătu cu ultimele puteri, înainte de a se prăbuși pe prag.

Îi deschise cabanierul care tocmai se întorsese de-afară; alți băieți se adunară și o ridicară de jos, purtând-o pe brațe până la o bancă unde o întinseră uimiți; nu le venea să creadă că pe așa o vreme, cineva a putut ajunge la ei, mai ales că echipamentul ei era potrivit cel mult pentru o excursie pe coline, de câteva ore. Cea mai apropiată cabană era la două ore de mers pe timp frumos, nicidecum pe viscol. Dar de-acolo n-ar fi lăsat-o nimeni să plece pe o astfel de urgie.

Îi aduseră o cană cu ceai cald și o ajutoră să-și dea jos hainele țepene de gheață, ca niște burlane, apoi îi pregătiră unul din puținele paturi care mai erau libere, la prici. Patruzeci de paturi, de fapt niște scânduri așezate de-a curmezișul, pe butuci de lemn și vag delimitate de întinderea unei perne și a unei pături chitite, înșirate de-a lungul pereților și supraetajate. Al ei era lângă ușă, jos. Se bucură, căci n-ar mai fi avut putere să urce pe scărița de lemn. Cearceafurile erau umede și reci. Pătura era și ea jilavă, rece și aspră.

Îi agățară hainele și ghetetele în jurul sobei imense din mijlocul încăperii, printre multe alte haine și ghete ude, puse la uscat, pentru a doua zi.

- Dacă vrei să te dai jos, poftim, ia ghetetele mele, ți le las aici; eu mai am altele de rezervă.

Era un băiat blond și înalt, atât de înalt încât părea cocoșat din cauza tocului de ușă prea jos, în care se oprise. Purta un tricou albastru, sau albaștri erau ochii lui... Angela simți cum totul i se învâlmășea în minte, imagini noi se amestecau cu imagini vechi, un tren, o gară, o grotă cu scări de lemn alunecoase, un șevalet pe care înmuguriseră bujori sălbatici, o mănăstire albă cocoșată pe un deal; ba era totul negru în jur, ba un licăr ca un fulger lumina încăperea...

Târziu realizează, ca prin vis: cabana nu avea curent electric, de aceea era întunecată și n-o văzuse mai devreme când, rezemată de stânca prăpăstioasă, căutase în zadar o scăpare în jur. Câțiva tineri stăteau la lumânare, adunați mai mulți într-un pat ori în jurul lui,

trasând cu degetele hărți imagine pe păturile reci. Vorbeau încet, în șoaptă, făcând planuri pentru a doua zi. Alții dormeau deja, oboseți de drumul lung și anevoios.

- Ai temperatură? Te doare ceva?

Alexandru, așa auzise că-l strigau ceilalți băieți. Se aplecase deasupra ei, cercetând-o cu atenție. Apoi simți pe frunte o mână caldă, puternică și grijulie, ca o binecuvântare. În acel moment știu că e salvată.

Și dintr-o dată căzu într-un somn profund, cu convingerea de nestrămutat că mâna ce-i mângâia fruntea transmiteându-i atâta liniște și siguranță, n-o va părăsi toată noaptea. Un gând venit de nu se știe unde îi șopti: sau poate chiar toată viața.

Afară, fulgere imense urmate de trăznete asurzitoare sfâșiau văzduhul negru, ca înainte de facerea lumii. Urgia străbătea neabătută platoul montan, piscurile și văile, culcând păduri la pământ și mutând din locul lor, stânci neclintite de veacuri...

Dar cine le mai auzea? Înăuntru, tineri și mai puțin tineri, istoviți de urcușul de până aici, adormiseră visând alte poteci pe care pașii lor vor porni voioși dis de dimineață, uitând oboseala și încercând să cucerească alte creste și piscuri falnice.

În visele lor îndrăznețe, noaptea trecu pe nesimțite.

Visă și ea, dar nu se știe cum, în visul ei, munții se preschimbară în piramide ce se profilau în depărtare, pe un orizont galben, de praf și nisip. Ea ținea în mână portretul zeului Atum și căuta să-și aducă aminte ceva pierdut parcă în negura unor timpuri demult apuse. Nu reuși. Văzu doar o prăbușire de bucăți mari și cubice de stâncă, legate cu sfori groase și împletite strâns; de la trăznetul de mai devreme, se gândi ea în vis și continuă să doarmă. De unde piramide aici?!

Odată cu primii zori, cabana începu să freacă; oameni grăbiți își îmbrăcau veșmintele încă reavene și plecau, luându-și rămas bun de la cei din jur; erau alți temerari care colindau munții la fel ca și ei.

Pe unii îi mai întâlneră, se cunoscuseră demult, urmând aceleași trasee.

Alții erau noi, acum îi vedeau pentru prima dată, erau mai tineri ori fuseseră învățați să umble pe alți munți, în alte zone. Dar toți semănau între ei, având același dor de înălțimi și aceeași dragoste pentru natură.

Oriîncotro ar fi pornit, aveau mult de mers, căci vârful era izolat și toate traseele ce porneau de-aici erau de durată, iar cerul arăta ca un armistițiu de numai două-trei ore, nu mai mult; apoi avea să se întoarcă viscolul, cu și mai mare putere.

Angela deschise ochii încet, cu teamă, parcă, să nu dispară din nou cabana, cu oameni, soba, patul cu cearceafuri umede, Alexandru. Nu, n-au dispărut. Cabana era reală, oamenii erau veseli și prietenoși. Alexandru, împreună cu grupul cu care venise, se pregatea de plecare. Alergă desculță spre el și-i dădu ghetete:

- Ia-le, acum s-au uscat și ale mele, mulțumesc.

- Nu s-au uscat, răspunse el, scoțând două pungi de plastic din rucsac. Bagă picioarele în ele, ca să poți merge; la fel am făcut și noi, țin cald la picioare și, chiar și șosetele încă umede, se încălzesc în pungi.

De-aici, din vârful, oriunde te-ai duce, e drumul lung și greu.

- Grăbește-te, îi mai zise el ieșind pe ușă, vremea se va schimba în scurt timp; dar în două ore poți coborî destul, încât să nu mai fie la fel de periculos.

Ieși în pragul ușii și-l privi cum se îndepărtează. Mergea hotărât, neprivind înapoi. Rămase tăcută, urmărindu-l visătoare, până când rucsacul verde se pierdu pe după o stâncă ce străjuia poteca, semeață.

Apoi intră și-și strânse tăcută hainele. Se îmbracă încet, fără grabă, nevenindu-i parcă să plece. Mai privi odată, din prag, împrejurimile, apoi începu să coboare poteca lunecoasă. Aerul răcoros îi făcea bine, dându-i putere la drum.

Urmă, o vreme, serpentinele, apoi începu să le taie de-a dreptul; pierdea prea mult timp. Alunecă de câteva ori și se ținu de colțuri de stâncă, să nu prindă viteză spre adâncul prăpastiei.

Curând, stânca se termină și începu să apară liziera primei păduri. Dintre două pâlcuri de arbuști, apărură și primul izvor. Se opri și bău apă însetată, dintre pietrele albe, strălucitoare. Apa era rece și bună.

Din loc în loc, câte un petec de zăpadă gri rămasă din iarna trecută, în locuri umbrite, nepătrunse de razele soarelui.

Apoi, deodată, îl văzu: la cincizeci de metri mai jos, printre tufe. Mare și maroniu, ursul o privea și el, de departe. Rămase pe loc, parcă săgetată de privirea lui. Nu mai îndrăznea să facă niciun pas, nici înainte, nici înapoi. N-avea rost, nu se putea întoarce: ursul ar fi ajuns-o imediat, din câteva salturi. Și unde să se ducă? Înapoi, însemna să urce abruptul stâncii și al potecii alunecoase pe care abia coborâse.

Își aminti de celălalt urs, cel ce-i intrase în cort în urmă cu un an.

Atunci își instalase cortul chiar la coborârea acestei văi, pe malul apei, laolaltă cu mulți alții, veniți ca și ea să facă un popas, înainte de urcuș, ori după coborâre.

Seara făcuse un grătar chiar lângă cort, unde mâncase împreună cu cei cinci câini ce păzeau campingul: unul frumos, mic, alb și creț, de rasă, o cățelușă neagră și șchioapă și trei pui de câteva săptămâni.

Sigur că nu în ei era nădejdea; noaptea venea paznicul acolo cu câinele lui cu lanț de fier la gât și stătea până dimineața. Câinele era bun, mare, bine antrenat; noaptea îl auzea lătrând, atunci când ursul se apropia, apoi lătratul se auzea din ce în ce mai departe, pe măsură ce-l gonea, până nu se mai auzea deloc.

Atunci știa că ursul s-a îndepărtat suficient și că, speriat de câinele de pază, în noaptea aceea nu va mai reveni. Asta se întâmpla în fiecare noapte, în jurul orei unu, când se trezea mereu cu aceeași

teamă, apoi după ce liniștea era restabilită, adormea din nou, fără grijă.

În seara aceea însă, pădurarul n-a mai venit, fiind plecat în alt județ, cu câine cu tot; dar ea n-avea de unde ști.

După ce au mâncat, cei cinci căței sătui și cu chef de joacă au început să se hârjonească pe lângă cort, ba împingându-se unul pe altul, ba agățându-se și trăgând de pânza cortului și-așa veche și cam putredă, căci se strecurau ușor între pânză și fâșul de deasupra, pus ca acoperiș pentru ploaie. Ea îi tot gonea, speriată să nu-i rupă cortul, dar ei se întorceau mereu și-o luau de la cap.

La miezul nopții, când a auzit pânza cortului pârâind, a fost sigură că ei au reușit s-o rupă, tot agățându-se de ea. A aprins lanterna și a privit îngrozită: cortul era sfârtecat pe toată lungimea, cam pe la mijloc. A luat acul cu ață și, la lumina lanternei, o oră a cusut pânza putredă ce se tot destrăma, de unde-o apucau.

Când a terminat, a ieșit să bată țăruii care probabil, și-a zis ea, fuseseră scoși de vântul ce sufla ca turbat, zbătându-i fâșul de deasupra peste cort. A luat o piatră și a început să-i bată la loc, unul câte unul, în timp ce aerul rece o trezise complet.

Atunci a observat că toți cei cinci cățeluși stăteau aliniați alături, la câțiva pași de ea, și toți lătrau cu boturile întinse undeva, în spatele ei, înspre pârâul ce curgea pe-aproape. În clipa în care s-a întors, l-a văzut dincolo de apă: era un urs mare, ce-i privea fix din celălalt mal. A înghețat de spaimă.

Ar fi trebuit să strige, să trezească oamenii din celalalte corturi; dar neștiind cum să procedeze în astfel de împrejurări, ea s-a pierdut cu totul: a intrat înapoi în cort, ba a tras bine și fermoarul, de parcă ursul ar fi intrat frumos, pe ușă. A stat acolo, tăcând chitic și privind-l prin grătarul micuț de aerisire, în timp ce el se-ndepărta agale, pe firul apei.

Când să răsufla ușurată că a plecat, iată că ursul se-ntoarce și vine drept spre ea! Din câteva salturi a și ajuns, apoi o labă de urs a pătruns în cort pe cealaltă parte, nu cea tocmai cârpită, ci acolo unde era sacoșa cu cei doi cozonaci cumpărați de dimineață. N-a apucat să

respire, că ursul dispăruse la fel de repede cum a intrat, speriat probabil și el de prezența ei înăuntru. Era flămând și nu voia decât mâncare, iar cozonacii miroseau așa de frumos...

Câteva corturi mai jos, însă, la fel de frumos i-a mirosit și lădița frigorifică a altui călător, pe care a tras-o afară doar băgând, tot așa, o labă prin pânza cortului, dar din care, au văzut a două zi urcând și căutând pe munte, nu mâncase decât carnea proaspătă, iar pasta de mici și afumăturile rămăseseră neatinsse.

Celălalt însă a ieșit și a alertat pe toată lumea, au făcut un foc mare și până la ziuă n-a mai dormit nimeni, făcând gălăgie tot timpul, ca să nu se întoarcă.

Dimineața, când s-a luminat, căutându-și geaca să-și ia ceva din buzunar, n-a mai găsit-o. Și-a amintit că o pusese pe deasupra unei pungi cu pâine, lângă pânza ce fusese ruptă în timpul nopții. Punga de pâine dispăruse și ea.

Abia atunci realizase ce se întâmplase: nu cățeii rupseseră cortul prima dată ci tot el, ursul, atunci când luase pâinea pe care o mâncase dincolo de pârâu; apoi, încă flămând, se întorsese după mirosul de cozonaci și alte bunătăți, că tot era câinele pădurarului plecat departe.

Acum, însă, ea nu avea mâncare. Dacă și acesta era la fel de flămând, n-ar fi avut ce sa-i dea.

Un timp se priviră tăcuți. Apoi, ursul porni agale, spre ea. Urca încet, fără grabă, pe poteca ce șerpuia printre pietre. Se opri o clipă și bău apă din izvor, apoi își continuă drumul cu mersul leneș, greoi. Ea nu mai respira.

Apoi, când ajunse la zece pași, dintr-o dată îl recunoscuse: era bătrânul câine de la cabană, ce semăna întocmai cu un urs, cu blana lui maronie și urechile mici și rotunde. Se așeză pe iarbă, cu picioarele moi, încă tremurând, deși acum pericolul trecuse. Dar dacă ar fi fost adevărat?

Trăznetul ce spintecă văzduhul veni pe cât de neașteptat, pe atât de amenințător. Aici, printre brazii înalți, era la fel de periculos ca pe platou.

Se uită în jur, căutând un adăpost.

Peste tot, brazi falnici care se aplecau în bătaia vântului, suierând amenințător. Copaci cu coroanele legănate vijelios, apoi roiuri de frunze și ramuri rupte de vijelie care zburau prin aer într-un vârtej nebun.

De sus, de pe peretele de stâncă, valuri de pietre o luaseră la vale, antrenând în calea lor altele, împreună cu frunze și pământ.

Părea că cerul se dezlănțuise scuturând muntele din temelii și strivind potecile sub puhoiul venit din înalt.

Se ridică și începu să alerge bezmetică, fără să mai vadă poteca; câteva crengi o agățară cu măcăciunilor lor, jupuindu-i umărul, din care sângele începu să curgă cald, stropind frunzele din jur. Alergă mai departe; acum nu s-ar fi oprit, pentru nimic în lume. Știa că mai jos o așteaptă o pădure deasă, întunecoasă, în care animale mișunau speriate, și ele, de urgia ce avea să se dezlănțuie curând. Dar până acolo mai avea de trecut un defileu printre stânci înalte și abrupte, între care ecoul făcea furtuna și mai înspăimântătoare.

Vântul se izbea de pereții de stâncă, suierând amenințător. Alerga fără să privească în stânga sau în dreapta, alunecând pe pietrele ude. Apoi se ridica și gonia mai departe, fără să gândească, să vadă și să realizeze ce se întâmplă în jur. Părea că nu mai face față emoțiilor adunate încă din seara trecută, apoi și acestora noi, prea curând, prea neașteptat. Ploaia cădea acum în rafale repezi și grele, stâncă pe care fugea era din ce în ce mai alunecoasă, presărată din loc în loc de pietre ascuțite, ce-i răneau picioarele încălțate în ghete ude. Alunecă și căzu cu palma într-un ciob de stâncă. Durerea o săgetă.

Se lăsă să cadă pe piatra rece și ochii i se umplură de lacrimi grele, de durere și neputință. Era mai mult un plâns de ușurare, după tensiunea serii trecute. Se lăsă în voia lui, nemaifiind capabilă să facă un pas.

Nu știa cât timp a trecut, de când sta acolo. Rafalele ploii se mai domoleau din timp în timp, apoi un nou fulger brăzda cerul,

trăznetul care-i urma părea că dizlocă muntele din loc, iar ropotul de ploaie se întetea din nou.

Prin fața ochilor înlăcrimați se perindau imagini estompate, ca prin ceață: o turmă de oi legându-se în valuri alburii chiar sub buza prăpastiei, o cană de ceai cald, doi ochi albaștri, “poftim, ia ghetele mele, eu mai am altele de rezervă”, un rucsac verde care se pierdea după stânca ce străjuia poteca...

O pagodă și femei în chimonouri colorate, temple ridicate în nisipul arid, coloane din marmură albă, alei străjuite de sfincși și, din nou, același șevalet din lemn putred și alunecos (unde mai văzuse acest lemn?) pe care îmboboceau bujori roșii, alături de lăstari de liliac violet.

Apoi, deodată, auzi chiar deasupra ei un huruit înspăimântător. Părea că vine de sus, din înaltul cerului, din nou întunecat și ascuns. Un huruit de pietre, stânci și fiare, ca la sfârșitul lumii.

O avalanșă? Gândi, dezorientată; poate că trăznetele repetate au dezlănțuit furia muntelui și acesta se revarsă vijelios spre poale, antrenând în goana-i nebună stânci uriașe, cu brazi, cu bucăți de păduri și pietriș, toate de-a valma. În scurt timp, muntele o va înghiți, îngropând-o înlăuntrul său.

Zgomotul se auzea din ce în ce mai tare, tot mai aproape, scrâșnetul asurzitor acoperindu-i ultimele gânduri...

2

Deschise ochii când trenul opri cu scrâșnet de fiare. Ațipise puțin, încălzit de soarele primăverii, cu ochii la muntele care-și desena, în depărtare, coama aurie, pe cerul azuriu. Urcă în tren, puțin incomodat de șevaletul pe care-l purta mereu cu el, pe umărul stâng, și mapa de cartoane agățată de umărul drept, în care avea legată trusa de pictură: câteva culori de pământ, siene arse și aurii, un albastru de cobalt și câteva griuri verzui, pensule, cuțite de pictură și ulei de in fiert. Mergea deseori în satul de lângă Dunăre, să picteze, să vorbească cu oamenii din sat care deja îl cunoșteau și-l așteptau bucuroși, să culeagă bujori sălbatici, stânjenei de baltă și liliac. Era o rezervație naturală imensă, pe malul râului, alcătuită din păduri, câmpuri și mlăștinișuri cu flori dintre cele mai variate și sălbatice, copaci de multe soiuri, ori eleșteie cu pești, melci și felurite familii de scoici.

Apoi, pe deal, se înșirau tufele de liliac parfumat ori cele de lămâiță albă și veselă.

Prin pământul mlăștinos dintre eleșteie găseai stânjenei galbeni de o frumusețe ireală, în timp ce câmpuri de bujori roșii te întâmpinau la tot pasul.

Nu știai unde să-ți instalezi șevaletul și ce să pictezi mai întâi, toate fiind adevărate colțuri de rai. Venea cu mapa de cartoane și le schimba unul după altul făcând schițe peste schițe, pe care, întors la atelier, le lucra multă vreme după ce excursia luase sfârșit, până la viitoarea dată când avea să poposească aici.

Găsise, în sat, o gazdă săracă și cumsecade, la fel cum erau mai toți oamenii de pe-acolo. De altfel, nici el n-o deranja prea mult, că nu stătea pe-acasă; venea doar noaptea, să doarmă. Seara aducea un rucsac de scoici adunate de pe malul apei, o legătură cu câțiva pești, dacă mai prindea, iar gazda pregătea singura masă din zi,

adăugând legume din grădină și verdețuri ce creșteau în răzoare imense, ce străbăteau grădina pe multe rânduri.

Dimineața pleca devreme, odată cu mijirea zorilor, cu șevaletul pe umăr și pipa ce devenise deja celebră printre localnici.

Se așeză tăcut la geam, privind în depărtare muntele învăluit în mister. Știa că-i ascundea un secret și că într-o zi o să-l afle. Dar nu se știe din ce pricină, îi fusese teamă mereu să se apropie de el. Îl privea doar, cu o mare curiozitate dar și cu o rețineră inexplicabilă.

Nu urcase niciodată pe vreun vârf, deși și-ar fi dorit atât de mult. El era pictor și muntele i-ar fi oferit peisaje minunate, ca niște colțuri de rai. Dar o frică inexplicabilă îl ținea departe de măreția muntelui, a piscurilor ce străbăteau văzduhul, a pădurilor cu brazi și izvoare susurând vesel printre pietre.

În compartiment mai intrară doi țărani. Priveau curioși la șevalet, apoi la mapa de lucru. Nu mai văzuseră. Se-ntrebau, probabil, la ce-or servi, în timp ce se scărpinau în părul încâlcit, cu două degete, pe sub șepcile cu ecuson “Malboro”.

- Da' ce-i taică aia? Întrebă unul, arătând spre șevalet.

- Un șevalet, răspunse Alexandru, zâmbind. Îl desfăc și-l așez bine pe pământ, pe cele trei picioare, apoi, pe etajeră pun un carton și pe el pictez, explica el, mândru, în timp ce se întreba dacă or fi auzit ei de pictură, ori acum urmează să-l întrebe “da' ce-i taică, aia?”...

- Aaa, păi de pictat, pictează și Veta mea, dar ea are un laptop, îl ține pe genunchi; de ce nu-ți iei și tu unul mai mic? Păi nu s-ar căra ea, Veta, cu lemnăraiele și cartoanele astea la spinare...

“Asta nu-i adevărat, visez” își zise Alexandru și închise ochii, zâmbind.

În ultimul timp i se întâmpla tot mai des.

În minte i se amestecau imagini ciudate, luate parcă din timpuri și spații diferite, legate fără rost: o mănăstire plutind pe râu, o peșteră în care multe reflectoare luminau pletele negre ca pana corbului ale unei fete neasemuit de frumoase, oameni care stăteau la lumânare, desenând hărți imaginare pe pături reavene din pături suprapuse, o vioară fermecată, o pagodă în fața căreia, mandarini

înveșmântați în haine țipător colorate, amestecau pătrate cu ideograme încrustate, așezându-le mereu în altă ordine și cu un alt înțeles, doar de ei știut...

Trenul îl legăna ușor, traversând o câmpie fără de sfârșit, sub un soare orbitor.

- Fiu-meu, când vine de la oraș, dacă sunt pe câmp, trimite primarul să mă caute, că nu știe unde ni-e lotu', povestea unul dintre țărani, cu amărăciune...

- Lasă, muncește tu și pentru el, că-ți place munca și d'-aia ț'-ai luat nevastă cu avere! Ai vrut pământ, acu' trage!

“Sunt medul Astyages din Ecbatana și nimic nu mă mai poate atinge, căci am murit în anul 550 î.Hr” își repeta el întruna, parcă să nu uite cine e și de unde venea, rătăcit pe aceste meleaguri unde totul îi era străin. “Vin din estul Greciei, acolo unde se întind orașele ioniene, eoliene și cele doriene din afara Miletului și mă îndrept spre rugul lui Cyrus.”

“Niciun om nu poate fi considerat fericit atâta timp cât este în viață.”

- Solomoane, scoal' să ne dăm jos! Îl strigă unul dintre vecini pe tovarășul său.

“Solon! Solon! Solon! Pe cine strigi?”

Pe cineva cu care ar trebui să se întâlnească și să stea de vorbă toți țărani.”

Se trezi râzând singur de propria-i glumă. “Tiranii” coborâseră demult în halta de sub pod.

Deasupra, pe malul stâng, chiar din inima dealului înverzit și înconjurat de ape și mâluri nesfârșite se ridică, mandră, albă și strălucitoare în soarele dimineții și cu turnurile negre spintecând văzduhul, Abația Mont Saint-Michel.

„Ce să caute Abația Mont Saint-Michel aici, la doi pași de Giurgiu?” se-ntrebă el buimac, privind cu luare aminte pe geamul pe care detergentul nelimepzit bine lăsa dâre de curcubeu.

Nu, firește, asta era altă mănăstire, una locală. I se păru zărind, din goana trenului, la o fereastră din cel mai înalt turn, plete negre fluturând în vânt. O mănăstire de maici, așadar.

Acum trenul trecea pe lângă tufe înalte de măcăciș care acopereau geamul. Rămase în colțul lui, tăcut, visând o pădure de stânci, meteore și stânjenei galbeni.

Ajuns în gară, coborî și urmă poteca știută spre căsuța cu pridvor de lemn, înconjurată de flori și iarbă, tufe de măceș și pomi cu miros de cireși infloriți.

- Bucuroși de oaspeți?

- Bucuroși, îi răspunse gazda ce ședea pe băncuța strâmtă de lemn, de la poartă.

Îl conduse în camera de la drum, cea bună, de oaspeți: o cameră înaltă, cu un pat mare de mijloc, cu tăblii negre de lemn la ambele capete, ornamentate de-un priceput meșter local și acoperit de un macat țesut în casă, în brâuri roșii, negre și verzi.

După ce-și lăsă puținul bagaj în cameră, ieși în curte, se spălă de praful de pe drum la cișmeaua dintre copaci și imediat, fără să se zvânte, porni spre pădurea de pe malul apei.

Tufe de liliac înflorit îl întâmpinau vesele. Culegea de zor, rupând crengi mari și înlăturând frunzele cu gesturi mecanice.

- Nene, mai lasă și frunze, că și ele sunt frumoase!

Se uită mirat în dreapta, de unde venea glasul. Un băiețel murdar îl privea de sub un sac parcă mai mare ca el, plin de ciuperci. Zâmbi încurcat: așa e, de ce le-o fi rupt?!

Coborî pe malul apei, printre copacii înalți ori prin mlăștinișul plin de nuferi și stânjenei, în aerul proaspăt și înviorător.

Încet, încet, seara se lăsă pe deasupra pădurii, ultimele raze de soare apunând dincolo de deal, printre turnurile mănăstirii.

Se apropie cu pași timizi. Ceva nedeslușit îl chema, parcă, spre zidurile albe ce sclipeau în amurg.

În lumina violetă de sfârșit de zi, mănăstirea părea învăluită în mister...

Se apropie ușor de poarta înaltă, de lemn masiv, sculptat. În spatele ei se simțea o prezență, o mișcare, un om viu ale cărui gânduri îl atrăgeau ca un magnet. Se gândi că în mod sigur, poarta e încuiată și n-are rost să bată, că nu-i va deschide nimeni. S-ar fi întors din drum, dar ceva mai puternic decât orice rațiune îl ținea pe loc, lângă poarta imensă.

Aproape fără să gândească, o împinse ușor, cu două degete. Balamaua scârțâi încet și ușa alunecă neferecată de lacăte ori zăvoare. Nu-i venea să creadă. Făcu un pas timid, apoi încă unul, privind pe deschizătura de două palme; înăuntru, doar ronduri nesfârșite de flori multicolore. În rest, pustiu; niciun om.

Prinse curaj și mai făcu un pas, apoi mai mulți, până se văzu intrat în curtea cea sfântă. Era împărțit în două, între sfiala de a intra într-un lăcaș sfânt, interzis călătorului pribeag, și curiozitatea ce-l măcina, mai presus de orice. Părea că acolo, printre rondurile de flori, în tufele înmiresmate, întregul sens al vieții lui este ascuns și așa va rămâne, dacă el nu va intra acum, pentru a dezlega misterul. Deși știa sigur că n-a mai intrat niciodată pe această poartă, simțea cumva, neclar, că a mai trăit acest moment cândva, exact la fel; părea că-și amintește fiecare gest, aceeași tulburare, aceeași senzație că ești la un pas de a descoperi un mare adevăr, cel esențial, cel veșnic. Simțea că în această clipă se concentra întreaga lui viață, că se afla în momentul hotărâtor al existenței și că de-acum încolo, nimic nu va mai fi cum a fost. Părea că însuși parfumul florilor are un mesaj aparte; numai să fie el în stare să-l înțeleagă.

Înainta sovăitor printre rânduri de regina nopții și petunii.

Treptat, întâi ca o părere, apoi din ce în ce mai clar, fără să audă ceva, nici măcar respirația măicuței, îi simți prezența la câțiva pași. Se întoarse brusc și o văzu: ascunsă după o tufă de trandafiri roșii, cu șuvițele negre ca abanosul unduind în vântul serii. Ochii scăpărau ca două făclii în penumbra înserării. Îi atrase atenția paloarea neobișnuită a feței, oarecum ireală între florile roșii; apoi o mână albă, sedefie, se ridică cu grabă, așezând pe cap marama ce-i alunecase, agățată de spini și crengi.

Alexandru se apropie grăbit și-i prinse mâinile într-ale lui, ținând-o strâns, de teamă să nu fugă și s-o piardă prea repede, înainte de a se fi dezmeticit. Dar fata nu putea fugi, părea că orice gând și orice voință i-au rămas blocate la fel ca și picioarele, care n-ar fi putut face un singur pas.

Câte ar fi vrut să-i spună dar mai ales s-o întrebe... Însă cuvintele nu-l ascultau și doar ochii lor păreau că vorbesc într-un tainic limbaj, numai de ei știut.

Ar fi vrut să o întrebe ce poveste tristă a adus-o în singurătatea chilieii, care sunt persoanele cele mai dragi din viața ei, cele mai tainice dorințe ale sufletului său, de unde-i vine transparența sîdiei a pielii, ori negrul mătăsos al pletelor jucăuse în adierea vântului. Luminițele ce-i sclipeau tainic în privire îi vorbeau parcă de taine de necuprins.

- Cum te cheamă? Doar atât reuși cu greu, să rostească.

- Angela, răspunse ea cu voce șoptită.

Într-o mișcare bruscă, își trase mâinile dintr-ale lui și, alunecând ca o umbră plutitoare printre buchete de flori, se pierdu în noapte, printre tufele înflorate.

Alexandru rămase înmărmurit de cele întâmplare: întâi de frumusețea fără seamăn a fetei, de privirea ei care parcă-l hipnotizase, neputând rosti nimic din câte ar fi vrut, apoi de glasul ei ce vibra ca o strună de vioară, ecourile lui rămânând încă printre frunze și, în final, de dispariția ei neașteptată.

Unde s-o caute? Cum s-o mai găsească?

Nu știa cât timp a rămas așa, aproape nemișcat, de teamă ca farmecul prezenței ei să nu se risipească în noapte. Într-un târziu, pașii îl duseră înapoi, lângă poarta rămasă deschisă. Acolo se opri în prag, neputând să plece încă. Se așeză pe iarba umedă, privind stelele; constelații întregi de vieți, de universuri, de spații nesfârșite; și el, singur, pierdut în această imensitate...

Nu știa de cât timp stătea așa. La un moment dat auzi, îndepărtat și parcă nelumesc, un glas firav, intonând o melodie stranie, cum nu mai auzise niciodată până atunci. Fără să vrea,

privirea i se ridică spre turnul din vârful, spre fereastra unde zărise, în urmă cu câteva ore doar, niște plete negre fluturând în vânt. De acolo se auzea vocea sublimă, întretăiată din când în când de mângâierea dulce a unei lire.

Cuvintele se auzeau slab, abia perceptibil:

„Ca o umbră, în taină, plutind, rătăcesc,
Pășesc șovăind pe o margine de vid,
Ce straniu îmi pare-acum gândul meu nebunesc,
Sub greul zăvor, în tristețe mă-nchid.”

Cuvintele, atât cât putea el să le înțeleagă, trădau o adâncă tristețe. Rămase tăcut, sorbind fiecare sunet, cu încântare și bucurie. Se gândea la ființa ce îngâna acele versuri fantastice, cu o voce nepământească. Era o măicuță, după haina monahală, deși tinerețea ei o făcea să pară mai degrabă o copilă rătăcită într-un castel fermecat, ca o casă a poveștilor. Cum ajunsese aici? Era o fecioară ce—și îngropase misterul între zidurile groase și reci...

Un mister care, din clipa în care o văzuse, simțise că era și al lui, un mister ce trebuia dezlegat, căci dincolo de el nimic nu mai avea sens ori vreun rost.

Apoi glasul se înalță din nou spre cer, ca un tril de privighetoare:

„Mă-nalț uneori dintr-o sălbatică pornire,
Ce nu-mi recunosc, străbătând furtuni de soare,
Cunosc singurătăți, prin uși fără ieșire,
E totul un vis și-un cerc fără intrare.”

Vocea divină se îmbina atât de armonios cu strunele lirei, încât ar fi rămas o întregă eternitate aici, ascultând glasul de o duioșie fără seamăn, în timp ce ochii i se acopereau de lacrimi noi, ciudate, cum nu mai avusese niciodată: lacrimi de emoție, de bucurie și de tristețe în același timp, de teamă și, deși nu trecuse mult timp de

la întâlnirea lor, de dorul cel mai mistuitor de a o revedea și de a-i cuprinde din nou mâinile micuțe în palmele lui ocrotitoare, de a-i citi în ochi povestea începutului lumii...

Apoi, la fel de îndepărtate, strunele unei viori aduseră alte sunete minunate, ce se pierdeau în noapte.

După câteva minute de pauză, glasul continuă melodos, dar cu un accent sfâșietor:

„În tristețea-mi amară, infernul mi-e speranță;
Mi-e inima intens frământată, ca un bulgăre de ceară,
Iar sufletul meu călător, azi sfărâmat de cutezanță,
Plutind peste zări, moare-n fiecare seară...”

În acel moment, o bufnitură asurzitoare îl trezi brusc. Ceva căzuse în apă, făcând valuri înspumate pe o rază mare, în jur.

Privi înmărmurit: “Dacă frumoasa măicuță ce cânta la fereastră s-a aruncat în albia râului? Fără să se gândească, se aruncă în apa rece și adâncă, înotând vitejește spre mijloc, acolo unde cercurile concentrice erau din ce în ce mai mici. Trebuia să se aștepte, se muștră în gând. Cum de nu s-a gândit? Versurile ei, în special ultimele, tristețea, toate acestea ar fi trebuit să-i dea de bănuț... Dar ce-ar fi putut face? El oricum nu putea umbla printr-o mănăstire de maici și n-ar fi putut-o nici găsi și nici opri.

Pâlcuri de alge și ierburi i se lipeau de mâini și picioare, îngreunându-i coborârea. Le înlătura greu, încurcându-și picioarele și mâinile prin ele.

Ultimele raze de soare trecuseră demult dealul și peste sat se lăsase o umbră mohorâtă. Pe râu veneau crengi din ce în ce mai greu de observat, din cauza întunericului, în valuri înspumate, care-l aruncau înapoi.

Se luptă cu îndârjire, cu fiecare val, cu fiecare creangă. De câteva ori reuși să se coboare în adânc, până spre fundul râului; întâlni și-acolo doar pietre și rămuriș, bucăți mari de lemne, fiare, resturi aduse de cine știe unde, alge, scoici, bancuri de pești ce se

împrăștiau speriați. Din când în când ieșea, lua câte o gură de aer și se întorcea sub ape cu mai multă îndârjire, scrutând întinderea neprimitoare. Traversă de la un mal la altul, întâi apropiindu-se de pod, apoi îndepărtându-se treptat, pe cursul apei, căutând în fiecare mal, prin tufele subacvatice: nimic.

Dar nu voia să renunțe. Acea clipă unică în care privise ochii minunați ce scăpărau plini de mister de sub șuvița neagră și în care ținuse în palme mâinile firave cu pielea străvezie, clipa în care paloarea stranie a chipului ei, apoi vocea divină acompaniată de acordurile lirei îl fascinaseră, acea clipă în care simțea că nu doar întreaga lui viață se concentrase, ci întregul univers, nu putea să dispară ca din senin, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Continuă căutarea, acum sub razele lunii care scălda totul într-o lumină blândă, întreruptă uneori de nori negri și grei, aduși din depărtare de un vânt bizar ce uneori abia adia, pentru ca, din când în când, să învolbure valurile ca-n mijlocul furtunii.

Printre câteva astfel de valuri înalte și negre, i se păru că vede, la un moment dat, ceva ce semăna cu pânzele unei corăbii, aproape negre și ele, rupte, ca ieșite din vechi naufragii și prin care valurile sparte treceau cu furie, aplecând ambarcațiunea în toate părțile, în derivă: era imaginea unei nave care se scufunda, o imagine de coșmar. Printre catargele rupte de vânt, cu pânze fluturând zdrențuite, alergau marinari disperăți, în strigătele de durere și spaimă ale echipajului.

După o clipă de stupoare, își aduse aminte că se află pe un râu mic, într-un sat de câmpie; ce să caute o corabie cu pânze aici?!

Înțelese că, probabil din cauza oboselii ori a disperării, visează cu ochii deschiși, iar visul pieri ca prin farmec. Ca la comandă, valurile se îmblânziră, pânzele corabiei se împrăștiară în aerul nopții, iar vasul parcă se topi în apele încărcate cu crengi și alge, din jur.

Doar Abația Mont Saint-Michel mai străjuia semeață, ca o meteoră, în pădurea de stânci, înălțându-se parcă din apele învolburate.

În depărtare, o vioară stingheră cânta o melodie duioasă, în timp ce, parcă acompaniind-o, alte acorduri divine se înălțau de printre piscurile pierdute în noapte, ca niște ecouri nepământene.

Apa era adâncă și vijelioasă iar curând, oboseala începu să-l cuprindă.

Simți cum piciorul i se prinse ca într-o încheștare, în crengi mari, trăgându-l într-un vârtej spre fundul apei.

Începu să se zbată neputincios, simțind cum râul îl învinge, treptat.

Undeva, într-unul din turnurile înalte cu ziduri albe, cioplite chiar în granitul muntelui, printr-o fereastră deschisă și luminată slab de o lumânare, ieșeau divine acorduri de liră, în dansul neastâmpărat al unor șuvițe de păr negre, ca abanosul...

3

Plutea așa, sub razele blânde ale soarelui la asfințit, parcă de o veșnicie. Apa era călduță, deși se-ndepărtase binișor de mal. De pe țârm se auzeau glasuri vagi, din ce în ce mai slabe, mai încet. Câțiva tineri care jucau volei pe plajă, copiii care-și strigau părinții din cinci în cinci minute, să le arate o scoică cu cochilia răsucită și creață ori un melc spiralat; câțiva bunici, strigând la nepoți să nu se îndepărteze de mal, că e apa înșelătoare și-i duce în larg.

Îi plăcea Balcicul, orașul care încă mai păstra farmecul interbelic, parcă într-un spațiu și timp uitat de lume, cu străduțele lui mici și întortocheate ce porneau exact din apa mării și urcau, toate, în serpentine, pe câte un deal ori vreo stâncă muntoasă, cu căsuțele lui cu acoperișuri roșii, împrăștiate pe coline, de unde cupole de mici bisericuțe albe străjuiau ca niște faruri pe țârm. Îi plăcea liniștea orașului de pe malul mării, unde sentimentul veșniciei plutea în aer la tot pasul, iar pescărușii străbăteau înaltul azuriu cu aripi de vis.

Mai întâlnea deseori, pe țârm, poeți cu chitare, ce-și cântau versurile triste ori vesele, frumusețea valurilor ori a vreunei fete, turcoaise sau grecoaise, de obicei, cu fuste înflorate și flori în păr, ori vapoarele ce purtau în depărtare dorul lor de a străbate întinderi de ape și pământuri necuprinse.

Într-o seară, rătăcind pe ulițe pustii, sub privirea blândă a lunii și sub puzderia de stele argintii, se apropiase de țârm și pornise agale spre un dig mai îndepărtat, în care valurile săpaseră forme dintre cele mai ciudate de stânci.

În capătul digului se distingea o umbră stranie: nu era un pescar, aceștia se vedeau stând mereu în aceleași poziții, cu undițele

arcuite ca-ntr-o eternă încremenire a timpului. Se apropiase, atrasă parcă irezistibil de silueta misterioasă.

Era un pictor, dintre aceia care străbăteau în perioada interbelică orașul, cu șevaletul pe umărul drept și mapa de lucrări agățată de umărul stâng, cu pipă neagră, un biliard cu inel de argint și aplicații din bambus, cu barba coborându-se în valuri aurii spre luciul apei. Părea că visează cu ochii deschiși, privind muntele alb de pe țărmul îndepărtat al mării. Privirea lui părea adâncă și blândă și întreaga lui atitudine degaja un aer de liniște și tandrețe, vis și așteptare, de nețărmurită căutare prin timp și spațiu.

Rămăsese o vreme tăcută alături și, deși el nu făcuse nici cel mai mic gest prin care să trădeze faptul că i-a simțit prezența, fusese sigură chiar din acel moment că el știa că ea se afla acolo, că o simțea fără să o vadă, că dincolo de orice imagine sau vorbă, spiritele lor păreau că se reîntâlniseră ca după o îndelungată rătăcire.

Iată, acum, dintr-odată, nu mai era singură, îl simțea ca făcând parte din însăși ființa ei, ca o a doua jumătate de care știuse în tot acest timp că există undeva și pe care în zadar o căutase până acum dar iată, regăsirea se produsese în acest moment magic, din care părea că nimic nu mai lipsește.

Nu știa cât stătuse acolo, lângă pictorul adâncit în propriile-i gânduri și simțiri și nu-și mai amintea când și cum, ori de ce se îndepărtase de el, poate speriată de intensitatea trăirilor nemaicunoscute până atunci, ori când ajunsese înapoi, în căsuța acoperită cu țiglă roșie de pe coama muntelui ce străjuia marea.

L-a căutat, de-atunci, în fiecare seară în același loc, apoi pe toate digurile, străbătând țărmul de la un capăt la altul; apoi a început să-l caute și în fiecare dimineață, pe mal, pe străduțele întortocheate, pe dealuri. Nu l-a mai revăzut niciodată.

A renunțat într-un târziu și de-atunci n-a mai străbătut potecile muntelui ori străzile orașului; doar seara venea pe dig și se așeza exact în locul unde stătuse el, privind tăcută același munte îndepărtat și, uneori, câte un vapor ce trecea linia orizontului ca o fantomă albă.

Și-apoi, cu timpul, a gândit că poate atunci i se păruse și el nici nu exista, fusese doar un vis al ei, frumos și pierdut, ca orice vis.

Astfel că de atunci, în fiecare zi, se mulțumea doar să plutească pe valuri la fel ca și acum, îndepărtându-se de țărm, de oameni, de strigătele lor de bucurie ori de uimire.

Se lăsă în voia valurilor, visând un amestec ciudat de umbre, așa, ca de exemplu o grotă prin care umbla pe niște trepte de lemn putred și alunecos, iar în grotă, după ce rătăcea prin multe coridoare întunecoase, ajungea la o mănăstire cu ziduri albe, semețe, cioplite chiar în stâncă.

De undeva, în mod ciudat pentru acea încăpere subpământeană, venea un parfum de trandafiri și de regina nopții, iar o harpă își acorda strunele în acorduri plăcute. Mii de viori o acompaniau în murmur de strune fermecate.

Acorduri de o armonie sublimă, din ce în ce mai clare, mai aproape, se auzeau și acum, în timp ce alte zgomote, de valuri ce se spărgeau înspumate, începeau să le acopere, urmate de alte șuierături de vânt ce se pornise amenințător.

Deschise ochii și-n locul razelor de soare de mai înainte, văzu cum cerul era brăzdat de nori negri, ce se adunau ca armate nefârșite pe-un câmp de luptă. Vântul sufla amenințător, ridicând acum valuri uriașe, care o purtau din ce în ce mai departe de țărmul din care nu mai vedea nici urmă. Nu se mai auzea nicio voce dinspre tinerii și copiii care umpluseră plaja până mai adineauri.

Furtuna venea cu ropote grele, întrerupte din când în când doar de câte un fulger ce spinteca cerul, aruncând peste ape o lumină albăstruie ca o rază de far.

Într-o astfel de străfulgerare, văzu țărmul la cincizeci de metri, în dreapta; era un golf ciudat, nemaîntâlnit până acum, un recif pe care zăcea devastată o corabie cu catargele rupte, scârțâind în vânt și cu pânzele atârinate-n franjuri, o navă ce tocmai eșuase, prinsă și ea de furtuna neașteptată.

Se îndreptă înot într-acolo, spre a se adăposti de pericolul valurilor, dar și spre a vorbi cu oamenii prinși ca și ea, de aceeași urgie.

Părea că mânia domnului se abătuse asupra lor: echipajul se zbătea alergând bezmetic printre pânzele smulse, în timp ce căpitanul cânta în gura mare, cu sticla de bere într-o mână și în cealaltă, o pipă neagră ce, în mod bizar, îi părea atât de cunoscută...

- Jur, strigă el înspre valurile monstruoase, că nu mă voi opri din călătorie, chiar dacă va dura până la sfârșitul lumii! Voi naviga până când voi atinge Capul Bunei Speranțe! Amen!

Apoi se ridică și scoțând pistolul, îl împușcă pe primul marinar ce i se ivi în cale; acesta se clătină cu o uimire fără seamăn în priviri, dar nu apucă să cadă, căci tot căpitanul se repezi la el și-l apucă de subsuori, îl ridică în brațe și-l azvârli peste bord cu o mișcare bruscă.

Angela făcu un pas înapoi, speriată. Nu era posibil! Astfel de oameni nu mai pot exista acum, în zilele noastre. Un marinar cu pistolul la brâu, ca orice bandit, omorând membrii echipajului și aruncându-i peste bord ca vechii piraiți? Doamne, pe ce lume trăim?!

I se părea că visează, căci nu doar gestul căpitanului era neobișnuit, dar însăși corabia cu pânze eșuată, părea coborâtă de prin cărți vechi; dar nu visa, căci se ciupi de mâini și înțelese că totul era cât se poate de real.

În momentul în care corpul marinarului aruncat peste bord atinse apa mării, norii se despărțiră ca prin farmec și în întuneric apăru, din ape, o figură întunecată, neclară, ca o umbră amenințătoare și imensă.

- Ești un om tare încăpățânat! Îi spuse aceasta capitanului, iar el îi răspunse, mândru:

- Nu am cerut niciodată o cale ușoară! De fapt, nu am cerut niciodată, nimic. Dispari din calea mea, altfel te-mpușc și pe tine!

Umbra întunecată rămase impasibilă. În clipa în care, însă, căpitanul apăsă pe trăgaci, văzu arma explodându-i în mână, împrăștiindu-se într-o puzderie de stele aurii.

- Te condamn să navighezi oceanele și mărilor pentru eternitate, cu un echipaj fantomă, continuă umbra, aducând moarte celor ce-ți zăresc nava, neputând nicicând să intri într-un port ori să-ți găsești liniștea!

Apoi se retrase în ape, care se închiseră în urma-i.

“Asta-i o scenă din Olandezul Zburător”! își zise Angela, abia mai ținându-se pe picioare de uimire.

“Ce se-ntamplă? Cineva îmi joacă o farsă? Tot ce se întâmplă aici, vântul care mă biciuiește, ploaia care mă udă, totul e real, asta nu poate fi rodul imaginației mele!”

O spaimă de neimaginat laolaltă cu frigul ce o pătrundea prin hainele ude și vântul puternic o făcură să tremure ca varga. Nu știa ce să facă, ce să creadă, încotro s-o ia. Se uită de jur împrejur: o întindere de apă imensă, pe care vântul făcea ravagii, spărgând valuri înalte, de zeci de metri, în cioburi de gheață ce zburau prin aer laolaltă cu bucăți de pânze sfâșiate și cioturi de catarge; dincoace, un golf întunecat ca o junglă de scaieți, prin care nu puteai pătrunde și nici nu bănuiai unde te-ar putea duce, imaginându-ți în spatele lor o pădure deasă și neagră, prin care nu puteai trece.

Nu putea fi real! Cu siguranță era o farsă, dar cine să i-o joace și de ce? Cine ar fi devastat o corabie cu pânze care era atât de scumpă, doar așa, ca să-i facă ei o glumă? Și cine erau acești oameni, marinari urgisiți?

În plus, omul acela chiar murise împușcat, îi văzuse sângele țâșnindu-i din rana pe care căpitanul beat i-o făcuse cu pistolul chiar în mijlocul pieptului...

Apoi pleoșcăitul apei când corpul greu fusese aruncat peste bord, de unde nu a mai ieșit decât umbra aceea ciudată, imensă, cu glas tunător...

Păși pe punte, tremurând de frică și frig și căutând un adăpost de ploaia și vântul care nu mai conteneau, ba chiar prinzând, parcă, tot mai multă putere și îndârjire.

Intră în cabină și, din nou, rămase mută de uimire, în prag: la o masă rotundă și joasă acoperită cu catifea roșie, roasă de timp din

loc în loc, căpitanul, pufăind din pipa neagră cu încrustații de bambus și inel de argint, juca zaruri cu diavolul, pentru a-și salva sufletul blestemat.

Aruncă zarul cu o privire fixă și stranie, apoi se repezi la el și-l privi încremenit: zarul lui ieși necâștigător.

- Ai pierdut! Îi strigă diavolul frecându-și mâinile cu veselie. De-acum, sufletul tău îmi aparține, în timp ce trupul tău va băntui mările și oceanele pentru totdeauna. Însă, cum nu degeaba mă numiți voi diavol, uite, îți voi lăsa o singură speranță: doar dragostea unei femei te va elibera din blestem!

Apoi ieși și se pierdu în valuri, în cântecul de sirene ce străbătea acum din adâncuri, ademenitor și feeric.

Angela se lăsă să cadă pe un scaun, aproape în neștire. Acum, și diavol? Și sirene? Era prea mult. Aici nu mai era vorba de imaginație, ci de ceva mult mai grav; dacă avea o serioasă problemă mintală de care nu știa? Cu eventuale luciri de conștiință, ca aceasta de acum, din momentul în care gândea, lucire însă prea slabă și ușor întrecută de imaginile ce păreau atât de reale.

Dar cum să nu fie reală ploaia care o udase până la piele, ori vântul care-i pătrunsese până-n măduva oaselor? Catargele rupte, resturile de pânze ce încă pluteau purtate de vânt, ori glasurile tânguitoare ale echipajului, pipa marinarului cu fumul ce se înălța gros, ori glasul diavolului ce încă-i mai persista în urechi?

“Doar dragostea unei femei te va elibera din blestem”...

Un gând fugar îi trecu prin minte: ce căuta ea aici? Nu cumva ea era cea menită a-i alunga blestemul?!

Își sprijini capul în mâini, tremurând din ce în ce mai tare, apoi își acoperi urechile, să nu mai audă sirenele, vântul, ploaia, să nu mai vadă și să nu mai audă nimic.

Și, ca prin minune, toate încetară; vântul nu mai șuiera, ropotele de ploaie nu mai băteau, țipetele de teamă și neputință de pe punte încetaseră și ele.

Era bine acum, liniște deplină. Ce se întâmplase? Se întrebă, dar nu îndrăzni să deschidă ochii, de teamă ca pauza să nu se termine

la fel de brusc cum începuse și urgia să-nceapă iar; căci credea că n-ar mai fi putut rezista.

Apoi simți pe umeri o pătură ușoară și moale, ca un cașmir călduros, binevenit.

La prima senzație de căldură, gândi: “sigur am făcut febră! Doamne, ce se va întâmpla cu mine?”

Două brațe îi mângâiau ușor umerii în timp ce auzi lângă ea o voce caldă:

- Domnișoară, vreți să vă ridicați? Strângem decorul, trebuie să plecăm și noi. Filmarea s-a terminat.

Deschise ochii brusc. Cum? Filmarea s-a terminat? Ce filmare s-a terminat?

Privi în jur: pereții de placaj erau albi și goi și-n încăpere nu mai rămăsese nimic decât scăunelul pe care se așezase ea și măsuța din fața ei. Alături, un bărbat înalt și blond își dezlipea bucăți din barba aurie pe care-o purtase până atunci, zâmbindu-i înțeleghător, cu ochi blânzi și albaștri ca bolta senină.

Întoarse capul, să vadă cine o ținea de umeri. Țipă, speriată: era un bărbat cu o rană mare în piept, din care sângele îi curgea în cheaguri înfricoșătoare.

- Nu te speria, îi zise rănitul, sunt eu, marinarul împușcat, continuă el, cu un zâmbet plăcut. Împușcat și aruncat peste bord, adăugă, râzând. Hai să mergem să ne încălzim până desfac băieții decorul, să nu răcești, că ești udă toată. Îți vom povesti tot.

Cum ieși pe ușa cabinei, afară o întâmpină lumina reflectoarelor, în care totul părea altfel.

Pădurea neagră și deasă era acum doar o stivă pe care băieții o legau și o împachetau într-o cutie de lemn, pentru alte reprezentații; în locul ei, rămăsese o bucată de plajă goală și curată, în spatele căreia se vedeau străzi cu case și blocuri, un oraș ce dormea liniștit somnul de noapte.

Marea era calmă, iar pe apele liniștite, oameni cu bărci strângeau piese de decor, încărcându-le în cutii speciale. “Împușcatul” o conduse într-o cabină volantă, în care diavolul

tocmai se demachia; li se alătură imediat și căpitanul, fără costumația de până acum, dar cu nelipsita-i pipă.

- Stai jos, domnișoară și bea un ceai, să nu răcești, îi zise “diavolul” binevoitor, întinzându-i o cană aburindă.

Încercă s-o țină în mână, dar începu s-o verse și era cât pe-aci s-o scape; mâinile îi tremurau prea tare.

- Dar știu că te-ai speriat! Îi zise “umbra” uriașă, care tocmai intra. Apoi mantia neagră alunecă ușor pe pământ, lăsând în urma ei un omuleț ce-o ținuse înălțată cu ajutorul a două antene de vreo jumătate de metru, prinse de umeri.

O adună de pe jos, o împachetă și o așeză într-o sacoșă de plastic, specială.

- Așadar, sunteți actori? Îngăimă ea, într-un sfârșit, cu voce slabă de emoție.

- Evident, doar nu credeai că ai dat chiar peste Olandezul Zburător! răspunse căpitanul, râzând în hohote.

- Adevărul e, domnișoară, că filmam o secvență în care rolul esențial l-ai avut chiar tu, fără să știi, evident.

- Cum așa? Și dacă nu veneam?

- Ei, de-ai știi de când te urmărim și cât te-am așteptat... Știam noi că într-o zi tot o să te îndepărtezi mai mult de țărș și te vom atrage înspre noi chiar fără să bagi de seamă, cu câteva acorduri de liră și alte sunete îmbietoare...

- Bine, dar vântul? Ploaia? Dacă veneam, dar vremea ar fi rămas frumoasă, dacă nu se întâmpla tocmai acum să se pună furtuna? Nu era totul în zadar?

- Ce furtună, domnișoară? “Diavolul” râdea în hohote. Chiar crezi că am lăsat esențialul la voia întâmplării? Efecte speciale!...

- Cum, furtuna nu a fost reală? Ați provocat-o?

- Aveam aparatele pregătite și făceam probe zilnic; toți locuitorii orașului se preumblau pe-aici din zori și până seara să vadă furtuna, făceau poze, filme... Asta a fost distracția stațiunii de vreo lună încoace. Dar dumneata de unde să știi, că nu ieșeai din casă decât spre țărș, ca să plutești pe valuri...

- Vai, dacă aş fi ştiut...

- Dacă ai fi ştiut, am fi pierdut elementul surpriză. Niciun actor n-ar fi putut reda spaima şi mirarea aşa cum le-ai redat tu, în mod natural.

Angela sorbi din cana de ceai şi simţi o linişte plăcută acum, când totul se sfârşise şi avea o explicaţie logică, firească. “Diavolul” îi mai turnă puţin ceai şi bău şi el.

“Umbra” terminase de strâns recuzita şi ieşise să ajute pe cei de afară.

“Rănitul” se schimbase şi el, iar acum arăta ca un dandy elegant, într-un costum de tweed, uşor, de vară.

Doar “căpitanul” nu se mai arătase deloc; îl căută cu privirea în jur, degeaba: dispăruse. Ceva ciudat simţise în prezenţa lui, dar în învălmăşeala de emoţii de până acum, nu avusese timp să realizeze exact despre ce e vorba. Apoi îşi aminti:

- Ce se va întâmpla cu căpitanul? Întrebă ea pe “diavol”; i-ai spus că doar dragostea unei femei îl va salva... Se va împlini profetia? Va fi salvat? Şi cine va fi acea femeie care-l va salva?

“Diavolul” o privi mirat, mimând surpriza, apoi îi răspunse zâmbind:

- Domnişoară, eu nu sunt regizor, de unde pot eu să ştiu? Sunt un biet actor şi joc un rol, atunci când sunt chemat. De unde să ştiu eu urmarea? Ori dacă va mai fi vreo urmare, sau dacă eu voi mai juca vreun rol?

- Bine, dar scenariul e scris demult, l-aţi citit toţi înainte de a începe repetiţiile, aveţi un contract!... Nu-mi spuneţi că nu-i aşa, ştiu şi eu cum se desfăşoară astfel de lucruri.

Actorul părea vădit încurcat.

Se preumbla de jur împrejur frământându-şi mâinile, apoi se apropie şi-i spuse aproape în şoptă, cu teamă să nu-l audă cineva:

- Nu e niciun scenariu. Autorul ne-a spus că aici e vorba chiar de filmul vieţii, cel care se scrie pe măsură ce se-ntâmplă, e viaţa însăşi: noi nu suntem actori profesionişti ai vreunui teatru, ci actori ai vieţii la fel ca şi tine şi, de fapt, nici noi nu ştim mai mult

decât știi tu, ori decât știe orice om, din experiența lui de viață, dintr-un amestec al trăirilor lui de până acum și al visărilor, al speranțelor și al destinului fiecăruia dintre noi, în parte.

Filmul îmbină lupta sau asocierea instinctelor, a impulsurilor și a afectelor, cu perceperea tardivă a efectelor acestui joc al forțelor subconștiente.

Nu e nimic scris, totul se scrie acum. Noi scriem filmul, în timp ce-l jucăm...

- Stai puțin, zise ea cu o tresărire de aducere aminte, ai uitat că abia mi-ai spus că m-ați așteptat și m-ați urmărit timp de o lună? Eu habar n-aveam! Iată că știați mai mult decât mine, căci voi mă așteptați, în timp ce eu nici nu vă cunoșteam!

- Da, știam că vei apărea, dar nu știam cine ești ori cum arăți. Asta doar scriitorul știa. Pentru că într-o seară, plimbându-se pe dig, a găsit acolo un pictor.

Era seară, târziu, și pictorul stătea gânditor, privind spre orizont, pierdut în visare. Alături, pe șevalet, avea un tablou: un portret de față. O față frumoasă, cu fața albă sidefie și părul negru ca pana corbului, așezată exact în același loc în care acum stătea pictorul și privind în zare un munte care în tablou era măreț, fantastic, cu piscuri înalte și coame estompate printre nori, dar, în realitate, privind în acea direcție, văzu ca acesta nici nu exista...

Atunci, scriitorul, vrăjit de frumusețea fetei, l-a întrebat dacă e de vânzare portretul, iar pictorul i-a răspuns: "E pentru tine, ia-l. Fata care mi-a pozat ți l-a lăsat ție, a spus că-ți trebuie pentru un film, ceva, nu prea am înțeles..."

Angela tăcu o clipă, părând că înțelege.

- Bine, acceptă ea, dar atunci, îmi poți spune măcar cine e scriitorul?

- Scriitorul? Actorul privi în jur cu atenție, apoi continuă și mai încet: eu cred că scriitorul e căpitanul, dar ai grijă, să nu afle nimeni că ți-am spus!

Oricum, nu ar recunoaște. Eu l-am întrebat, ca să-l testez: "și-acum ce mai urmează, căpitane?"

Iar el mi-a răspuns: “Nu există o persoană care să revendice toate adevărurile vieții. Din fiecare adevăr, se pot trasa noi orizonturi... Cât privește acest scenariu, de-acum încolo, nimeni nu mai știe nimic, în afară de domnișoara pe care o așteptăm; doar ea știe urmarea”.

E tot ce am aflat de la el, că apoi și-a luat în primire rolul de căpitan și a început să bea și să cânte, așa cum l-ai văzut pe punte, când ai venit. Își juca atât de bine rolul chiar și față de noi, încât mulți au și crezut că era într-adevăr beat tot timpul, că încurcase realitatea cu scenariul.

Dar cred că acum toți sunt gata de plecare, ar trebui să mergem și noi.

Îșiră din cabina volantă și văzură mașinile cu oameni și recuzita care se-ndepărtau grăbit înspre oraș.

Mai era o singură mașină mare, în care așezară cabina, apoi actorul urcă la volan și o invită și pe Angela:

- Mergi? Pot să te conduc undeva?

- Mulțumesc, mai rămân puțin. De fapt, e aproape ziuă... o să stau aici, să văd răsăritul.

Și se îndreptă spre țarm, în timp ce și ultima mașină se pierdea pe drumul spre oraș, ducând la casele lor actori și tehnicieni care timp de o lună trăiseră în acel colț de plajă, așteptând momentul prielnic turnării unei scene unice, oboșiți de efort și așteptare, de dormitul în condiții aspre și hrăniți la pachet, cu ce se găsea.

Primii zori se iviră de dincolo de orizont, alungând negura nopții.

Pe dig, în depărtare, zări o siluetă stingheră ca și ea, privind razele violet, alături de un șevalet ce se profila mândru, peste întinderea de ape.

Zâmbi. Știa cine era visătorul de pe stânca solitară, fără să mai fie nevoie să se apropie de el, să vadă.

Știa cine era și de ce stătea acolo; știa pe cine și ce aștepta.

“Doar dragostea unei femei te va elibera din blestem”...

Era căpitanul.

4

“Atunci când va veni timpul.”

“Niciun om nu poate fi considerat fericit atâta timp cât este în viață.”

“Omul este ceva ce trebuie depășit”.

Aceste gânduri îl frământau la ivirea zorilor aproape zi de zi, nu doar acum, când așezat pe o stâncă bătută de valuri înspumate și ascultând corul vocilor interioare ce cânta, ca de obicei, în diverse nuanțe și întinzându-se pe multe octave, de la conștiința tardivă a efectelor subconstientului în realitatea ratională, până la psihologia abisală a justificării vieții prin beția artei pure.

Pentru că nu avea o viziune rațională asupra lumii și a vieții în general, ci mai degrabă o expresie a impulsului vital, pentru el, afirmarea liberului arbitru nu avea nicio putere în trasarea destinului iar instrumentul pentru înțelegerea lumii nu era voința ci, dimpotrivă, neputința idealistă, ca fundament și devenire, ca structură în dezvoltare.

Zarathustra era o tendință în evoluție, la un anumit nivel al tranziției, o punte dorită spre viitor.

Pentru el, însă, în starea lui naturală de incertitudine, ca poartă spre viață, omul este ceva ce trebuie mai degrabă regăsit, decât depășit... și nu doar în valorile idealiste și umanitare ale frumuseții morale, dar și în nebunia descărcării de energii senzitive, vizuale, ideatice.

Extazul simțurilor e arta, iar arta e viața.

Viața e dansul umbrelor, iar umbele sunt credința într-o ordine cosmică. Dincolo de bine și rău nu e nimic. Viața e aici, înlăuntrul binelui și al răului, așa cum viitorul se află deseori în trecut iar trecutul ne-a rămas netrăit, ca o proiecție între spații temporale, rămas la stadiul veșnic de proiect neîmplinit, ori chiar de

viitor amânat, într-un univers fizic și mental, în care toate răspunsurile sunt alte întrebări, viața fiind doar un mijloc de perpetuă căutare.

Iată, în fața lui, întinderea nesfârșită a mării...

Putea fi, însă, aceasta, reală, ori era doar dorul lui de imensitate, de veșnicie, de necuprins, închipuit într-o imagine cu valuri albăstrui ce lunecă veșnic spre un orizont niciodată atins?

Ori stânca scâldată în valuri pe care s-a așezat, reală o fi, sau e doar gândul său și nevoia sa de trăinicie pe care le-a întruchipat în această formă azi, ori le va contopi în alta, mâine?

Ca în tabloul pictorului, în care el pictase, pe țărmul mării, un munte ce părea că se ridică din valuri, cu stânci albe și piscuri pierdute printre constelațiile nopții, în timp ce vizitatorii ocazionali priveau același peisaj marin din fața șevaletului, căutând muntele ce-i stătuse ca model, uimiți că nu vedeau decât apă și cer, legate într-o împletire de nimic tulburată. “Dar unde era muntele?” Se întrebau ei. “De ce nu-l văd?” s-ar fi mirat el, dacă ar fi știut.

Dar dacă, totuși, dintre toți cei veniți să admire tabloul, peisajul, ori să-și poarte povara gândului pe aceleași stânci lovite de aceleași valuri, ar fi existat o singură persoană, un singur om care, privind peste ape, să vadă exact același munte, învăluit în exact aceleași simfonii de culori, desenat în aceleași armonii de linii și contururi? Aceasta e adevărata întrebare: ar fi posibil acest lucru?

Existența a doi oameni care să aibă nu aceleași axiome, definiții despre lume învățate din cărți, dogme ori reprezentări puse-n vechi și clare tipare de învățătură, educație ori civilizație, căci acest lucru, deși rar în totalitate, totuși, de multe ori e posibil, la oameni formați în școli asemănătoare ori în condiții de viață identice: accesul la aceleași informații, mediu de viață asemănător, preocupări din aceeași sferă...

Întrebarea pe care și-o pune el, însă, se referă la posibilitatea ca doi oameni să aibă aceeași închipuire, independentă de corpul material; nici măcar același vis, căci și visele sunt asemănătoare de multe ori, oamenii fiind învățați să viseze de asemeni în tipare de vis,

așa cum sunt și poezia și muzica lor, arta în general, care a devenit un tipar de creație predat în diverse școli, cu reguli bine stabilite de profesori de har.

Ceva din adâncul său ce veghea asupra-i fără a avea habar de vreo logică, dându-i peste cap tot ce aflase, știuse, gândise și punându-l în situații dintre cele mai neclare în demersul lui de a găsi răspunsuri și explicații, îi spuse că acest lucru e posibil, la urma urmei de ce n-ar fi? Doar pentru că orice e posibil, dacă gândul nostru l-a inventat, căci viața însăși, ce poate fi ea decât o închipuire a gândului nostru?

Se bucura ca un copil de câte ori ajungea la concluzia că existența acestei a doua persoane e posibilă, după care venea mereu a doua întrebare: dar dacă acest lucru e posibil, ce șanse ar avea doi astfel de oameni să se întâlnească în viața reală?

Ce șanse ar fi ca ei să se nască și să traiască în același timp și în același spațiu?

Ori ca “viața reală” să însemne aceeași reprezentare ori aceeași închipuire pentru amândoi?

Ori ca această a doua persoană să fie o alta, ci nu doar o altă reprezentare a sa, ca o dedublare a eului însuși, indiferent de timp și spațiu?

Căci o dedublare în spații ori intervale de timp diferite, este deja un concept al reîncarnării atât de discutat și de disputat în diverse forme ori religii, culturi ori școli de cercetare, încât orice ar putea gândi el, în această privință, va fi doar o altă variantă la multitudinea de exemplificări ce deja au făcut înconjurul lumii încărcând în tomuri groase, râuri de cerneală.

Dar și despre oamenii ce au un dublu în același timp, s-a scris, ei putând fi văzuți în două locuri diferite, deodată.

De exemplu, în 1845, povestea profesoarei Madame Sages din Livaria, Rusia, care și-a proiectat propria imagine în fața clasei, pentru a menține disciplina, în timp ce ea umbla printre bănci ori scria pe tablă, lucru văzut și de colegii ei, nu doar de elevi; legendă sau nu, acest lucru a devenit posibil în momentul în care a fost

imaginat, chiar dacă asta ar fi fost doar imaginația unui singur om, și nu una pe deplin acceptată, căci orice lucru devine adevărat din momentul în care a fost posibil, și a devenit posibil, din momentul în care a fost gândit.

Însă întrebarea care-l munea pe el era cu totul alta: dacă această persoană care să aibă exact aceleași închipuire ca și a lui poate exista, însă, ca o altă ființă, nu ca un dublu al lui, în același timp și spațiu, ori ca o reîncarnare ulterioară.

Și dacă ar exista, care ar fi reprezentarea ei ca și acțiune a corpului, în realitatea ei virtuală?

Dar în realitatea lui virtuală?

Pentru că exact aici era problema: dacă ceva din interior îi spunea că această ființă există, un alt gând venea peste primul, tăindu-i aripile cu alte întrebări și îndoieli: e posibil ca această ființă să treacă pe lângă tine exact în acest moment și tu să nu o vezi?

E posibil ca acele două persoane să existe în același timp și spațiu, având aceeași imagine reflectată asupra vieții și totuși, ele să nu se întâlnească, existând în lumi virtuale diferite și neîntrepătrunse de nicio punte?

Cum, de exemplu, pe aceeași stâncă pe care sta pictorul, văzând în fața sa și pictând un munte pe care nimeni din cei ce admiră tabloul nu l-au zărit vreodată, exact pe aceeași stâncă și exact cu aceeași imagine a muntelui în privire să stea și cea de-a doua persoană, în același timp... Amandoi aparținând unor lumi virtuale diferite și neputându-se întâlni vreodată.

Și răspunsul veni simplu: da, acest lucru e posibil, nu doar pentru că el l-a simțit, căci simțurile pot fi înșelătoare deseori, ci doar pentru simplul fapt că l-a gândit.

Așadar, nu e singur!

Ce ușurare... gândi el, ca și cum a fi posibil echivala deja și cu a fi adevărat, a fi real.

În acest caz, își zise el continuându-și gândul, va trebui găsită o punte de legătură între cele două lumi paralele, pentru ca Marea Întâlnire să fie posibilă...

În timp ce razele de soare prindeau din ce în ce mai multă putere răsfirându-se printre pietre și valuri, o nouă întrebare, ce decurgea din primele, le lua locul acestora: aș fi în stare, oare, să doresc a schimba lumea aceasta, a mea, pentru a putea pătrunde, fie și doar pentru o clipă, în lumea cealaltă, aceea a ființei gemene mie în imaginar?

Oare nu m-aș teme eu, că doar părăsindu-mi pentru o clipă această realitate, la întoarcere n-o voi mai regăsi exact pe aceeași, ci alta, modificată de noile impresii adunate din cealaltă, eu însumi devenind astfel un alt om, o altă entitate? ... și care va porni apoi din nou pe vechiul drum al căutării spre a se regăsi, iar și iar, ca într-o veșnică rătăcire prin timpuri și spații în care realul nu e decât virtualul fiecăruia, proiectat spre celălalt...

Dar ce se întâmplă, oare, cu această a doua persoană, în momentul în care eu încetez de a mă gândi la ea? Va mai exista ea în continuare, ori va pieri ca un fum, deodată cu lumea ei virtuală prin care eu, cu voința gândului, tocmai am trecut și din care m-am întors într-un spațiu de-a pururi pierdut, influențat și transformat de o realitate care iată, nici nu mai există, din momentul în care gândul meu a uitat-o ori a părăsit-o pentru a-și pune alte probleme și a desluși alte înțelesuri?

Și toate acestea, pornind de la ideea care ea însăși poate fi combătută, că el era cel real, ci nu că el însuși ar fi putut fi doar cea de-a doua persoană imaginată de altcineva, putând vedea acum în propria-i persoană doar posibilitatea unei existențe de moment, sub forma unei proiecții a ființei imaginate de el până acum, adică o proiecție a proiecției, făcută într-o lume virtuală ce și-a încetat existența în momentul intersectării cu alte virtuale lumi trecute ori viitoare, din timpuri și spații diverse...

Cu astfel de întrebări își petrecea multe dimineți și seri Alexandru, găsind răspunsuri pentru a le infirma ori a le transforma în alte întrebări, ulterior, simțind că mereu e pe-aproape de a descoperi ceva esențial ființei sale, sau poate doar de a regăsi ceva parcă pierdut.

Aici, departe de zgomotul necruțător al orașului, aproape în mijlocul valurilor și în murmurul uneori mai liniștit, alteori vijelios, al vântului prin stânci, gândurile lui prindeau contur într-o continuă cercetare a spiritului.

Într-un târziu, se ridică și se-ntoarse înspre orașul ce furnica în depărtare întocmai ca un imens mușuroi colorat și gălăgios.

Soarele se ridicase demult și strălucea vesel și nepăsător peste o lume obosită și tristă.

De pe plaja care deja se umpluse de lume, răzbăteau vaiete cumplite:

“Cum mai plânge maica mea,
Că i-am băut toată leafa”

Sau:

“Vipuri și fotomodele,
Toate vrea să fiu cu ele,
Dar eu stau cu gagici noi,
Toate din playboy”

Și alte tânguiri înspăimântătoare:

“E prea târziu, Loredano, tu ai plecat,
E prea târziu, codano, io te-am uitat”

Acoperite de chiote de bucurie:

“- Într-o zi de sărbătoaaare
Voi găsi o fată maaare.
- Și care va fi acea ziii?
- Oricare, tot sărbătoare va fiii...”

Un glas de negustor, probabil, striga amenințător, în sunet de niște instrumente, ceva ce s-ar fi vrut muzică, peste care răsunau râsete și strigături dintre cele mai neobișnuite:

“Băăă, vezi că te pun la pământ din prima,
(aici urmau niște acorduri inumane ale unui instrument
chinuit în mod vădit)

De nu te cari de-aci, că îmi strici firma!!”
(aceleași acorduri, la limita de rezistență a instrumentului)

Asculta parcă de pe altă planetă acest zumzet de voci și identități de neînțeles.

Era ca într-un vis în care subconștientul amestecă noțiuni și imagini dintre cele mai diverse, rezultând o poveste ciudată, fără nicio legătură cu realitatea, ceva ce a doua zi, când îți amintești, te uimește, nevenindu-ți să crezi că tu ai visat acel ceva imposibil de inventat de gândirea ta, ori de imaginat de sufletu-ți hoinar prin noaptea adâncă.

Viața, ca stare maladivă, haotică, alcoolică.

Dar dacă asta era adevărata lume și adevărata viață?

Ei erau mulți, umpleau plajele, umpleau orașele, umpleau totul în jur cu un gol imens, întrunind imaginea nimicniciei.

Noaptea de veci, iată noul curent literar, noua mișcare artistică, după clasicism ori romantism...

Dar ce căuta el aici?

În lumea aceasta, oare ar putea avea el prieteni și aspirații, ori speranțe și visuri?

Din ce în ce mai clar îi era că doar printr-o simplă întâmplare a ajuns aici, un timp și un spațiu în care se simte tot mai străin și tot mai rătăcit.

Înțelegea că locul său nu era aici, fără însă a înțelege rostul preumblării lui prin lumi străine, ca într-o îndelungată căutare a ceva nedeslușit și abia simțit.

Rupt de această realitate, pe care simțea că o trăiește mai prejos de el însuși, silit a fi să se poarte mai prejos de ceea ce gândea ori simțea, de ceea ce trăia în interior, în adâncul ființei sale.

Silit să vină aici, pe țărmul mării pentru a-și întoarce pe toate părțile rostul vieții, în cele mai ascunse nuanțe, căutând să-și descopere zdrențele cugetului, pipăind timpul în zborul său uniform.

Și din nou întrebându-se, pentru a nu știu câta oară:

“De fapt, ce caut eu aici?”

Cu astfel de gânduri se întorcea de pe dig, spre alte realități, neobservând, exact în fața lui, o fată de o frumusețe fără seamăn, cu păr negru, pășind spre el cu privirea visătoare ce parcă îl străbătea, de asemeni, fără sa-l vadă.

Impactul n-a fost resimțit de niciunul din ei...

5

Ieșise să ia puțin aer curat și să-și limpezească ochii într-o pauză scurtă, după care avea să se întoarcă în atelier pentru a-și continua studiul cu forțe refăcute. Așa făcea în fiecare zi, când mirosul pătrunzător de vopseluri, de in fierț și cărbune devenea greu suportabil și ochii începeau să-i lăcrimeze, o plimbare pe țărmul mării era revigorantă, ca o întoarcere la glie, știut fiind că întotdeauna, contactul cu pământul ne dă forțe noi, căci din el ne tragem seva; se-ntorcea cu idei noi și poftă de muncă în atelierul spațios, cu tavan înalt și ferestre pe toți cei patru pereți, așezat la etajul unui turn vechi, construit pe vremuri, în cine mai știe ce scopuri.

Asemănător unui far sau observator, poate că vreodată avusese chiar menirea de a observa ceva în jur, ceva ce demult a pierit, căci acum nu mai era nici urmă, iar depărtarea de malul mării era prea mare ca să presupui că ar fi fost un post de urmărire peste întinderea de ape.

Pe masa mare de scânduri din mijlocul atelierului își lăsase schițele așa cum erau în momentul întreruperii lucrului, pentru a-și regăsi la întoarcere și a-și continua ideile începute: planșe trasate în cretă neagră și lucrate apoi în punct de argint, pentru ca în final să întărească efectul cu cretă albă; desene în peniță, cu hașuri ce imitau țesutul pielii.

Printre ele, din loc în loc, platouri cu fructe, miere și nuci, o cană de lapte, o ulcică de apă, un samovar și câteva sfeșnice cu lumânări pentru când se va lăsa seara.

Pe o măsuță joasă, alături, se afla piulița de pisat vopsele, bulgări de pigmenți de mărimea unei nuci, înșirați pe o bucată de porfil, râșnița în care pasta de culoare era măcinată cel puțin două ore, pentru a obține consistența și elasticitatea dorită, iar de-a lungul

pereților, pe sub ferestrele înalte, rafturi pline cu pensule din păr de porc alb, domesticit, aliniate după mărimi, pene de desenat în tuș ori baiț, penițe, blocuri de desen, foarfeci, gălețușe de gled și clei, suluri de pânze și cutii de cuie, ciocane, dălți, ulcele de culori, cuțite de pictură, pungi cu praf de cărbune, ceară folosită spre a reda mlădierea suprafeței corpului și tot felul de unelte necesare.

Într-un colț, trona impunător vechiul scrin de mahon, în care își păstra tomuri prețioase, manuscrise împodobite cu motive ornamentale și atlase cu planșe anatomice, folosite ca studiu al corpului, după care făcea, în nopți târzii, când nu mai avea lumină naturală pentru a picta în culoare, sute ba chiar mii de desene de oase, muschi, ori studii de expresie.

În dreptul ferestrelor, din loc în loc, șevalete cu pânze, unele abia gletuite, altele ușor schițate în cărbune sau crete colorate, iar altele deja adunând pete de culori în tușe uneori de o mare finețe, alteori puternice, viguroase: un portret de bărbat în haină albastră ca marea, cu pelerină purpurie și pălărie înaltă, de fetru; dincolo, un portret de față, cu buze pline și roșii, pomeți înalți, fața albă vopsită în cea mai fină sinopia amestecată-n var alb, bine stins, cu păr negru, mineral, în cretă neagră și presărat cu puțin verde pentru redarea nuanței de verde zgură, acoperit cu o diademă pe suport purpuriu, din mărgele poleite și care curgea bogat, în valuri, până pe umerii firavi, ascunși de dantele violet, catifelate, ce se coborau din gulerul de hermină albă și care-ți mângâiau privirea în tonuri calde, de amurg marin.

Pe o altă pânză mai mare, o compoziție: era o scenă de război în care soldați cu săbii aflați într-o mișcare haotică, denotând o forță nemărginită, terorizau mame și copii ce alergau într-un sentiment de confuzie și haos, printre răniți asemănători sfinților lui Fra Angelico, doar că fără aripi, dar având ochi care exprimau la fel de limpede atât sfințenia, cât și durerea și chipuri sublime, idealizate în momentele tragice, surprinse de mâna artistului.

În alt colț, într-o grămăjoară, pe jos, bucăți de marmură și lemn moale, de sculptat: blocuri fără formă, mai mici ori mai mari,

printre altele în care dalta deja lăsase urme de trecere; saci cu nisip și var, pământul folosit la redarea mișcării molatece a cărnii, bucăți de ornamente vechi, adunate de la demolări inconștiente, mortar proaspăt. Apoi un bust început, în care sfredelul de mână scobise nările și urechile, bucle de păr în jurul feței, iar o dalță ascuțită rotunjise pomeții.

Odată întoarsă din scurta plimbare, făcu un duș rapid, își îmbracă în grabă cămașa de in și se-ndreptă nerăbdătoare spre compoziția ce necesitase nopți întregi de studiu, lecturi de tomuri vechi, manuscrise grecești, tratate de filozofie, ori lucrări de critică de artă: “Academia Platon”.

Așa cum aceasta fusese vestită ca și centru intelectual al Europei, făcând din Florența un centru de explorare a lumii, cu universitate și tiparniță, ca un adevărat izvor al literaturii, pentru Angela, aceasta avea să fie lucrarea de desăvârșire și culme a creației sale, compoziția în care își adunase nu doar toată știința mânăirii cărbunelui și a culorii, dar și tezaurul de cunoștințe și idei filozofice în care își desăvârșise spiritul.

Tabloul arăta o încăpere în care domnea o atmosferă plăcută și prietenoasă, în lumina blândă a lămpilor de alamă și a focului vesel din cămin.

În mijloc, șapte scaune înconjurau o masă lungă și joasă, în timp ce pereții erau acoperiți de rafturi de cărți legate în coperti negre și aurii și de basoreliefuri grecești.

Pe patru din scaune erau așezați cei patru străluciți învățați ai epocii: în tunică de mătase verde cu mâneci din catifea, Marsilio Ficino, întemeietorul Academiei Platon și traducătorul acestuia, cel care ținea în fața statuii lui Platon o lampă veșnic aprinsă, ca nemuritor omagiu, un vestit cunoscător al înțelepciunii egiptene, al lui Aristotel, Confucius și al celorlalți filozofi, cunoscător de asemeni al științelor naturii, medicinei și astrologiei.

Alături de el, cu mantie violet, Cristoforo Landino: un luptător în descoperirea științei și eliberarea de dogme, conducătorul cercului Medici, bun cunoscător al lui Dante și al Divinei Comedii,

al lui Pliniu, Horațiu și Virgiliu. Întreaga sa atitudine exprima o noblețe a spiritului, în care citeai parcă, vestitele sale vorbe: “Conducătorul ideal al cetății este învățatul” sau “Baza profundă a acțiunii constă în supremația luminoasă a contemplației și a cunoașterii”.

Urma Angelo Poliziano, înveșmântat în mantie albă de atlas, cel ce scrisese în latină de la zece ani iar la șaisprezece tradusese Iliada lui Homer, tânăr și nespus de urât, cocoțat pe un scaun de piele, însă cu privirea luminată de gândurile poetice de un lirism nemaiîntâlnit de la Petrarca și până la el.

Cel mai tânăr și frumos dintre ei era, fără îndoială, Pico della Mirandola, cel ce scria în douăzeci și două de limbi; o fire blândă și sinceră, cu ochi albaștri și păr auriu, mățos, cu pielea albă și statura zveltă, frumos și iubit de toată lumea; fiind preocupat să cuprindă cu mintea întreaga învățătură omenească de până la el, citea pe toți filozofii în limbile lor: pe cei chinezi, în chineză, pe arabi, în arabă, pe evrei, în ebraică. Din portretul lui răzbăteau deopotrivă, o mândrie puternică dar și o adâncă modestie și o mare blândețe.

Din tot ce pictase vreodată, această lucrare o atrăgea mai mult ca oricare, fiind nu doar un mesaj plastic de culoare și lumină, de compoziție și studiu de fizionomii, dar mai ales un poem de trăiri și sentimente cum nicio altă tușă de culoare nu mai purtase cândva pe vreo pânză ori suprafață murală.

Iar dintre cele patru portrete, chipul lui Pico della Mirandola, așezat central, exact în pătratul de aur al compoziției, o îndemna adeseori la visare, privindu-l, încât treceau zile și nopți în care contemplația lui o purta pe oceane de vis, străbătând lumi necunoscute din timpuri îndepărtate, ca și cum toate acestea ar fi fost aici, aieva, pe șevaletul din fața ei.

Pânza devenea pentru ea o poartă de intrare în alt univers, atât de îndepărtat ca timp și totuși, atât de apropiat ca și reflectare a propriului spirit.

Privindu-i ochii albaștri și părul auriu, imagini stranii îi apăreau în fața ochilor: un munte semet, un rucsac verde, o

mănăstire albă ori un vapor eșuat pe un recif de corali, pe timp de cumplită furtună...

Și oricât și-ar fi frământat mintea, nu reușea să afle o explicație a legăturii dintre vestitul învățat al Academiei Paton și aceste reprezentări ale vreunui gând interior, de nimeni știut. Doar că din fiecare imagine venită în minte, mai afla câte ceva nou și nebănuit despre chipul său, despre gândurile tainice care-l animau ori despre frumusețea sufletească a cestui om din alte vremuri și totuși, atât de prezent, încât simțea că acum el face parte din tot ce o înconjoară, dar și dinlăuntru ei sufletească.

Astfel, privindu-i ochii, avea sentimentul ciudat că și ochii lui o privesc cu același interes și aceeași dorință de cunoaștere și de contemplare.

Așa cum ea, pictând interiorul acelei încăperi, intrase, parcă, înăuntru, cercetând cu luare aminte fiecare colț, raft ori frescă, sau mângâind cu privirea fiecare chip din cei așezați în jurul mesei joase, tot așa și el părea că, desprinzându-se din pânză, cu aerul său nobil și cercetător, coborâse de pe șevalet în atelierul din vârful turnului, familiarizându-se cu atmosfera de cărbune și praf de culoare măcinată, din jur.

Era o legătură atât de strânsă între cele două personaje, pictorița și modelul pictat, încât de multe ori avea impresia ca și-au schimbat locurile și rolurile, ea așezându-se pe scaunul învățatului, în timp ce el, hoinărind prin atelier, cu o mână în vârteza sfredelului pentru a fixa privirea în ochii busturilor de piatră, cu alta trasa suprafețe pline, ascuțite ori plane, cu penițe și pene din cele mai diferite ca aspect și material.

De câte ori, așezată în fața tabloului, nu a avut impresia că el, desprinzându-se din rama de lemn, îi întindea o cană cu ceai?

Ba, de câteva ori chiar i se păruse că vede în mâna lui o pipă neagră, cu inel argintat, din care trăgea visător, scoțând un fum gălbui ce învăluia ungherele atelierului în umbrele înserării...

Dar privirea lui o urmărea nu doar aici, în jurul compoziției din care se coborâse anume pentru a-i vizita și umple spațiul

existențial cu prezența lui ce fermeca totul în jur, dar chiar și în afara atelierului, îl simțea de multe ori în preajma sa, în peregrinările ei de pe cheiuri ori diguri, ori în desele popasuri pe stânci scăldate de valuri sub lumina razelor de lună.

El era pretutindeni, cel mai fidel însoțitor al ei.

Nefiind un prizonier al picturii sale, el era un evadat din timp și intrat în acest spațiu prin poarta deschisă a pânzei înrămate.

Astfel aflase că pictura nu este doar un simplu meșteșug prin care își putea descărca prea-plinul sufletesc ori o manifestare a cugetului sau o exprimare a armoniei naturii în eșantioane de lumină și culoare, ci cu mult mai mult de-atât, ea poate deveni deseori o poartă între lumi și timpuri, ori între ea și modelul pictat, stabilind nu doar o legătură strânsă, sufletească, ci și posibilitatea interferării cu un alt plan existențial, lucru care altfel, doar în vis mai era posibil, cu diferența că visul era atât de imaterial, pe când cartonul ori pânza pictată, tușele de vopsea, cărbunele și praful de cretă erau entități materiale, palpabile și vazute și de ceilalți oameni, nu doar de ea, ca în cazul unui vis.

Dar oare, ceilalți oameni, privitorii, simțeau ei această trecere înspre o altă lume, această interferență de timpuri și spații, privind acest tablou?

Privind chipul cu ochi albaștri, aveau ei sentimentul acela al regăsirii după o îndelungă căutare?

Ori privind ei un alt tablou, puteau oare stabili aceeași legătură, puteau vedea aceeași imagine, ori simți aceeași doruri?

Își aminti atunci de peisajul pictat pe malul mării, când zugrăvisese țărnul îndepărtat, din care măreția muntelui urca spre înaltul cerului în piscuri îndrăznețe și culmi de un albastru ireal.

Rămăsese uimită atunci, văzând câtă lume se uita cu ochi orbi de jur împrejur, nevăzând frumusețea muntelui înălțat din valuri și crezând că acea realitate minunată și copleșitoare era doar rodul imaginației pictorului...

Pentru ea, fiecare întâlnire cu pânza era o nouă aventură.

Personajele pictate nu rămâneau veșnic în aceeași poziție și, în cursul dialogului pe care-l aveau între ele, își schimbau deseori poziția corpului, mimica feței ori a gestului, astfel încât o mână nu arăta mereu în aceeași direcție, cu aceeași vigoare ori interes, o privire era vie și de multe ori își schimba orizontul ori un zâmbet care azi era deschis, larg și bucuros, mâine putea deveni purtător de alte înțelesuri și trăiri, schimbându-și aria manifestării într-o gamă bogată, de la surâsul stingher, ezitant și abia mijit, la zâmbetul ușor amărui și confuz, ori la râsul hohotit în care bucuria izbură din fiecare nuanță de culoare.

Un picior nu rămânea în aceeași poziție, imobil, faldurile matiei își schimbau curgerea în unduiri lucioase, focul din vatră avea el însuși arderea lui neuniformă, ca în oricare realitate. Un tablou pictat e o viață în sine, a unei eternități imobile. O viață ce înglobează în ea frânturi din viața pictorului laolaltă cu viețile celor transpuși în compoziție și care aduc din timpul lor o nuanță de veșnicie ce va rămâne pururi ca o punte între cele două lumi, pe această bucată de material gletuit întâi și care apoi prinde viața proprie în straturi succesive de pigmenti colorați.

Așa cum Platon spunea că astronomia obligă spiritul să privească spre cer, conducându-ne din această lume înspre o alta, tot la fel pictura, sculptura, fresca dar și muzica și orice artă în general ne obligă să ieșim din lumea mărginită a propriului eu și ne poartă spre noi orizonturi, descoperind lumi aieva, parcurgând spații neexplorate încă, în căutarea propriilor origini și a generațiilor în care spiritul nostru a fost format și transformat succesiv, așa cum și în viitor el va fi transmis, genetic, urmașilor noștri, cu stropul de contribuție pe care ni-l aducem fiecare, prin asta înțelegând că dacă tot ce trăiește provine din ce este mort, atunci asta înseamnă că de fapt, nimic nu moare cu adevărat, gândul morții devenind astfel o deprindere mai puțin temută atunci când privești înspre viitor.

De aceea, întâlnirea pictorului cu modelul pictat și care a trăit în urmă cu secole este posibilă, sfidând timpul.

Pentru ea, această întâlnire s-a produs pentru prima dată aici, în acest atelier, pășind prin această poartă deschisă a dreptunghiului magic, acesta devenind rostul suprem al continuării unei munci epuizante de multe ori, ori al unor șiruri de nopți și zile în care, inhalând mirosul pigmentilor colorați și ai uleiului de in fiert, cu mâinile și fața acoperite de straturi groase de praf de cărbune și var, a continuat să aprofundeze studiul geometriei și al desenării corpurilor, al anatomiei și științelor naturii, dar și al poeziei și filozofiei vechilor titani ai gândirii, știut fiind că orice lucru neaprofundat nu merită nici început, precum o viață trăită superficial, în afara valorilor pe care omenirea le-a dat de veacuri, ar fi nu doar un timp pierdut fără rost de propria persoană, ci și o piedică, o stagnare pe care o pui în calea omenirii.

Apoi, cu timpul, iubirea pentru artă și frumoasele realizări ale generațiilor trecute s-a adunat parcă focalizată într-o imagine unică, ideal de perfecțiune, moralitate și adevăr, aceea a unui învățat cu ochi de un albastru intens și păr auriu, imagine ce simboliza o existență ruptă parcă dintr-a sa, ca o jumătate pierdută cândva prin timp și îndelung căutată, în peregrinări ce străbat ere și spații infinite ale gândului. Acest chip este cel ce o urmărește pas cu pas nu doar în lumea gândului ci și în viața reală în care, din acest motiv, nicicând nu se simte singură, avându-l alături într-un chip de nimeni văzut sau chiar, de câteva ori, părându-i-se că-l regăsește în oameni pe lângă care trece întâmplător și în prezența cărora simte același straniu sentiment al întezării jumătății pierdute, lucru care doar i s-a părut a se fi întâmplat până acum, ori poate chiar pentru o secundă, cândva, printr-un nevăzut coridor temporal, lumile chiar s-au întrepătruns și Marea Întâlnire a fost cât se poate de reală, însă doar pentru acea clipă supremă, după care ușile tunelului s-au închis și întregul inițial a fost din nou divizat în realități diferite, din care jumătățile vor evada spre a se căuta veșnic.

Rămase în fața șevaletului gândind la aceste lucruri și la multe altele, în timp ce soarele se pierdea în depărtare colorând marea în nuanțe de violet calde și visătoare, iar umbrele înserării

pătrundeau prin ferestrele atelierului poposind prin colțuri și etajere și scâldând picturile expuse în lumini plăcute, calme și odihnitoare.

Continuă să viseze cum făcea deseori, când cerul se umplea de stele ce-o priveau pe ferestrele celor patru pereți, iar atunci când și luna se ivi în dreptul geamului scâldând în lumina ei odihnitoare pânzele înșirate pe șevalete, luminând șuvițe blonde ori brune sau zâmbete pline de mister pictate în culori armonioase, ochii i se închiseră pe negândite, căzând într-un somn adânc.

6

Deschise ochii în lumina blândă a zorilor de zi și-n strigătele măturătorilor ce începuseră curățenia străzii. La vecinul de alături cântase muzica toată noaptea, iar acum se auzeau și ei cântând pe niște voci răgușite și morocânoase, de oameni beți în toată regula.

Își amintea vag că visase ceva ciudat și frumos, o cetate veche, împrajmuită cu ziduri groase de apărare...

Dar ce căuta el acolo? Era castelan? Nu-și amintea exact, dar era frumos, o atmosferă medievală, plină de mister.

Închise ochii la loc, încercând să înlătore zgomotele străzii și ale chefului de-alături. Liniștea se așternu plăcută și blândă iar somnul îl învăluia treptat.

Se-ntoarse în castel, mirându-se de visul ciudat de mai înainte, cu vecini zgomotoși și beți, într-o casă înaltă și împărțită în cutii egale, de pereți subțiri...

Nu știa cât timp dormise, când se trezi în larma de voci îngrozite ce alergau strigând și împingându-se pe trepte și prin încăperi.

Nu era încă ziuă, dar privind pe geam, văzu întunericul nopții brăzdat de un fum auriu care urcă dinspre cetate.

Alergă la fereastră și privi în jos: zidul înconjurător era o jăriște de foc.

- Arde cetatea! Strigau oamenii treziți din somn și alergând bezmetici, încă neînțelegând ce se întâmplă și cum să se salveze.

Alexandru știa că nicio fortăreață nu era la adăpost de orice grijă în privința apărării, totuși aici erau ziduri bine întărite, tuneluri subpământene pentru fuga femeilor și a copiilor sau chiar o eventuală retragere a soldaților învinși, împreună cu răniții luptelor, dar și cu averi în aur, bani și obiecte de preț ori provizii de hrană

pentru vremuri de răstriaște; erau arme și un corp de oaste, luat acum pe nepregătite căci fiind într-o perioadă de pace și deplină înțelegere cu toți vecinii, acest atac era neașteptat.

Ieși pe ziduri, unde oștenii cu chipuri hotărâte și priviri aprige pregăteau tunuri grele, cu găhuri lungi, întinse înspre dușmani, cu care să oprească asediul fortăreței.

Pedestrași și călărime umpluseră câmpul, cetatea fiind înconjurată de jur împrejur, cât vedeai cu ochii.

De sus, de pe ziduri, alți oșteni îi priveau cu muschetele pregătite, în așteptare. Toți erau flăcăi voinici, frumoși în tunicile lor galbene și hotărâți să-și dea viața în luptă.

Printre ceața dimineții și coloanele de fum ce se ridicau din șanțurile de apărare, se vedeau șiruri lungi de pedestrime ce se apropiau urmate, în depărtare, de cete de călăreți ce ridicau nori imenși de praf în copitele cailor.

Un căpitan în armură lăcuită și cu buzduganul în mână urcă pe un vârf mai înalt al zidului, de unde vedea oștenii aliniați și făcu semn trâmbițașilor și toboșarilor să sune începutul luptei.

În câteva clipe, începu haosul: tunurile bubuiau de pe ziduri, la întrecere cu altele ce le răspundeau din șanțuri. Zorii zilei se învăluiră într-un nor greu de fum negru, prin care focuri vii izbucneau din loc în loc; ghiulelele cădeau de jur împrejur.

Era un iad în care totul ardea: biserici, case, oameni înfricoșați.

În strigătele de luptă tot mai puternice, pulberea de praf de pușcă era risipită cu deznădejde, brațe de fier mânuiate cu vitejie și pricepere muschete și sulițe, paloșe curajoase se avântau în luptă corp la corp iar rafale de împușcături coborau nenorocirea asupra tuturor, în strigătele de durere ale răniților.

Cal lângă cal și umăr lângă umăr, pâlcuri de oșteni atacau cu îndârjire.

Pământul se cutremura sub copitele cailor în galop, în timp ce rândurile de oșteni aliniate la început în șiruri lungi, acum se împrăștiau, răvășite.

Alexandru dădu pinteni calului și se avântă în luptă, împărțind porunci și strigăte de încurajare celor din jur, cu așa avânt încât rupse rândurile atacatorilor și se aruncă în vârtoarea luptei, izbind, într-o vanzoleală cumplită, în platoșe și săbii, în scrâșnetul fiarelor, nechezatul cailor speriați de vâlmășagul luptei, ori țipetele și vaietele răniților.

Era ca o pădure de spade ce se loveau unele de altele într-o nebulie ce făcea ca oamenii să pice unul după altul, în mormane de leșuri hidoase.

Avântul lui Alexandru nu încetă în fața acestei urgii, ba dimpotrivă, izbea în stânga și-n dreapta, lovind cu sabia, ori împungând cu sulița, spre disperarea atacatorilor descumpăniți de înflăcărea lui.

Văzând că în jurul lui se așterneau stive de trupuri rănite, mulți se-ntorceau în pâlcuri și alergau în dezordine înapoi, cătând spre desişul codrului spre a se ascunde, căci de cerșit îndurare vedeau ei bine că nu se putea pune problema, dar sabia lui tăia fără milă pe cei urmăriți, ajungându-i din urmă ca vijelia.

Umbra morții se-ntindea tot mai cumplită, pe pământul cufundat în bezna dejnădejdiei.

Alexandru slobozi frâul, lăsându-se în voia calului; ținti în jur și coifurile începură să alunece secerate, apoi izbi cu buzduganul și alții căzură ca loviți de trăznet.

Tunurile tăcuseră, dar sute de muschete zburau prin văzduhul cutremurat, într-un fum gros, cețos, alburiu. Din această vânzoleală se ridicau strigătele înfiorătoare ale celor ce luptau înspăimântați și deznădăjduiți, cu spaima și sentimentul neputinței în suflet.

Strigătele îngrozite și hohotele de plâns acopereau acum aproape complet strigătele de luptă, tot mai slabe.

Lupta se transformase într-o vânătoare de oameni ce fugeau cu dinții încleștați, să scape din măcel.

Pe calul său iute ca șoimul, Alexandru continuă să se năpustească în toiul luptei, secerând pâlcuri de oșteni, învârtind sabia

în aer cu iuțeală și aprig șuierat, împrăștiind trupele, hotărât să-i măcelărească până la cel din urmă.

Acum se luptau cu săbii frânte, într-o încheștare cumplită, om la om: se loveau cu platoșe, se izbeau cu măciuca, se-mpungeau cu sulițe ori se agățau unul de altul pentru a se trage jos de pe caii în burțile cărora înfingeau jungherele.

Nu mai era lupta de cucerire ori de apărare, acum totul se transformase într-o beție a luptei în care fulgerele săbiilor despicau coifuri, paloșele retezau mâini și capete, jungherele spintecau în jur fără milă, neiertând nimic, om sau animal, din care sângele curgea în valuri acoperind pământul.

Pierzând orice speranță de scăpare, ei se avântau în luptă ca niște lupi hămesiți, cătând vâltoarea mai mare pentru a sfârși mai repede calvarul acesta tot mai greu de suportat. Știau că vor pieri de-acum, voind doar să tragă după ei în infern cât mai mulți, spre a-și plăti loviturile primite cu vârf și-ndesat.

Furnicarul turbat se năpustea cu dinții încheștați secerând totul în jur. Caii mușcau și ei și loveau din copite ca turbați, cu coamele înfoiate și ochii umflați și ieșiți din orbite.

Mii de morți și răniți făceau o priveliște de coșmar, cumplită și jalnică: oameni zdrobiți de copitele cailor, alții rămași cu ochii deschiși, în care groaza luptei se răsfrângea din sângele ce curgea înroșind pământul bătătorit de înfrigurarea luptei.

Trupurile morților din cele două tabere zăceau amestecate ca într-o frăție de dincolo de moarte, împletite într-un destin comun. Printre ele, răniții desculți, cu piepturile goale pe sub hainele zdrențuite, se tânguiau cu glasuri firave, gemând surd și fără nicio nădejde.

Butoaie cu pulbere rămase prin ascunzișuri cu fitilele aprinse continuau să explodeze din timp în timp, făcând prăpăd în jur, printre cei ce se retrăgeau în unghere, crezând că au găsit un colțișor mai ferit de urgia luptei.

Orașul era un morman de dărâmături, pe care zăceau trupuri sfârtecate.

Ultimii atacatori erau înghesuți și măcelăriți în colțuri de zid peste care nu mai puteau trece, în retragerea lor haotică, trupurile rămânându-le presărate pe caldarâm ca o jalnică amintire a unei pagini de luptă aprigă.

Voinicii în tunici galbene se întorceau sprijinind la subraț tovarăși răniți, dar care încă se mai puteau târî pe picioare: unii aveau o mână tăiată, alții, răni pe care-și astupau bucăți de cămăși rupte, spre a opri șuvoiul de sânge. Alții improvisaseră târgi din te miri ce, lemne, crengi, cartoane ori table, pe care îi cărau pe cei mai grav răniți, care nu se mai puteau ține pe picioare, căutând un ajutor în drumul lor.

Toată lumea striga:

- Un doctor! Avem nevoie de doctor! Unde sunt doctorii?

- Sunt doctor, vin imediat, doar să termin de pansat aici, răspundeau cei chemați.

- Sunteți plin de sânge, veniți să vă pansez, îi zise un medic trecând pe lângă el grăbit spre o targă pe care tocmai o așezaseră jos și de pe care se auzeau gemete stinse.

Alexandru se uită la umărul stâng: era rănit, dar rana nu era prea adâncă. Nici nu știa când, în toiul luptei, primise această lovitură din lateral, el fiind prins în luptă cu unii ce-i veneau din față, în timp ce se știa înconjurat de alții chiar și din spate, nemaștiind încotro să se uite și să se apere, ori să atace.

Dar n-avea timp de asta acum. Rupse o bucată de cămașă și o îndesă pe sub tunică, încercând să-și acopere cat mai bine rana din umăr, apoi porni spre intrarea în cetate să-și caute logodnica, de care nu știa nimic.

Bănuia că se refugiase, împreună cu mama și surorile ei, prin vreunul din coridoarele subterane. Voia însă să se asigure că nu pășise nimic și era totul în ordine.

Urcă treptele câte doua-trei deodată, nerăbdător să ajungă la apartamentul familiei fetei.

Și aici, ca peste tot, uși deschise vraise, la perete, mobile trântite, vase sparte ori haine și draperii rupte și împrăștiate prin tot locul, de-a valma.

Ajunse în camera de lectură tocmai la timp ca să vadă cum pe ușa ascunsă a bibliotecii, de obicei mascată de rafturi de cărți rânduite frumos în colecții îmbrăcate în piele neagră și ornamentate artistic, acum însă lăsată deschisă la perete printre tomurile căzute și împrăștiate pe jos, surorile ei se întorceau încă speriate și îngrijorate și ele de ce vor regăsi aici.

- Slavă Domnului că sunteți bine, le zise el, așteptând să apară și Angela, fata ce-i fusese sortită spre a-i fi logodnică și apoi, foarte curând, soață.

Dar Angela nu apărea iar surorile ei plâneau și-și frângeau mâinile disperate, nereușind să povestească ce s-a întâmplat, din cauza suspinelor.

- Unde e Angela? întrebă el. Ce s-a întâmplat cu ea?

Fetele vărsau șiroaie de lacrimi.

- Nu știm dacă a reușit să scape... în momentul în care fugeam pe coridorul secret, câțiva oșteni au năvălit aici și cum noi, speriate și-n mare grabă, n-am apucat să închidem la loc ușa din bibliotecă, ei au văzut ieșirea și crezând că am fugit cu bijuterii, bani și cine știe ce averi, au năvălit în urma noastră cerându-ne să le dăm tot ce luasem cu noi.

Noi ne-am oprit și le-am arătat ca nu aveam nimic asupra noastră și, după ce ne-au luat brățările și colierele ce le purtam, ne-au lăsat în pace pe noi și au continuat să alerge după Angela care nu se oprise, continuând să fugă prin tunel.

Nu mai știm nimic din acel moment despre ea, dacă au reușit s-o prindă ori dacă ea a reușit să se strecoare prin coridoare secrete, scăpând de urmăritori.

La întoarcere, însă, ne-am tot uitat de ea dar în zadar am strigat-o, n-a fost chip să-i dăm de urmă.

Alexandru nu mai stătu pe gânduri. Ceru să-i arate în ce direcție se pierduse fata și porni după ea, alergând cu o vădită îngrijorare în priviri: dacă a pățit ceva?

Angela era nu doar o fată de o frumusețe nemaîntâlnită, dar nici frumusețea sufletului său nu era mai prejos ca aceea a chipului, iar talentul ei la muzică și vocea divină o făceau să încante ca o privighetoare pe oricine ar fi auzit-o cântând cu măiestrie și o totală dăruire, atunci când, în serile de vară, așezată în dreptul ferestrei, cu şuvițele de păr negru ca abanosul adiind în briza călduță, rostea versuri pline de farmec și armonie, pe care vântul le purta spre stelele ce priveau și ele de pe boltă cu uimire și încântare.

Spiritul ei era de asemeni unul educat în lecturi și studii de literatură, muzică, filozofie, artă, dar și de științe ale naturii, matematică și fizică.

Alexandru știa că nu ar putea concepe viața fără ea, căci nu putea exista în toată lumea o ființă care să-i semene chiar și numai pe jumătate ori pe sfert, iar gândul că vreodată ceva s-ar fi putut întâmpla astfel încât ei să fie despărțiți pentru totdeauna, era un gând ciudat, imposibil de acceptat. Nici măcar în treacăt nu putea gândi așa ceva, așadar alungă această amenințare cu un gest al mâinii și începu să coboare treptele în fugă, sărind câte cinci-șase deodată, urmărind atent de jur împrejur, dacă apare cumva un semn al trecerii ei pe-acolo: o batistă, o agrafă, un nasture, orice.

Din loc în loc se deschideau coridoare întunecoase, în stânga și-n dreapta, pe care apuca grăbit...

După un timp se întorcea, însă, văzând că nu găsisese nicio urmă de trecere pe-acolo, și-și continua drumul pe un alt coridor, încurcându-se într-un ghem de drumuri și poteci ascunse asemeni unui labirint fără ieșire.

Se gândi atunci că poate așa se rătăcise și ea și începu să o strige cu mâinile pâlnie, în toate direcțiile:

- Angelaaa!... Angelaaa!...

Doar ecoul îi răspundea din mii de unghere ascunse.

- Algelaaa! Răspunde, unde ești?

Continua să alerge în neștire, coborând acum printr-un tunel în pantă, cu picioarele zdrelite de pietrele colțuroase pe care călca. De câteva ori alunecă și căzu; pe jos, apa clipocea în băltoace mici și reci, ca de gheață.

De ce continua coborârea, simțea apa la picioare din ce în ce mai mare și mai rece, ajungându-i acum până la glezne.

Coridorul, până atunci atât de strâmt, încât se lovea cu brațele de ziduri și în special cu umărul rănit, din care sângele curgea în suvoi, dintr-odată se lărgi, dând într-o încăpere deschisă, ca o grotă imensă. Aici apa era mare și uneori îi ajungea până la genunchi, alteori chiar până la brâu. Mergea alunecând pe pietrele ude și ținându-se de stalactitele și stalagmitele de care se lovea la tot pasul.

Începu să dea ocol grotei mergând pe băjbâite, pe lângă zidurile reci din care alte și alte nișe se deschideau de jur împrejur. După ce o cercetă pe fiecare cu luare aminte, își continuă drumul intrând tot mai adânc în apa rece ca gheața.

Continua să o strige în fiecare nișă și să caute orice semn ar fi putut sta mărturie a trecerii ei pe aici.

Nimic. Nu se vedea și nu se auzea nimic. Continua însă, mai hotărât ca oricând să nu renunțe; cum s-ar mai fi putut întoarce la surorile ei, fără ea?

Apoi călcă pe ceva moale, ciudat, față de lespedeza stâncoasă de până acum, presărată de colți ascuțiți de pietre.

Se aplecă și luă obiectul cu speranță și cu inima bătându-i ca un clopot: era un pantof. În întunericul peșterii, nu-i putea vedea culoarea, așa că se mulțumi să mângâie obiectul de jur împrejur, pentru a putea distinge modelul.

Era un pantof micuț, cu un toc subțire și potrivit ca înălțime, cu vârful rotund ca o unduire lină, iar într-o parte, micuță, agățată de un fir și aproape să cadă, o fundiță.

Știa! Era pantoful Angelei, căci chiar ieri o văzuse încălțată cu acești pantofi a căror eleganță tocmai o admirase, în special pentru fundița micuță și cochetă din lateral...

Așadar, era pe drumul cel bun! Angela trecuse pe aici. Începu să o strige din ce în ce mai tare, chinându-se să alerge tot mai repede, printre pietrele care-i zdreleau picioarele prin încălțările făcute ferfeniță; aluneca și cădea, iar în cădere, mâinile, umerii și fața i se jupuiau de așchiile de stâncă.

Nu mai simțea demult durerea iar oboseala n-o lua în seamă, deși gâfâia târându-se din ce în ce mai greu. Acum deja nu se mai putea ridica de jos, se agăța cu mâinile sfârtecate de stânci, pășea în genunchi, târând câte un picior, apoi cu greu pe celălalt. Hainele, rupte și agățate de stânci, rămăseseră împrăștiate în urmă, în fâșii mai mici sau mai mari.

Dar continua să înainteze, acum cu apa până la bărbie.

Unde ar fi putut fi Angela? Ce se putea întâmpla cu ea? Până unde veniseră urmăritorii ei? Ajunseseră și ei până aici, în locul în care ea-și pierduse pantoful, ori abandonaseră urmărirea iar ea continuase singură și rătăcită în grota fără ieșire?

O mulțime de întrebări care nu-i dădeau pace... și niciun răspuns, de niciunde.

Nicio lumină.

Totuși, un gând îi spunea că ea trebuia să fie aici, căci dacă s-ar fi întors, ar fi întâlnit-o pe drum. Numai dacă la întoarcere n-ar fi apucat pe un alt coridor, printr-o nișă nevăzută de el, riscând să rătăcească vreme îndelungată, fără putință de întoarcere.

Dar o va găsi el. N-o va lăsa! Nu va abandona, de-ar fi să cutreiere eternitatea în căutarea ei. Își jură, cu ultimele puteri, că nu-și va găsi liniștea până când nu-și va regăsi logodnica, fata frumoasă, menită a fi a lui pe vecie.

Da, dacă nu reușește acum, se va întoarce cu ajutoare, vor veni mulți oșteni și prieteni cu făclii aprinse și nu va rămâne colțișor de tunel necotrobăit...

Iar dacă nici așa n-o va găsi, atunci chiar și mort de va fi, căci viața lui nu-și va mai găsi alt rost pe pământ, va străbate timpuri și spații infinite și nu va renunța niciodată la această căutare, la această reîntregire a sufletului său sfâșiat acum în două jumătăți, una

plecând alături de iubita lui și cealaltă rămânând aici, scăldată în lacrimi amare de dor și jale adâncă.

Gândind toate acestea, aproape pe neobservate, văzu că negura grotei începe să se destrame, pâlcuri alburii de lumină pătrunzând printre stânci.

Ce să fie, oare? O ieșire?

Sigur, cum de nu s-a gândit!

Peștera are o ieșire, că doar de-aia erau coridoarele subterane, pentru a putea fugi în caz de primejdie pe un drum subteran care să iasă la suprafață, afară, în libertate, mult mai departe de zidurile cetății, acolo unde orice pericol ar fi fost rămas în urmă.

Numai că el se crezuse rătăcit în aceste cotloane, neînchipuindu-și ieșirea scăldată în apa așa de adâncă...

Încercă să se ridice și să alerge spre ieșire, dar picioarele nu-l mai ascultau acum deloc și nici în mâini nu mai avea nicio putere să se agațe. Din fericire, însă, apa era din ce în ce mai mare iar curentul de aer ce venea din afară, dintre cele două stânci, părea că-l ajută să înainteze pe firul apei din ce în ce mai ușor.

Se lăsă să plutească pe apa rece, cu sufletul plin de speranță.

De ce înainta, părea că stâncile se depărtau tot mai mult una de alta și prin ele lumina răzbătea tot mai puternică, încât aproape îl dureau ochii din cauza contrastului mare cu întunericul de nepătruns de până atunci.

Închidea ochii de durere, pentru a-i deschide apoi și a se bucura ca un copil la vederea ieșirii spre libertate și bineînțeles, spre iubita lui pe care și-o închipuia așteptându-l acum afară, chiar lângă zidul de piatră, așezată pe o poieniță înflorată și uscându-și hainele ude în soarele cald.

Grea fusese căutarea dar iată, nu mai era decât puțin până la reîntâlnirea cu fata visurilor sale și sfârșitul acestui coșmar. Nu-i mai rămânea decât să aștepte încă puțin, plutind în voia valurilor ce-l purtau parcă din ce în ce mai hotărâte înspre ieșirea în lumină, de unde razele de soare își făceau simțită prezența tot mai vesel și mai jucăuș, printre porțile de stâncă.

Apoi, peste clipocitul molcom dinăuntru, începu să audă un hureit destul de îndepărtat la început, dar care părea că se apropie repede și amenințător, transformându-se treptat într-un zgomot învolburat, asurzitor.

Ce-ar putea fi? Se întrebă, cu inima tremurând de o spaimă nouă, a ceva nevăzut și care se apropia vertiginos, fără vreo explicație logică.

Înțelese abia când apa îl împinse cu putere în lumina puternică a zilei însorite și văzu cerul imens de un albastru infinit, cu soarele strălucitor ce-și răsfira razele aurii într-un evantai uriaș, iar el simți că aripi nevăzute îl cuprind de subsuori și, într-un zbor spre înălțimi, îl poartă spre zări, în valurile cascadei vijelioase ce se spărgeau de stâncile înalte, deasupra pământului mult prea jos, mult prea îndepărtat, ca să poată fi zărit...

Valurile de apă rece care-i biciuiau corpul revărsându-se din duș, în șuvoaie înmiresmate, o treziră de-a binelea. Avusese un vis ciudat, în care alerga prin măruntaiele pământului, pe coridoare întunecoase și ude.

Părea așa, ceva ca o peșteră în inima muntelui, dar parcă undeva, în vis, văzuse ori auzise și o imensă cascadă căzând zgomotos și cu furie, în prăpăstii uriașe.

Întâi venise doamna Lebăda Albă, alarmată de gemetele ei și dându-și seama că visa urât:

- Aripi de Înger, trezește-te, alungă visele urâte și hai mai bine să ne pregătim pentru ceremonie.

Aripi de Înger îi zisese? De ce oare? O chema Angela...

Era, poate, maniera lor de a-și da nume ciudate, însă frumoase și reprezentative dintr-un oarecare punct de vedere, gândi ea privind în jur.

Se trezise speriată și intrase imediat sub duș, voind parcă să alunge umbra oricărui coșmar.

Apoi, serviciul la cameră veni imediat, întruchipat de o fată frumoasă, îmbrăcată într-un chimono cu flori mari, de lotus, plutind printre raze de soare.

Ea așeză pe măsuta mică și rotundă, acoperită cu o catifea roșie cu broderie aurie, o tavă imensă, cu încrustații aurite și miniaturi sculptate sub formă de animale diverse, în poziții dintre cele mai trăznite. Pe tavă se afla un ceainic mic din lut roșu, alături de ceșcuțe potrivite ca mărime, din care să poți bea cel puțin două înghițituri de ceai.

După ce așeză frunzele de ceai una câte una în cești, turnă apa fierbinte, amestecă și le lăasă câteva minute, în care îi spuse Angelei cu un zâmbet plăcut și o plecăciune grațioasă:

- Ceaiul însemnă spiritul eliberat, care, odată ce pătrunde în corp aduce lumina soarelui, strălucirea lunii, adierea vântului, bogăția câmpiilor și minunăția întregului univers.

Un simplu ceai? gândi ea.

- Acum, el trebuie savurat, adăugă fata cu o plecăciune, retrăgându-se cu pași mici.

Angela se apropie și miroși aroma plăcută de plante necunoscute, dar atât de îmbietoare.

- Cum te cheamă? întrebă ea pe fata care se așezase în alt colț, pe o pernuță plușată.

- Floare de Nufăr, răspunse ea, cu un zâmbet fermecător.

Se abținu cu greu să nu pufnească în râs, vărsând ceaiul pe haine. Floare de Nufăr? Ce nume e ăsta? Întâi doamna Lebăda Albă, apoi o numiseră pe ea Aripă de Înger, iar acum...

Ciudate obiceiuri prin părțile acestea, își zise ea cu un zâmbet ascuns, spre a nu jigni cu ceva gazda care, de altfel, era de o politețe desăvârșită.

Urmând un obicei de ea știut dar pare-se legat de acest ritual al servirii ceaiului, gazda începu să recite:

“ Sub un piersic plin de flori,
Călătorul ostenit,
La drum lung pornit din zori,
Zâmbea prin vis, adormit...”

În acel moment ușa se deschise și doamna Lebăda Albă păși parcă plutind, cu pasu-i ușor și legănat:

- Dacă ești gata, să mergem, lectica te așteaptă.

Cu ochii mari de uimire, Angela puse ceașca înapoi pe tavă și o zbughi la ușă, curioasă să vadă cum arată o lectică.

- Vom merge să vizităm grădina, vom poposi în Pavilionul Vântului prin Trandafiri, apoi vom urca în Turnul Poeților, tapetat cu versuri celebre.

Excursia asta promitea să devină din ce în ce mai interesantă...

Și când te gândești că atunci când fusese anunțată că o câștigase, nici nu putuse să creadă: cum să câștigi un concurs la care nici nu ai participat?

Întâi primise repetate mesaje telefonice, toate începând cu: “Vă felicităm, ați câștigat...”

Le ștergea fără să mai deruleze textul, înainte de a afla ce a câștigat. Apoi, o operatoare de la oficiul rețelei s-a gândit ca e o problemă cu mesajele și a sunat-o:

- Vă felicităm că ați câștigat...

Era gata să închidă din nou, dar se gândi că poate ar fi mai bine să asculte ce avea domnișoara de zis și apoi să o lămurească ea, odată pentru totdeauna...

Nu înțelesese de la ce oficiu se prezentase la început, dar apoi lucrurile s-au lămurit: rețeaua telefonică la care era abonată făcuse o tombolă a numerelor de telefon care fusese anunțată în presă, dar pe care ea nu o luase în seamă; au participat toate numerele și al ei a ieșit câștigător. Mă rog, unul din cele două premii.

Întrebase în stânga și-n dreapta, inclusiv pe avocatul de la etajul doi și văzând ca e lucru serios, își făcuse pe fugă un bagaj pe trei zile și se prezentase la locul întâlnirii: un aeroport particular, de unde elicopterul o adusese în această oază de verdeață, pe care singurele construcții erau niște căsuțe mici de lemn, de fapt, niște placaje, mai mult, colorate în nuanțe pastelate. Ca un fel de specific local, toată lumea purta chimonouri și cei cunoscuți până acum aveau nume ciudate...

Lectica o aștepta la ieșire: era un fel de cabină din lemn, pictată cu scene din natură, reprezentând flori de lotus plutitoare pe valuri de ape albastrii, păsări viu colorate, cântând pe crengi de meri și cireși înfloriți, ori fete în chimonouri pastelate, purtând pe umeri

ulcioare imense de apă. Lângă cele două brațe din față și din spate, așteptau cei patru oameni care aveau să o poarte pe sus, până la destinație, ca pe o prințesă.

Angela urcă și se așează pe un vraf de pernuțe de pluș negru, cu trandafiri roșii brodați și franjuri aurii.

Apoi plimbarea începu, spre marea ei mirare și desfătare, totodată, căci nu și-ar fi imaginat ca drumul în lectică să fie atât de comod, o legănare ca o plutire pe ape line...

După aproximativ zece minute de desfătare, lectica se opri și vocea doamnei Lebăda Alba se auzi, plăcută:

- Am ajuns la Templul zeiței Ah-lam, aici trebuie să cobori.

Templul era pictat în orhidee vesele, printre șiruri de ideograme.

Angela privea înmărmurită: o asemenea frumusețe nu mai văzuse până acum. O pagodă înaltă, placată cu aur și înconjurată de turnulețe cu acoperișuri în stivă, ca niște pălării din ce în ce mai mici, cu streșinile atârând în franjuri de broderii aurii.

- Ce reprezintă ideogramele? întrebă ea, curioasă.

- E numele zeiței Ah-lam, în traducere însemnând "Precum Orhideea".

- Aaa, de aceea motivul orhideelor este atât de prezent în ornament și picturi! Exclamă ea, încântată.

O preoteasă îi aștepta chiar sub poarta de intrare în templu.

Îi conduse la statuia lui Buddha, așezată cu fața spre miazănoapte, unde ea împreună cu doamna Lebăda Albă se prosternară cu venerație.

Angela se uită în jur, temându-se că dacă ar urma exemplul celor două, ar putea-o vedea cineva și s-ar amuza pe seama ei; nu era nimeni în preajmă, în afara celor veniți cu ei, aceia care, cum s-ar zice, făceau parte din joc...

Se aplecă și ea cum putu în fața statuii, cu ochii mereu la cele două, spre a le urma exemplul.

În acest timp, preoteasa recita, făcând plecăciuni repetate:

“Tu, ce ne-ai adus adevărul în versete de jad,
Nemuritor de aur și soclu de lumină,
Al raiului de orhidee vad,
La care natura întregă se închină!”

Apoi călugărița citi mai multe rugăciuni dintr-o carte legată în piele neagră și cu ornamente aurii, din care însă ea nu înțelese decât că erau un fel de ode, având în vedere tonul înălțător folosit, dar niciun cuvânt deoarece acestea erau în altă limbă, poate chiar chineza, ori ceva asemănător, dacă n-o fi fost doar vreo aiureală făcută așa, ca să pară un moment autentic de rugăciune chinezească.

Dar de unde chinezi aici? Oricum, chipurile lor nu erau chinezești, aveau trăsături europene, iar zborul cu elicopterul nu fusese chiar atât de lung încât să poată crede că ar fi ajuns în China.

E drept că întrebuse, la primirea premiului, unde se va desfășura această excursie, dar i s-a spus că aceasta va fi o surpriză de neuitat și orice amănunt aflat dinainte nu ar face decât să se piardă tot farmecul. Acceptase, atunci, încântată și deocamdată nu regreta, căci într-adevăr, misterul făcea tot farmecul acestei prime excursii din viața ei în care nu plănuiise nimic, nu făcuse liste de cumpărături și rezervări de locuri, ori economii înainte de plecare.

Într-adevăr, ceva ce nu ți se întâmplă decât odată în viață; și nu oricui și de care îți vei aminti mereu, cu drag.

Apoi veniră alți oameni din spatele templului, care aduseră platouri bogat colorate și pline cu minuscule cești de ceai, fructe, dulciuri, nuci și miere pe care le așezară pe măsuțe mici și împodobite cu puzderie de flori și boluri cu ape parfumate, prin care pluteau petale de trandafiri.

Gustă din fiecare, uitându-se din când în când în jur la ceilalți, căci bănuia ea că și aici era un ritual pe care ea nu avea de unde să-l cunoască și n-ar fi vrut să râdă toți de ea, pe ascuns.

Și cum văzu că doamna Lebăda Albă își înmuia degetele în bolurile de apă de fiecare dată, înainte de a pune mâna pe o fructă ori pe o ceșcuță de ceai, la fel făcu și ea, zâmbind amuzată și gândind că

de bună seamă, văzuseră ei de câte ori pusese mâna pe toate până acum, înainte să vadă obiceiul locului.

- Soarele s-a ridicat la o jumătate de stângen pe cer, îi zise doamna Lebăda Albă, să mergem să vedem Pavilionul Ideogramelor Ciudate și Pădurea de Trandafiri.

Când credea că nimic n-o mai poate mira, se trezi pășind pe covoare de bujori, printre garduri de prunișori în floare, în fața cărora actori de pantomimă interpretau scene pitorești, apoi văzu chioșcuri din lemn împletit din care se auzea o muzică minunată cântată de artiști nevăzuți, la viori și naiuri, ba chiar și un eleșteu în care zburdau în rotocoale vesele o mulțime de pești aurii, dincolo de care se înălța un munte clădit de mâna omului întocmai ca o piramidă, după cum i se spusese și în interiorul căruia, într-o peșteră amenajată cu picturi de păsări și crengi înflorite, printre buchete de orhidee și alte felurite flori agățate de stalactite artificiale și flaute din alamă așezate pe peneluri sculptate, lângă măsuțe rotunde și desenate în pătrate albe și negre întocmai ca acelea ale unei table de șah, văzu etalate, întocmai ca pânzele unor pictori într-o expoziție, tablouri cu ideograme ce umpleau pereții la loc de cinste.

- Este Peștera pentru Ascultat Luna, i se spusese, aici fiind afișate poemele celor mai vestiți cărturari, prin care spiritul se înălță la cer, acolo unde stă de vorbă cu astrele și de unde se-ntoarce apoi, purificat.

Vizitară peștera cu interes, apoi ieșiră în aerul de afară încălzit de razele de soare.

Cutreierară alte două grădini înmiresmate, apoi, obosiți de umblatul îndelungat, se adăpostiră într-un umbrar unde Angela primi locul de onoare, pe latura de răsărit; alături de ea se așeză doamna Lebăda Albă, apoi Floare de Nufăr, urmată de cei patru însoțitori.

Acolo, doamna Lebăda Albă propuse să facă toți un joc de cuvinte, obișnuit prin acele locuri:

- Vom alege câteva cuvinte, cu care fiecare dintre cei prezenți va face versuri; dar trebuie ca fiecare stih să conțină absolut toate

cuvintele, iar înțelesul să fie unul frumos, poetic, referitor la natură, dar să aibă și un înțeles ascuns...

Încep eu.

Primele cuvinte sunt: vânt, frunze, lună, lac.

Acum, cineva să facă primul vers.

După un moment de gândire, Floare de Nufăr rosti:

“Vântul adie prin frunzele verzi, luna se oglindește tăcută, în lac”

- Imaginea ta e poetică, îi zise Angela, dar unde e înțelesul ascuns?

- Înțelesul ascuns stă în faptul că Luna nu este niciodată tăcută, ea ne privește cu aceeași încântare cu care o privim și noi, iar atunci când vântul adie prin frunze, el vorbește frunzelor și florilor, oamenilor și lunii, care la rândul ei îi răspunde în graiul ei de raze de lumină ce străbat noaptea întunecată.

Înțelese, acum: era o metaforă.

Cam ca tot ce se petrecea aici, de când ajunsese, mai bine zis, de când începuse această excursie ciudată, dar fastastică și de neimaginat, în același timp.

Era rândul primului însoțitor care spuse versul său, cu o plecăciune adâncă:

“Luna plutește lin, printre frunzele căzute pe apa lacului adânc”

- Nu e bine, Chi Chang, căci deși versul este poetic, lipsește un cuvânt: vântul, îl corectă doamna Lebăda Albă, zâmbind.

Apoi șopti, înspre Angela: “numele lui atât de frumos înseamnă Tânăr și Liber.”

- Următorul! Spune tu, Huang Fu, poate tu vei reuși, numele tău fiind Norocosul.

Al doilea însoțitor rosti și el, privind visător:

“Vântul adie în frunze, luna plutește pe lac, stelele privesc de deasupra”.

Angela se gândi o clipă, apoi întrebă din nou, neînțelegând:

- Și înțelesul ascuns?

- Atunci când luna plutește pe apa lacului, este evident că și stelele, care o înconjoară pe boltă, vor pluti alături de ea...

Așa deci... cum de nu s-a gândit? Va trebui să fie mai atentă la metafore, de-acum încolo.

Apoi, al treilea însoțitor, Enlai, pe numele său, ce însemna, după cum auzise mai devreme, Recunoscător, continuă:

“Luna sclipește în frunze, vântul unduiește apa lacului”

Din nou, doamna Lebăda Albă interveni:

- E frumos versul tău, poetic, dar unde este înțelesul ascuns?

Omul își dădu seama că uitase să respecte una din condiții și zâmbi încurcat.

- Am uitat. Poate tu, Dewei, vei reuși.

- Dewei? întrebă Angela curioasă.

- Da, este numele lui care înseamnă “Principii Înalte” îi răspunse doamna Lebăda Albă zâmbind.

Apoi Dewei continuă cu plecăciuni repetate:

“ Printre frunze moarte, vântul îi șoptește lunii un poem de dor”.

- Sensul ascuns de mine este în cuvântul moarte, căci precum se știe, frunzele nu mor niciodată.

- Este adevărat, răspunse doamna Lebăda Albă, dar ai uitat cuvântul lac, așadar nici tu n-ai respectat toate regulile.

Ei, acum e rândul meu, zise ea și continuă, după o scurtă pauză, cu o voce gravă, diferită de cea de până acum:

“ Pe lacul cu frunze plutitoare, vântul și luna se caută de-o veșnicie, neștiind de se vor întâlni vreodată”

Acum înțelesul era clar, dar Angela simți că tonul vocii ei spunea mai mult decât un simplu vers, oricât ar fi fost el de poetic, ori decât un înțeles, oricât ar fi fost el de subînțeles...

Rămase gânditoare, întrebându-se dacă nu cumva ar fi trebuit să înțeleagă și altceva din acest joc, decât o simplă relaxare într-un peisaj de vis; oare doar acesta să fi fost rostul jocului, cel anunțat la început, de a crea versuri cu imagini din natură și sensuri ascunse, ori acela era doar un prilej prin care i se transmitea cu totul altceva?

I se păru că întrevede aici un al doilea mister care venea să-l sporească pe primul, acela al excursiei însăși, al destinației și scopul urmărit de cei ce o organizaseră.

Fără a-i fi fost ceva clar, din ce în ce mai mult avea impresia că toată această plimbare avea un scop precis, cu mult mai ascuns chiar decât metaforele folosite de ei în jocul anterior; dar care ar fi putut fi acela?

Niciun răspuns nu-i venea în minte.

Ea era un om obișnuit, cu o viață obișnuită.

Nu i se întâmplase niciodată ceva ieșit din comun, dacă nu punem la socoteală ziua aceea când, din greșeală, un curier îi adusese un buchet de flori: după primul moment de uimire, când se hotărâse să semneze și să-l primească, urmând să vadă ea, mai târziu, de la cine era, văzuse în dreptul spațiului în care ar fi trebuit să semneze, numele vecinei de la parter, profesoară la un liceu de muzică.

Zâmbise amuzată și atunci, așa cum zâmbi și acum, amintindu-și acea întâmplare.

Tot așa s-a așteptat și atunci, din clipă în clipă, să-i spună cineva că e o greșeală, că nu ea a câștigat tombola ci era o potrivire de nume dar cu numere de telefon diferite, apoi că nu în elicopter trebuia să urce, acela era pentru altcineva iar pe ea o aștepta microbuzul de peste drum...

Nimic din toate acestea nu se întâmplase însă, iar gluma sau ce-o fi fost, continua, parcă, din ce în ce mai amuzantă.

Se hotărî să se distreze în continuare oricare ar fi fost jocul, dar în același timp să nu uite acest vers, spre a se putea gândi la el mai târziu, în liniște:

“ Pe lacul cu frunze plutitoare, vântul și luna se caută de-o veșnicie, neștiind de se vor întâlni vreodată”.

Era rândul ei să participe la jocul cu versuri și mistere. Se gândi o clipă, apoi șopti:

“Lac, frunze, lună și vânt,
Toate sunt o încântare
Pe pământu-acesta sfânt,
Dar ce ne spun ele, oare?”

Râseră toți, amuzați de versurile ei atât de diferite și sunând mai mult a șaradă, decât a poezie despre natură și mister, deși respectase, în aparență, toate regulile jocului și nimeni n-ar fi avut nimic de reproșat.

Dar nu se puteau supăra pe ea, deoarece era nou-venită în acest mediu diferit de ceea ce văzuse și trăise până azi.

- Acum, Floare de Nufăr, spune-ne o poveste, îi zise doamna Lebăda Albă fetei de lângă ea, cu un zâmbet rugător.

Iar Floare de Nufăr, fără a se codi prea mult, cu un zâmbet fermecător, își luă inima în dinți și începu:

- Într-o zi, la poarta unui dregător se adunară o mulțime de mandarinii îmbrăcați în haine pestrițe și încărcăți cu teancuri de pachete de cadouri, legate în funde de toate culorile.

Treptele templului erau pline de comori aduse de cei ce se înfățișau să-l felicite pe stăpân, iar dinăuntru răzbătea o muzică plăcută, diafană și delicată, coborâtă parcă din cer, interpretată de cele douăsprezece doamne ce reprezentau cele douăsprezece spirite:

Spiritul Curcubeului din Înalt, Spiritul Cerului Adânc, Spiritul Apelor Nesfârșite, apoi Spiritul Flautului Fermecat, Spiritul Stihurilor Albastre și al Muzei Diafane, urmate îndeaproape de Spiritele Cântecului Infinit , al Zorilor Puri ca Roua și al Dorului Hoinar Dintre Lumi, dar nu mai vestite decât Spiritele Florii de Cireș, al Lotusului de Argint, ori al Orhideei de Aur.

Se spune că frumusețea acestor doamne cântărește întreaga cu mult pe aceea a stelelor care, geloase și supărate că Măritul Stăpân, ce pășea mândru prin grădinile templului său, îmbrăcat în roba brodată cu dragoni roșii, nu-și mai ridicase demult privirile înspre bolta înstelată, nemaisăturându-se a privi aceste zeițe pământene ce-l înconjurau clipă de clipă, stelele deci, se supărară atât de rău, încât aruncară un greu blestem asupra dregătorului care dintr-odată și aparent fără motiv, căzuse la pat, fără leac. Mulți vraci și învățați trecuseră porțile templului încercând să-i aline durerea și să-i alunge boala, însă fără folos.

Stăpânul slăbea din ce în ce mai mult pe zi ce trecea, puterile îl lăsau, iar tristețea puneă stăpânire și pe supușii săi, aflând acestea.

Atunci, iubindu-l nespun pe stăpân deoarece era un om bun și drept, supușii începură să ducă jertfe în toate templele vestite din cele patru zări, închinând rugăciuni către zei și organizând tot felul de serbări în cinstea lor, pentru a le îmbuna sufletele, chiar dacă ei bănuiau, într-ascuns, că zeii nu aveau suflete, că doar nu erau și ei oameni, cum să aibă?

Tocmai de aceea, probabil, jertfele lor nu avură niciun rezultat, ba putem spune chiar că stăpânul căzu la pat și mai bolnav decât până atunci, trist și fără nicio speranță.

În zadar cele douăsprezece doamne cântau cu glasurile lor divine, în acorduri de harfă și sunete de flaut ori acompaniament de viori, acorduri coborâte parcă din ceruri, boala marelui dregător nu mai avea leac.

De-atunci și până în prezent, iată, oamenii continuau să se adune din toate colțurile țării, umplând cu daruri treptele templului în care stăpânul își ducea ultimele zile de viață.

Dar iată că ziua aceea, despre care povestim acum, trecu și înserarea coborî treptat, pe aripa vântului, umbrele și penumbrele luând locul razelor jucăușe de soare de peste zi.

Apoi, când cerul se coloră într-un albastru închis precum cerneala, primele stele apărură pe bolta măreață, încadrând de-o parte și de alta, mândra lună.

Pe măsură ce negura se lăsa tot mai jos, acoperind pământul, bolta se umplea de tot mai multe stele, ce se adunau în roiuri vesele și jucăușe.

Treptat, însă, văzură și ele tristețea ce coborâse pe pământ, întunecând nu doar parcurile și grădinile, dar și inimile vrednicilor mandarina ce vegheau în șanțurile drumului, pentru a fi aproape de iubitul lor stapân.

Văzură și, nefiind reci ca gheața ci dimpotrivă, înflăcărare precum poezia și iubitoare de oameni, iată că li se făcu și lor milă și se hotărâră să-l ajute pe bietul om să-și revină și să se reîntoarcă la viața și la supușii lui.

Scriseră atunci un poem, pe care-l așezară în galeria cu Poeme Eterne din Templul Poeților Lunii, ai Océanelor și ai Timpului.

Acest poem grăia astfel:

“ Copii ai Luminii, aceste stihuri de citiți,
Să știți că acesta nu e un simplu poem,
Ci spuneți celor bolnavi și nefericiți:
Doar dragostea unei femei te va elibera din blestem” ...

La auzul acestor versuri, Angela tresări puternic.

Ceva nedeslușit se petrecea în inima ei, ascultând povestea aceasta ce părea, până acum, o legendă chinezească, dar care, odată cu acest din urmă vers, cu totul altfel începu să-i răsune în minte, dar și în suflet.

De ce i se părea, oare, atât de cunoscut acest vers? Îl mai auzise vreodată? Unde?

Gânduri neclare i se învălmășeau de-a valma prin cap, nereușind să mai audă sfârșitul poveștii depănate în continuare de Floare de Nufăr și care părea că se terminase de ceva timp, când ea își reveni din visare.

Tăcerea se lăsase asupra tuturor, iar ei păreau să mediteze la mesajul acestei povestiri, căci doamna Lebăda Albă rosti încet și parcă puțin absentă, cu gândul dus:

- Într-adevăr, Floare de Nufăr, povestea ta a fost nu doar nespus de frumoasă, dar și interesantă și foarte instructivă. Multă vreme ne vom gândi la sfârșitul acestei povești, al cărui sens eu cred că nici măcar nu l-am deslușit în totalitate în acest moment, însă în serile noastre de liniște și pace, vom medita adânc pentru a trage noi înșine învățături în ce ne privește.

Angela nu îndrăznea să spună că, pierdută în visare, nu auzise sfârșitul poveștii și nu aflase ce s-a întâmplat cu dregătorul dar, roasă de curiozitate, își luă inima în dinți și, timidă și rușinată de neatenția ei, scuzându-se prin plecăciuni asemănătoare celor văzute la gazdele ei, întrebă încet:

- Dar stăpânul, s-a vindecat? Ori, cum l-a ajutat această poezie, fie ea chiar și scrisă de stele, să scape de blestem?

În liniștea ce se lăsă din nou, zâmbetele celor din jur păreau și mai încărcate de mister.

Așteptă câteva minute privind de la unul la altul, în zadar. Fiecare dintre ei o privea cu un aer calm și o lumină ce sclipea jucăuș în ochii peste care genele se coborau încet, cu multe și nedeslușite înțelesuri.

Știi că la această întrebare nu va afla nicicând un răspuns din partea lor și că, de fapt, mai degrabă părea că ei erau cei ce așteptau un răspuns de la ea.

Dar ce-ar fi putut ea să răspundă? Că doar nu cunoștea nici legenda și nici obiceiurile acestea chinezești, ori de oricare ar fi fost ele și oricât de plăcute și interesante, de fapt..

Un nou mister urma să se alăture celor de până acum...

Zâmbi ușor, întrebându-se în gând: oare ce mai urmează?

Dar nu mai avea chef de alte șarade, căci ultimele versuri îi răsunau în minte ca niște ecouri grele, într-o peșteră adâncă.

Apoi își aminti de Pavilionul Ideogramelor Ciudate de care doamna Lebăda Albă îi spusese la începutul plimbării că-l vor vizita, dar pe care nu-l văzuse până acum.

“Ca și cum toate celelalte nu ar fi fost deja destul de ciudate, acesta chiar se și numește așa”, își zise ea, apoi întrebă:

- Dar Pavilionul de care spuneți mai deveme, acela al Ideogramelor Ciudate, unde este? Nu-l mai vizităm?

- Ba da, răspuse Lebăda Albă zâmbind, dar așteptam să întrebi, pentru că acolo nu poți intra decât dacă chiar ți-ai dorit acest lucru. Da, continuă ea la expresia Angelei de mirare, trebuie să-ți dorești cu adevărat să intri acolo, pentru că odată intrat, va trebui să dezlegi misterul...

“Aha, încă un mister” își zise ea; dar acum chiar nimic n-o mai putea mira.

Se ridicară toți și porniră pe o potecă străjuită de mandarina înfloriți și plăcut mirositori.

La capătul ei, trecură pe câteva pietre mai mari, peste un pârâiaș prin care, printre pietre gălbui de păreau poleite, pluteau petale de lotus înmiresmat.

Dincolo de apă, traversară o poieniță verde de iarbă catifelată ca mătasea și străjuită de pini verzi, după care ajunseră în sfârșit la vestitul pavilion îmbrăcat în suluri de mătase și saten pe care mâini măiestre pictaseră ideograme și pictograme dintre cele mai sugestive, pline de farmec și de culoare.

- Iată, această pictogramă, îi zise Lebăda Albă, arătându-i una foarte frumoasă, ce crezi că poate însemna?

Angela privi liniile maronii și curbe, parcă înălțându-se întocmai unor serpentine ce urcau pe munte, trasate fin pe o suprafață albastruie precum cerul senin.

Deși nu avea habar de astfel de semne, își încercă norocul, mai mult în glumă:

- Să fie... muntele?

- Sigur, acesta e muntele! Vezi ce simplu e? Hai să mai încercăm și cu cea de alături; aceea ce crezi că poate fi?

Un cerc alb, din care păreau că zboară artificii, pe un glob albastru, întunecat...

- Aceea e luna înconjurată de stele?

- Întocmai, aceea e mândra Luna, Vestita Stăpână a nopților noastre. Dar următoarea pictogramă, ce-ți pare a fi?

- Acelea sunt niște valuri de mare, cred, căci unduirile lor par a te purta în depărtare întocmai ca apele mărilor și ale oceanelor, rosti ea, nesigură, totuși pe impresia pe care aceste semne pe care le vedea pentru întâia dată puteau să o facă asupra ei.

- Acela este un râu, ai dreptate, din nou.

Ei bine, acum, că ai început să cunoști semnele, hai să ne așezăm la această măsuță, unde îți voi arăta un joc nou.

Măsuța era joasă, ca mai toate mesele de pe-aici, acoperită cu mătase roșie, brodată în fir auriu. De jur împrejur, pernuțe pufoase din catifea, cu marginile curgând în ciucuri colorați și împlețiți în fir sclipitor.

Angela se așeză pe două perne cu model de laur alb și roz, în timp ce Lebăda Albă îi așeză în față, pe măsuță, câteva ideograme încrustate, fiecare, într-o tăbliță pătrată.

- Aceste ideograme reprezintă fiecare câte un cuvânt ori o idee, formând împreună un mesaj pe care tu va trebui să-l descifrezi, așa cum ai făcut și cu celelalte, luna, muntele ori râul care, ai văzut ce ușor de descifrat au fost.

Nu trebuie decât puțină atenție, concentrare, liniște; încearcă să-ți ascuți gândul.

- Și dacă nu voi reuși? întrebă ea. Căci gândul meu zboară în depărtări nebănuite și-n plus, acum îmi imaginez că acestea sunt cele mai ciudate ideograme dintre toate ideogramele ciudate ale acestui miraculos și măreț templu...

- Dacă nu vei reuși, atunci încearcă să-ți ascuți sufletul!

Cântecul lui ascuns, poezia, speranța ori suferința sufletului te vor ajuta să găsești calea...

- Bine, dar sufletul meu numai în ideograme n-o fi cântat ori suferit până acum, răspunse ea, râzând.

Dacă nici sufletul nu-mi va fi de ajutor, atunci ce va trebui să fac, pentru a desluși tâlcul tăblițelor?

- Atunci va trebui să-ți amintești tot ce ai văzut și ai auzit azi, ci nu doar vorbele, fie ele povești ori stihuri, ci și privirile celor din jur care au fost ele însele mesaje scrise în ochi, ori aranjamentele de flori și frunze, de asemeni purtătoare de mesaje, să-ți amintești glasul vântului ce ne-a însoțit în toată plimbarea până aici, ori glasul izvorului printre pietrele aurii peste care am trecut mai devreme.

Tot va trebui să-ți amintești, pentru că aici totul are un înțeles anume și toate poartă un mesaj special pentru tine.

- Cum adică, întrebă ea, vrei să spui ca vântul a bătut azi pentru mine special, vorbindu-mi anume?

Ori apele izvorului mi s-au adresat de asemeni, mie? Ca și cum m-ar fi cunoscut și ar fi avut ceva să-mi transmită?

- Sigur că te cunoșteau, deoarece toate acestea au fost create special pentru tine, începând cu însuși concursul, apoi excursia, templele și toate decorurile, chiar și muntele acela de care ți-am spus deja că este ridicat artificial, de mâna omului, ca și grota dinăuntrul său și toate ideogramele întâlnite mai mult sau mai puțin "întâmplător", apoi grădinile cu flori, gardurile de trandafiri și pâraul cu peștișori aurii, vântul și râul, totul a fost creat cu multă grijă, de o echipă imensă de oameni și de-a lungul a multor săptămâni și luni de trudă, pentru ca tu să poți primi și înțelege acest mesaj...

În acel moment, fără să înțeleagă cum, ideogramele din fața ei prinseră contur într-un înțeles mai întâi oarecum neclar, apoi, din ce în ce mai lămurit.

Atunci rosti limpede, ca și cum și-ar fi amintit brusc ceva ce până acum îi scăpase ori, și mai probabil, ca și cum ar fi citit aceste vorbe din mesajul scris în ideograme, pe tăblițele de pe masă:

- Cine este cel de-al doilea câștigător al tombolei?

8

- Cel de-al doilea câștigător al tombolei este Alexandru.

- Bravo, Alexandru, felicitări! Ai câștigat un trenuleț! Tatăl era fericit și aplauda, așteptând să vadă bucuria din ochii copilului.

Alexandru răspunse însă, dezamăgit:

- Tată, ce să fac eu cu un trenuleț? Eu îmi doresc atât de mult o vioară...

- O vioară? Dar unde-ai văzut tu vioară? și ce-ai putea tu să faci cu ea?!

- O, tată, de-ai știi ce lucruri minunate se pot face cu o vioară... și începu să povestească însuflețit:

Anul trecut, când a fost ciroul ambulant prin orașul nostru, am poposit într-o zi pe lângă tabăra de corturi a circarilor; era unul bătrân, cu o barbă mare și albă care cânta la vioară atât de fumos, că am stat acolo să-l ascult până seara, când a început spectacolul și bătrânul a intrat în sală, să-și facă numărul.

L-am așteptat și în seara aceea să revină, ba chiar și în următoarele, dar peste câteva zile ciroul a plecat iar el n-a mai ieșit să cânte pe treptele vagonului ce-i ținea loc de casă. De-atunci, mă gândesc întruna la minunatul instrument și la sunetele lui ce făceau să vibreze aerul în jur, la strunele vrăjite și melodia lor îngerească.

O, tată, de-ai știi cât de mult mi-aș dori să am și eu o asemenea cutie fermecată, din care să pot scoate triluri aidoma păsărilor pădurii...

Văzând acestea, tatăl lui Alexandru muncise parcă mai cu sârg și timp de doi ani pusese ban pe ban deoparte, adunând cu greu suma necesară.

În ziua în care tatal său a venit acasă purtând sub braț cutia frumos ambalată din care a scos vioara mult-așteptată, Alexandru a fost cel mai fericit copil.

A muncit mult, învățând teoria muzicală, gamele, notele și tot felul de tehnici dintre cele mai pline de interes, a citit partituri, apoi a citit chiar și despre viața muzicienilor ce le scriseseră, spre a afla ce fel de oameni putuseră să inventeze asemenea minuni, dar mai ales a exersat zi și noapte, dobândind abilități neobișnuite pentru vârsta lui.

La zece ani a avut primul său concert, în care a electrizat inimile spectatorilor ce au părăsit sala amețiți parcă, sub efectul arcușului său miraculos, dar și a compoziției originale de o nesecată bogăție de tonuri divine.

Agilitatea sa era extraordinară, iar faima îl ducea din teatru în teatru și din spectacol în spectacol.

Fiind în plină glorie, evident, prietenii nu întârziară să apară. Erau tineri stilați, fini cunoscători ai vinurilor bune și ai caselor de petreceri, acolo unde îl luară și pe el, învățându-l jocul de cărți cu câștiguri și pierderi și cheful până târziu, ori, mai bine zis, până dimineața, devreme, în zori.

Fiind tot mai obosit și mai fără poftă de muncă, spectacolele începură să fie tot mai rare, iar banii tot mai puțini.

Pe partituri se așternu o pâclă de praf.

Cum însă la jocul de cărți nu era nici pe departe așa priceput ca la citirea și interpretarea notelor muzicale, curând începu să facă datorii, apoi să nu le mai poată achita.

Într-o astfel de situație se afla și acum când, exact cu o seară înaintea unui important spectacol, nemaiputând acoperi pierderea grea suferită la masa de joc și nemaivând ce pune la bătaie, pentru că deja pierduse și ceasul, și bijuteriile, și tot ce mai avea de preț, așeză pe mijlocul mesei chiar violina de care nu se despărțise vreodată și cu care ar fi trebuit să susțină concertul de a doua zi.

Pierzând-o și pe aceasta, disperat și rămas dintr-o dată fără niciun rost, cu sufletul gol și tâmplele vuindu-i de remușcări adânci,

ieși în stradă și porni la întâmplare, pe aleile pustii la acel ceas târziu din noaptea înstelată.

Colindă astfel, fără țintă, întregul oraș, până ajunse la periferie, apoi o luă de-a dreptul peste câmp și merse așa toată noaptea, fără nicio țintă.

Spre ziuă, epuizat de mers și de supărare, poposi sub un stejar falnic și dormi aproape întreaga zi. Se trezi spre seară și porni pe firul unei ape curgătoare ce se auzea în apropiere. Iar cum în drum întâlni câțiva meri, aceea-i fu hrana pe toată ziua; oricum, altceva n-ar fi putut mânca, copleșit fiind de prea mare tristețe.

Merse așa multe zile și nopți, ba dormind la umbra unei sălcii, ba hrănindu-se cu poamele găsite în drum.

Apoi câmpia se termină, începând să urce lin pe niște coline împădurite, în timp ce anotimpurile se schimbau unul după altul.

Urcă munți și coborî văi, fără să schimbe o vorbă cu vreun om, ori fără să se apropie de vreo așezare omenească. Nu știa cât timp trecuse, dar aplecându-se să bea apă dintr-un izvor, într-o zi văzu în fața sa un om bătrân, cu o barbă mare, stufoasă și aurie, ce-i curgea în valuri pe piept.

- Moșule, îi zise el uimit, cine ești tu și de unde mi-ai apărut așa, deodată, în drum?

Dar moșul, în loc să-i răspundă, părea că-l întreabă, la rândul lui, același lucru.

Atunci înțelese că aceea era imaginea lui văzută în apă, că moșul acela era chiar el, un călător pribeag prin lume.

Se ridică și își reluă mersul fără de rost, peste alți munți și alte văi, trecând ape și păduri, câmpuri cu flori și țărături de mare.

Astfel ajunse într-un târziu pe un drum prăfuit de țară, în șanțul căruia văzu oprite pentru popas, căruțele cu coviltire înalte ce trăgeau după ele vagoanele țipător colorate ale unui circ ambulat.

Trebuind să treacă chiar pe lângă ei că așa ducea drumul, le dădu binețe și văzu atunci că o adâncă tristețe îi copleșise pe toți, unii plângând cu nasul în batiste, alții suduind și aruncând cu căciulile de pământ:

- Ce-o să ne facem noi acum? Vai, vai, ce nenorocire! Cum ne vom duce zilele de azi înainte? și hai, noi ca noi, dar cum vom câștiga bani pentru a ține în viață bietezele animale? Oh, vor muri, săracele, fără nicio vină...

- Dar ce s-a întâmplat, oameni buni, de vă tânguți așa?

- O nenorocire, călătorule! Răspunseră ei, luându-se cu mâinile de cap și continuând a se văieta.

- Moș Niccolo, cântărețul nostru la vioară, s-a prăpădit, lăsându-ne fără interpret! Cine va mai cânta de-acum, la fiecare număr în deschidere, apoi melodiile săltărețe, pe care tigrii și leii treceau prin cercul de foc, ori acordurile dramatice în care balerinii noștri își fac salturile periculoase la trapez?

- Vai, nouă, vom rămâne pe drumuri! Continuau ei a se văieta!

Tristă poveste, gândi călătorul nostru, atins de nenorocirea abătută asupra lor.

Dar cum nu avea cu ce să-i ajute, se hotărî să plece mai departe, pe drumul lui.

- Dacă tot ești aici, îi zise un voinic ce părea conducătorul caravanei, nu stai moșule, să ciocnești cu noi un pahar, în cinstea răposatului? Ori ești grăbit să ajungi undeva, departe?

- Ba eu n-am nicio grabă și nici unde ajunge, răspunse el, așezându-se alături, pe o roată culcată la pământ.

Apoi femeii cu fuste înflorate și agrafe aurii aduseră de-ale mâncării și o ulcică de băutură și, pentru prima dată de nu mai știa de cât timp, mănă hrană gătită și bău, stând la taclale cu acești oameni până târziu, ascultându-le poveștile, amintiri mai vesele și mai triste, căci el nu știa ce-ar fi putut povesti: nimic nu părea să-și amintească din viața lui trecută, nu știa dacă avusese vreodată o casă, ori vreo îndeletnicire oarecare.

Și totuși, vinul băut după atâta timp în care-i uitase gustul, avu o oarecare influență asupra lui, făcându-l mai prietenos și ajutându-l să prindă curaj intrând în vorbă cu toți actorii întâi, apoi și

cu femeile, apoi începu să se plimbe de la o căruță la alta și de la un vagon la altul, văzând animalele și minunându-se de frumusețea lor.

La un moment dat, intrând de colo colo fără rost, pe un scăunel văzu o cutie neagră, cu marginile roase de trecerea timpului.

Ceva înlăuntrul lui tresări.

De unde, nu știa, dar îi era clar că această cutie nu-i era străină, ba chiar îi amintea de ceva ce parcă-i stângea inima.

Se apropie timid și întinse mâna cu teamă, mângâind-o de-a lungul. Își simți degetele vibrând într-un fel ciudat, cum nu-și mai amintea să i se fi întâmplat vreodată.

Și totuși...

Ceva parcă-i părea cunoscut, avea un sentiment că nu face acest lucru pentru prima oară, că toate aceste gânduri și sentimente le-a mai trăit cândva, cine știe când.

- Aceea e vioara lui moș Niccolo, îi zise o femeie ce-l privea curioasă, neînțelegând privirea lui uimită.

Desfăcu încet capacul și văzu înăuntru o bijuterie cu patru corzi, ce avură darul de a-i transmite un sentiment ciudat, împreună cu amintirea unor sunete sublime, asemănătoare trilurilor pe care păsările pădurii le ridică spre înalt.

Ridică vioara și o puse pe umăr, apoi începu să plimbe arcușul încet, pe corzile ce răsunară rotund, cu un sunet plin, încărcat de lirism, în tonuri divine.

Începură să se adune toți într-un suflet, fermecați de acordurile neașteptate. Dintr-o dată părea că vioara vorbește, geme și suspină. Câțiva căzură în genunchi, mulțumind cerului: se și vedeau deja salvați.

- Dacă zici că nu ai casă și familie ori prieteni care să te aștepte, rămâi, moșule, cu noi, fii salvarea noastră! Vom cutreiera împreună satele și orașele, vom da spectacole și lumea va veni să ne vadă; vom fi bucuria copiilor și nu numai a lor. Te-nvoiești?

- Bucuros, răspunse el, mai ales că oricum, ceea ce simt în acest moment e ciudat și pentru mine și acum, chiar de-aș vrea să mai plec, simt că ceva mă ține aici, vrăjit de acest instrument mirific.

Rămaseră astfel împreună și chiar de a doua zi reîncepură spectacolele, străbătând sate și orașe necunoscute, în care faima lor și în special a talentatului interpret ajungea cu mult înaintea lor, oamenii așteptându-i în fiecare loc cu merinde și felurite daruri menite a le face șederea cât mai plăcută.

Astfel ajunseră într-o bună zi la curtea unui senior vestit atât pentru bogăția sa, dar și pentru bunătatea și frumusețea sufletului său. Aflând acesta că un circ vestit se afla la poarta cetății, trimise un servitor să-i cheme înăuntru, să-i ospăteze și să-i găzduiască peste noapte, pe oameni și pe animalele lor, ora fiind deja înaintată acum și urmând ca a doua zi, dis de dimineață, să fie instalați în teatrul de vară, pentru a începe repetițiile în vederea spectacolului din seara următoare, la care avea de gând să vină împreună cu soția și fiica sa.

Dormiră astfel, pentru prima dată după amar de vreme lungă, în paturi cu cearceafuri albe și mâncară din farfurii de porțelan albastru, cum nu-și aminteau să mai fi văzut.

Dimineața făcură pregătirile necesare iar spre seară, când locuitorii cetății începură a se arăta pe la poarta teatrului, ei erau gata, pregătiți de spectacol.

Veniră stăpânul și soția, dar singuri, căci frumoasa lor fiică, Angela, era ținută la pat nu de o boală, cât de un presentiment ciudat, că în curand, ceva straniu avea să i se întâmple...

Spectacolul avea un succes colosal, oamenii și în special copiii fiind încântați de animalele ce executau salturi periculoase prin cercuri de foc, de balerinele și de partenerii lor care dansau minunat, apoi se cățarau pe frânghii subțiri, coborâte din plafon, mergeau pe sfoară deasupra tuturor și făceau salturi periculoase, de la o foarte mare înălțime.

Toți aplaudau și strigau în gura mare, ovaționând artiștii și rechemându-i iar și iar, în fața spectatorilor, spre a repeta un număr sau altul, încântați de acest spectacol.

Angela asculta din camera ei, așezată în vârful turnului dinspre răsărit, bucurându-se că măcar ceilalți se distrează atât de bine și regretând că nu era cu ei.

La un moment dat însă, păru că se lăsă tăcerea; țipelele amuțiră, aplauzele încetară brusc și peste liniștea nopții începu să se audă o melodie de o mare frumusețe. Părea o muzică divină, cântată de îngerii înaltului, o melodie ce exprima o imensă durere și o nețărmurită tristețe, izvorâte parcă dintr-o inimă sfâșiată.

Umbra durerii se revărsă până aici, asupra turnului stingher, melancolică și dramatică. Sunetul viorii plutea prin văzduh încărcat de lirism și pasiune, subjugând inima tinerei fete care asculta fermecată, nevenindu-i să creadă că ceea ce se întâmplă e real.

Se ridică și porni desculță pe treptele reci de marmură, alergând spre teatrul de vară, spre a vedea cu ochii ei pe minunatul interpret ce putea impresiona într-atât sufletul ei pur, cu măiestria sunetului fermecat.

Când o văzu apărând în pragul ușii, cu părul negru despletit în valuri peste cămașa albă, brodată cu fir auriu, cu ochii mari și pielea de o paloare străvezie, Alexandru rămase înmărmurit de neasemuita ei frumusețe.

Dintr-o dată, ca într-o târzie trezire la viață, arcușul său prinse viață, zburând pe deasupra corzilor.

Triluri dintre cele mai vesele se înălțau acum din cutia fermecată, umplând sala imensă a teatrului de bucurie și speranță, de frumusețe și voie bună.

Acum toată lumea aplauda frenetic, mulți zicându-și în gând că aceste clipe vor rămâne veșnic în amintirea întregii cetăți după plecarea cercului căci, de bună seamă, astfel de interpreți nu vor mai cânta vreodată pe această scenă, deoarece nici măcar unul la fel de minunat nu mai putea exista pe pământ.

La sfârșitul spectacolului, stăpânul cetății, de asemeni încântat de talentul neasemuit al interpretului, fiind aceasta și singura seară în care ei rămâneau în cetate deoarece a doua zi erau așteptați în alt oraș, de alți locuitori la fel de nerăbdători, îi invită la masă, în sala mare a ospetelor.

Cum unii se scuzară că fiind prea bătrâni și oboșiți, mai degrabă s-ar fi culcat, pentru a se odihni în vederea drumului și a

programului greu de a doua zi, doar violonistul și vreo câțiva balerini acceptară invitația, cu multă bucurie.

Câțiva servitori îi conduseră în sala de baie unde, după ce se îmbăiară în dușuri cu jeturi de ape parfumate, li se aduseră frizerii pentru bărbierit și tuns, căci părul și bărbile lor arătau acum în foarte mare neorânduială.

Și nu mică le fu mirarea când, după ce îi dădură jos barba și pletele, în locul moșului violonist apăru un bărbat încă tânăr, chiar dacă ușor maturizat, prin expresia de durere întipărită pe față. Ochii, însă, albaștri precum cerul, îi erau strălucitori, un licăr jucăuș sclipind în ei ca o rază de speranță.

Apoi, după ce și alți servitori veniră și le aduseră haine curate și frumoase, potrivite pentru a fi prezentați și a mânca la masa seniorului, aspectul lui se schimbă în întregime, arătând acum ca un adevărat nobil, frumos și mândru.

- Dar cine e acest tânăr încântător? întrebă stăpânul uimit.

- Sunt Alexandru, violonistul trupei ce tocmai v-a încântat în sala teatrului, rosti el simplu, cu o plecăciune adâncă spre acesta, urmată de altele și mai adânci înspre soția acestuia și încântătoarea lui fiică ce li se alăturase.

Când ridică ochii din pământ și privirile li se întâlniră, știură amândoi că soarta făcuse să se întâlnească, simțindu-se hărăziți unul altuia, dintotdeauna.

În timpul mesei continuă să vorbească doar cu privirile, vorbele fiind inutile, în această deplină armonie sufletească, în care gândurile lor erau parcă unul singur.

Dar seara trecu pe nesimțite, așa cum trec toate clipele minunate, pierdute fiind, fără putință de-a fi vreodată regăsite.

După ospăț urmă o noapte lungă, în care niciunul nu dormi.

Dis de dimineață, pe când încă nu se luminase de ziua, porțile cetății se deschiseră larg și prin ele, rând pe rând, căruțele colorate, pline cu oameni, animale și decoruri ale circului ambulant, trecură, în mersul lor legănat și monoton, urmând alte drumuri și poteci ce

aveau să le poarte gândurile, visele și speranțele înspre alte
orizonturi, tot mai îndepărtate.

La o fereastră aflată în cel mai înalt turn dinspre răsărit,
printre șuvițe negre ca abanosul ce se zbenguiau în vântul dimineții,
o mână micuță cu pielea albă flutura o batistă din care câteva lacrimi
se-mprăștiară pe bolta încă plină de stele, amestecându-se cu acestea.

Stăpânul Galaxiilor își privea mulțumit opera de-o viață: sisteme cu masă proprie, unite de forțe gravitaționale, alcătuite din stele, praf și gaz interstelar, ba chiar legate gravitațional și între ele, organizate în grupuri de galaxii ori clustere stelare, adesea dominate de câte-o galaxie eliptică gigantică, ori superclustere de zeci de mii de galaxii. Într-adevăr, o operă monumentală, realizată cu multă muncă și efort îndelungat.

Dar cum începuse această trudă?

Își aminti zilele acelea triste în care, de sus, stând singur și retras într-o nebuloasă de reflexie umbrită de nori moleculari și privind Planeta, un fel de sanctuar albastru populat cu suflete stinghere, impresionat fiind de toate lacrimile poveștilor de dragoste neîmplinite, de frumusețea și puritatea lor, de tragismul și de lumina pe care aceste lacrimi o radiau în jur cu o forță amețitoare, se hotărî să le adune pe toate în mănunchiuri mici și strălucitoare cu care să-și împodobească bolta întunecată, făcând din acestea alaiuri ca de sărbătoare și sperând din tot sufletul ca mai apoi, când roiurile spiralate vor fi îndeajuns de multe și lumina lor va deveni de-ajuns de strălucitoare, la rândul lor să întoarcă aceeași bucurie înapoi, înspre cei triști, ale căror lacrimi le generaseră.

Adună astfel, seară de seară, de pe alei de parcuri umbrite de castani în floare și de pe țărături de mări scăldate în valuri înspumate, de sub balcoane acoperite de iedera înmiresmată și chiar de prin buchete de flori ofilite, ba chiar și de prin poeme de un lirism sfâșietor scrise pe pergamente mai vechi ori mai noi, mănunchiuri de lacrimi mari și strălucitoare, legate-n salbe bogate, argintii. Fiecare bob de astfel de rouă era însoțit de povestea lui cea tristă și care îl generase, astfel că alături de spiralele albe de lumină se adunau și

materii întunecate, dar și energii întunecate, toate ajungând să populeze, în scurt timp, bolta Măritului Stăpân.

Cu timpul, aceste povești negre și triste, mai întâi mici și aproape invizibile, continuară să crească devenind nu doar vizibile dar și înspăimântătoare, căci puterea lor de a absorbi totul din jur într-un nor întunecat era așa de mare, încât ele deveniră niște găuri negre, de temut, pentru întregul Univers.

Și multe steluțe firave se pierdură astfel, împreună cu poveștile lor, printre aceste stele neutronice, lucru de o copleșitoare tristețe și care pe Planeta Albastră se vedea clar, de câte ori o iubire murea și era uitată.

În locul lor însă, al acestor iubiri abandonate, altele noi și firave se nășteau în sufletele oamenilor, întâi abia înmugurite pentru ca apoi să răsară cu atâta forță și pasiune încât, atunci când ele, datorită răutății oamenilor ori mentalităților sau chiar din cauza vreunei bizare neînțelegeri, deveneau imposibil de realizat, fiind sortite pieirii ca atâtea altele, exploziile de lacrimi create de acestea brăzdau bolta ca niște supernove, strălucind timp de multe luni și propagând unde de șoc ce străbăteau Universul, într-un nor înecăcios de gaz interstelar.

Și astfel, încet, încet, bolta se umplu de galaxii gigante ce străluceau noapte de noapte, luminând aleile parcurilor și sufletele celor îndrăgostiți, care din strălucirea lor fermecată își luau în suflete lumina speranței.

Dar ce se întâmpla atunci când lacrimile celor doi iubiți, printr-un ciudat joc al întâmplării, ajungeau în galaxii diferite?

Ei bine, dorința lor de a se uni și de a rămâne împreună, sfidând astfel spațiile nemărginite și timpul trecător, genera o forță de gravitație între cele două galaxii atât de puternică, încât le țineau apropiate și astfel reușeau să rămână și ele aproape, învingând, în acest fel, orice obstacol.

Erau însă și lacrimi ce se deosebeau mult unele de celelalte, cum de exemplu au fost odată o mulțime de lacrimi, ale văduvelor de război, ale soțiilor ori logodnicelor ai căror iubiți muriseră pe front.

Râuri de luminițe sclipitoare adunase atunci, din tranșee ori din casele în paragină. Cu toate acestea făcuse galaxii aparte, pline și strălucitoare, separate între ele de spații intergalactice, pentru ca lumina lor să rămână de-a pururi o sursă de iluminare a minților celor puternici și încercați de gânduri războinice, astfel încât aceste lucruri să nu mai fie posibile vreodată, în viitor, iar oamenii să iubească și să dorească pacea.

Sigur că uneori, în seri ori în dimineți întunecoase, pe boltă mai urcau și lacrimi stinghere.

Așa se întâmplase într-o dimineață devreme, când zorii zilei încă nu se iviseră și, de pe Planeta Albastră, de la geamul din vârful unui turn de cetate, unde o fată frumoasă ca o prințesă flutura batista în urma iubitului ei, o lacrimă zbură din batista tristei copile, ajungând la Poarta Universului.

Acolo, ea bătu încet, timidă și, cu un oftat adânc și cu umilință, ceru găzduire:

- Stăpân al Universului, primește-mă, rogu-te, spre a fi luminoasă făclie pe boltă-ți întunecată.

- Dar pentru ce vrei, tu, copilă, să strălucești pe boltă? întrebă el, mirat și înduioșat, totodată.

- Pentru a lumina drumul vestitului cântăreț la vioară, Mărite Stăpân, și pentru a-l ajuta să o regăsească pe stăpâna inimii lui, atunci când va căuta drumul înapoi, căci o soartă crudă a făcut ca drumurile lor să se despartă acum, când abia se întâliseră, dar va veni și ziua când ele se vor uni pentru totdeauna.

- Prea bine, îi răspunse el, atunci tu vei fi Steaua Polară, căci datorită sclipirii tale deosebite, vei fi ușor de văzut cu ochiul liber și vei fi un ajutor și în orientarea altor călători, răătăciți pe diverse meleaguri, până când îți vei împlini menirea.

Vei face parte din constelația Carul Mic.

Începând din acea clipă, mica stea luminoasă purtă pașii drumeților pe nesfârșite cărări pe tot timpul nopții, însă în timpul zilei preocuparea ei era cu totul alta. Întreba în stânga și-n dreapta

cum ar putea ajuta pe cei doi sărmani vitregiți de soartă, ea neștiind toate rosturile și tainele Universului.

Găsi atunci o stea bătrână și bună cunoscătoare a datinilor astrale, care o învață să se ducă în prima zi a lunii în Sala Luminii Întepte, acolo unde se întrunea Sfatul Sfetnicilor Stelari, singurii în măsură să o sfătuiască în această problemă nemaiauzită de nimeni până acum, în întreg Oceanul Interplanetar.

Străbătu atunci câteva sisteme stelare, nebuloase galactice și extragalactice, roiuri și alte formațiuni stelare, până când, la distanță de câteva zeci de kiloparseci și sute de ani lumină, găsi Palatul Ceresc în care se întâlneau Înteptii Stelari, în Sfatul lunar.

- Ce dorești tu, Frumoasă Stea Polară, o întrebă atunci un bătrân astru cu plete albe ca spuma laptelui și glas blând ca o voce de înger, mișcat de frumusețea ei.

- Aș vrea să luminez calea frumosului și tristului muzicant, pe care stăpâna mea îl așteaptă, plângând, în turnul din cetatea părăsită, Mărite Stăpân.

Auzind acestea, bătrânii căzură la sfat îndelungat, căci era treabă anevoioasă ca o stea să se amestece în rosturile pământenilor și să le influențeze destinele.

Se auziră glasuri ce povesteau spre pildă întâmplări oarecum asemănătoare, dar al căror final nimeni nu îl mai cunoștea azi, el fiind pierdut prin negura timpurilor, apoi alții scoteau din biblioteci vechi, tomuri de învățături, pe care o pulbere stelară se așternuse în straturi groase, de când nimeni nu mai avusese nevoie să le frunzărească, citind apoi din ele pasaje întregi, comentându-le și întorcându-le pe toate părțile, până când, într-un târziu, luară o hotărâre pe care Mai-Marele Înteptilor Stelari i-o comunică, urcându-se pe Tronul Sfintelor Hotărâri:

- Citind toate scrierile vechi și sfātuindu-ne în această pricină, luând în considerație Codul Legilor Intergalactice dar ținând seama, în același timp și de acela al Legilor Pământene, noi, Sfatul Sfetnicilor Stelari, întruniți azi în Sala Luminii Întepte,

DECIDEM:

Este interzis amestecul dintre stele și oameni, aceasta putând duce la stricarea armoniei universale, atât de greu găsite, în atâtea milioane de ani lumină.

Totuși, fiind noi înșine creați din lacrimi de durere ale locuitorilor Planetei Albastre și înțelegând prea-bine suferința tinerei domnițe precum și greaua misiune pe care frumoasa steluță sclipitoare și-a asumat-o, o sfătuim pe aceasta să caute lacrima pribeagului violinist și să o îndrume spre Universul Galactic.

Abia după ce și aceea se va fi transformat într-o stea și se vor fi unit amândouă, acest lucru fiind posibil între stele, devenind o singură stea, dublă, aceea va putea călăuzi pașii celor doi iubiți spre Marea Reîntâlnire.

Auzind acestea, steluța argintie mulțumi frumos și plecă înapoi, în galaxia ei de adopție, reluându-și locul și menirea pe boltă.

De-acolo, de sus, privind noapte de noapte, nu-i fu greu să-l găsească pe cântăreț, mai ales că trupa lui călătorea cu niște căruțe atât de colorate, iar faima lor și aplauzele cu care oamenii îi întâmpinau peste tot, nu puteau decât să o ajute.

Astfel, într-o seară târzie, îl văzu retras lângă o salcie plângătoare din apropierea cercului, pierdut în gânduri de o adâncă tristețe, mâhnire și durere.

Își amintea, zi de zi și seară de seară, acea dimineață în care părăsise cetatea și unde, fata visurilor sale rămăsese fluturând batista la geamul din turn, scăldată în lacrimi amare.

În timp ce revedea această imagine pentru a nu știu câta oară, o durere îi săgetă pieptul de supărare, iar o lacrimă mică și stingheră i se strecură printre pleoape, sclipind în întunericul nopții senine.

Văzând-o atunci, Steaua Polară se și grăbi spre ea și făcându-i semne prietenești, o chemă spre înaltul cerului. Mirată întâi că nici nu poposise bine în lumea aceasta și iată, cineva o și cunoaște ba chiar o și cheamă acolo sus, în Țara Luminii, micuța lacrimă își luă zborul și, poposind din timp în timp, ba pe câte o pală

de vânt, ba pe câte o rază de lună, spre a-și reîntregi puterile firave, străbătu stratul atmosferic țesut de gânduri și sentimente ale celor ce își duceau zilele pe Planeta Rotundă.

După un timp, continuându-și zborul lin, ca o legănare de vis, intră în alte atmosfere mult diferite, unele primitive, altele mai puțin gazoase, de transparențe și densități diferite.

Aici, străbătând o nebuloasă imensă, era cât pe-aci să cadă într-o gaură neagră dintre cele mai periculoase și fără putință de scăpare, ce se aflau împrăștiate în jur.

Noroc că Steaua Polară o zări la timp și, într-un efort suprastelar, își spori energia, intensificând lumina întocmai ca un puternic reflector astral, cu care luminează drumul micuței lacrimi rătăcite în spațiu și astfel aceasta reuși într-un final să ajungă la Poarta Universului.

Aici, fiind deja așteptată, poarta se deschise larg și în prag apărură steluța ce-i furase inima cu strălucirea ei încă din primul moment în care o zărise.

Se îmbrățișară fericite, devenind o stea dublă de o frumusețe fără de seamă, cum nimeni nu mai văzuse.

Acest lucru nu rămase fără ecou, căci multe perechi de îndrăgostiți, privind cerul în noaptea înmiresmată, o văzură și se bucurară nespuse, știut fiind că stelele duble poartă mult noroc celor ce le zăresc, în special dacă sunt îndrăgostiți.

De aceea ele sunt căutate cu nerăbdare de tinerii ce privesc bolta înstelată perechi-perechi, iar de cele mai multe ori când văd o stea dublă, ei își pun și o dorință arzătoare, pe care astrul le-o va îndeplini întocmai.

Mai târziu, drept mulțumire pentru acest ajutor, cei mai talentați a scrie rime ori partituri cu note muzicale îi compun versuri de slavă și mulțumire, acompaniate de acorduri divine pe care interpreți cu mult har le cântă cu măiestrie la instrumente dintre cele mai minunate, precum naiul, vioara ori flautul.

Urmară zile fericite pentru steaua dublă ce străbătea Universul de la un capăt la altul într-un dans feeric, de mulțumire și

recunoștință pentru această reîntregire a două jumătăți într-un întreg atât de pur și luminos.

Era o stea dublă atât de fericită, încât aproape uitase de nefericirea celor doi tineri rămași acum pe Pământ, singuri și părăsiți, nu doar de noroc și de speranță, ci și de înseși lacrimile lor în care sufletele îndurerate își picuraseră tot dorul și chinul așteptării.

Într-o noapte însă, plutind ea pe bolta imensă, fericită și fără griji, neatentă în jur și cu capul în nori ca orice stea îndrăgostită, se împiedică de un roi stelar ce lenevea pe mijlocul drumului și căzu pe burtă, cu fața în jos. Văzu atunci pe frumoasa domniță la fel de tristă și la aceeași fereastră, așteptând în zadar și-și aminti...

Se ridică în grabă și, părându-i rău că uitase promisiunea făcută, străbătu pe fugă serpentine de constelații măsurând de fiecare dată Pământul în lung și-n lat, până când zări, la o margine de drum, muzicantul ce colinda lumea cântându-și deznădejdea pe strunele viorii care strigau și implorau,oftau și suspinau.

Hotărî atunci, pentru a uni drumurile celor doi îndrăgostiți, să traseze o dâră de lumină albă și strălucitoare ca o Cale Lactee, între castel și arborele sub care violonistul își găsisese adăpost.

Zis și făcut: luă cu amandouă mâinile praf stelar din acela care umplea încăperile Universului și-l presără într-o potecă ce șerpuia peste mari întinderi de pământ, urcând dealuri și creste de munți, coborând văi adânci, apoi trecând râuri peste pietre albe, calcaroase ori traversând câmpii înmiresmate.

De câte ori praful se termina, trebuia să adune altul și altul, căci drumul era lung; mai chema în ajutor meteori ce-și făceau plimbările de seară pe aleile Universului și ploii de stele căzură în completarea potecii și astfel, într-un târziu, calea albă și luminoasă era trasată între ei și nu mai trebuia decât ca talentatul călător să o vadă și să o urmeze.

Și într-adevăr, într-o seară, văzând el poteca imaculată ce parcă-l chema să pornească la drum, i se păru că acesta era un semn divin, se bucură nespus și, ridicând ochii spre cer să mulțumească

Măritului Stăpân, văzu acolo steaua dublă și dintr-o dată înțelese. Se ridică și porni la drum.

Iată însă că drumul era lung și greu de străbătut: câmpiile erau nesfârșite, apele mult prea adânci iar munții păreau din ce în ce mai înalți și mai greu de urcat.

Trecură anotimpuri, veri călduroase în care arșita soarelui pârjolea totul în cale, apoi ierni geroase, în care nămeții de zăpadă făceau drumul tot mai anevoios, apoi trecură ani și puterile începură tot mai mult să-i slăbească.

Mergea însă în continuare, deși tot mai greu, nevoind și neputând să renunțe.

Într-un târziu, obosit și plin de răni, căzu într-o margine de șanț, chiar în apropierea cetății.

În zadar încerca a se ridica, puterile îi slăbiseră de tot, abia de mai putea respira, cu greu.

Văzând că nu se mai poate târî nici măcar un metru, renunță, așteptând să treacă vreun om și văzându-l acolo, epuizat de efortul uriaș, să-i dea o mână de ajutor, ori poate chiar să dea o fugă în cetate și acolo să o anunțe pe domnița de venirea lui.

Știa că ea îl așteaptă și va trimite servitori și medici care-l vor ajuta să ajungă lângă doamna inimii sale, îngrijindu-i rănila și punând capăt astfel și suferințelor frumoasei fete al cărui chip nu-i părăsise nicio clipă gândul.

Iată însă că orele treceau și se lăsă întunericul.

Apoi noaptea trecu și ea și veni o altă zi, care dispăru la fel, odată cu ultimele raze de soare și tot așa, zi după zi și noapte după noapte, în care puterile lui erau tot mai slăbite, de-acum neștiind nici măcar dacă și-ar mai fi putut reveni vreodată, căci părea că se stinge ușor, odată cu ultimele pâlپări de viață, dar nimeni nu trecea pe drumul din jurul cetății.

Ce se întâmplase?

Ei bine, lumea întregă din cetate și din împrejurimi era înăuntru, umplând marea biserică, la slujba de înmormântare a

domniței care tocmai se stinsese ca o lumânare, după atâția ani de tristețe și jale adâncă.

Cu toții o plâneau îndurerăți, căci tare o iubiseră pentru frumusețea ei și pentru inima bună, stându-i acum aproape, pentru a-i aduce un ultim omagiu, în semn de rămas bun.

În acel moment, deși noaptea era senină și înstelată, se porni deodată o ploaie ce curgea râuri, râuri, de sus, înecând pământul: steaua dublă plânga cu lacrimi adevărate.

Ploaia torențială îl prinse pe plajă, privind vaporul ce se îndepărta în zare și din care abia mai vedea acum o umbră albăstruie. Îi plăcea să vină aici și să privească asfințitul, ascultând zbulciumul valurilor pe țarm.

Uneori rămânea până târziu, în noapte, încercând să înțeleagă șirul lucrurilor fără rost ce i se întâmplau de ceva timp încoace.

În zadar, însă, căci imaginile ce-i locuiau sufletul, șoaptele ori acordurile divine pe care deseori le auzea ca venind de nicăieri, toate acestea erau fără înțeles.

Se ridică și începu să alerge grăbit spre casă, adăpostindu-se de stropii reci pe sub streșinile caselor întâlnite în cale. Oameni cu umbrele imense treceau grăbiți ca și el, cu tot atâtea gânduri, vise ori griji, nepăsători ori suferinzi.

Era o zi obișnuită, plină de banal, ca toate zilele trecute și viitoare, în care nimic nu se întâmpla și pe care o privești cu aceeași tristă conștiință a ireparabilului.

Același ritual zilnic, începând cu ceaiul cu arome de plante, aceiași vecini întâlniți exact în aceleași locuri ori mașini, aceleași saluturi mecanice și oarecum forțate, același drum și aceeași muncă într-o atmosferă de perpetuă luptă cu forțele demonice și negative ale vieții; aceiași colegi care povesteau de acasă întocmai ca femeile, ce-a gătit nevastă-mea, ce-a zis soacră-mea, da' să vezi cum le-am răspuns eu și dom'le ce programe tâmpite la tv, n-ai ce să vezi, da, chiar nimic nu mai ai ce să vezi, după care se apucau și povesteau în amănunt fiecare emisiune dintre cele pe care nu le mai puteai vedea și din care nu pierduseră nimic...

Gesturi zilnice cu aspirații obișnuite și banale.

Doar că, rupând filele din calendar, azi se trezea zicând "e luni" iar mâine "e vineri".

Și din când în când, tot mai des parcă, scriind data pe un document, afla că iar a greșit anul, că între timp s-a schimbat și acum e altul, mult mai târziu.

Se simțea tot mai mult un suflet pustiu, într-o cetate a nălucilor.

Văzu de departe o luminiță la geamul casei sale și-și zise: “Iar am uitat becul aprins”.

Apoi se apropie de casă și o zări la fereastră: frumoasă, cu plete negre ca abanosul, stătea visătoare și privea zâmbind, părând că-l așteaptă de ceva timp.

Stătu puțin în cumpănă, apoi, hotărât, din câteva salturi ajunse la ușă, o deschise și intră pe fugă, alergă la geam și rămase împietrit: înăuntru nu era nimeni.

Imposibil! își zise, doar nu sunt beat, am văzut foarte clar. Ieși înapoi, se uită de jur împrejurul casei, pe alee, spre garaj, apoi spre curtea vecinilor: nu se vedea nimeni. Când se-ntoarse să intre înapoi în casă, o văzu în același loc, cu nasul lipit de geam, așteptându-l calmă și răbdătoare.

Păși hotărât înapoi, dar de data asta nu mai alergă la geam, știa deja ca nu va găsi pe nimeni acolo. Intră în baie și-și dădu cu apă rece pe față, apoi se-ndreptă spre dormitor, cu gând să se arunce pe pat, să stea un timp liniștit și să se gândească la tot ce se întâmpla cu el în ultimul timp.

Când deschise ușa dormitorului, avu o nouă surpriză: se văzu dormind, în pat; era chiar el!

Nu se poate, își spunea frecându-se la ochi, cum să mă văd în pat dacă eu sunt la ușă? Cearceaful se ridica ușor pe corpul ce respira ritmic și monoton.

E clar, își zise, eu sunt în pat și dorm și probabil mă visez aici, la ușă, privind la mine însumi.

Apoi își aminti că în orașul lui nu era nici mare, nici râu, așadar n-ar fi avut de unde să aibă faleză, cât despre vapoare, nici atât; în plus, aici nu mai plouase de câteva săptămâni și era o arșiță înăbușitoare și o secetă cumplită.

Asta da, explică totul: dorm și visez.

Ciudat este însă că n-aș vrea să mă trezesc, ci doar să dorm. Așadar, cum să scap de mine, cel de la ușă, cel din vis? Grea întrebare! O să mă duc în pat și o să mă culc în același loc, peste mine, cel care doarme deja.

Mă voi contopi cu mine însumi, mă voi integra în propriul eu: cel din vis, cu cel real...

În acel moment se auzi soneria la ușă. Vru să se ducă să deschidă, apoi își aminti ca el e cel din vis, nu poate face nimic în concret, și-și zise: o să aștept să mă trezesc și să deschid eu, cel adevărat, cel din pat.

Cum aș putea să mă duc la ușă și să deschid așa, un om imaginar, un om din vis?

Și așteptă. Soneria se auzi iar și iar, din ce în ce mai insistentă. Cel din pat avea un somn profund și nici vorbă să se trezească. Părea că n-aude nimic, oricât ar insista cel ce suna la ușă.

Ce să fac? Se întreba tot mai încurcat și parcă ușor amuzat. Apoi se hotărî: o să mă duc la ușă și o să deschid, să vedem cine este și ce se întâmplă.

Deschise ușa și în fața lui apăru vecina de la parter. Un zâmbet ștrengar îi flutură pe față: n-are cum să mă vadă!

- Ce răspunzi dragă așa de greu? Sun de cinci minute.

- Cu mine vorbești? Întrebă el continuând să zâmbească și uitându-se de jur împrejur.

- Da' cu cine? Mai e cineva aici?

La expresia lui de uimire, fața ei se-ngrijoră:

- Spune-mi mai bine ce-ai făcut azi, ai câștigat cauza clientului tău? Știu că ești un avocat bun, dar și că procesul ăsta a fost cumplit de greu...

- Păi, ce era să fac? M-am ridicat frumos și am spus:

“Onorată Instanță, după cum știm prea bine, cel mai deștept cedează. Prin urmare, eu și clientul meu ne retragem fără o luptă ce n-ar putea decât să ne degradeze.”

Dar clientul meu cred că nu cunoștea citatul...

- Alexandru, ce se-ntamplă cu tine? Te porți ciudat de la un timp, ai început să mă mă sperii.

Atunci se hotărî brusc: o apucă de mână și o trase înspre dormitor, arătându-i.

- Privește! Ce vezi în pat?

- Doamne, de ce nu mi-ai spus ca nu ești singur, că plecam! Trebuia să-mi fi dat eu seama de când am sunat mult la ușă și nu mi-ai deschis, cum de nu m-am gândit ca ești cu o fată?

O fată?? Se miră el în gând, dar ea ieși repede, adunându-și din hol pelerina de ploaie și umbrela deschisă într-un colț.

Abia atunci le observă și el:

- Ce faci cu pelerina și umbrela? și de ce sunt ude? Că doar la noi n-a mai plouat de câteva săptămâni...

- Alexandru, tu chiar mă îngrijorezi! Ce se întâmplă cu tine?

Îl privi cu un aer de indignare, însă prin care răzbătea o ușoară compasiune:

- Din cauza fetei ce doarme în patul tău, te porți așa ciudat?

- Fata care doarme în patul meu? întrebă el, uimit.

- Da, ce te miri așa, vrei să zici că nu doarme nicio fată la tine în pat?

- Normal, cum poți să spui așa ceva?

- Bun, deci tu zici ca patul tău e gol...

- Nu, cum să zic că e gol?!

- Atunci lămurește-mă, că nu mai înțeleg nimic!

- Bine, o să-ți spun: în patul meu, de fapt, dorm chiar eu, iar ce se întâmplă acum, cu tine, cu ploaia și toată discuția asta e, de fapt, doar în visul meu. Nu-i nimic real! Înțelegi? Noi amândoi suntem ireali, simple personaje de vis ale mele, adică ale aceluia care doarme în patul ăla!

- Stai puțin, să recapitulez, ca să nu mă-ncurc: adică fata din pat nu e fată, ești chiar tu, dar nu văd eu bine, ceea ce e normal, pentru că, de fapt, eu nici nu exist... E logic, zise ea ironic și deschise ușa să plece:

- Mai vorbim mâine, cu mintea limpede... adăugă ea și în momentul în care el îi răspunde: "Ai dreptate, la revedere!" se văzu chiar pe sine plecând, în timp ce vecina lui, de fapt, rămase.

Se uită la el, acum, de fapt, la ea, mai bine zis și șopti: acum eu sunt vecina?!

Chiar că nici eu nu mai înțeleg.

Apoi își aminti: vecina venea să-i facă menajul, pentru că el era bolnav, ținut în scaunul cu roțile. Înseamnă că tot ce a făcut ori a crezut că a făcut până acum a fost un vis? adică el, cel real nu este nici cel ce alerga prin ploaie, nici cel din pat, sau, în varianta vecinei, cea din pat, iar acum, după ce el, cel real sau imaginar a plecat pe ușă, el nu mai este nici măcar vecina care a rămas?

Atunci el unde este?

În scaunul cu roțile, evident...

Rămase derutat.

Și fata frumoasă de la geam? Exista ea oare, ori e tot imaginația lui?

Cum naiba să fie, își zise imediat, dacă eu nu pot părăsi casa niciodată, neputându-mă deplasa, cum aș fi putut s-o văd de afară, privind pe geam?

Așa deci, era tot o fantomă a imaginației lui.

Dar eu, exist? Se-ntrebă apoi, într-o lucire de gând nebunesc.

De unde pot ști sigur dacă eu exist cu adevărat, sau nu sunt decât imaginația vecinei, o biată gospodină tâmpită de telenovele, care visează cu ochii deschiși și-și imaginează handicapăți de care are grijă, așa, ca să simtă și ea că are un rost pe lume?

Păi, dacă stau să mă gândesc, își zise el, pare mai plauzibil așa, ca eu să fiu doar un personaj inventat de vecina mea, asta da, ar explica multe lucruri...

Toate aceste lucruri ce mi se întâmplă și care sunt absolut fără niciun sens, dar care capătă o explicație în momentul în care presupun că ele reprezintă doar invenția vecinei mele tembele.

Se îndreptă înspre fereastră și-și lipi nasul de geam. Afară se văzu pe sine, împingându-se în căruț și privind fermecat.

Știa exact ce vede celălalt: o fată frumoasă, cu șuvițe negre...

Apoi se așeză pe scaun gândind: asta nu-i viață! Dar cui să-i spui? Și cui îi pasă?

Uneori chiar și-ar dori să fie un handicapat ținut în scaun, măcar să aibă o justificare a neputinței deznădăjduite în care se zbate. Ba chiar unul fără conștiință și facultăți mintale. Unul tâmpit. Dar tâmpit de tot, să nu mai înțeleagă nimic.

Oricum nu înțelege.

Pentru că așa e viața: o eroare de fond. N-ai ce-nțelege.

Imagini scurte, fără orizont, în care apusul de soare doarme pe perna ta, în timp ce tu te pierzi peste linia de orizont, în roșuri și violeturi palide și estompate.

Și totul este real pentru cel ce te vede și e doar o iluzie pentru cei orbiți de aparențe.

Poate că înțelegeam, își zise el, să fi fost exilat într-o existență imaginară, într-o poveste, o legendă, o poezie sau un simplu vers stingher, într-o compoziție muzicală ori într-un tablou, dar nu în neantul vecinei mele de la parter... ori al colegilor de muncă, în raport de coexistență și-ntr-o lume care nu există; eu, un biet handicapat, rupt de propria-mi ființă, purtând în căruțul cu roțile această lume bolnavă, în agonie.

Se-ndreptă spre oglindă și se privi cu luare-aminte.

O formă ciudată și halucinantă începu să se descompună în fața sa și să curgă în felurite părți componente, într-un decor fantastic, în care imaginea lui se topea în altele, un șevalet cu o pânză imensă, o fată cu bucle negre, o mănăstire albă crescută brusc dintr-o pădure de stânci, peste care o ploaie de stele transfigura totul într-un joc de lumini și întuneric.

Iată, își zise, acesta sunt eu, evadat din mine însumi, un fugar răzvrătit, pierdut și abandonat între două lumi, evadând și ajungându-mă din urmă, iar acestea sunt marginile mele peste care un alt eu, azvârlit din cel dintâi într-o expresie de dezgust și poftă de autodistrugere, se recompune din propria-mi explozie, ca-ntr-o

șesătură de vis, în alte și alte forme ce vor exploda la rândul lor, în alte splendide tăceri de la marginile vieții.

Un nefericit purtat de vârtejul propriilor spaima și condamnat la o luciditate ce depășește experiența raționalului, valsând cu scaunul pe rotile în beția dezolării, apăsător și chiar strivit de o cumplită experiență a eternității.

Un jalnic animal de pradă ce și-a sfâșiat visele într-un dezământ al iremediabilelor decepții, conviețuind din politețe cu personaje de proastă calitate ale unei literaturi aflate la antipodul vieții, departe de orice delir salvator.

Asta era: conștiința unei obsesii.

A unei obsesii colective a patetismului creator de sisteme inutile, împotriva irealităților desuete ale unui plictis universal.

Un amestec de forme și vid, într-un vârtej interior ce-l poartă prin experiențe la răscrucea lumilor, dar neaparținând de drept niciuneia, ci doar împins accidental de colo-colo ca-ntr-un ritual pe care zeii nostalgici îl fac pentru a-și alunga plictiseala chinuitoare a veșniciei ce uneori se despică în bucăți de timpuri paralele.

Un spirit chinuit, într-un amestec de forme pe care le-ar da în lături măcar un ceas, pentru a putea rămâne singur cu el însuși, în afara timpului, în chip de spectator, într-o sublimă manifestare de solidarizare cu propriul eu indefinit, dar bătut de umbre și sfâșiat îndelung de neant.

Se îndreptă spre cel ce dormea în patul din dormitor și trăgându-i cearceaful cu un gest brusc și hotărât, îi strigă:

- Ridică-te și arată-mi calea spre mine, hoit îmbălsămat al avântului spre nicăieri!

Celălalt se ridică buimac și-i răspunde morocănos:

- Sunt obosit, lasă-mă să dorm. Eu port pe frunte o pecete a tristeții tuturor aștrilor nopții înălțați din lacrimile planetei, într-o cerească transfigurare.

Se-ndreptă atunci spre fereastră, unde fata cu păr negru privea, ca-ntr-un tablou în care nu mai știi care e privitorul și care e

cel privit, într-o intersectare de planuri în care adevărul se pierde în puzderie de imagini și reflecții.

- Pe tine nu te ard rănilor mele? Suferința mea nu te învinge? Obsesia și disperarea mea nu te pot azvârli în concret?

Fata îi răspunse, zâmbind:

- Dar nu știi tu, biet rătăcit, că eu sunt rana ta, obsesia și disperarea? Nu mă recunoști?

Sunt eu, imaginea suferinței tale, cea izbândită în extazul morții.

- Adevărat, rosti el cu un ciudat sentiment al neantului.

Doar că, trăind într-o realitate a exceselor și neputințelor mele, copleșit sub povara tristeților unui peisaj lăuntric devastat de coloane de flăcări ale unui foc interior de nestăpânit, adesea mă trezesc îngânând un fel de monolog așa, ca o rugăciune, adresată unor zei care demult m-au abandonat delirului irealității mele care mă consumă până dincolo de absurd.

Un acrobat al neantului plutind pe sfori întinse între lumi paralele, ieșind mereu din mine, întruchipat în alte și alte forme de revelații, ca o colecție de destine aruncate în apatie de zei deprimați, ce guvernează bizar, din afara timpului.

Un eu fără viitor, blestemat să mă tot întorc mereu în timp, pentru a-mi reîncepe iar și iar lumea mea de-a pururi pierdută. Un blestemat perplex în fața aparențelor și imposibil de a mă regăsi cu adevărat, de a putea discerne între feluritele fațete ce mă înconjoară, care sunt eu cel real, cel adevărat, cel primordial. Un eu fără prezent și fără evoluții, pierdut într-un vârtej al deznădejzii.

Un monument de tristețe universal, ale cărui lacrimi scaldă omenirea în ploii devastatoare.

Din asta, negustorii de umbrele fac averi.

Veșnic în căutarea unui adevăr final și cu o jalnică obsesie pentru absolut, m-am avântat în neant și am străbătut începuturi pe care le-am reinventat haotic în experiențe capitale și de fiecare dată scăpându-mi câte ceva esențial.

Sunt, azi, o veche bibliotecă de senzații din care ies, spre a mă refugia într-o colecție de paradoxuri, în obsesia inutilității veșnice, paralelă timpului infinit.

Iar uneori mă așez în scaunul cu roțile, copleșit de singurătate și pustiu, ținut între patru pereți.

Apoi îmi plâng de milă la propriul căpătâi, fiindu-mi dor de mine însumi.

Ca acum, când mă trezesc vorbind propriilor mele umbre, ascunse prin ungherele sufletului.

Se ridică și se îndreptă spre ușă. Deschise calm și pași pe întinderea de ape în care ultimele raze firave de soare se pierdeau prin valurile violet ale unui apus de galaxii.

Ca valurile mării se unduiau potecile ce urcau în serpentine până pe vârful muntelui, scăldat în lumina blândă a apusului de soare violet. Îi plăcea să stea seara pe câte o stâncă și să privească în jos, satele răsfirate la poalele muntelui, din ce în ce mai îndepărtate, până când ultimele se pierdeau în linii estomplate, într-o întindere verzuie, ce ducea până departe, spre Dunăre.

Privit de jos, sanatoriul se vedea ca o fortăreață ascunsă în inima muntelui.

Doar când te apropiai, lua forma de vapor căci, așa cum povesteau pacienții mai vechi celor nou-veniți, acesta fusese construit după forma vaporului Titanic, în strânsă și evidentă legătură între viața pasagerilor de pe acela și cea a bolnavilor internați aici ori mai bine zis, a șanselor acestora de supraviețuire.

Era un drum greu de urcat, pe serpentine amețitoare, făcut parcă special atât de dificil, ca să țină la distanță vizitatorii nepoftiți. Cei așteptați, însă, de pacienți, tăiaseră un drum de-a dreptul, pe sub firele de telegraf, de fapt niște poteci ce urmăreau stâlpii, ocolind cu grijă o râpă ori vreun desiș mărăcinos.

Erau, din loc în loc, pășuni verzi cu iarba ca mătasea printre păduri de brazi falnici, stânci imense și prăpăstii amețitoare, iar foarte aproape de porțile mari, printre două stânci căzute cândva din vârful muntelui, într-o poieniță cu iarbă verde și flori, un izvor se prăvălea grăbit, oprindu-se o clipă în drum, în jgheabul din care se adăpau câteva capre albe.

Camerele erau mari și spațioase, cu ferestre imense; din ele se ieșea pe terasa ce înconjura clădirea la fiecare etaj, precum puntea unui vapor, de jur împrejur. Acolo stăteau mai toată ziua pe bănci, privind înspre satele pierdute prin câmpia fără sfârșit, iar când era senin, vedeau hăt, departe, până spre Dunăre. Jucau table, șah și povesteau. Unii, mai zdraveni, coborau în curte și culegeau cireșe. Erau coapte și împânzeau tot locul, de parcă erai într-o fermă de

cireși. Umpleau castroane de inox și le așezau pe bănci și prin camere, să aibă toată lumea, chiar și cei ce nu puteau coborî ori nu s-ar fi putut urca în pomi, să le culeagă.

Peisajul era frumos, cireșele erau bune, iar oamenii erau prietenoși; îi lega aceeași suferință, aceeași boală, aceeași izolare. Aceeași teamă de ce va fi de-acum încolo, după ce se vor întoarce la casele lor, la familii și la prieteni.

Dar nu voia să se gândească la plecare. Era aici, la capătul lumii parcă, departe de toți cei pe care îi cunoștea și care o cunoșteau, singură și izolată de întreaga ei viață de până acum.

Cunoștea zilnic alți oameni și poveștile lor pline de suferință.

Oameni bolnavi, ca și ea, cu sufletele rănite și invadate de teama reîntoarcerii la civilizație.

Așa îl cunoscuse întâi pe Andrei, un inginer din mină, care avusese un accident în urmă cu opt ani; o explozie de mică importanță, doar câteva schije l-au atins ușor și medicii i-au spus atunci că nu e nicio problemă; între timp, însă, perforația din pleură, prea mică pentru a fi sesizată la vremea aceea, se lărgise treptat, datorită expirației, intrase aer, apoi, nu știu cum, se făcuse apă...

Iubea mina, adâncurile pământului, dar și viața de deasupra; abia aștepta să se vindece, să se-ntoarcă-n galeriile în care-și îngropase de bună voie tinerețea, la soția și copilul încă mic.

Umbla mereu îmbrăcat într-o geacă de piele neagră, în stilul motocicliștilor din anii șazeci, cu un aer voit de cuceritor, însă ea înțelesese imediat că era doar o mască sub care își ascundea frica de boală, de viitor, teama că nu-și va mai revedea copilul ori soția.

Ziua umbla prin jurul sanatoriului, pe poienițe și stânci, la izvor ori înspre prăpăstii. Doar când era la urcuș, mergea mai greu: obosea. Urca încet, transpirând mult și amintindu-și cu autoironie de când era el tânăr și străbătea munții, de nu se ținea nimeni de el.

Apoi, ca să pară mai interesant, povestea de iubite imaginare, în care nici el nu credea. Îl ascultau așa, să le mai treacă timpul iar uneori nici nu erau atenți; aceleași povești pe care le știau pe dinafară și oricum nu le credea nimeni.

Seara stătea pe terasă până târziu, singur, după ce toți ceilalți se culcaseră, privind cerul și gândind la ale lui: mai avea doi copii mari, studenți, dar ăsta mic le era atât de drag... Soția era o femeie energică, în care-și punea toată nădejdea, acum, cu boala... Dar n-o putea lăsa singură, era doar o femeie.

Și-n plus, mai erau problemele cu galeria aia unde se întâmplau mereu accidente. Nu mari, dar poți să știi? Avea copii tineri în echipă, de oameni săraci, veniți și ei să facă un ban.

Un ban muncit greu, într-un pericol continuu, pe cere nimeni nu l-ar crede. Numai el știe...

Apoi îl cunosc pe profesor, un tip deștept și deopotrivă iubit și de colegi, dar și de elevi.

Profesorii veneau să-l vadă, de la toate școlile, mai mult sau mai puțin cunoscuți. Aproape în fiecare zi veneau câte doi-trei, să nu se simtă singur. Făceau un grătar afară, pe pajiște, apoi urcau să vadă și ei cum e pe "vapor". Ieșeau pe terasă și priveau de sus, cireșii încărcăți de rod.

"E chiar frumos aici", ziceau ei, zâmbind încurcați...

Profesorul era un bărbat înalt și frumos, robust, bronzat, nici n-ai fi zis că era bolnav. Impunea respect prin statura înaltă și atitudinea puțin retrasă, deși prietenoasă. Dar cel mai adânc te răscolea privirea lui pătrunzătoare, încărcată de o ciudată magie. Vorbea cu toată lumea, pe rând; în fiecare seară îl vedeai stând pe banca altui pacient, ascultând altă poveste, cu același interes și aceeași înțelegere și compătimire. Povestea lui n-o știa nimeni. Aici nimeni nu întreba nimic, toată lumea povestea; ascultai necazurile altora, și te gândeai la ale tale.

Veneau și elevii să-l vadă. Unii erau și ei internați aici, bolnavi, în alte saloane.

- Domn' profesor, și dumneavoastră aici?
 - Da, măi, am venit după voi, să văd ce faceți.
- Alții veneau din oraș:
- Domn' profesor, când vă-ntoarceți?

- Acu' ... nu știu, că mai e puțin și vine vacanța de vară. Din septembrie, să-ncepem și noi anul...

Erau copii buni, dar de învățat nu mai învățau, că acum nu prea mai învățā nimeni.

- Astea-s vremurile... Ce să le ceri? ...

Ieșeau toți trei și făceau plimbări lungi pe câmpul plin de fragi copti, până la capătul unde muntele se termina brusc, în buza unei prăpăstii amețitoare. Stăteau acolo, sus, chiar deasupra unei păduri de brazi ce izbucnea din hăul adânc și parcă fără fund, pădure din care, de deasupra, unde erau ei, nu se vedeau decât vârfurile, ca un covor suspendat și plutitor. Priveau cu disperare singurătatea cumplită în care se aflau; departe de familii, de prieteni, de școală, de casă; izolați ca niște oameni periculoși. Durerea din plămâni aproape că nici nu mai conta.

Apoi a cunoscut și alți oameni cazați "pe corabie" și le-a aflat poveștile; oamenii își povesteau viața unii altora fără temeri și secrete; aici erau toți la fel, căci îi una aceeași suferință: a bolii și a izolării de societate, de cei dragi.

Nea Gheorghe, de exemplu, era țigan. Avea trei băieți în Portugalia, unul însă, fusese adus în țară și acum tocmai era judecat pentru trafic de fete.

- Nu știu, taică, ce făcea, dar mi se rupe sufletul, că e feciorul meu... Doamne, ce s-o-ntâmpla cu el? Uite, acum are procesu' și eu nu sunt acolo, să-l sprijin!

Toată ziua plângea nea Gheorghe și ceilalți lăcrimau odată cu el; căci toți aveau copii de care le era dor, familii, necazuri; altele, dar tot necazuri; ce contează, plângeau toți.

Noaptele erau din ce în ce mai calde și rămânea până târziu pe banca din dreptul ferestrei, privind bolta agățată prin vârfurile brazilor uriași, printre stele mari și pline de o lumină stranie, diferite mult de cele văzute de jos, din oraș.

Începuse să nu mai doarmă noaptea și din cauză că mereu murea câte cineva; noaptea trecută, chiar băiatul cu care jucase seara

table. S-a sufocat în somn; au chemat doctorul și asistentele, dar n-au avut ce să-i mai facă.

Doar grupul vesel din pavilionul celălalt se distrează zi și noapte. Sunt copii de până-n douăzeci de ani, veniți cu mașini de lux și teancuri de bani “fără număr”.

Pleacă seara la discotecă, în sat, și se-ntorc spre ziuă, când continuă cheful în curte, prin mașini.

Fac focuri chiar aici, pe iarbă, în curtea sanatoriului; grătare, cu muzică și voie bună, parcă gândind că dacă nu vor lua boala în seamă, ea va renunța și se va îndepărta singură și refuzată.

Într-o zi, unul din ei prinsese o viperă; o ținea de cap, plictisit. Ce să facă aici, izolat?

A trecut o lună. Fragii sunt pe sfârșite, dar zmeura abia acum începe să se coacă, roșie și parfumată. Livezile de meri din spatele sanatoriului sunt pline, crengile se-apleacă până-n pământ de greutate, dar merele sunt acrișoare, încă.

“Să vezi la toamnă...”, gândi ea.

Apoi își dădu seama că la toamnă nu va mai fi aici. Un potop de întrebări o năpădi de-odată: unde se va duce? Cum va fi primită? Ce fel de viață va duce... după aceea?

Începu să-și amintească primele zile, când văzuse câțiva inși ce tocmai plecau acasă, oarecum vindecați: toți lăcrimau, ca și cum n-ar mai vrut să plece...

Atunci n-a înțeles. Acum, însă, simte și ea aceeași teamă de a părăsi acest loc în care oameni cu jumătăți sau doar sferturi de plămâni te ajută să rezști, singurul loc în care te simți în siguranță.

Nimeni, dintre cei ce n-au fost aici, nu va înțelege.

Își aminti ce-i povestise una din asistente:

- Eram copil când m-am îmbolnăvit și m-am tratat aici. Am plecat vindecată și cu inima plină de o mare bucurie, sete de viață și recunoștință, încât m-am înscris imediat la liceul sanitar, doar cu dorința de a mă întoarce, după absolvire, să lucrez în acest loc de care simțeam că nu mă mai pot despărți vreodată...

Se apropie pacientul internat aseară. Are pumnul plin de medicamente, doza zilnică.

- Ia uite, dom'le!

Și-i arată o pastilă de hidroxizină, pe care o alege cu grijă, din palma răsfirată; o așează pe pervazul de ciment și-i dă foc; pastila arde cu flacără de treizeci de centimetri.

- Vezi ce ne dau ăștia? De-aia ne simțim așa rău... Păi ăștia de-aici mai rău ne îmbolnăvesc!

Și aruncă, una câte una, peste balustradă, toate pastilele de hidroxizină. Nu-s multe; se dau per kilogram de om. El are patruzeci și două de kilograme. Ai zice că e un copil, văzut din spate, deși e trecut binișor de cincizeci de ani. E ca o umbră.

Ar fi vrut să-i explice cum se face tratamentul în mod serios, dar exact atunci, plictisit parcă de pastilele de care abia scăpase, el scoase o țigară și o aprinse, trăgând cu sete.

Ce să-i mai spui?!

Plecă agale pe poteca dintre tufele de lămâiță; pe-acolo e gardul rupt și poate ieși mai ușor pe plaiul ce duce la cariera de piatră, din apropiere.

Huruitul escavatoarelor se aude de departe. Jos, oamenii se văd mici, robotind ca furnicile. În dreapta, cimitirul sanatoriului; aici sunt înhumați cei care nu au familii; cei care mor în spital și nu vine nimeni să-i ia acasă, pe ultimul drum. Oameni pe care familiile i-au părăsit, atunci când nu mai aveau vreo șansă.

Neștiind mai nimic la internare despre boala asta, era, la început, foarte derutată; unii spuneau că se vindecă, alții se tratau de zece ani, plecau și reveneau mereu.

Într-o zi l-a văzut pe bancă pe un astfel de veteran al locului și l-a întrebat:

- Dacă veniți mereu la spital și vă tratați de zece ani, de ce nu v-ați făcut bine?

- Vedeți dumneavoastră, i-a răspuns el zâmbind amar, noi am avut de ales între tratament și băutură, iar eu am ales băutura. Acum știu că nu mai am nici o șansă, dar e prea târziu, căci bacili au

căpătat rezistență la tratament; îl mai fac doar așa, când n-am de băut... Oricum, nu mai am unde mă duce. Soția și copiii m-au alungat, și-aveau dreptate, serviciul l-am pierdut de mult. Mai am o mamă bătrână la țară; mă mai duc pe la ea o dată pe lună, când ia pensia, îi beau toți banii, și-n două zile mă-ntorc, după ce rămâne și ea fără bani, ce să mai fac acolo?

Vorbele lui i-au rămas în minte și parcă în fiecare zi, când le rememorează, le mai adaugă un înțeles nou.

Cum, aste e lumea în care traiesc? Se întreba seara, în clipele de liniște când, de la efectul medicamentelor, părea că toată lumea doarme iar poveștile amuțesc. Vulgară și dezgustătoare, era o lume nouă și ciudată, în care părea că picase absolut întâmplător, printr-o greșeală divină ori vreo glumă proastă.

Sau poate că era un mesaj al cărui tâlc ascuns îl va afla curând? O nouă realitate menită să o sustragă din altă realitate, un vis în altul, ori un amestec ciudat și fără sens din amândouă?

E o încercare, își zise.

Una din multele încercări pe care viața ni le presară în cale pentru a ne obliga să privim în jur și să înțelegem.

În spital a venit acum un inginer de la o fermă agricolă. Mai există ferme? Nici nu știa. Și nici nu are pe cine să întrebe, căci acesta nu vorbește nimic. Încearcă doar prin semne, parcă, să le ceară infirmierelor de băut. Scoate bani și pocnește din degete. Ele înțeleg. Au de vânzare; mai aduc și altora ouă și brânză, mai fac și ele un ban. Inginerul de la fermă nu se ridică din pat, nu mănâncă și nu ia medicamente; doar bea.

Angela își luă în spate scurta groasă de fâș cu care venise aici la sfârșitul unei primăveri mult întârziată; bine că n-o trimisese acasă, deși între timp se încălzise, căci iată, acum s-au pus ploile: furtuni iscate din senin, cu tunete ce fac să vuiască lung prăpăstiile adânci ale muntelui.

Vuietul străbate și sufletul ei și-i răscolește toate gândurile negre și la fel de prăpăstioase.

Ieșise într-o zi pe poienița de lângă gard; stătea pe pătură, sub un stejar bătrân. De ea s-a apropiat o turmă de oi. Ciobanul, îmbrăcat în pantaloni Armani, de la Second Hand și geacă de Gore Tex, a întrebat-o, privind-o ciudat:

- Vă dă voie să ieșiți pe poartă, afară?

Ca și cum nu s-ar fi aflat pe un munte pustiu.

- Dar vouă vă dă voie să urcați aici? întrebă, la rândul ei.

Ciobanul plecă, tăcut...

Mâine pleacă Andrei, minerul. Nu, nu pleacă acasă, îl trimite la spital, la București.

- Complicații, a zis doctorul; nimic grav, dar eu nu am aparate pentru un diagnostic sigur și decât să risc...

Fusese ziua lui și soția vrusese să vină să-i aducă o prăjitură dar el n-a lăsat-o; "unde vii, sunt numai microbi", îi zisese la telefon. Acum parcă-i pare și rău, cine știe când s-o mai întoarce de-acolo.

- Să mă suni, îi zise profesorul, să-mi spui...

Aici parcă vorbele au și mai multe înțelesuri decât de obicei. Ce să-i spui, gândi ea pe urmă.

Apoi înțelese: "vaporul" era doar o scenă mai mică de viață reală și crudă, așa cum întâlnești în fiecare zi. Da, nu poți pleca de aici, dar oare poți vreodată pleca de undeva? și unde să te duci?

Căci oriunde te vei duce, te vei regăsi doar pe tine, adică suma amintirilor tale, rănilor sufletului tău în diferite ipostaze.

Acesta e un sanatoriu cu medici și asistente, cu tratamente luate cu pumnul, zilnic, dar înțelegi în final că totul e doar un simplu joc de-a viața și de-a moartea, nimic mai mult. Un joc în etape, unele scurte și bruște, care te dezmeticesc deodată și te aruncă pe pământul tare, altele mai de durată, ce au parcă menirea de a te îndemna să-ți pui întrebări, obținând răspunsuri ce nu-ți vor servi niciodată, la nimic.

Căci viața și moartea ești tu.

Simple meditații poetice, gândi relaxată...

Ceva îi spunea, totuși, că această clipă îi servise doar ca să învețe să aibă curaj pentru ceea ce va avea de așteptat, căci încă nu

aflase rostul nașterii ei în această lume iar chiar de s-ar întâmpla aceasta în ultima ei clipă de viață, aceea va merita a fi trăită din plin, fiind clipa adevărului suprem.

Știa, de-acum, că va pleca în curând, atunci când clipa va veni, dar încă nu știa încotro; căci sentimentul apartenenței la această comunitate de pacienți izolați de lume îi adusese, de fapt, revelația neapartenenței ei la lumea din care venise, lume în care se prefăcea interesată din obișnuință de activitățile zilnice și de prezența celor apropiați, oameni cunoscuți de zeci de ani, de care însă, în realitate, nu-i păsase niciodată nici măcar pe sfert din cât îi păsase de cei abia cunoscuți aici.

Înțelegea că nu aici e locul ei, așa cum nici acolo de unde venise, nu fusese niciodată; dar unde, însă, nu știa.

Iată, de exemplu, diferența dintre un pictor și un avocat: primul trăiește și pictează singur în atelier, printre modele, culori și propriile vise; celălalt, aflându-se întreaga zi în contact cu clienții lui, în mod firesc se încarcă cu energiile lor negative, care-l vor stăpâni apoi neîncetat. Astfel încât e normal ca gândurile pictorului să fie pline de frumusețe, iar ale avocatului, încărcate de ură.

Doar dacă nu cumva o fi fost invers raportul de cauzalitate, adică tocmai de aceea s-au făcut unul pictor și altul avocat...

Oameni care și-au găsit locul, totuși, pe când pentru ea, acest loc era un altundeva care încă nu știa ce înseamnă și cum va arăta; un altundeva în care ea însăși era o altcineva, o ființă primordială, despuiată de atâtea straturi de umbre și întuneric, în căutarea luminii pure, absolute.

Iar dacă sanatoriul era ca o noapte eternă, căci ce altceva puteau însemna aceste mulțimi de oameni tembeli care aruncau pumni de medicamente pentru a putea bea, în zile și nopți în care atâția alții în jurul lor mureau, atunci, chiar și această noapte eternă avea în ea mai multă viață, da, viață și moarte la un loc, dar infinit mai multă decât o zi fadă în care ceasul suna la ceeași oră de cincizeci de ani, zi de zi, apoi, ieșind din casă întâlnești zilnic aceiași vecini despre care nu știi nici pe sfert din cât ai aflat aici, în câteva

minute despre fiecare din locatarii “corabiei”, pentru ca apoi, fiecare zi să continue într-o lumină ștersă, prăfuită.

Infinit mai multă viață era aici, în evidenta ei îngemănare cu moartea și poate ca acesta fusese rostul: o zguduire din temelii, o adevărată trezire.

O aprofundare a vieții și a morții în amănunțele ei fioroase, necunoscute, de neacceptat. Viața, ca stare maladivă, fizică și autoexil. O viață haotică, alcoolică, precum o sinucidere colectivă și organizată.

O lecție, așa cum nu primești deseori și așa cum nu primesc mulți; doar cei puțini, cei aleși. Cei aleși pentru a învăța lecția.

Era, poate, întâia întâlnire a ei cu ființele din jur...

O verităț sări chiar în fața ei și începu să se cațare pe trunchiul cleios și cu miros proaspăt de rășină, alergând buimacă de pe-o creangă pe alta.

Abia acum auzi cântecul păsărilor ce străbătea vesel prin freamătul pădurii de brazi.

Și pentru prima dată de când venise aici, se apropie de malul izvorului ce șerpuia printre pietrele calcaroase, se aplecă ușor și umplându-și căușul palmei de apa învolburată, bău cu sete, gândind surprinsă: “Chiar e frumos aici...”

Chiar e frumos aici, gândi Alexandru după ce bău din apa rece de izvor, privind frumusețea sălbatică a bătrânilor munți cu piscuri ce urcau până la stele, printre văi adânci și prăpăstioase, în care pădurile de brazi falnici cu miros proaspăt de rășină erau străbătute de izvoare întâi pitite printre tufe, pentru ca apoi, după ce se învolburau printre pietrele albe de lumină, să se prăvale în cascade repezi și înspumate.

Aici își descoperise pasiunea pentru explorare și se înscriesese în primele cercuri de speologie, învățase să pătrundă, întâi cu sfială dar cu nestăvilită curiozitate, apoi cu îndrăzneală și pasiune, în tainele din adâncuri, echipat cu casca cu jugulară în y, flacăra acetilenică și lumina electrică, frontală, subcombinezonul din fibră “polar” luat direct pe corp, fără alte haine de piele, ciorapi din neopren ori hamul speologic sau carabiniera de dimensiuni reduse pentru agățarea lămpii de carbid.

Apoi colindase multe țări, fiecare cu munții și peșterile ei, cu taine ale adâncurilor dintre cele mai captivante, studiind tehnica speologiei alpine, organizare ture speologice și echipare peșteri, ajungând specialist de un nivel superior.

Astfel, Alexandru, devenit, în timp, un reputat speolog, cu numeroase studii și tratate publicate despre speologie fizică și biospeologie, iată-l întors pe meleagurile natale, chemat parcă de un glas pierdut prin timp, al inocenței și al dorului de casă.

Urcase bucuros pe vechea potecă și cu nerăbdare, dar și cu mirare: aici parcă nimic nu se clintise din loc, totul părea ca în urmă cu mulți ani; stânca semeață, de sub care răzbătea un fir de apă rece, printre pietrele calcaroase; poteca șerpuită prin pădurea stufoasă, câteva raze de lumină împletite prin frunzișul verde, cimbrișorul și

rhododendronul violet, potbalul auriu și firava gențiană, ori parfumată levănțică.

Ajuns lângă peretele muntelui, căută prin tufa de jnepeni intrarea în grotă; era o mică scobitură în piatră, pe care n-o vedeai decât după ce dădeai în lături crengile stufoase care o acopereau, o fantă subțire prin care n-ai fi crezut că se poate pătrunde înăuntru, dar el știa demult...

Se aplecă zâmbind, amintindu-și de câte ori, în copilărie, pătrunsese în inima muntelui prin această porțiță ascunsă de privirile turiștilor care nu aveau de unde să cunoască locul.

Doar intrarea era strâmtă, apoi grotă se lărgea într-o galerie lunguiață, pe care de atâtea ori o străbătuse, că ajunsese să-i cunoască fiecare colț ori adâncitură.

La fel porni și acum, întocmai ca în vechea aventură a copilăriei pe care n-o putuse uita nicicând. Cu lanterna ținută în mâna stângă, lumina fiecare petec de stâncă, în timp ce cu mâna dreaptă mângâia peretele întunecos, recunoscând fiecare piatră: aici, o felie de andezit, apoi granitul zgrunțuros, calcarul gălbui, dincolo, breția, dolomitul, ori calcarul recifal.

Toate erau ca în copilărie, le regăsea bucuros, pierdut în amintiri dragi.

Apoi, dintr-un perete mai îndepărtat, o lumină ivită chiar din inima muntelui, aproape că-i tăie respirația.

Era un perete de mică sclipitoare, de care-și amintea foarte bine; sclipirea lui îl fascinase întotdeauna, ca orice pietricică de mică pierdută prin colbul drumului, în care o rază de lumină sclipește ca aurul, luându-ți ochii.

Nu, acum știa că nu e vreo lumină călăuzitoare spre un tunel în timp, așa cum crezuse deseori, copil fiind, însă se îndreptă spre peretele magic, cu aceeași nerăbdare. O rază din lanterna lui făcea ca firușoarele de praf magic să sclipească în mii de culori, apoi, aceste luciri reflectate pe peretele opus, trimiteau înapoi raze de lumini dintre cele mai ametoitoare, ca-ntr-un spectacol de vis.

În timp ce se apropia de perete, văzu cum chiar sub ochii lui, ca într-un spectacol regizat, umbre și lumini se contopesc luând forme înșelătoare, mai întâi difuze, ca niște forme neregulate ce se tot lungeau ori lăteau nehotărâte, apoi din ce în ce mai compacte, până când, într-un final, prinseră contur într-o întruchipare umană, un corp de fată, o copilă, de fapt, căci era tânără și foarte frumoasă, iar privind-o mai atent îi păru un chip cunoscut cândva, demult, pe care și-l reaminti treptat, cu bucurie, surpriză și nostalgie: era Angela, frumoasa nepoată a domnului învățător, care venise în satul lor într-o vacanță de vară; o vacanță de neuitat, la sfârșitul căreia fata cu păr negru ca pana corbului plecase departe, luându-i inima cu ea.

An după an o așteptase să revină, bucurându-se la începutul fiecărei vacanțe în care ea putea să apară și oftând deznădăjduit la sfârșitul acestora.

Apoi plecase și el din satul natal, la școli înalte din alte părți ale lumii și, văzând locuri noi și cunoscând oameni noi, imaginea ei se estompase în amintire până când părea că se pierduse complet, fiind uitată. Iată însă că aici, reîntors în munții copilăriei și adolescenței sale, află că imaginea frumoasei fete avea un loc bine ascuns în sufletul său, de unde nu dispăruse niciodată cu adevărat.

Ca într-o materializare a gândului, fata de umbre și lumini păși spre el și apucându-l cu mâna mică într-o încheștare puternică, îi zise, muștrându-l în ciudată:

- În sfârșit, te-ai întors; Alexandru, tu știi de când te-aștept?

Glasul ei suna real, exact așa cum și-l amintea, iar mâna ei era rece doar din cauza temperaturii din peșteră, însă părea o mână de carne și sânge, ce fremăta de viață, întocmai ca mâinile lui.

Știa aceste vechi legende pe care le auzise seara la foc, spuse de ciobani bătrâni, cu pantaloni din aba, strânși pe picior și băgați în încălțări înalte cu carâmb și nojițe legate în cruce, peste care purtau câte o șubă din blană de oaie neargăsită; erau povești despre duhuri ale celor pierduți pentru totdeauna și reîncarnate în niște oameni aidoma celor vechi, dar ireali, totuși, umbre apărute din sufletele

celor rămași să le ducă dorul, dar care parcă prindeau viață așa, dintr-odată, în prezența celorlalți, cei vii.

Unele erau duhuri bune, care întâi îți aduceau o mângâiere, apoi dispăreau, lăsându-te mai singur ca niciodată. Altele însă erau duhuri rele, căci așa cum nici noi oamenii nu mai suntem la bătrânețe la fel de buni și de puri ca atunci când eram copii, la fel și duhurile, ziceau ei, suferă transformări, unele mai mici, dar altele mai însemnate, ba chiar de-a dreptul covârșitoare.

Vru să-și tragă mâna din strânsoarea imaginară și să-și continue drumul, dar simți că nu poate, căci fata era agățată de el și-l ținea cu toată puterea și cu o expresie de lungă așteptare întipărită pe chip.

Ceva din privirea ei îl făcu să-și dorească cu putere ca această întâlnire să fie reală, așa că intră în joc, răspunzându-i:

- Dar Angela, nici n-am lipsit mult...

- Cum nu? îl întrerupse ea, bătând din picior, necăjită. Ai spus că pleci până afară să-mi aduci apă de la izvor și iată, nici nu mai știu cât timp a trecut, dar îmi par ani întregi de așteptare!

Își aminti că o lăsa deseori singură în peșteră, el ieșind afară să aducă apă de la izvor ori vreo fructă, nuci ori alune, pe care le mâncau aici, înăuntru, nevenindu-le să mai iasă din inima muntelui.

La o astfel de plecare a lui făcea ea acum aluzie, probabil chiar la ultima, de care-și amintea vag.

Atunci o privi cu atenție și văzu că expresia ei era chiar cea de atunci, rămasă parcă împietrită peste trecerea vremii: adolescenta cu ochi mari pe sub buclele negre, cu fața albă, de o paloare străvezie. Parcă nimic nu se schimbase, totul rămânând încremenit în timp.

- Iartă-mă, draga mea, îi spuse el abia șoptit, nici nu mi-am dat seama de trecerea timpului...

- Nu-i nimic, bine că te-ai întors, dar de-acum n-o să-ți mai dau drumul nicio secundă, îi zise ea, parcă strângându-l și mai tare de mână, cu hotărâre.

El îi răspunse cu aceeași strângere, gândind: ce bine ar fi, draga mea, dacă acest vis ar fi posibil... e tot ce și eu mi-aș dori!

Apoi plecară amândoi, mână-n mână, pe coridorul ce ducea spre inima muntelui, pe care-l cunoșteau ca-n palmă.

- Alexandru, îi zise ea, poți să-mi spui ce ai făcut în tot acest timp cât ai lipsit și eu te-am așteptat?

Ce să-i spună? Că s-a închis ani întregi în laboratoare imense, pierdute sub zeci de neane în care, alături de alți tineri savanți, rezolvau probleme cu formule complicate?

Ea n-ar fi înțeles. Rămasă aici, la stadiul de copilă venită în vacanță la bunici, cu siguranță n-ar fi priceput trecerea timpului și devenirea lui, maturizarea, apoi o întreagă viață pe care el o trăise afară, printre oameni noi și diferiți, oameni mai buni ori mai răi, mai deștepți ori mai reduși mintal, o viață cu întâlniri și iubiri, cu prefaceri și transformări pe care mintea ei rămasă ca atunci, o minte de copil ce nu văzuse și nu cunoștea lumea, n-avea cum să o înțeleagă și să o accepte.

- Ce să fac, Angela? Am avut oarece treburi pe afară, dar m-am grăbit să le termin pe toate cât de repede am putut și să mă întorc, căci știam că mă aștepți și că te vei îngrijora. Iartă-mă dacă nu m-am putut grăbi suficient!

- Bine, te iert, dar să nu mă mai faci vreodată să te aștept așa! Și orice ar fi, să nu-mi mai dai drumul la mână, te rog... zise ea cu o voce rugătoare, în care el citi disperarea așteptării și teama ei din tot acest timp că el ar fi putut să nu se mai întoarcă vreodată.

Și se bucură că s-a întors și că a regăsit-o...

Mergeau greu, printre cioburi de stâncă ascuțite și alunecoase. Ea se lipise cu totul de el, sprijinită de brațul lui.

Apoi, într-o clipă de neatenție, piciorul lui Alexandru călcă alături și simți cum se prăvale. Dădu drumul mâinii micuțe, ca să nu o tragă după el, în alunecarea-i spre fundul prăpastiei și măcar ea să poată fi salvată.

Încercă, disperat, să se agațe de pietre, dar acestea îi alunecau printre palmele crispate; picioarele căutau în zadar un punct de

sprijin, totul se mișca, se zguduia într-un vuiet înfiorător; lanterna zburase o dată cu bucăți calcaroase ce alunecau de-a valma, prinzându-l într-un vârtej cumplit.

Gândi scurt și deodată, parcă, împăcat, că acesta e sfârșitul; știuse dintotdeauna că aici, în același loc în care viața lui începuse, avea să se termine la fel de brusc, într-o zi; și această zi venise.

Într-o fracțiune de secundă, rememoră primii ani cu uimirile lor și bucuriile de neegalat; revăzu chipul blând al mamei și asprețea din privirea de un albastru tăios a tatei, pe prietenii lui, Florian și Achim, cu genunchii veșnic juliți și privirile curioase ca de pisic, apoi o văzu pe ea, cu ochii mari și gene lungi și cu șuvițele negre fluturând în vânt, așa cum o văzuse întâia dată, alergând pe creasta muntelui, atunci când venise pentru prima dată în vacanță la bunici.

Stătea aplecată deasupra lui, și-l întrebă cu glas găfâit și privirea speriată:

- Te-ai rănit, Alexandru? Ai pățit ceva?

Atunci își dădu seama că stătea pe pământ stabil, umed și rece. Nu alunecase decât un metru și jumătate, într-o adâncitură săpată în stâncă, de trecerea vremii. Nu avea nici o julitură și, pipăind cu mâna alături, găsi lanterna rezistentă la șocuri. Ce sperietură! Nu-i venea să creadă...

Cum să-și găsească sfârșitul aici, într-o scobitură de câțiva metri pe care o cunoștea palmă cu palmă?

- De ce mi-ai dat drumul? întrebă ea din nou. Te-aș fi ținut eu, să nu cazî.

- Ca să te apăr, Angela, să nu te trag după mine în timpul alunecării și să pățești și tu ceva! îi spuse el blând, mângâind-o ușor pe păr și strângând-o la piept cu multă recunoștință pentru grija ei.

Ea însă se îndepărtă ușor și-l întrebă abia șoptit:

- Alexandru, simt că ceva, totuși, nu e în ordine!

- Dar ce? Spune-mi, ce-ți trece prin minte? și ce gând îți umbrește bucuria?

- Alexandru, spune-mi drept: cine sunt eu?

O astfel de întrebare venită din partea ei, cea care fusese de la început sigură pe realitatea acestei întâlniri și tocmai acum, când el însuși acceptase totul ca fiind real, reuși să-l sperie, zdruncinându-i toată încrederea, cu greu câpătată.

- Cum cine, Angela? Tu știi bine cine ești, cum mă poți întreba așa ceva? Nu ești tu prietena mea, iubita mea, nepoata domnului învățător, venită aici, în vacanță? Nu am petrecut noi atâtea clipe minunate împreună? Doar n-o să-mi spui acum că le-ai uitat pe toate și nu mai știi cine ești?

Privirea ei era tristă și tulburată de gânduri ascunse.

Îi ridică bărbia și-i privi ochii: lumina lor nu mai era la fel ca la început, în prima clipă a reîntâlnirii lor, atunci când ea se materializase din umbrele și luminile zidului sclipitor de mică.

Ceva se întâmplase cu ea, părea că o transformare o înstrăinase, dintr-odată. O umbră de durere îi acoperea ochii.

- Spune-mi Angela, ce s-a întâmplat? Ce gânduri te macină?

Căci fruntea ei micuță părea într-adevăr măcinată de gânduri.

- Tu crezi că eu nu văd, Alexandru, că te-ai schimbat? Că tu nu mai ești același? Că în timp ce eu am rămas aceeași copilă adolescentă, tu te-ai maturizat, de parcă ai fi un alt om?

Uită-te la mine: sunt un copil, așa cum mă știi. M-am schimbat eu vreun pic?

O privi tăcut, surprins de această remarcă a ei, neașteptată, apoi rosti:

- Nu, Angela, nu te-ai schimbat deloc; ești aceeași fată minunată, care nu a părăsit sufletul meu nici măcar o clipă, chiar dacă, luat de vârtejul vieții de zi cu zi, amintirea ta a rămas tot mai adânc închisă într-un ungher al inimii prin care intram tot mai rar...

- Bun, asta înțeleg; era normal, doar văd că pentru tine a trecut un timp destul de îndelungat.

Căci acum uită-te la tine: ești un bărbat matur, trecut demult de anii adolescenței. E adevărat, Alexandru? Așa e?

Vocea ei era rugătoare, de parcă ar fi vrut ca el să-i infirme ceea ce vedea cu ochii ei. Nu putu să o mintă; n-avea rost. Dacă ea

văzuse și înțelesese singură trecerea timpului pe deasupra lui, acum el nu se mai putea preface că ar fi tot copilul pe care ea îl cunoștea și pe care atâta timp îl așteptase.

- Ai dreptate, Angela, eu m-am schimbat, însă îți jur că doar pe dinafară; în interior însă, în sufletul meu, eu sunt același Alexandru pe care tu îl cunoști și pe care l-ai așteptat atâta timp. Eu sunt copilul de care îți era dor și de care și mie îmi era dor, fără ca măcar să-mi fi dat seama vreodată, căci luat cu grijile zilnice, chiar dacă pe tine nu te-am uitat cu adevărat niciodată, de mine, însă, copilul de-atunci, nu mi-am mai amintit până azi, alături de tine.

- Bine dar cum e posibil ca timpul să fi trecut diferit pentru fiecare din noi? Și cum vom continua de-acum încolo, când eu voi rămâne o fetiță, în timp ce tu ești deja aproape bătrân? Ce vor spune cei de afară când ne vor vedea ieșind? Cum le vei explica toate acestea lor, când și pentru noi înșine e greu de explicat?

Deși știa că nu e posibil oricât ar fi vrut, îi răspunse încet, cu gândul dus:

- Nu vom mai ieși niciodată...

Vom rămâne de-a pururi aici, unde sufletele noastre sunt aceleași iar timpul pare că a împietrit asemeni stâncii.

Vom fi oamenii munților și ai adâncului, așa cum ne numeam deseori, în joacă. Vom rămâne aici, pentru că doar aici putem rămâne mereu împreună, așa cum ne-am dorit atât de mult, înainte ca viața să ne despartă.

- Îmi amintesc, ne-am promis de multe ori să nu lăsăm pe nimeni să ne separe vreodată...

- Iar eu am încălcat această promisiune, plecând la școli vestite din orașe mari, apoi din țări îndepărtate, neînțelegând că oricât m-aș fi îndepărtat, sufletul meu rămâne aici, cu tine. Am umblat prin lume atâta timp ca un om fără suflet și abia acum înțeleg de ce. Dar nu voi mai pleca, de data asta îți jur că-mi voi ține promisiunea!

Angela părea fericită și încrezătoare ca un copil. Se lipi din nou de el și porniră pe pietrele ude, acum cu mai multă atenție, încet, cu grijă, să nu alunece.

Parcurseră așa câteva coridoare ce dădeau dintr-unul în altul prin nișe mici și ascunse de câte o stâncă pusă în cale, până ajungeau aproape și o ocoleau puțin: atunci vedeau fanta prin care se puteau strecura pe rând, încet, pentru a trece în altă încăpere subpământeană din inima muntelui.

Apoi se auzi un zvon de șoapte.

I se părea că visează: aici, în singurătatea grotei, se auzeau, venite de nicăieri, șoapte de neînțeles. Se opri, tot mai uimit. Angela îl privea și ea cu aceeași mirare. Se aplecă și lipi urechea de pământ, încercând să afle de unde veneau; o luară spre stânga, cu sfială. Din loc în loc se mai oprea și asculta pietrele, cu urechea lipită, așa cum făcea, adesea, în copilărie. Găsi un coridor strâmt, prin care pătrunse aplecat, bâjbâind. Angela îl urmă tăcută, cu inima cât puricele.

Pașii lor se auzeau clar și distinct, pe lespezile de piatră udă, dar și șoaptele se auzeau acum tot mai clar și tot mai aproape.

- Cine sunteți? întrebă el, strigând spre nicăieri.

Ecoul îi răspunse cu mii de glasuri venite din toate părțile. Înghețată de frică.

Apoi, printre pietre, îl văzu: șipotind agale, vechiul pârâiaș de care uitase...

- Dar uite, Angela, e izvorul nostru!

Își aminti cum îl ascultaseră de atâtea ori, în copilărie; și atunci li se părea că izvorul ascuns în grotă le șoptește lucruri doar de ei doi știute. Zâmbi, regăsindu-și o seninătate de mult uitată.

Se-ntoarse înspre Angela, pe care n-o mai simtea lângă el și deja îi lipsea, voind să-și împărtășească amintiri dragi, legate de vechiul pârâiaș ce-și urma drumul pe pietrele calcaroase din inima muntelui, de atâția ani...

Însă Angela dispăruse.

O strigă și o căută cu lanterna, de jur împrejur.

- Angela, unde ești? Ți arde de joacă? Nu te mai ascunde, o să ne rătăcim. Acum, când abia ne-am regăsit, tu dispari iar? N-ai zis că nu-mi mai dai drumul la mână, de teamă să nu ne pierdem din nou? Unde ai plecat?

Dar Angela nu răspundea. Doar ecoul mai îngâna slab, câte un sunet tot mai îndepărtat și inutil.

Dădu ocol pe lângă pereții de stâncă, luminând cu luare aminte fiecare cotlon întunecat. Apoi ieși în alte galerii, prin care căută, tot așa, în zadar.

Străbătu de multe ori peștera în lung și în lat, strigând-o și căutând cu lanterna fiecare nișă în care s-ar fi putut ascunde.

Târziu, ajunsese la peretele de mică, din care ea se întruchipase.

Peretele era abrupt și mohorât iar sclipirile lui metalice erau triste și tăcute, un zid umed și rece, într-o grotă pustie.

Angela nu mai era.

Dar dacă a ieșit afară din peșteră? Se întrebă el și se întoarse zorit înspre intrarea aflată în capătul opus al acestei galerii.

Alergă de-a dreptul, nemaiocolind pietrele ascuțite din drum ori adânciturile cu apă aproape înghețată; alunecă de câteva ori, căzu și se ridică grăbit și continuă să alerge în căutarea fetei dispărute.

Atunci îl văzu: săpat în stâncă, ivit parcă din veșnicia pietrei, un bătrân înțelept cu barba albă și privirea pătrunzătoare, cu zâmbetul senin: era Duhul Munților.

Știa că era doar o statuie sculptată în piatră de ape și vânt, un reper fără grai, ce stătea acolo de-o veșnicie.

Cunoștea demult, din copilărie, această legendă a Stăpânului Universului care, coborând odată, pe pământ, într-o plimbare cu Carul Mare, cu care și Luna mai călătorea deseori vizitând aceste locuri și peisaje minunate și văzând el frumusețea munților și a pădurilor cu izvoare șușotind prin pietre, a brazilor falnici ce ținteau stelele în nopți senine și a crestelor pe care luna părea că lunecă ușor, mângâind pășuni mătăsoase, vrăjit fiind de toate aceste minuni, așa cum el nu avea acolo sus, unde imensul ocean albastru era plin doar de ape liniștite, pe care rătăceau doar vechii aștrii, luminoși și

sclipitori, într-adevăr, dar atât de pustii, față de potecile și desișurile munților prin care zburdau animale, păsări și fluturi ori răsunau triluri de privighetori, legenda zice că el n-a mai vrut să plece înapoi, dorindu-și să rămână aici, pe vecie.

Stelele, părăsite, l-au tot rugat să se întoarcă, dar el refuza mereu. Atunci, văzând acestea, ele i-au strigat de-acolo, de sus:

- Pentru că ai inima de piatră și ne părăsești lăsându-ne singure, să rătăcim printre galaxiile pustii, te blestemăm să te transformi și tu în piatră și să rămâi acolo, închis în măruntaiele muntelui, veșnic.

Și astfel spune legenda că Stăpânul Universului rămăsese împietrit în stâncă, transformat în Duhul Munților, cel ce veghea împrejurimile, din totdeauna.

Tocmai se pregătea să-i dea binețe și să-l întrebe de sănătate, după obiceiul locului, căci bătrânii l-au respectat totdeauna ca pe un adevărat stăpân chiar dacă din piatră, când acesta îl opri cu un gest scurt, ridicând mâna stângă cu palma îndreptată spre el.

- Ea s-a întors în stâncă, acolo de unde venise, îi spuse duhul, cu glas blând. A înțeles că tu nu vei putea rămâne aici, cu ea, oricât ți-ai fi dorit, că viața ta acum e alta, și-a continuat firul așa cum a fost el trasat de Stăpânul Universului cu mult timp în urmă, și orice încercare ar fi fost de prisos...

- Dar tu ești Stăpânul Universului! îi răspunse el înciudat. De ce ai lăsat-o să plece? Dacă tu ai hotărât aceste drumuri demult, iar acum vezi bine că ai greșit, înseamnă ca tot tu poți întoarce timpul și profețiile și schimba rostul meu pe lumea asta, precum și toate celelalte rosturi greșite ale lumii! îi strigă el, cu durere în glas.

- O, nu, fiule, eu am renunțat la menirea mea atunci când mi-am părăsit locul galactic și am ales să rămân printre voi...

Acum sunt doar Duhul Munților, un duh de stâncă, ce vă veghez de-aici, din inima muntelui, fără însă nicio putere.

- Adevărat, zise Alexandru, abătut.

Și totuși, ce e de făcut?

- Nimic, răspuse bătrânul împietrit. Blestemul stelelor nu îl poate ridica nimeni decât ele însele.

Dar dacă n-au făcut-o până acum, nici nu cred că o vor face vreodată, căci iată, sunt ani îndelungați de când ele străbat bolta pe deasupra mea și niciodată nu și-au aplecat privirea spre mine. Ba cred că de-atâta timp m-au și uitat.

Alexandru stătu o clipă pe gânduri, apoi zise hotărât:

- Ba da, moșule, eu le voi convinge s-o facă! Pentru că numai tu poți rescrie firul vieții mele din clipa în care pașii m-au purtat pe alte meleaguri, îndepărtându-mă de Angela, fata visurilor mele, vise ce nu m-au părăsit până azi, deși trecut prin multe întâmplări ale vieții, cu suișuri și coborâșuri, cu împliniri și dezamăgiri, cu vise noi, tot mai îndrăznețe, pe care în zadar mi le-am împlinit aiurea, pe alte meleaguri, căci iată, singurul vis ce mi-a rămas în suflet, acesta neîmplinit, nu e posibil a se realiza fără ajutorul tău.

- Dar ce vei face, biet om nepriceput și neînțelegător ce ești?

- Voi convinge stelele să-ți ierte dorul acesta pe care eu ți-l înțeleg, dar pe care ele l-au văzut ca pe o trădare, rugându-le, implorându-le, în genunchi și cu roiuri de lacrimi, să-ți ridice blestemul și să te scoată din stâncă, să te ridice înapoi, pe bolta nesfârșită, să-ți redea Sceptrul Luminii așezându-te din nou, pe Tronul Sfințelilor Hotărâri din Sala Luminii Înțelepte, pentru a putea rescrie firul vieții mele și a-mi reda fericirea pe care în zadar am căutat-o întreaga viață, pe meleaguri străine.

Iar dacă lacrimile mele nu vor fi de-ajuns, voi vărsa alte și alte lacrimi, pe care le voi aduna în căușul palmei și, urcat apoi, pe cel mai înalt vârf de munte, într-o seară senină când luna împreună cu atelajele ei sclipitoare: Carul Mic și Carul Mare se vor apropia îndeajuns de mult, voi arunca toate aceste lacrimi pe bolta înstelată, printre celelalte astre luminoase, pentru ca pierzându-se printre acelea, să le ducă povestea mea și să le-o spună în zile triste, în care fiecare dintre ele își vor depăna amintiri iar sufletele lor vor putea înțelege durerea mea.

Da, lacrimile mele, transformate la rândul lor în alte stele, le vor convinge și astfel vom fi mântuiți amândoi, și tu, moșule, Stăpânul alungat din Raiul de Stele, dar și eu, un biet călător prin lume, obosit de veșnicele mele căutări, de zadarnicele mele peregrinări prin astă lume și prin multe altele, căci simt în străfundul ființei mele că această cumplită oboseală și această durere de nesuportat nu-mi pot veni doar dintr-o singură întruchipare, ci din multe și multe vieți prin care degeaba am rătăcit căutându-mi liniștea și împlinirea, căci iată, răspunsul era în inima ta de stâncă.

Dar bucuros voi relua, dacă va fi nevoie, de oricâte ori va fi nevoie, aceste îndelungi peregrinări printre lumi și timpuri paralele, căci nu voi renunța până când nu-mi voi îndeplini menirea pentru care m-am născut, aceea fiind regăsirea eului meu primordial, lucru imposibil de realizat, fără reîntregirea într-o singură ființă cu cealaltă jumătate a mea, aceea de atâtea ori pierdută și regăsită și apoi din nou pierdută, din cauza unui blestem stelar al cărui victimă am fost, fără să fi știut.

Ieși hotărât, parcă, să nu mai piardă nicio clipă.

Lumina orbitoare de afară îl făcu să închidă ochii imediat, preț de câteva secunde.

Razele de soare coborau pe piscuri domol, printre umbrele înserării. Câteva stele se agățaseră deja prin crengi.

Se așeză pe o piatră și privi bolta senină.

În curând, primele stele se vor ivi din înalt. Va aștepta, răbdător, oricât va fi nevoie.

Va aștepta să se adune roiurile de steluțe argintii, așa cum și în copilărie le așteptase adeseori.

Ele veneau și se agățau în crestele munților, pe câte un pisc mai îndepărtat, ori alunecau prin brazii înalți, coborând, din creangă în creangă, spre poale, cătând parcă spre izvorul fermecat din inima pădurii verzi de brazi.

Apoi venea luna, totdeauna cu cele două care ale ei, Carul Mare și Carul Mic, împreună cu alaiuri de steluțe strălucitoare.

Luna se așeza cu coatele pe culmea muntelui și privea fermecată floarea de colț, ori caprele negre ce zburdau pe înălțimi.

De câte ori, copil fiind, nu stătuse de vorbă cu luna și stelele?

El le întreba pe unde-au umblat și ce-au văzut, cum e prin alte părți ale pământului, ori dacă e pe undeva mai frumos ca aici, la ei, în acești munți semeți.

Stelele guralive sclipeau de bucuria revederii seară de seară, în timp ce luna îi spunea povești din alte galaxii...

Toate acestea și le amintea acum, așteptând tăcut, pe o stâncă ce strălucea în amurg și privind bolta și înălțimile, dar și măreția muntelui ce-l înconjură.

Și parcă fiecare potecă și fiecare stâncă avea o poveste de demult, dintr-o copilărie frumoasă și fericită.

Și astfel timpul trecea ușor, în amintiri dintre cele mai plăcute, de care nu s-ar mai fi despărțit.

Astfel încât, la un moment dat, pe o potecă ițită de după Colții Morarului, apăru o turmă de oi.

Ciobanul, un bătrân cu pantaloni din aba, strânși pe picior și băgați în încălțări înalte cu carâmb și nojițe legate în cruce, peste care purta o șubă din blană de oaie neargăsită, se opri, sprijinit în baston și privindu-l direct, în ochi, așa după cum au obiceiul oamenii de la munte.

- Bună seara, îi spuse Alexandru.

- Seara bună, fiule! Cum te cheamă?

- Alexandru, răspunse el.

Moșul se aseză pe o piatră de-alături și începu să povestească, pufăind agale dintr-o pipă mare și neagră, înconjurată de un cerc argintiu:

- Numele tău îmi amintește de o legendă spusă demult, când eram un țânc, de bunicul meu, pe care și el o știa de la bunicul lui, care la rândul său o știa tot așa, din moși strămoși, despre un tânăr de pe aici, care se chema la fel ca și tine, Alexandru...

Era un băiat înalt, cu ochi albaștri precum cerul senin, îndrăgostit de peșteri, de păduri și de munți.

Se spune că el a fost singurul om care a stat vreodată de vorbă cu Duhul Munților, dar asta demult, demult, încât nici cei mai bătrâni aproape că nu-și mai amintesc...

Ce-au vorbit ei, atunci, nu se știe, dar zice-se că din acel moment, Duhul Munților, care avea ca așezământ chiar această micuță grotă, nu a mai fost zărit niciodată, de nimeni, pe aceste meleaguri...

Pe aceste meleaguri cu suprafețe întinse de pământ pietros sau întinderi de dune de nisip și stepe uscate, câte-o cămilă mai moțâie la soare, leneșă, în așteptarea stăpânilor ori a turiștilor pe care să-i poarte prin întinderea aridă spre Marea Piramidă, în timp ce negustorii flutură pe tarabe eșarfe colorate, îndemnând oaspeții veniți de peste mări și țări să cumpere statuete, tricouri ori să facă plimbări prin soarele dogoritor cu trăsura cu cal, ori cu caleașca.

În depărtare, la orizont, se profilează, impresionante, vechile piramide, atât de vestite.

Venise cu autocarul și rătăcea de colo-colo, atrasă ba de un vânzător de ilustrate colorate, ba de unul de suveniruri lucrate manual, un fel de mărgele colorate și băgate pe niște șiraguri împletite cu mare artă.

Cumpără un portret al lui Atum, autocreatorul și sursa tuturor zeilor, un desen făcut în tuș pe o piatră șlefuită și așezată pe un pedestal ce repeta ca un leitmotiv, geometria piramidală.

Se afla la Karnak, un complex de temple situat pe cursul mijlociu al Văii Nilului, în apropierea vechiului oraș Theba.

Ardea de nerăbdare să vadă celebrele monumente de pe Valea Regilor și aceea a Reginelor, dar ghidul întârzia să apară. Le spusese că merge să rezolve câteva probleme legate de cazare și acte, hârtii, să-și facă și ei de lucru pe-acolo, până se-ntoarce el și ușor, ușor, se-mprăștiară toți, care-ncotro.

Nu-i nimic, își zise Angela, ne găsim noi, că doar autocarul e mare și se vede în mijlocul pieții și n-o să plece fără noi.

Și își continuă plimbarea de una singură, descoperind la tot locul alte și alte construcții ce făceau farmecul locului.

Trecu astfel pe lângă câteva capele de o formă neobișnuită, ce străluceau albe în soarele orbitor, printre stâlpi meșteșugit ornamentați în motive bizare.

Din loc în loc, grupuri statuare pe care încerca în zadar să descifreze hieroglifele denumirilor, căci nu puseseră și ei tăblițe cu traduceri în engleză ori franceză, măcar.

Primul templu întâlnit, acela al lui Amon-Ra, o uimi prin măreția lui. “Cel mai ales dintre locuri”, după cum aflase că i se zicea în antichitate, era un complex monumental impunător, mai mare decât orice altă catedrală imensă văzută de ea vreodată.

O clădire de cult impresionantă, printre ai cărei pereți te puteai pierde repede.

Se strecură ușor pe lângă zidurile sfinte, vădit impresionată de măreția ansamblului de o copleșitoare divinitate, în fața căruia Angela se simți dintr-o dată mică și insignifiantă, așa cum probabil se simțeau toți simplii muritori aici, începând cu cei din trecut, ce participau la ceremoniile închinare lui Amon-Ra.

Parcurse ca într-un vis o alee lungă și încadrată de-o parte și de alta de statuete de piatră, copii fidele ale celebrului Sfinx. Intrarea în templu era măreață, prin zeci de piloni uriași și de obeliscuri împodobite cu steaguri și statui ale faraonilor.

Apoi se văzu ajunsă într-o sală imensă, hipostilă, de dimensiuni impresionante: sala festivă, înțelese, după cele trei nave centrale mai mari și celalalte două, laterale, mai mici, întocmai ca în descrierea din broșura de prezentare pe care o răsfoise în autocar.

Peste tot, pereții erau îmbrăcați în decorațiuni reprezentând fapte de arme ale faraonilor și, evident, vitejia lor era cinstită prin hieroglifele care însoțeau fiecare imagine.

Urmărind de-a lungul zidului poză după poză și tablou după tablou, pe nesimțite ajunsese într-o nișă laterală care, printr-o boltă cu arcade aurite, se deschidea într-o piață imensă, cu totul alta decât cea în care poposise întâi și unde rămăsese autocarul, deși asemănătoare oarecum, cu aceea. Doar că aici tarabele negustorilor dispăruseră, ele fiind înlocuite de grupuri mari de oameni ce sporovăiau însuflețiți,

privind cu toții din când în când, înspre fereastra templului celui mai mareț văzut vreodată de ea și pesemne de vreun oricare alt muritor.

Se uita și ea cu luare-aminte, căci frumusețea acelu edificiu era de nedescris, iar măreția lui îți tăia răsuflarea.

Părea că oamenii așteaptă cu nerăbdare ceva ce se va întâmpla la acea fereastră spre care toți ochii se îndreptau mereu, așa că întrebă și ea așa, la întâmplare, în grupul de alături:

- Ce se-ntâmplă, oameni buni? E vreun spectacol, ori la ce vă uitați cu toții?

Aceștia o priviră oarecum mirați, căci li se părea ciudat să nu știe toată lumea la ce sărbătoare fără de seamăn erau martori.

- Pesemne ca ești străină de aceste locuri, îi răspunse unul dintre ei, de nu știi ce se-ntâmplă.

Ca și cum, după hainele mele nu s-ar vedea, își zise ea în gând, privind zâmbind la hainele ei europene și la ale lor, specifice locului, deși parcă, totuși, chiar și hainele lor păreau ciudate, acestea având acum un aer oarecum tradițional și diferit de acelea ale negustorilor întâlniți în prima piațetă.

- Așa-i, vin de pe meleaguri străine și nu cunosc pricina acestei adunări, dacă nu binevoști a mi-o spune.

- Dar azi e mare sărbătoare, îi spuse atunci altul din grup, pentru că azi, Amenhotep al Patrulea, slăvitul nostru faraon, își alege soața cu care va domni întru mulți ani de glorie!

- Faraon?! întrebă ea, mirată și crezând că n-a auzit bine. Ce fel de faraon?

- Dar tocmai ți-am spus, Amenhotep al Patrulea, faraon din Dinastia a XVIII-a, rosti acela din nou, mai apăsător și mai clar.

Obiceiu, gândi ea.

Se pare că oamenii ăștia țin la datini mai ceva ca noi, dacă încă se mai distrează jucându-se de-a faraonii...

În timp ce gândea astfel, în piață se făcu liniște deplină și toți ochii se îndreptară spre fereastra care tocmai se deschisese. În cadrul ei apăru un chip de o frumusețe orbitoare, un tânăr cu privirea

pătrunzătoare și zâmbet plăcut, care le spuse tuturor, cu un glas puternic dar mângâietor:

- Iubiți supuși, după cum știți, azi e sorocită ziua în care îmi voi lua soție, zi așteptată cu nerăbdare și de mine, căci sper ca zeii să-mi fie îndurători și să-mi aducă o ființă caldă și apropiată, cu suflet frumos și inima bună, dar și de voi, căci ea va fi regina voastră ce vă va ocroti cu spiritul ei iubitor și pe care voi o veți cinsti zi de zi și ceas de ceas înălțând rugi zeilor pentru sănătatea și bunăstarea ei, slăvidu-i bunătatea în cântece, ode și mulțumiri și făcându-i cunoscută frumusețea chipului prin gravuri și bazoreliefuri de o admirabilă măiestrie, așa cum toate reginele noastre de până acum au avut portrete și busturi rămase ca veșnică și plăcută amintire.

În acest moment, mulțimea izbucni în urale și aplauze, precum și rugii adresate zeilor, pentru ca toate acestea să se împlinească întocmai și cât de curând.

Angela privea încântată, simțindu-se martoră a unui moment de o mare frumusețe și părându-i rău că, ieșită să facă doar câțiva pași, uitase aparatul de filmat în mașină. Dar tânărul de o frumusețe fără seamăn, întocmai ca a unui zeu, continuă, atunci când mulțimea conteni larma aplauzelor:

- Așa cum știți, după obiceiul nostru, rămas de veacuri întregi, această alegere se face cu ajutorul porumbelului alb, căruia eu îi voi da drumul să zboare și pe care îl voi lăsa să aleagă în locul meu, iar aleasa îmi va fi fata pe al cărei umăr se va așeza pasărea călătoare și imaculată.

Zicând acestea, de el se apropie un servitor care îi aduse o colivie din aur, în mijlocul căreia găngurea nerăbdător un porumbel alb, cu aripile pregătite de zbor.

Prințul desfăcu ușița coliviei, iar pasărea își luă zborul către înaltul cerului, părând că se rătăcește printre razele de soare.

Reveni apoi și se apropie de mulțimea din piață, dădu câteva ocoale pe deasupra capetelor tuturor, parcă privind cu luare-aminte la fiecare chip de față întâlnit în drum, după care se așază ușor, într-o aterizare lină, pe umărul Angelei.

Mare-i fu mirarea, dar și mai mare încurcătura, căci nu știa ce ar trebui să facă acum ori să zică, ori cum să reacționeze.

Iar ca și cum uimirea ei n-ar fi fost îndeajuns de mare, o mai amplificară și cei din jur care văzând-o aleasa păsării, se îndepărtară ușor în lături, făcându-i numeroase plecăciuni. Zâmbi amuzată și se plecă și ea, imitându-i ca într-un joc.

Apoi faraonul coborî de la geam și veni s-o cunoască și s-o conducă personal în camerele templului, pentru a o prezenta părinților și rudelor sale.

- Bine ai venit, îi zise el luând-o de mână, căci după port îmi pari străină! Pe chipul tău, însă, văd nu doar frumusețea trăsăturilor armonioase, a ochilor mari și a genelor arcuite ori a gurii desenate asemenea unei fructe pârguite, dar și a sufletului care îți răzbate în priviri cu căldură, încălzindu-mi inima.

Eu sunt fericit de alegerea păsării, căci nici eu n-aș fi putut alege mai bine, dar tu, accepți să-mi fi mireasă?

Ei, asta e, își zise ea, gluma-i glumă, dar n-o să spun că nu, că n-ar fi frumos; să lăsăm deci jocul să curgă, gândi ea și rosti:

- Cu multă bucurie accept, că doar nici eu n-aș fi găsit un faraon mai chipeș.

Mulțimea izbucni în râs, aplaudându-și regina, nu doar pentru că acceptase, dar și pentru acest răspuns amuzant pe care ea îl dăduse, spre hazul tuturor.

Apoi cei doi plecară spre intrarea în templu, unde îi așteptau întâi șiruri de servitori ce se ploconeau de-o parte și de alta a coridorului pe care înaintau printre uralele lor și urările de viață lungă și domnie îmbelșugată, apoi ajunseră în săli imense în care, pe divane încrustate în aur, îi așteptau rudele faraonului ce îi fură prezentate pe rând, într-un ceremonial deosebit.

Era copleșită, căci spectacolul acesta întrecea în fast orice imagine văzută de ea în filme ori chiar în imaginație, atunci când citea vechi istorisiri.

Câteva slujnice o însoțiră apoi spre camerele ei, pe care i le prezentară în trecere, arătându-i locul de dormit noaptea, o cameră

cu un pat imens, înconjurat de perdele din cea mai fină mătase, acela de odihnă pe timpul zilei, adică o cameră presărată cu teancuri de pernute colorate și pufoase, printre vase mari de lut, cu arome proaspete; urma divanul pe care își putea petrece timpul citind ori împletind mărgeluțe colorate, apoi camera de baie, în care o cadă rotundă și adâncă era împrejmuțată de nenumărate sticlute de parfumuri și săpunuri cu mirosuri îmbietoare. Intrând în camera de îmbrăcat, zeci de haine în fir auriu ori cu modele pastelate îi luară ochii, așezate pe șiruri de umerase aflate la tot locul, printre oglinzile mari, în rame încrustate în pietre prețioase.

Erau în acest alai și slujnice interprete, care la intrarea într-o încăpere, îi recitau versuri frumoase însă oarecum enigmatice pentru ea, nefiind obișnuită cu aceste poezii tradiționale:

“Ale lumii de dincolo, călăuze,
Cartea celor două căi voi ne-ați deschis,
Și prin harul alor voastre muze,
Cartea porților străbate-vom ca-n vis,

Cea a peșterilor întâlne-n drum,
Ori pentru-a străbate veșnicia,
Dați învățătura voastră-acum,
Înalțând prin rugă, poezia”.

Ar mai fi căscat ea gura mult și bine la toate acestea, dacă una din slujnice nu ar fi venit să o cheme, cu o plecăciune adâncă, până-n pământ:

- Sculptorul nostru a venit pentru a-ți slăvi frumusețea într-un bust ce va fi expus alături de cel al măritului faraon.

Așadar, neasemuită regină, alege-ți cea mai frumoasă rochie și hai în camera de pieptănat, pentru ca artiștii noștri să-ți aranjeze părul negru în cea mai minunată diademă, și apoi să-i pozezi măritului artist.

Se supuse zicându-și “dacă așa e jocul...” și în scurt timp se văzu în oglinzile din jur și rămase mută de uimire: parcă nu mai era ea, într-atât de schimbată părea.

Din oglindă o privea o regină mândră și impunătoare, cu o privire ce fascina.

Păși cu grație pe dalele de marmură albă, până la divanul pe care se așeză comod, în timp ce sculptorul își făcea treaba cu multă măiestrie, trasând contururi de o mare sensibilitate.

Când termină, bustul ei era o adevărată operă de artă, cum nu mai văzuse în niciun muzeu oricât de celebru al lumii.

Iar sub el, direct pe soclu, mâna artistului gravase câteva slove pe care ea le citi cu o uimire din ce în ce mai mare:

„Moștenitoarea, cea mare în grații, cea plină de farmec, marea aducătoare de fericire, doamna gingășiei, foarte iubită, care liniștește inima regelui în casa sa, în toate dulce vorbitoare, Stăpâna Egiptului de Sus și de Jos, Marea Soție a regelui, care o iubește, Doamna celor două țări, Nefertiti”.

Nefertiti? Cum, ea era Nefertiti?!

Rămase gânditoare, privind bustul de o desăvârșită realizare artistică, așa cum nu mai văzuse ...

Dar nu stătu mult să contemple această operă de artă, că alți servitori veniră și îi spuseră că măritul faraon împreună cu suita regală o așteaptă la capela unde se va oficia nunta, pregătirile fiind de mult timp terminate.

O conduseră pe nesfârșite coridoare, apoi, însoțită de alaiul de verișoare ale prințului care i se alăturau pe drum, ajunse într-o încăpere ce părea să-l proslăvească pe zeul Atum, pe care îl recunoscă arătând exact ca în desenul pe care tocmai îl cumpăraseră.

Aici chipul lui era peste tot, în diverse ipostaze care mai de care mai impunătoare, în gravuri și bazoreliefuri ori busturi sculptate în piatră, marmură albă, ba chiar în aur. Cu coroana dublă, simbol al celor două Egipturi, imaginea lui era asociată ba cu aceea a unui leu, ba a unui taur ori a unui șarpe.

Faraonul îi veni în întâmpinare și luând-o de mâini, o conduse în fața bustului aurit și-i spune cu glas răsunător:

- Aici, în fața măritului zeu autocreator Atum, te iau de soție, martori fiindu-ne toți zeii creați de el, Ankh, viața masculină și justiția, precum și Ma'at, adevărul feminin, ca și aerul curat al răsuflării, Shu, dar și Tefnut, soția sa, umezeala, apoi Geb, pământul, și Nut, cerul, împreună cu mândrii Osiris, Isis, Nefertum și Seth, născuți din pământ și cer.

Și în timp ce invoca fiecare zeitățe, arăta cu gesturi ample, în lateral, gravurile în care aceștia erau înfățișați de-a lungul frescelor ce înconjurau zidurile impunătoare, ori busturile și statuetele care îi reprezentau și care erau așezate pe socluri mărețe, din loc în loc, impresionând cu frumusețea lor și cu neasemuita măiestrie artistică a meșterilor ce le făuriseră.

Ceremonia era atât de fastuoasă și bogată în manifestări, toate erau atât de surprinzătoare, de o bogăție de imagini și obiceiuri de neimaginat, încât, după un timp, Angela privea doar fermecată în jur, părând că nu mai înțelege nimic, de parcă o vrajă s-ar fi coborât din senin asupra sa.

Nici vorbă să se mai gândească la autocarul ori la ceilalți excursioniști care, la drept vorbind, nici ei n-o mai așteptau, căci văzând că trece ziua și ea nu mai apare, hotărâseră să-și continue programul vizitelor așa cum fusese el stabilit, urmând să se întâlnească și cu ea mai târziu, când îi va căuta.

După ceremonia religioasă urmă ospățul, ocazie de petreceri pentru toți supușii, așa cum nimeni nu mai văzuse prin părțile acestea de multă vreme.

S-au așezat mese întinse cu bunătați de-a lungul aleilor, prin temple și pe afară. Șiruri de slugi veneau cu platouri imense și pline vârf de preparate pe care le așezau din loc în loc, în timp ce muzicienii cântau din instrumente sculptate în lemn de bambus ori de cireș, scoțând sunete divine.

Deși nimeni nu număra zilele și nopțile, părea că sărbătoarea nunții a ținut câteva săptămâni, iar oamenii învățați cu petrecerea,

mai greu se hotărau a renunța și a pleca pe la casele lor, lucru căruia îi veni timpul, însă, în cele din urmă.

Angela trăia zile fericite și nopți de vis, ca într-un basm incredibil și fără de sfârșit.

Doar cu ofrandele aduse atâtor zei nu se prea împăca ea.

- Dar de ce, frumoasa mea regină? O întrebă faraonul într-o zi. Știu că tu vii din ținuturi îndepărtate, dar oare voi nu slăviți tot aceiași zei ca și noi? Că doar pământul e unul și cerul e tot unul, iar noi, toți, oamenii de pe pământ, avem aceiași zei cărora să ne închinăm cu aceeași smerenie și recunoștință.

- O, nu, iubit soț și faraon, îi răspunse ea parcă abia, cu greu, amintindu-și... noi nu avem mai multi zei, ci numai unul.

- Cum, doar un singur zeu? întrebă el mirat. Unul singur, oare, poate să reprezinte în același timp și cerul, și pământul? și luna, și soarele? și apa, dar și aerul? Un singur părinte la care să te închini și care să-ți îndeplinească toate rugile? Unul singur căruia să-i aduci jertfe și mulțumiri? Unul singur pe care să-l slăvești în poeme, cântece și gravuri, ori sculpturi măiestre?

- Da, unul singur, răspunse ea, zâmbind.

- Ei, atunci, deși nu știi unde-și are sălașul poporul tău, dacă însă acest brav popor care mi-a dat o soție atât de frumoasă, fiind de departe chiar cea mai frumoasă femeie din lume, are un singur zeu venerat și slăvit, atunci eu însumi voi avea încredere în această nouă formă de monoteism pe care o voi instaura și aici, aducând cu ajutorul tău cea mai mare reformă religioasă de pe aceste meleaguri.

Și chiar în acel moment trimise slugi să anunțe poporul să lase orice îndeletnicire pentru a veni la templul cel mare, urmând comunicarea unei hotărâri ce va schimba datinile și credințele ca și istoria întregului regat.

Poporul se adună și ascultă uimit, nevenindu-i să creadă cele rostite de mărețul faraon:

- Așa cum soția mea și regina voastră, prea frumoasa Nefertiti, venită de pe tărâmurile îndepărtate, avea în țara ei de baștină un singur zeu, tot așa, de azi încolo și noi ne vom închina unuia

singur, cultul unic al discului solar, Aton, fiindu-ne de-acum unicul părinte și sfătuitor, unicul stăpân suprem, el întrunind laolaltă cerul și pământul, spiritul masculin și cel feminin, bolta cu stele și terenurile aride ori cele mlăștinoase, spiritul justiției și al adevărului, al aerul respirat și al apei atât de necesare în irigarea pământului și creșterea bucatelor. Lui îi veți aduce jertfe și în fața lui vă veți închina. Lui îi vor ridica meșterii de seamă busturi cioplite în piatră, ori artiști desenatori îi vor face fresce și gravuri meșteșugite.

Poporul acceptă fără să crâcnească, așa cum accepta orice hotărâre a faraonului, el fiind nu doar un conducător, ci chiar un zeu ce trăia aici, pe pământ, printre ei și căruia îi datorau supunere oarbă.

Astfel plecară toți pe la casele lor, punându-și unii altora întrebări și dându-și răspunsuri așa cum se pricepeau.

Urmă o perioadă de profunde schimbări, căci faraonul dădea ordin după ordin să se construiască alte temple în Karnak, în care el se închina, de-acum, zeului solar, autoproclamându-se „Mare Preot”.

Apoi își schimbă chiar și numele în Akhenaton, asta însemnând pe limba lor „Servitorul lui Aton” și construie orașul Akhetaton, în care mută capitala Egiptului.

Erau ani întregi în care mii de oameni se luptau cu blocuri mari de piatră, sub arșita soarelui dogoritor, ridicând temple și construcții în condiții de muncă inumane.

Viața simplilor muritori era din ce în ce mai grea și mai tristă, dar nimeni nu cuteza a se plânge, căci datoria față de semeni era sfântă, toți participând cu aceleași munci la folosul obștesc.

Astfel, din fiecare familie mergeau la muncă cei mai în putere, tineri viguroși și bărbați oțeliți în munci grele.

Unii se întorceau răniți, uneori, însă alții nu mai reveneau niciodată la casele lor.

Tot așa, într-una din zile, vizitându-si cum avea de obicei, mormântul pe care supușii i-l făcuseră în Akhetaton, se pare că funiile groase cu care lanțuri de oameni înșirați ca furnicile pe peretele de piatră urcau un bloc imens de stâncă tăiată cubic, se tociră îndeajuns de mult prin frecarea pe perete zgrunțuros încât, de

greutatea blocului de piatră, se rupseră și acesta se prăvăli înapoi, peste furnicarul de oameni de sub el, pe care-i strivi luându-i la vale precum un tăvălug ce nu lasă nimic în urmă.

A fost o jale ce a ridicat spre cer strigăte de durere și neputință, în care mii de oameni au pierit striviți ori alții au rămas răniți grav, în timp ce stâncă antrenă în cădere alte și alte bucăți de pietre ce fuseseră deja urcate și care acum se întorceau într-un nor de praf ce acoperise întregul orizont, astfel încât nimeni nu văzu cum în mormântul devenit acum o vale a plângerii se pierdu însuși faraonul, al cărui trup n-a mai fost vreodată găsit.

Însă Angela nu-l văzu dispărând, din cauza aglomerării și a nebuliei create de frica și deruta generală.

Dar cum să mai fi văzut ceva în jur, când totul era negru, aerul fiind îmbâcsit de un praf gros și păstos, prin care abia de puteai să mai respiri?!

Speriată, Angela încercă și ea la fel ca și ceilalți nefericiți, să fugă din calea pietrelor și să se adăpostască de urgia care venea de sus, lucru dificil însă, căci nevăzând nimic în jur, nu făcea decât să alerge năucă ba într-o parte, ba în cealaltă, împinsă de mulțimea derutată și grăbită și strigând întruna, fără să realizeze că erau doar niște vorbe fără sens:

- Alexandru! Alexandru!

În cele din urmă, își puse mâinile la ochi, să se apere de praful care o orbea și se lăsă în voia mulțimii, nemaiopunând nicio rezistență.

Nu știu cum, în larma generală, i se părea că aude, de undeva sus, un glas ce rostea murmurat și abia deslușit:

„Niciun om nu poate fi considerat fericit atâta timp cât este în viață”...

Atunci simți o mână pe umăr, apoi mâna o apucă puternic de braț și o trase într-o parte, strigându-i tare, ca să acopere larma mulțimii derutate:

- Domnișoară, vino la autocar, să ne adăpostim repede, că ne prinde furtuna de nisip!

Angela îl asculta nedumerită, venind parcă de pe altă lume:

- De ce te-ai îndepărtat?

Abia te-am găsit, în nebunia asta de nu se mai vede om cu om, puteai să te pierzi de noi și cine știe pe unde ajungeai ori ce-ai fi pățit... Că nu știi ce înseamnă o furtună de nisip în deșert!

Dar parcă mi s-a părut că strigai „Alexandru”; noi n-avem pe nimeni în grup, cu numele ăsta.

Ei, dar poate că doar mi s-a părut...

Poate că doar mi s-a părut, își zise el în gând, dar nu mă strigă nimeni, căci nu se vede țipenie de om în jur.

Era la eleșteul de lângă conac, o baltă mai măricică și plină de pești, din mijlocul pădurii spre care se pierdea, pe o vale în trepte, curtea cea mare. Uneori, într-un amurg mai întârziat, când raze de soare pătrundeau prin coroana bogată de deasupra lacului și se răsfrângeau în apă printre nuferii plutitori, aveai impresia că în adânc plutesc chiar și peștișori aurii...

Conacul era de fapt o clădire fără etaj, dar mult înălțată deasupra pământului, urcându-se pe niște scări late și lungi, așezate pe două părți, așa cum văzuse el pe la casele mari din Europa, ori chiar la sălile de bal prin care abia apucase să intre, tânăr fiind, înainte ca vremurile să se schimbe și războiul să distrugă soarta tuturor.

Se intra pe o ușă mare și dublă într-un hol imens, rotund și înconjurat de stâlpi albi, ce nu aveau vreo treabă de a sprijini ceva, decât că arătau bine și-i aminteau lui de casele cu coloane de la ei, din Franța. De jur împrejur erau camerele mari, cu ferestre înalte deschise spre curte.

La subsol era pivnița, amenajată cu rafturi imense și etichetate pe ani și pe podgorii, ori pe soiuri de struguri. Acolo așezau în fiecare toamnă sticlele de vin bun, din soiuri alese, pe care le ținea la învechit. Doar când avea oaspeți scotea câte una, pe care o prezenta cu mare fală, citind eticheta cu mândrie.

Mai erau și alte acareturi în curte, camerele servitorilor, hambare cu provizii de grâne și nutrețuri pentru animale, apoi grajdurile de cai, vaci și porci, curtea de păsări și un alt rând de căsuțe mai mici, pentru muncitorii veniți de departe, care erau găzduiți acolo, cu familii cu tot, casele lor fiind prea îndepărtate ca

să mai poată pleca seara, după o zi de muncă și nevoind să-i despartă de neveste și de copii.

Coborând prin livada de meri vreo sută de metri, ajungeai la atelierul mecanic, unde staționau ori se reparau tractoare, combine și alte mașini agricole. Acolo munceau oameni din sat, meșteri pricepuți în tot felul de reparații și de îndeletniciri. Mai toți erau întorși de pe fronturi, unii trăgând de câte un picior, alții fără vreun deget, ori cine mai știe cu ce beteșuguri, dobândite pe meleaguri străine, în lupte spre care inima lor nu i-ar fi dus vreodată.

La eleșteu coborai pe scările late, săpate în panta dealului, printre alți pomi fructiferi: întâi cireși, vișini și caiși, apoi, mai jos, meri, peri și jos de tot, aproape de apă, bătrânii nuci cu umbra strufoasă și atât de răcoroasă și de plăcută, vara.

În jurul mlăștinios al bălții, stânjenei galbeni ori albaștri și alte plante iubitoare de apă, colorau locul îmbietor.

Toți oamenii din sat puteau veni la eleșteu, nu interzisese accesul zicând ca e al lui, că doar balta avea pește pentru toată lumea; atâta doar că ocupați cu munca mai toată ziua, țăranii nu prea aveau ei timp de plimbări. Dar măcar duminica, tot mai veneau câțiva tineri cu o undiță în mână, mai mult la distracție decât la pescuit, petrecând câteva ore împreună, pe lac.

În jurul eleșteului fiind pământul mlăștinios, nu te puteai apropia; așa că Alexandru făcuse un pod de lemn pe deasupra, cu o balustradă împletită din lemne moi și ușoare, ori chiar tije lungi și goale de bambus, care se arcuiau de pe un mal pe altul și pe-acolo se-nșirau, și pe-o parte și pe alta, flăcăii, cu undițele în mână, niște nuiele, de fapt, în capătul cărora băgau un bold răsucit.

- Vezi că mișcă, Vasileee! Ce-ai prins?

Și Vasile scotea undița în hohotele de râs ale tuturor:

- Un șoșon!

- Mai caută, poate-i găsești și perechea, strigau ei, bucuroși.

Era veselie mare, iar când venea boierul, râdea și el cu ei, căci era încă tânăr și prietenos și nu făcea diferență după avere.

Venise aici în timpul războiului, nici el nu mai știe acum exact cum s-a întâmplat, însă apoi, fiind grav rănit, rămăsese un timp la spitalul din oraș, să se înzdrăvească.

La spital o cunoscuse pe Angela, asistenta care avea să-l îngrijească până la vindecare. Își amintea clipă de clipă mâna ei pe frunte când avea febră și delira; era ca un balsam care-l readucea la viață. Atunci își revenea și vedea deasupra lui ochii ei mari, cu gene arcuite, pe sub buclele de păr negru, lucios și se simțea ca și cum un înger ar fi vegheat asupra sa. Tot datorită ei a cunoscut și aceste locuri minunate, fiind satul ei natal, în care ea îl adusese să stea câteva luni la părinții ei, să se refacă după boală și îndelungata spitalizare, stând la aer curat, în pădure ori pe câmp, bând apă de izvor și mâncând ce se găsea prin grădinile oamenilor.

Satul era frumos, presărat pe niște coline acoperite de iarbă verde și moale ca mătasea, sub care curgeau veșnic două izvoare cu apă rece și limpede cum nu mai băuse parcă niciodată. Oamenii erau săraci și cumsecade, muncitori și amărâți: era după razboi și fiecare își plângea morții ori își obloja răniții. Femeile, când se adunau seara pe șanț, la vreo șezătoare, împletind ciorapi pentru la iarnă ori vorbind așa, de câte toate, povesteau încă tremurând de frică:

- Eu, maică, de câte ori auzeam bombardamentul, luam p-ăi doi copii mici în brațe și cu ăl mare atârnat de fusta mea, fugeam pe câmp; aveam eu acolo o moviliță unde îi băgam pe ei înăuntru și eu mă puneam în față cu mâinile în lături, să astup intrarea, ziceam că să-i feresc de bombe...

- Ne-a ferit Dumnezeu, țațo, că altfel... Da' și câți s-au dus...

Și mulți se duseseră, într-adevăr: unii dispăruseră prin alte țări, rămași pe-acolo, poate morți, poate doar răniți și rătăciți, prizonieri ori pribegiți pe la case de oameni care i-or fi primit și le-or fi dat un ajutor, așa cum au făcut și ei, cei de aici, cu alții, veniți la fel, de pe alte meleaguri...

Alții însă se întorseseră în sat, dar nemaiputând fi buni de vreo muncă, fără vreun picior ori vreo mână, ori cu tot felul de boli și răni, mai mult ca o povară pentru cei dragi.

Când au auzit părinții lui că nu se mai întoarce și rămâne aici, au crezut întâi că s-a țicnit de la bombardamente; apoi au înțeles că asta-i era voia și i-au trimis bani să-și încropească aici gospodărie.

Așa a început construcția conacului, apoi, treptat, s-au adăugat marafeturile din jur, apoi a descoperit împrejurimile și a amenajat eleșteul, cu podul de deasupra și bănci să stea lumea ieșită la plimbare, ba a făcut și câteva căsuțe din lemn, ori chioșcuri și pavilioane unde să se adăpostească de ploaie ori de soare.

Pământul era bun și roadele se făceau iar animalele creșteau și se înmulțeau, așa că nici cei mai săraci oameni din sat nu duceau lipsă: în fiecare an, de Crăciun, fiecare familie primea o jumătate de porc, să aibă și ei masa îmbelșugată. Și când li se însurau feciorii îi ajuta, cu nunta, apoi să se rostuiască pe la casele lor. Pe copiii lor cei mai deștepți îi trimitea la școli și-i ajuta cu bani să învețe carte.

Toată lumea îl iubea și nu era de mirare.

Se logodise și el cu Angela, iar logodna lor fusese sărbătoare pentru tot satul, de care s-a dus vestea și mult au mai povestit oamenii oricând au avut prilejul, prin satele învecinate.

Apoi au venit comuniștii și lucrurile parcă au luat-o razna...

La ei în sat n-ar fi trebuit să se schimbe multe, că doar erau aceiași oameni, care se cunoșteau dintotdeauna. Și-au ales și ei un secretar, că așa se chema atunci, un om gospodar și cuminte, care-și făcuse carnet de membru de partid.

La prima ședință, la căminul cultural, s-a adunat tot satul, curioși toți să vadă ce-o fi, îmbrăcați în straie de sărbătoare. Iese atunci tovarășul Mitel, secretarul, pe scenă și ia cuvântul pentru prima dată, adresându-se după moda cea nouă a vremii:

- Stimați tovarăși...

După care îl vede în sală pe nașul său, Florea. Sigur că așa era moda, toți comuniștii erau tovarăși, dar nașul... Mitel se scărpină în cap cu două degete, încurcat: nașului îi pupai mâna, ți-era ca un părinte, cum puteai fi tovarăș cu nașul? Așa că reluă bâjbâind, cu pauze dese și înghițind în sec:

- Stimați tovarăși... și naș Floreo! în hohotele de râs ale mulțimii care văzuse încurcătura lui...

Alții plecau pe la oraș, unde începuseră a se ridica fabrici și uzine și angajau oameni de la țară, muncitori, că aveau multă treabă acolo, iar orașele erau încă mici și nepopulate.

Era unul, Ilie, din sat, care se dusese și el la oraș, la fabrică. Muncea băiatul că era harnic și priceput, iar uzina era nouă și avea nevoie de brațe vânjoase. Câștigau bine oamenii muncii, puteau și ei să ducă o viață mai bună decât țăranii, legați veșnic de dogoarea câmpiei, de ploaie și de voia Domnului.

În zilele de leafă, când ieșeau de la muncă, mergeau toți la o bere și-un loz în plic. De câștigat, nu câștigau ei, dar asta era distracția. Și-apoi, de ce să nu încerci? Cine știe? Că doar de-aia le făceau, biletele, ca să mai și câștige câte cineva, măcar din când în când, că altfel ce rost ar fi avut?

Într-o zi, desfăcând lozul, pe Ilie îl luă amețeala: câștigase două milioane de lei! Ce mirare, dar și ce bucurie pe el și pe frații lui, că erau șase în total, și toți săraci.

După ce i-a ajutat pe fiecare cu câte ceva, Ilie s-a gândit el ce să facă cu atâta bănet? Cum nu știa de aur și bijuterii, găsi să cumpere o casă, la oraș; erau, de fapt, câteva grupuri de câte două camere, fără etaj, cu o curte mare, cu iarbă, tufe și copaci, ca la el, la țară. Alerga desculț prin curte, seara, când venea de la lucru, și-și închipuia că nici n-a plecat din sat; doar izvoarele din marginea satului îi lipseau, eleșteul și pădurea.

- Ce noroc pe tine, îi zicea Fănel, fratele mai mic, de câte ori venea pe-acolo, în vizită, pe la oraș.

- Vino și tu la uzină cu mine, uite, stăm aci amândoi, muncim împreună, faci și tu un ban și poate-oi avea și tu noroc.

- Ei, frate, frate... Trăim vremuri mari, ar fi păcat să mă îngrop eu în uzină, cot la cot cu sărăcimea. Acum, dacă esti isteț, poți ajunge departe...

N-a prea înțeles Ilie unde voia să ajungă fratele său, dar nici vreme n-a mai avut să se gândească la asta, căci acum vremurile erau

într-o continuă mișcare și zilnic se întâmplau lucruri noi. Azi auzea: au mai făcut comuniștii o fabrică; mâine, că au făcut un pod.

Într-o zi află că au făcut naționalizarea. Ce-o fi aia? Se întrebă Ilie, nedumirit, că nu înțelegea cuvântul.

Află în doar câteva zile, când veniră executorii și-l anunțară că partidul i-a confiscat camerele, pentru oamenii muncii care veneau de zor de la țară de câte ori se mai făcea câte o uzină nouă și aveau mare nevoie de locuințe.

- Mama voastră de chiaburi, îi strigau ei, îmbrâncindu-l prin curte, ce ți-or trebui atâtea camere.

- Eu, chiabur? Se mira Ilie. Nici nu prea înțelegea ce-i aia, dar dacă era vorba, cum auzise, că el ar fi asuprit poporul, atunci era clar că nu era el din ăla!

Dar ce putea face? Se mută în două cămeruțe, pe care i le lăseseră și lui acolo, în curte. Apoi își luă o nevastă harnică, fată cuminte, de la țară, care-i zise:

- Lasă, Ilie, ce ne trebuiau nouă atâtea camere, că doar nu stăteam în toate?

Cam în aceeași vreme îi fusese confiscat și conacul lui Alexandru, cu tot pământul, pădurea, viile, animale și cam tot ce avusese. Îl lăsară să stea într-o odăiță din cele făcute pentru muncitori, în aceeași curte, zicându-i:

- Mama ta de hoț, ți-ajunge cât ai supt sângele acestui popor! Las' că-ți venim noi de hac! Ți-arătăm noi... O sa te judece poporul și-o să plătești scump!

Poporul îl judeca deja, așa, pe la colțuri, zicând, cu milă:

- Bietul boier! Că n-a făcut rău la nimeni...

- Da' de ce să aibă el tot și noi nimic?! întreba câte unul, mai isteț. De-acum, toate sunt ale noastre, ale poporului!

Și făcură ferme multe și mari, că aici pământul era bun și fusese lucrat bine, peste tot erau culturile în floare, pământul muncit frumos, viile pe rod și animale cât vedeai cu ochii. Oamenii care le îngrijeau erau tot ăia, că de unde alții? Dar parcă acum munceau cu și mai mult drag și mai multă grijă pentru toate, fiind ale lor.

Veni iarna și deja, unii mai pricepuți, fuseseră învățați să facă inventare și alte hârtii, fiind angajați acum pe posturi de funcționari: contabili, șefi de ferme, ba chiar și directori, care mai aveau un pic de școală. Aceștia erau copiii pe care tot boierul îi trimisese la școli, la oraș, căci părinții lor n-ar fi avut de unde să facă rost de bani.

Sediul general al tuturor fermelor era chiar aici, în conacul boieresc. Transformaseră camerele mari în birouri pline de hârtii și dosare așezate teancuri, teancuri, pe rafturi de lemn. Doar biblioteca adusă cu greu din Franța ori de la București sau de prin alte orașe pe unde mai umblase și el uneori, zăcea acum în saci aruncați într-o altă cameră muncitorească, până se va face sala de bibliotecă pentru țărani și-i va veni rândul să fie amenajată cum se cade.

Seara, aici se adunau toți cei veniți de la fermele împrăștiate pe câmp, aducând hârtiile fiecăruia și făcând un inventar al zilei, așa, ca o dare de seamă.

Într-o seară geroasă de iarnă, de-aba venit cu șareta cu calul prin niște nămeți până la brâu, unul din ei văzu că și-a uitat hârtiile la fermă. Era musai să se întoarcă după ele, altfel ferma lui ar fi lipsit din socoteala zilnică. Se gândi puțin, apoi hotărî:

- Asta nu-i vina calului, el și-a făcut treaba, m-a adus; dacă eu am uitat actele, e vina mea, deci eu mă duc înapoi, pe jos... și priponi calul în grajd, îi dădu nutreț și-l lăsă să se odihnească până la ziuă, iar el făcu drumul înapoi pe jos, străbătând câmpuri întinse prin nămeții înghețați... Erau caii lor, de-acum!

Apoi veni primăvara, iar Alexandru încă își aștepta judecata în cămeruța din curtea mare, devenită de-acum a iaseului... Sigur că-i era greu să vadă că nu mai are nimic, dar văzând că oamenii erau mulțumiți și animalele o duceau bine, parcă tot era bine și așa. Doar viața lui nu mai avea niciun rost, neînțelegând încă ce vină i se aducea și pentru ce ar fi trebuit să se apere, la proces.

La astfel de lucruri se gândea în timp ce făcea plimbări prin pădure ori prin livezile cu pomi fructiferi, ori stând deseori pe podul de peste eleșteu și privind peștișorii aurii care se zbenguiau nepăsători printre nufierii albi.

“Niciun om nu poate fi considerat fericit atâta timp cât este în viață”... Tot mai des îi răsunau în minte aceste vorbe pe care i le spunea bătrânul servitor al părinților lui, cu care stătea de vorbă deseori, copil fiind, despre tot felul de lucruri, vorbe pe care acum și le amintea și înțelegea tot mai clar adevărul pe care-l rosteau.

Amânase și nunta, căci n-ar fi avut unde să-și aducă soția aici, în cămeruța asta muncitorească și sărăcăcioasă, în care și el trăia greu și mânca din ce-i aduceau sătenii la pachet, ori gătindu-și singur pe o lampă cu gaz. Iar situația lui era foarte neclară, el fiind acum, nu se știe cum și din ce pricină, un dușman al poporului, așadar și al ei, al iubitei lui, Angela...

Uneori, seara, venea și ea aici, pe podul de pe lac; priveau tăcuți luna și stelele și în special, una, steaua polară, ce sclipea atât de intens și chiar ciudat uneori, încât părea că le spune, prin graiul ei de lumină, ceva ciudat și frumos, ceva special. Dar cum ar fi putut ei să-i înțeleagă mesajul?

Ea îi mai povestea de la oraș, câte se mai întâmplau, ori chiar de prin sat, căci el nu umbla și nu avea de unde să știe noutățile.

Într-o seară veni tare tristă; avea să-i povestească o mare nenorocire ce tocmai se petrecuse:

Era vorba de Ilie, cel ce-și pierduse casa la naționalizare, rămânând cu soția în două camere acolo, în curte; de fapt, o cameră și mai degrabă un hol, din care-și făcuse bucătărie. Așteptau un copil și erau atât de fericiți, încât Ilie nu mai știa ce să mai facă de drag și cum să-l întâmpine, făcând pregătiri peste pregătiri.

Astfel, se apucă, într-o zi, de săpat petecul de pământ din fața ferestei lor, să facă acolo, pentru copil, un rond de flori, ori poate chiar să pună o legumă, un pătrunjel, ceva. Săpând așa, la rădăcina unui copac bătrân, nu mică-i fi mirarea când găsi înăuntru o minge plină cu cocoșei de aur!

- Iată, îi zise nevestei, Dumnezeu mi-a dat un dar, atunci când am câștigat lozul; pesemne că din greșeală mi l-au luat comuniștii, doar că era clar că nu puteam fi eu dușmanul poporului, iar Dumnezeu văzând acestea dar neputând nici el să se bage așa, peste

disciplina de partid și să-mi dea casa înapoi, a dres-o și el cum a putut, dându-mi alt noroc, în schimbul celui pierdut. Știam eu că Dumnezeu e mare și nu ne lasă!

Apoi veni Fănel și-i povesti și lui:

- Uite, Fănele, că dar din dar se face, și-o să aveți și voi partea voastră. Sâmbătă noaptea o să topesc cocoșeii, că e periculos acum să-i ai, cu tot ce se întâmplă...

Iată, își zise Fănel, ocazia să dea partidului o dovadă de fidelitate, căci de câte ori se dusesse pe la ușile secretarilor cu jalbă să se înscrie și el în rândul clasei conducătoare, aceia îi reproșau mereu:

- Ai un frate chiabur, ești neam de chiaburi, adică; ce să-ți facem? Dacă n-aveai boieri în neam, erai de-al nostru, așa însă... De unde să știm noi că ești cu sufletul alături de clasa muncitoare, ci nu ai rămas în vreo rezistență, ceva, să ne vrei răul, iar acum încerci să pătrunzi în rândurile noastre doar ca să ne faci rău chiar din interior? Ehei, cunoaștem noi ciocoi aiștia!

Degeaba le spunea el că era sărac, nimeni nu-l lua în seamă.

Acum, însă, se duse repede la miliție și raportă mândru:

- Tovarăși, cu mânie proletară vă anunț că fratele meu, Ilie, pe care de-atâtea ori l-am renegat, după cum bine știți, pregătește acum o nouă trădare la adresa partidului iubit. Iată: sâmbătă noaptea va topi o minge cu cocoșei de aur.

Tovarășii rămaseră încântați de fapta lui Fănel pe care, în sfârșit, puteau acum să-l numească tovarăș, fiind, cum se vedea clar, de-al lor, trup și suflet.

Așa că sâmbătă noaptea, pe când își făcea treaba, se trezi Ilie cu miliția la ușă și cu comitetul de partid, în fruntea căruia stătea mândru Fănel, fratele său.

Ei, vorba vine frate, căci Fănel părea să nici nu-l mai cunoască acum, când le zise tovarășilor săi cu un ton poruncitor ce-i venea așa de bine, de parcă șef s-ar fi născut dar încă n-avusese ocazia s-o dovedească, însă acum o avea:

- Iată, tovarăși: confiscați aurul țării și din el faceți tractoare!

Mă rog, puteau face și altceva, dar asta-i venise atunci, pe moment, în minte, căci deși își pregătise discursul dinainte și-l rostise de multe ori acasă, în fața oglinzii furate din aripa nouă a spitalului, acum, de emoții, uitase tot și-i era tare teamă să nu se și bâlbâie, ceea ce ar fi putut semăna a dovadă de nehotărâre din partea lui, lucru de neiertat, în aceste momente solemne, pentru el.

- Cât despre acest infam asupritor, continuă el arătând înspre bietul Ilie care-l privea cu ochii mari, împietrit de uimire, cum bine i-a numit tovarășul prim-secretar pe acești ticăloși, locul lui e la canal, cu alții ca el, nu printre noi.

Și milițienii se repeziră și-l legară, împingându-l apoi cu zmcuturi bruște prin toată curtea, până la poartă, unde-l aruncară într-o mașină mare, cu ferestre acoperite de gratii de fier.

Și astfel plecă Fănel să muncească la canal, în condiții inumane și fără speranța de a se mai întoarce vreodată la soția și copilul încă nenăscut, decât poate cândva, peste zeci de ani, bolnav și bătrân, când nu va mai putea fi bun de muncă și va fi trimis doar ca să moară acasă, în două-trei săptămâni.

- Doamne, ce soartă tristă, zise Alexandru, auzind povestea bietului băiat pe care-l cunoștea de copil, de-aici din sat, părinții lui fiind oameni săraci dar harnici și cu frica Domnului. Cine s-ar fi gândit? Dar soția lui, mai întrebă el, ea ce face acum?

- O, soția lui, n-a rezistat acestor supărări și a murit imediat, la naștere. Era o femeie firavă și sensibilă.

Copilul însă trăiește, e un băiat frumos și sănătos, și-l crește acum o rudă îndepărtată ce venise să locuiască la ei, neavând unde să tragă și găsindu-și și ea de lucru la noua fabrică, în meseria de tesătoare, în care era tare pricepută.

- Ce vremuri trăim, Angela, rosti el într-un târziu, gândind la toate acestea. Mi-e tare teamă că tot la canal mă vor trimite și pe mine, căci nu sunt cu nimic nici mai vinovat, dar nici mai puțin vinovat decât bietul Ilie...

- De fapt, am auzit și eu că acolo îi trimite partidul pe toți moșierii, afară de cei pe care îi judecă și pentru alte fapte și mai înfiorătoare, cum ar fi trădarea.

- Și cu aceia ce se întâmplă? Întrebă el, cu inima strânsă.

- Vai, pe-aceia îi închid în temnițe special construite, unde sunt ținuți în lanțuri, în condiții inumane, neavând nici măcar libertatea celor de la canal, care măcar muncesc afară, în aer liber.

- Iar din aceste temnițe nu cred că se va mai ieși vreodată, înțelese el și se înfioră.

- Nu te speria, Alexandru, tu n-ai făcut niciun rău nimănui! Tot satul te cunoaște și toți oamenii te-au îndrăgit demult, căci ai fost un moșier darnic și bun și ai avut grijă de rostul fiecărui sătean, ajutându-i pe fiecare, la necaz ca și la bucurie. Vor veni și ei acum să te ajute, apărându-te în fața judecății celor ce n-au de unde să te cunoască, că altfel nici nu te-ar fi acuzat.

Așa vorbeau și oamenii prin sat, căci deși viețile lor se schimbaseră acum având alte rosturi, nu-l uitaseră pe boierul ce le fusese ca un părinte bun și-i ajutase la toate nevoile.

- Mergem toți, când o fi, că noi suntem poporul și noi hotărâm! Iar boierul nostru a fost un om bun, așa să știe partidul, că pe nedrept l-au pedepsit.

Oamenii erau hotărâți să-l apere, orice-ar fi.

Și ziua judecății veni.

Nu se știa prea bine când și unde s-a ținut, că nimeni nu fusese chemat să depună mărturie, ba nici măcar nu aflaseră că se ține, că s-ar fi dus și singuri, nechemați.

Veni doar un zvon întâi, apoi Petrică al lu' Stoica începu să alerge ca turbat de la un cap la altul al satului, strigând ca din gură de șarpe și scoțând lumea prin curți:

- Veniți băăă, la conac, că-l omoară pe boieeer!

Oamenii ieșeau pe la garduri înmărmuriți, întrebându-se unii pe alții, neîncrezători:

- Ce strigă nebunul ăla? Cum să-l omoare pe boier?!

- Ei, na! Sigur că n-o să-l omoare, n-are cum; dar hai să mergem pân’-acolo, totuși, să vedem cu ochii noștri ce-o fi!

Și așa se-adunau, strigându-se unii pe alții și plecau toți, rânduri, rânduri, vociferând și făcându-și cruci în sân:

- Ferească Domnul!

Astfel, pe poarta mare a conacului, devenit de-acum, iaseu, intrau mulțimi de oameni, mai ceva ca la ședință, la căminul cultural. Umpluseră curtea și cei din spate se-nghesuiau să vadă și ei ce se întâmplă, întrebându-i pe cei din fața lor, care abia vedeau și ei:

- Ioane, zi-ne bă și nouă, ce se vede? A venit careva de la oraș? Boierul e acolo? Ce face?

- Da, boierul e-acolo, răspunse Ion, dar nu știu ce face, că stă singur, parcă-i părăsit, că nu-i nimeni lângă el să-l întrebe ceva, să-l acuze ori să-l judece.

- Păi zice că l-a judecat deja, la oraș, cică la tribunal...

- Și-acu ce face?

- Acu? Nu știu ce dracu’, că văd niște inși care se duseră și-l legară de mâini...

- Te pomenești că-l arestează...

- Dar ce gălăgie se aude? Parcă-mi par niște glasuri de femeie, mai puternice ca toate celelalte...

- E Angela, săraca, țipă laolaltă cu rude de-ale ei și alți apropiați ai boierului, care încearcă să i se alătore, dar un cordon de milițieni îi țin deoparte, nelăsându-i să treacă și să se alătore bietului om, izolat de toți, ca un răufăcător.

- Hai băăă, împingeți toți, dați-i la o parte, ce milițieni sunt aia de se țin la noi și nu ne lasă să ne-apropiem, ce noi n-avem nimic de zis aici? Că noi suntem poporul!

- Așa-i, împingeți, noi suntem poporul! strigau tot mai mulți, înghesuindu-se și împingându-se anapoda.

Dar șirul de milițieni sporise parcă, alăturându-i-se un alt șir de secretari de partid ori chiar de simpli membri, sau chiar de simpatizanți nemembri care, minunați de norocul celor ce intraseră de curând în partid și începuseră deja să prindă cheag de avere,

văzuseră acum ocazia să se remarce sărind în față și dând o mână de ajutor tovarășească partidului aflat la nevoie.

- Înapoi, strigau ei, sporind gălăgia și învălmășala, dușmanul poporului a fost judecat și trebuie să plătească!

- Cine, mă-ta, l-a judecat, mă? Strigă unul din mulțime. Că pe noi, care-l cunoaștem, nu ne-a întrebat nimeni. Hai?!

Atunci, secretarul de partid venit de la oraș spre a împlini judecata tribunalului, se apropie de comandantul de poliție și-i șuieră speriat pe la ureche:

- Tovarășe comandant, proștii ăștia ne fac necazuri! Dacă sparg rândurile bravilor membri și-l fac scăpat pe chiabur? Asta ne trebuie nouă acum? O răzmeriță a proștilor?

- Ar fi una... Dar așa ceva nu se va întâmpla, las' pe mine, că nu degeaba m-a pus partidul comandant al miliției; voi fi vigilent! Voi lua măsurile ce se impun în cazuri de urgență, așa cum se așteaptă de la un brav fiu al clasei muncitoare.

Și făcând un pas în față, pentru ca toți cei din subordine să-l vadă, le strigă cu mâna la chipiu:

- Tovarăși, în poziție de drepți, alinieeerea!

Surprinși, milițienii luară poziția de drepți, lăsând cordonul oarecum slobod, căci nu puteau lua poziție și menține și cordonul, cu brațele, totodată.

Oamenii însă nu se năpustiră, așa cum era de așteptat, căci fiind și ei la fel de surprinși și mai ales fiind curioși de ce avea să urmeze, nimeni nebănuind ce hotărâse comandantul, rămaseră pe loc, ca împietriți.

Toți ochii erau ațintiți la comandant.

Acesta continuă calm și hotărât:

- Tovarăși, țara are nevoie de voi. Sunteți chemați, azi, să scrieți o filă de istorie cu care vă veți mândri voi și copiii voștri.

Milițienii simțiră că le tremură picioarele de emoție, apoi auziră ca prin vis:

- Încărcați arm', ochiți și: Foooc!

Înainte ca cineva să se dezmeticească și să înțeleagă ce se întâmplă, bubuitura răsună mult, peste colinele verzi, scăldate în soare și acoperite de o iarbă verde și moale ca mătasea, în timp ce Alexandru lunecă ușor, cu ultime zvârcoliri parcă mai mult de mirare decât de frică ori de durere, iar oamenii își ridicau căciulile din capetele plecate a neputință, cu ochii holbați.

Apoi orice sunet amuți, înecat în praful armelor ce îmbâcsise tot locul, lăsându-se în nori grei și cenușii peste sat.

Orice sunet amuți, când văzură un obiect ușor alungit dar fără aripi, ce se lăsa ușor, plutind vertical, deasupra apei.

Deși fără niciun fel de zgomot, imaginea asemănătoare unui nor gălbui și strălucitor atrăgea toate privirile. Se adunară copii și bătrâni, bărbați și femei, tineri care pierdeau timpul pe-acolo dar chiar și oamenii grăbiți lăsară orice treabă și se-ndreptară spre malul lacului deasupra căruia se vedea minunea plutitoare prin aer.

Nimic în jur nu se schimbase, cerul era la fel de senin, în această zi de vară obișnuită, cei câțiva nori pluteau indiferenți, nu adia vreo briză; nimic deosebit în afara acestui aparat ciudat ce se părea că va ateriza direct în apa lacului. Abia când se apropie suficient, văzură că de jur împrejur avea mai multe fante dispuse în coroană, prin care ieșeau jeturi de gaze, acestea putând imprima navei mișcări ascensionale sau de translație.

Nava genera, printr-o forță centrifugă, un câmp gravitațional artificial propriu, folosindu-l ca sursă propulsoare, ceea ce îi permitea să se miște în spațiul aerian al pământului fără nicio problemă, accelerând până la viteze uimitoare, apoi schimbând brusc, fără viraje ample, direcția de zbor și staționând în aer.

Era un aparat de zbor fără aripi și fără combustibil la bord, bazat pe un sistem electro-mecanic reîncărcabil de la stații spațiale.

Folosind ionosfera ca furnizor al energiei, acesta se putea conecta la roata energetică a Cosmosului, de unde să-și extragă puterea, în oricare punct al Universului.

Dar iată că ajunsă la o înălțime destul de mică deasupra lacului, nava se opri în zbor, se răsuci în loc parcă pentru a vedea și a cerceta zona și împrejurimile, apoi o trapă plasată pe partea inferioară se deschise ușor și în cadrul ei apărură un obiect ciudat.

- Pare a fi un ou, zise cineva de pe mal.

- Un ou uriaș! Observă altul.

Iar o femeie începu să strige:

- Vai, ce ne facem, asta e o invazie de farfurii zburătoare, aruncă pe pământ ouă din care vor ieși marțieni și ne vor ataca!

- Doamnă, se pare ca ați citit prea multe cărți SF; e o simplă aeronavă cu propulsie neconvențională, care poate să decoleze și să aterizeze pe verticală ori să-și modifice brusc direcția, însă nimic care să vă dea dreptul să intrați în panică, îi răspunse altcineva, încercând, în zadar, s-o calmeze.

Apoi oul uriaș începu să iasă din ce în ce mai mult prin fanta deschisă, până când alunecă și ieși complet și se lăsă cu un pleoșcăit în apa ce făcu o mulțime de cercuri concentrice în jurul lui.

Trapa se închise la loc și imediat, nava ce părea să aibă o greutate de aproximativ o tonă, atinse o viteză ascensională de o mie de metri în mai puțin de treizeci de secunde, îndepărtându-se de pământ, odată misiunea îndeplinită.

Căci părea că aceasta fusese singura ei misiune, aducerea și lăsarea pe pământ, sau mai bine zis în apă, a oului imens, care acum plutea pe apa ce începuse a se liniști, treptat.

Oamenii priveau de pe mal, neștiind ce ar trebui să facă.

- Să intrăm după el și să-l tragem la mal, propuse unul ce părea și mai curios dar și mai neînfricat.

- Dar poți să știi ce-o fi înăuntru? întrebă altcineva.

- Firește că nu poți să știi, până nu vezi...

- Așa-i, interveni altul, și eu zic să-l tragem pe mal; dacă se scufundă și-l pierdem?

Câțiva, mai curajoși, își aruncară pe nisip hainele, scoțând și de prin buzunarele pantalonilor hârtii și ce mai aveau și intrară în apa care nu era foarte adâncă, ajungându-le totuși până la mijloc.

Parcă de ce se apropiau de ou, înaintau din ce în ce mai încet și mai ocolit, căci nu se duse nimeni de-a dreptul, ci îl înconjurară ca un brâu, observându-l de jur împrejur și uitându-se unii la alții ca să afle dacă vreunul vede din partea cealaltă ceva ciudat, ori ca să se încurajeze reciproc.

Era un ou alb ca o stea de pe cer, pe timp de noapte. Ba parcă emitea slab chiar și niște raze, însă acestea erau destul de firave acum, în plină zi, în lumina soarelui.

Se apropiară ușor și întâi începură să împingă apa cu mâinile, astfel încât valul format să-l ducă spre mal, ceea ce se și întâmplă, căci oul alunecă ușor, ca și cum ar fost gol. Când însă ajunsese aproape de mal, n-avură decât să pună mâna pe el, întâi cu puțină teamă, pentru ca apoi, văzând că nu se-ntamplă nimic, să se repeadă toți, nerăbdători să pună fiecare mâna sau măcar un deget, să vadă cum e, să-l simtă la pipăit și evident, să poată povesti pe urmă celor ce n-au fost de față: “Când am atins oul... “

Mai mult împiedicându-se unii de alții, reușiră într-un târziu să-l scoată din apă, ba împingându-l pe nisip, ba ridicându-l toți, așezați roată în jurul lui.

- Ușor, să nu-l spargem, zise unul dintre ei. Mai bine să-l lăsăm jos, ca să nu ne scape, și-l împingem ori îl rostogolim câte puțin, încet și cu mare grijă.

- Ai dreptate, să nu-l spargem, zise altul, dar unde-l ducem, de fapt?

Acum se opriră toți deodată, dându-și seama că într-adevăr, nu știau ce să facă cu el și unde să-l ducă. Așa că-l împinseră câțiva metri mai departe de mal, ca să nu-l ia apa înapoi, în caz că se pornește vreun vânt și vine vreun val mai mare, iar acolo îl lăsară și se așezară roată în jurul lui, neștiind ce era de făcut, dar nevenindu-le nici să plece și să-l lase acolo, nesupravegheat.

Vestea se duse repede și veniră tot felul de oameni, unii neîncredători, zicând că e cine știe ce farsă și mai bine să plece repede, să nu fie pe-acolo când s-o-ntâmpla ce s-o-ntâmpla, alții cu aparate de filmat iar alții plecară zicându-și că la câtă treabă au, doar n-or să piardă timpul uitându-se la un ou.

Așa se lăsă seara și doar cațiva mai rămăseseră în jurul lui, apoi veni noaptea și odată cu întunericul, oul începu să strălucească exact ca un astru, cu lumină din interior și azvârlind raze de lumină și în afară, de jur împrejur.

- Ceva mai minunat n-am văzut de când sunt, spuse unul dintre cei ce n-ar mai fi plecat, vrăjit de noua imagine.

- Dar cine crezi că a mai văzut așa ceva?! E un miracol, răspundeau și ceilalți, încântați.

Și astfel trecu o noapte, apoi încă o zi în care razele oului se estompau în lumina soarelui, urmată de o altă noapte în care el strălucea din nou, adunând în jur mereu alți și alți oameni, care se bucurau să-l vadă, chiar dacă nimeni nu găsisese vreo explicație.

Într-o zi, niște copii ce alergau pe plajă se luară la ceartă din nu se știe ce cauză și începură să arunce cu pietre unii în alții. Iată însă că inevitabilul se produse: una din pietre nimeri din greșeală oul. Toți cei aflați în jur se repeziră să vadă ce s-a întâmplat și rămaseră stupefiați: oul se spărsese, având o crăpătură mică în varf, de unde, bucățele mici de coajă continuau să cadă.

Toată lumea stătea cu răsuflarea tăiată, neștiind ce se va întâmpla, ori dacă era ceva înăuntru și va ieși afară; o vietate, o ciudățenie, sau ce? Se întrebau cu teamă în gând ... până când în spărtura oului apăru un cap de fată frumoasă cum nu mai văzuseră, cu fața albă ca laptele și părul negru ca noaptea, cu ochi blânzi și cel mai frumos zâmbet ce se văzuse vreodată.

- O marțiană! Zise primul ce reuși să îngâne ceva.

- Cum, așa arată o marțiană? Se miră al doilea.

- Indiferent de unde-o fi, e cea mai minunată ființă din lume.

Dar cum o să ne înțelegem cu ea?

- Bine v-am găsit! Bucuroși de oaspeți? Le zise atunci fata din ou, cu multă bucurie că fusese eliberată și vedea lumina zilei.

Văzând că fata vorbește la fel ca și ei, un zâmbet de mulțumire le lumină chipurile. Se repeziră care mai de care s-o ajute să iasă din ciudatul ambalaj, atingând-o cu puțină teamă și multă curiozitate și încercând fiecare să intre în vorbă și să se facă plăcut:

- Bine ai venit, frumoasă fată!

- Ești un cadou picat din cer și indiferent cine și de ce ni l-a făcut, noi nu putem decât să-i mulțumim!

- Eu, cadou? întrebă ea amuzată. Cum așa?

- Păi da, căci ni te-a adus o navetă spațială care nici măcar nu a aterizat, doar a deschis o trapă prin care te-a lăsat să aluneci cu coajă cu tot, până ai căzut în apa lacului, de unde te-am scos noi. Țsta nu-i cadou de sus?

- Nu, firește, răspunse ea râzând în hohote de presupunerea lor. Haideți, veniți aproape, să vă povestesc, îi chemă ea și se așază pe nisip, înconjurată de toți ceilalți care ascultau din ce în ce mai uimiți dar și mai fermecați de felul în care decurgeau lucrurile.

- Așadar, să mă prezint: mă numesc Angela și sunt o fată pierdută cândva, demult, nu se știe când și de unde, dar rătăcită prin spațiu, până când Călătorii Stelari m-au găsit, întâmplător.

- Călătorii Stelari? întrebară mai mulți, cu uimire.

- Da, locuitorii Carului Mare, așa se numesc, deoarece ei călătoresc cu carul lor prin tot Universul, străbătându-l de la un capăt la altul și văzând astfel tot ce e nou în Oceanul Interplanetar. Tot așa m-au găsit și pe mine, rătăcind de colo-colo printre aștri, fără țel și fără rost ori vreo destinație anume. În plus, fiind și foarte obosită de cât umblasem așa, în neștire, fără pauză și fără odihnă, li s-a făcut milă de mine și m-au urcat în car, luându-mă cu ei.

- Și unde te-au dus?

- O, am străbătut galaxii multe și am poposit uneori pe insule oceanice, un fel de tuneluri în timpul spațial, prin care mulți s-au retras făcându-și pe-acolo, oarecum izolați de restul universului, un rost nou, așa cum și l-au dorit ori așa cum și-l aminteau din alte vieți, de pe planetele lor de obârșie din care plecaseră demult și care probabil că nici nu mai există.

Unul, de exemplu, își ridicase o casuță întocmai ca aceea unde se născuse și crescuse el, împreună cu părinții și frații pe care îi reconstituise acum doar din aburii amintirii, adunați în formele lor așa cum și le aminteau; aceste forme păreau vii pentru că puteau umbla, ba chiar puteau și vorbi, iar el de multe ori stătea de vorbă seara, până târziu cu umbrele copilăriei.

Am umblat prin roiuri de stele și meteoriți, ba chiar și prin câteva găuri negre era să cad de multe ori, iar odată era să-i arunc

într-o astfel de groapă fără fund și pe prietenii mei, căci văzând eu că noi avem cinci roți la car, mi s-a părut că cea de-a cincea roată e în plus, nefiind necesare decât patru roți pentru orice atelaj; astfel că, într-o zi când toți aveau treabă și mă lăsaseră singură să privesc panorama, m-am dus și am desprins cea de-a cincea roată de la Carul Mare și i-am dat drumul să se rostogolească de una singură, prin Univers. Aceea a pornit la vale și, prinzând viteză, s-a izbit de o galaxie micuță și încă în devenire, pe care a provocat un adevărat cutremur, cu urmări dintre cele mai cumplite: schimbări bruște de temperaturi, de la glaciațiuni, până la ere de foc ce topeau instantaneu masele astrale, aruncând meteoriți de foc de jur împrejur.

O întreagă echipă de Intervenții Astrale a trebuit să se adune atunci și să recupereze roata, apoi s-o așeze la locul ei. Din clipa aceea, eu n-am mai fost lăsată singură niciodată.

- Ia stai, îndrăzni cineva s-o întrerupă, de ce te-au adus aici, de fapt? Sigur n-ai mai făcut și altceva?

- Ba sigur că am mai făcut multe, însă fără să vreau să fac vreun rău și numai din necunoaștere a obiceiurilor de pe-acolo, căci eram străină și nu le știam rosturile.

- Atunci, mai povestește-ne, ce-ai mai făcut? întrebare toți, venind mai aproape și ascultând, minunându-se de tot ce auzeau.

- Scoțând, într-o zi, cam tot ce aveam prin rucsac, diferite obiecte de care nici nu mai știam de când ori de unde erau și la ce foloseau, printre toate acestea am găsit și vechiul meu laptop și tare mult m-am bucurat, căci noii mei prieteni nu aveau și păreau că nici n-ar ști ce era acela și la ce folosea.

Întâi i-am învățat pe cei mici, pe copiii lor, să se joace toată ziua de-a v-ați ascunselea...

- Cum? Aveau și ei copii?

- Normal că aveau și ei copii! Nu are toată lumea? Doar cum credeți că se înmulțesc?

- Așa-i, admiseră unii. Dar cum i-ai învățat să se joace de-a baba oarba?

- Simplu: se puneau pe invisible și unul din ei îi căuta prin listă, explică ea, în hohotele de râs ale tuturor.

Apoi, organizându-se la ei examenul anual pentru promovare în muncă pe nivele superioare, m-am oferit să-i ajut, computerizând totul, exact ca la noi. Le-am explicat că așa lucrurile merg mult mai repede, după un soft îndelung verificat.

Nu se știe de ce, auzind acestea, cei din jur începură a privi neîncrezători și cam într-o parte.

- Așa, și? Ce s-a-ntâmplat? întrebare ei curioși, deși parcă acum ceva nu li se mai părea la fel de amuzant.

- A mers totul ca pe roate; în câteva minute am și pus un afiș mare pe ușă:

“Examenul nu se mai ține; toate biletele au fost vândute.”

Apoi au început să vină persoanele deja promovate, însă aici cred că am încurcat puțin criteriile, căci la rubrica: înălțimea, vârsta, greutatea, eu, cu gândul la statusurile noastre cele vechi, am trecut 90-60-90; nu a ieșit întocmai cum mă gândisem...

Toți începură să râdă amuzați, după care Angela continuă să povestească, însuflețită:

- Apoi am încercat să-i învăț să-și trimită mailuri între ei, ca să nu mai piardă atâta timp străbătând Universul pentru orice mesaj. Din păcate însă, domnișoarele angajate de mine nu reușeau să intre niciodată în cont, deși copiau identic toate cele șase steluțe ale parolei iar apoi, la adresă, scriau litera a, dar nu reușeau deloc să deseneze cercul în jurul ei...

Era un râs și o veselie generală în jur, bucurându-se cu toții de umorul povestitoare și cerându-i să continue:

- Și-apoi? Ce altceva ai mai făcut?

- Mai povestește-ne, se rugau ei, în timp ce seara se lăsase de mult și primele stele apăruseră pe cerul de un albastru intens, ca un ocean interstelar întunecat.

- Apoi le-am instalat un soft la bord, ca să le automatizez mijlocul de transport ce mi se părea oarecum învechit, spunându-le că acum fiind prietenii mei, meritau să beneficieze și ei de cele mai

noi cuceriri ale științei interplanetare. Căci mi se părea nefiresc să mai circule încă, în aceste vremuri, cu un car, ca pe vremea bunicilor noștri, ce nu părăsiseră niciodată nici măcar satul lor natal, dar pământul ori chiar galaxia...

- Ei, și cum a fost? Desigur, au fost încântați, nu?

- Sigur că da, erau mândri și foarte multumiți de aceste cuceriri ale tehnicii moderne; dar asta, din păcate, doar până la prima cursă interstelară când, venind din față un roi de stele spiralat și acoperit de o nebuloasă care-l făcuse invizibil până în ultimul moment, în clipa în care, disperați de perspectiva ciocnirii care părea inevitabilă, au pus frâna pentru a opri atelajul brusc, evitând coliziunea în ultima clipă, pe bord le-a apărut un mesaj:

“Ești sigur că vrei să oprești? Alege: Yes, No, Cancel”.

A fost un dezastru universal, un prăpăd cosmic, în urma căruia multe galaxii au pierit iar din Carul nostru, cel Mare, s-a pierdut o bună parte, rămânând acum și tocmai de aceea doar Carul Mic, cel pe care încă îl mai puteți vedea și voi, de aici.

- Bine, dar și Carul Mare încă îl mai putem vedea, doar l-am văzut în fiecare noapte! Se grăbiră cațiva să precizeze.

- A, nu, aia e doar holograma... Eu am plasat-o acolo, să ascund paguba făcută și să umplu golul creat, căci în aceste goluri se formează găurile negre atât de periculoase...

- Vai, am auzit de acestea, sunt un adevărat dezastru, se grăbiră cațiva să confirme.

- Și-apoi? întrebă cineva, într-un târziu.

- Apoi, continuă ea, am ajuns cu toții la concluzia că degeaba străbătusem Universul, niciunde nu-mi găsisem locul ori nu aflasem ceva despre mine, care să-mi spună de unde veneam ori ce căutam; se părea că oricât aș fi colindat, niciun astru întâlnit în cale nu-mi părea cunoscut ori atractiv, pentru a rămâne și a mă stabili acolo. Până într-o zi când, privind plictisită așa, fără țintă, am văzut o planetă albastră, cum nu mai văzusem încă.

- Planeta noastră? întrebă cineva.

- Exact! M-am hotărât atunci să cobor și s-o vizitez, s-o străbat cu piciorul, în căutarea unor amintiri care ar putea veni de pe aici, căci ceva ciudat am simțit imediat ce am zărit planeta aceasta micuță, ceva ce încă nu știu să explic.

Apropiindu-mă, am văzut întinderi de ape, pe care le străbat corăbii cu pânze; apoi pământuri întinse și verzi, ori colorate de covoare imense de flori, din care, din loc în loc, urcau dealuri împădurite până hăt, departe, spre munți înalți și stâncoși, cu piscuri semețe și văi prăpăstioase. Toate acestea vreau să le văd, să le străbat și să încerc să-mi amintesc.

Venind noaptea, însă, și toți fiind obosiți de tot ce li se întâmplase în timpul zilei, plecară la culcare, unul câte unul, cu gândul de a reveni a doua zi și, lăsând-o totodată pe frumoasa fată să se odihnească și ea.

- Unde vei dormi? O întrebare ei.

- În capsula cu care am venit, le răspunse ea zâmbind și intră în interiorul oului, care acum, în întuneric, sclipea întocmai unei stele de pe boltă, trimițând raze argintii spre lacul întunecat.

Imediat ce intră, câteva stele se adunară grăbite deasupra oului, veghindu-i somnul, în liniștea care coborî pe Planeta Albastră.

A doua zi, dimineață, când veniră cu toții în același loc, nerăbdători să o revadă, oul nu mai era.

- Ce s-o fi întâmplat? întrebau ei în stânga și-n dreapta.

Doar un copil povestea că văzuse de la geam cum, la un moment dat, Carul Mare coborâse de pe cer plutind ușor pe deasupra lacului, apoi poposise un timp pe plajă, iar după ce roiuri de steluțe împinseseră oul urcându-l în car, acesta s-a făcut nevăzut urcând înapoi, pe boltă și pierzându-se printre galaxii.

Nimeni din cei prezenți nu putu să-l creadă, însă, și continuă să vină în fiecare zi, scrutând norii, așteptând ca ea să reapară în orice moment.

Veneau mai mult seara și, așezați pe nisipul cald, le povesteau noilor veniți toate acele istorisiri ale ei, neconținând a-i slăvi frumusețea chipului, a ochilor cu privea caldă și adâncă ori a

zâmbetului fermecător și neputând crede că ea nu va mai reveni și că n-o vor mai revedea nicicând.

Într-una din seri, de ei se apropie un călător: era un băiat înalt și blond ca firul de nisip, cu ochi albaștri ca apa lacului în care se oglindea cerul senin. Se părea că poveștile lor într-atât îl vrăjiseră, că n-ar mai fi plecat, rămânând seară de seară să-i asculte, atât de tăcut și de visător, încât de multe ori credeau că nici nu-i mai aude, fiind cu gândul dus cine știe pe ce meleaguri.

Și așa și era, căci pe măsură ce ei povesteau tot mai multe, el își amintea așa, ca într-un vis, o întâmplare din copilăria sa, petrecută într-un sat de munte, cu mulți ani în urmă.

Aveau o căsuță mică și albă, dată cu var, întocmai ca toate celelalte căsuțe din sat. Acolo locuia el, împreună cu părinții și cu ceilalți doi frați. Fiind cel mai mic, se juca adeseori singur, în timp ce ei munceau prin curte ori în atelierul amenajat în șopron. Cel mai mult îi plăcea să stea pe malul apei, un pârau rece ca gheața, ce trecea pe lângă casa lor, prăvălindu-se direct din munte, pe pietre mari și albe, printre care păstrăvi argintii se zbenguiau sub razele de soare. Pe marginea apei, tufe pline și grele de mure se aplecau până ajungeau chiar pe pietre; murele erau coapte și bune.

Munții se vedeau în depărtare, dar nu urcase niciodată pe munte, deși tare mult și-ar fi dorit; însă la insistențele lui repetate, fratele cel mare îi spunea mereu că acest munte fusese ridicat acolo doar pentru a fi privit, însă nu putea fi și urcat.

- Dar de ce? întreba el, nemulțumit.

- Ei, cum să-ți explic? Ești prea mic pentru a înțelege acum, însă te rog să mă crezi că și eu mi-aș dori mult să urc, de-ar fi posibil. Din păcate însă, nu e...

Așa că rămăsese să se joace în timpul zilei pe lângă izvorul proaspăt, cu pești ce se rătăceau prin maluri, iar în timpul nopții privea stelele, aștri de lumină care parcă își aveau fiecare povestea sa... Erau roiuri mai mici și în spirale, altele mai estompate ca niște nebuloase îndepărtate, unele sclipeau viu, ca și cum i-ar fi vorbit, iar altele își continuau drumul grăbit spre alte galaxii.

Rar venea câte cineva să-i viziteze, acesta fiind, așa cum observase cu mult regret, un sat pustiu.

Uneori mai ateriza câte o navă rotundă ori lunguiață, dintre cele cu propulsie neconventională, alteori doar făceau câteva viraje în zbor, pe deasupra satului, se opreau puțin, ca într-o cercetare a locului, apoi dispăreau brusc, în neant.

Dar chiar și atunci când aterizau, din navete cobora câte un om atât de ciudat, încât el nu se apropiase niciodată prea bine, fiindu-i parcă și teamă de aceste ființe mult diferite de el și de familia lui. Ei intrau în laborator cu fratele lui cel mare și, după ce vorbeau un timp, plecau pe drumul lor, tot așa cum și veniseră.

Într-o zi, însă, la poarta lor poposi un atelaj sclipitor, asemănător Carului Mare de pe boltă. N-ar fi fost ceva prea uimitor, căci și acela se apropiase de multe ori de casa lor, în nopțile senine de vară; însă ce l-a uimit peste măsură, era o fată ce conducea atelajul, o fată atât de frumoasă, încât el nu mai văzuse până atunci ceva la fel de minunat. Avea o față albă ca laptele, cu ochi mari, ce luminau întocmai unor aștri de pe boltă, iar pletele negre îi fluturau în vânt, ca într-o imagine din basme.

S-a apropiat de el și, cu cel mai minunat zâmbet, l-a întrebat:

- Tu cine ești?

- Sunt Alexandru, îi răspunsese el bucuros. Dar tu? Cine ești și de unde vii?

- Eu sunt Angela, îi răspunsese ea, însă de unde vin, teamă mi-e că nu ți-aș putea răspunde, căci asta nici eu nu știu și încă încerc să aflu. De dus, însă, îți pot spune că mă duc, așa, oriunde mă poartă gândul, colindând Universul în lung și-n lat.

- O să mai vii pe-aici, să mă vezi, frumoasă Angela?

- Sigur, Alexandru, voi reveni cât de curând...

Și chiar așa și făcuse: noapte de noapte ea revenea în minunata caleașcă astrală, cu părul negru fluturând în vântul călduț. A dus-o pe malul apei și au stat ore întregi pe acolo, privind amândoi peștiișorii argintii jucându-se printre stelele oglindite în apa aproape înghețată, au mâncat mure negre și coapte, ori au stat pe iarbă,

privind bolta înstelată până aproape la ziuă, când ea se ridica grabită să n-o prindă zorii la așa depărtare și, urcându-se în atelajul luminos, se pierdea în adâncul cerului într-un zbor grăbit.

Au fost cele mai minunate nopți de care își amintea din viața lui și nu le va uita niciodată.

Apoi, dintr-odată, ea n-a mai venit...

În zadar a așteptat-o noapte de noapte, privind visător roiriile de luminițe ce se aprindeau pe boltă în fiecare seară, stingându-se în zorii zilei; doar Carul Mare mai trecea urmând același traseu dintotdeauna, însă el nu mai era condus de frumoasa Angela.

Văzând acestea, Alexandru era din ce în ce mai trist, lucru pe care îl văzură și frații lui, care îl tot întrebau care e pricina tristeții, însă el se sfia să le spună, până într-o zi în care se hotărî și le povesti toată această istorie a întâlnirilor sale din ultimele nopți.

- Biet copil, îi zisese atunci fratele său mai mare, dar tu nu înțelegi că acest lucru nu e posibil? Acesta a fost doar un vis al tău, nicidecum o realitate.

- Dar de ce? întrebuse el, mirat.

- De ce? Cum să-ți spun? Vezi tu...

- Adică frumoasa Angela nu există și a fost doar o închipuirea de-a mea? Asta vrei să zici? Întrebă el, neîncrezător.

- O, nu... frumoasa Angela există, cu adevărat, ba chiar a trecut pe aici de câteva ori și era, într-adevăr, așa de frumoasă, cum ai descris-o.

- Atunci, de ce spui că e un vis?

Văzând fratele mai mare că nu are scăpare și că până la urmă tot va trebui să-i povestească de la cap la coadă cum stau lucrurile, se așeză lângă el, pe malul apei și începu să depene povestea agale:

- Eu vin de pe o planetă albastră, mică și frumoasă cum alta nu mai există în Univers. Într-una din zile, însă, rătăcindu-mă printre galaxii al căror număr nimeni nu-l mai știe, am pierdut drumul spre casă pentru o perioadă foarte îndelungată, timp în care, cei de pe pământ, adică părinții și frații mei își trăiseră viețile, părăsind această lume. Aflând atunci că nu mai aveam la ce să mă mai întorc, căci

acolo nu aş mai fi găsit pe nimeni din cei dragi, umblând așa, hai-hui prin oceanul planetar, am găsit acest micuț tunel de timp care, asemeni multor altora la fel de frumoase, era o oaza de libertate îndelung visată și de care m-am bucurat tare mult.

Așa cum și alții au făcut în alte insule asemănătoare, mi-am făcut și eu aici o casă exact ca aceea în care locuisem pe pământ, lângă care am așezat pârâul cu apă rece și tufe de mure ce mi-au încântat copilăria, presărat cu mii de peștișori argintii.

Am făcut chiar și un munte în depărtare, acela însă nefiind realizat decât ca o imagine feerică, însă ireal și astfel neputând fi urcat, lucru pe care ți l-am mai spus, deseori.

- Da, îmi amintesc... și abia acum înțeleg...

- Dar stai, că asta nu-i tot... Degeaba aveam căsuța cea albă și pârâul rece, murele și peștii, ba chiar și muntele din depărtare, căci îmi lipseau ai mei, cei dragi, părinții și frații. Cum ei, însă, nu mai existau în realitate, i-am recompus din umbrele amintirii, înconjurându-mă de holograme...

Da, chiar dacă știu că voi nu sunteți reali, îmi place să vă văd tot timpul pe lângă mine, imaginându-mi că tot acest timp nu a trecut și că mai suntem, încă, pe planeta albastră și că toate acestea sunt reale, căci oricum, ce altceva poate fi viața omului, decât o închipuire.

De aceea, dragul meu Alexandru, ți-am spus că întâlnirea ta cu frumoasa Angela nu era posibilă, căci deși ea există, tu nu ești decât o hologramă...

- Dar nu e drept! Exclamă Alexandru, apoi rămase pe gânduri, încercând să înțeleagă această nouă realitate, pe cât de neașteptată, pe atât de uimitoare, să o accepte și să se adapteze noii situații, încă de neînchipuit.

Nu reuși, însă, căci imaginea fetei nu-l părăsea nicio clipă. Apoi, într-o altă zi, când fratele lui crezuse că el uitase această discuție, Alexandru îi zise:

- Așa cum voi, ființele vii, vă puteți crea holograme, mi se pare evident ca și noi, hologramele, păstrăm în noi ceva din ființa primordială pe care o putem reconstitui, printr-un procedeu invers.

- Alexandru, ce vrei tu să zici?

Dar acesta parcă nu îndrăznește să răspundă, așa că fratele său continuă cu aceeași uimire:

- Tu nu cumva spui că vrei să redevii real?!

- Exact, răspunse el, într-un târziu. Iar dacă eu am putut să văd ceva din lumea ta, ceva ce fratele tău cel mic n-ar fi putut vedea vreodată, ba mai mult, după cum vezi, pot gândi și simți, pot admira și pot iubi, atunci, de ce trebuie să accept să rămân la stadiul de imagine lasser și nu pot să mă reîntrezesc din aceleași particule ce mi-au generat imaginea, redevenind ființă?

- Nu m-am gândit la asta, e drept... Dar ce fel de ființă vei deveni? căci te vei întrupa într-o altă lume decât cea în care tu ai trăit; vei fi un străin aici, un străin care nu-și va găsi niciodată locul, pierdut prin spații și timpuri nebănuite vreodată de cel dinainte.

- Voi fi un călător prin alte spații și alte timpuri, căci oricum nu-mi doresc să mai rămân aici, dacă frumoasa Angela nu va mai reveni niciodată.

- Și ce vei face, atunci?

- Voi răscoli universul căutând-o, voi întreba toate stelele, voi merge la înșiși Călătorii Stelari, cei care au văzut și cunosc toate rosturile galaxiilor, iar de va fi nevoie, voi coborî pe fiecare stea în parte și nu va rămâne colțișor necăutat.

- Știi, însă, că aici sus, timpurile sunt înșelătoare? și că astfel te poți trezi pe o planetă, într-o vreme care în realitate a trecut demult?

- De bună seamă, știu; voi străbate timpuri noi și timpuri vechi, voi trece dintr-o eră în alta, însă nimic nu mă va opri din drum, hotărârea mea fiind luată.

- Dar înțelegi și faptul că fata pe care o cauți s-ar putea afla într-un alt timp și că astfel, ori pe planete diferite, ori chiar pe

aceleași, v-ați putea intersecta drumurile, însă în ere diferite și astfel neîntâlnindu-vă vreodată?

- Da, înțeleg toate acestea, dar nu mă voi opri, chiar de-ar fi să străbat de mii de ori toate acele căi neștiute și încă nebănuite!

La toate acestea se gândea acum Alexandru, în timp ce oamenii povesteau despre o fată nespus de frumoasă, cu fața albă și părul negru, ce se numea Angela și care trecuse pe-aici doar cu câteva zile înaintea ajungerii lui pe aceste meleaguri...

Alexandru privi bolta plină de stele, gândindu-se: oare cât de departe o fi ajuns? Va mai reveni aici, ori va trebui să părăsească și el, din nou, micuța planetă, reluându-și căutările prin imensul ocean planetar, presărat din loc în loc de insulițe ascunse în tuneluri de timp, aidoma celei în care fratele său își făcuse o casă după modelul celei din copilărie?

Privind spre întinderile nesfârșite, văzu un porumbel alb, călător, ce brăzda cerul cu aripile întinse ca un evantai de lumină.

Privind spre întinderile nesfârșite, văzu un porumbel alb, călător, ce brăzda cerul cu aripile întinse ca un evantai de lumină și mult se bucură, acesta fiind singurul său prieten aici, în cetatea de pe coasta nordica a Siriei, în acest ținut binecuvântat de Baal, Zeul Munților și al Fertilității, al Vântului, al Norilor și al Ploii, cel ce se lasă pradă morții în fiecare an pentru a reînvia odată cu viața vegetală întru belșugul recoltelor și fecunditatea pământului, făcând din aceste pământuri aride, terenuri roditoare spre slava măreției lui.

Era un simplu sclav frigian, ce fusese vândut la târg pe doi dinari de argint, laolaltă cu alți sclavi aduși din Mesopotamia, Cartagina ori pustiul Tibetului și care avea mâinile și picioarele acoperite de rănile lanțurilor grele, în care-l țineau legat stăpânii ce-l cumpăraseră pentru diferite munci, vânzându-l apoi, unii după alții, când nu le mai era de folos.

Deși frigian, luase portul fenicienilor precum și obiceiurile lor, vrăjit fiind de uriașa lor inteligență, știință ori capacitate de a inventa viitorul, lucru pe care și el și l-ar fi dorit uneori, deși gândul lui temător nu putea cuteza să ajungă așa de departe.

Purta o cămașă de in, în mintea lui, aceasta făcându-l să arate asemeni lor și de care părea a fi atât de mândru, dar care, de fapt, nu era decât o zdreanță ce-i curgea molău de pe umerii gârboviți de truda muncii zilnice la atelier.

Picioarele lui se mișcau greoi, fără încălțări, noduroase și acoperite de plăgile lanțurilor cu care fuseseră legate de prea mulți stăpâni. Dar ce era cel mai ciudat la acest amărât, era faptul că deși aproape orb din cauza îndelungatei șederi în fața cuptoarelor ce scuipeau flăcări și particule minuscule de aliaje în timpul procesului cumplit de ardere al bronzului, el se așeza ades cu fața spre

întinderea Mării Tireniene, spunând că vede Muntele cel Sfânt, spre care gândurile lui cele mai tainice se îndreptau în fiecare clipă.

Lucra într-unul din cele mai mari ateliere din Ras Shamra, un înfloritor oraș de pe țărmul Mării Mediterane. Frământa cu râvnă argila, un amestec granulat de silicați și fragmente de cuarț, întru o pioasă recunoștință ce voia a o aduce binefăcătorului și protectorului său, marele Baal, cel venerat cu umilință și cu puteri depline asupra tuturor celor urgisiți de soartă. Erau zile și nopți de trudă și sudoare, în fața uriașelor cuptoare în care apoi, obiectele erau turnate în bronz, aliajul sclipitor luând forma statuetelor pe care mâinile lor bătătorite de trudă le frământau din boțul de ceară.

Muntele cel Sfânt pe care-și închipuia că-l vede era, de fapt, o amintire din vremea copilăriei sale, petrecută cândva, demult, cine mai știe pe ce meleaguri ale lumii.

Fuseseră oameni liberi pe vremea aceea, cel puțin așa credea el acum, căci nu-și amintea să-și fi văzut părinții vreodată purtând lanțuri. Mama sa era o femeie firavă, cu ochi blânzi și zâmbet cald, care trebuia întreaga zi prin casă ori prin curte, chemându-i la masă în cele mai îmbietoare mirosuri de plăcinte dospite în țestul din vatră, așezat pe un jar de cărbuni încinși.

Tatăl său era fierar, dar nu unul oarecare, ci chiar cel mai priceput din sat, la el venind căpetenii din multe triburi pentru a le face săbii puternice, căci razboaiele se țineau lanț în acele zone muntoase și atât de diferite de acestea unde se afla acum și care erau, de bună seamă, aflate în mijlocul civilizației celei mai uimitoare întâlnite vreodată; căci iată, în satul lui nu văzuse nicicând astfel de ateliere meșteșugărești unde să se adune sute sau chiar mii de meșteri, ori astfel de cuptoare în care aliajele să sfârâie azvârlind puzderie de scânteii în jur.

Dar nici astfel de palate mărețe și terminate în turnuri cu acoperișuri de bronz, ori cu intrări pe trepte de marmură albă ori neagră, ca aici, n-ar fi putut exista la el în sat.

Era un sat mic, de oameni săraci, dar prietenoși și săritori la nevoie, ajutându-se între ei la câte o boală ori neajuns, sau chiar la

bucurie, când unul se însura și-și ridica o colibă de lut și acoperișul de împletituri de paie și bambus, iar toți puneau mână de la mână pentru ca treaba să fie terminată îndată.

Așa era și căsuța lor, mică și acoperită de rogojini de paie țesute gros, doar că alături ei mai aveau și atelierul vestit al tatălui său, un bărbat înalt și voinic, cu părul lung și împletit în cozi groase, cu barba roșcată de la fumul auriu ce se ridica mereu din vatra în care el ardea fierul, apoi îl ascuțea, făcând săbii cu o lamă atât de vestită în tot ținutul.

Jucându-se pe-acolo, pe lângă atelier, învățase și el câte ceva din meșteșugul părintelui său, însă nu într-atât încât să-i poată duce faima mai departe, lucru pe care tatăl lui îl dorise, ba chiar îi promisese că-l va învăța, însă nu a mai avut timp, căci vremuri grele trăiau, iar într-o zi acestea au fost chiar cumplite.

Aflând șeful unui trib de peste munte că tatăl său făcuse o sabie fermecată pentru un dușman de-al său, venise în fruntea oastei, făcând foc și prăpăd în jur, pentru a pune el mâna cel dintâi pe această armă de temut. Pe unde treceau, călăreții dădeau foc la case, biciuiau femei și copii, ucideau toți bărbații, cu o furie cumplită. Tot satul a fost distrus atunci, nemairămânând casă în picioare ori vreun om viu, decât poate câțiva răniți foarte grav, care s-au stins și ei curând, neavând vreo șansă de vindecare și nici nemaiaivând pe nimeni în jur, de unde să poată primi ajutor.

- Fugi, Alexandru, salvează-te! îi strigase tatăl său, văzând războinicii înveșmântați în mantii negre, de luptă, cu steaguri pe care pictaseră capete înfiorătoare de animale periculoase, precum balauri, șerpi, vipere ori dragoni cum nimeni nu mai văzuse până atunci.

Fugise el atunci, dar nu ca să se ascundă, ci, lăsându-și mama în grija tatălui care era cel mai în măsură să o apere, el fugise alături, spre căsuța celei mai frumoase fete din sat, pe care o iubea de când se știa și care nu avea frați s-o apere. Din păcate, însă, ajunsese prea târziu: doar ca s-o vadă pe frumoasa Angela zbatându-se neputincioasă, urcată înapoia unui cal, de către unul din războinici care o luase sclavă, socotind că va lua bani frumoși pe ea.

În zadar alergase el strigând-o și implorând cerul să-l ajute, calul se îndepărtase în trap, pierind într-un nor de fum și flăcări ce-i rămâneau pe urmă, căci pe unde trecea, călărețul arunca foc de jur împrejur, pentru a pustii totul în urmă.

Văzând atunci că nu mai putea face nimic, se întorsese la ai lui, prin norii de fum care învăluiau totul. Mama și tatăl lui zăceau morți, în jurul fierăriei, din care sabia cea nouă și atât de vestită, deja dispăruse. Abia s-a aruncat la pământ jelindu-și mama și sărutând mâna tatălui ce zăcea alături fără viață, că unul din atacatori îl văzu și trimise doi bărbați cât muntele, zicându-le:

- Legați-l zdravăn pe aceala și luați-l cu voi, e tânăr și voinic și-o să luăm ceva dinari pe el în târg; de ce să-l omori degeaba, dacă poate face bani?

Și așa ajunsese el la târgul de sclavi, pentru întâia dată.

Fusese cumpărat întâi de un stăpân la fel de războinic, ce crezuse că va face din el un aprig luptător; în scurt timp se lămurii însă că tânărul acesta deși părea voinic și sănătos, era mai degrabă un tandru visător, ce nu avea sclipiri de luptă în priviri, ci cu totul altele, cu mult mai blânde.

- Ești un leneș, îi zisese stăpânul, ce să fac eu cu tine?

Și se hotărâse să-l vândă repede, până nu slăbea, că nici să-l hrănească degeaba nu i-ar fi convenit.

Următorul stăpân îl cumpărase tocmai văzându-i privirea visătoare, crezându-l bun să-i scrie viața, pe tăblițe de lut. El îl învățase tainele scrisului și cititului, căci în satul lui nu știa nimeni slovele și n-ar fi avut de unde să le învețe.

Au fost zile frumoase, în care buchisea cu bucurie și părea că-și găsisese un loc pe pământ, în slujba acestui om bun și cu multă minte. Doar dorul de iubita lui, din satul dintre munți, de care nu mai știa nimic din acea cumplită zi, îl mai chinuia adesea, căci tare ar fi vrut să știe ceva de ea, sperând în sinea lui că și ea avusese o soartă la fel ca și a lui și poate, acum, scrie și ea pe tăblițe de lut, pentru vreo stăpână cu inimă bună și suflet frumos.

Într-o zi chiar i se păruse că o vede, stând la fereastră și privind în stradă un grup de sclave ce treceau zorite, purtând coșuri mari pe brațe, cu fructe și flori.

Coborâse repede și alergase după ele, strigând-o nerăbdător, însă când acestea s-au întors, a văzut că fata nu-i semăna decât din spate, având un păr la fel de negru, lung și ondulat ca și al ei, chipul acesteia fiind și el blând și frumos, dar altul decât chipul iubit.

Apoi, într-una din zile, stăpânul cel bun căzu răpus de o boală necunoscută. În zadar veniră vraci aduși de peste mări cu vapoare și corăbii cu pânze, în zadar îi aduseră leacuri dintre cele mai vestite, unele chiar din îndepărtatele Indii, bunul stăpân se stingea treptat, văzând cu ochii.

- Ce-o să te faci tu, biet sclav, îi zisese el cu ultimele pâlpâiri de viață, căci mi-ai fost o mângâiere iar acum nu știu pe ce mâini vei ajunge, ori care va fi soarta ta...

Și soarta sa fusese un negustor rău, ce-l vânduse după o călătorie cu corabia cu mărfuri, pe un țărm îndepărtat dintr-un continent necunoscut de nimeni, apoi un altul și tot așa, din negustor în negustor și din continent în continent, ori de pe un țărm pe altul, de nici nu mai știa numărul acestora ori locurile pe unde umblase până acum, când soarta îl adusese pe acest țărm binecuvântat de zei, de pe țărmul Mediteranei.

Aici măcar soarele era totdeauna blând și-i încălzea cu razele lui rănile ce atâta timp îl usturaseră din cauza frigului, pe alte meleaguri geroase, pe unde umblase tot așa desculț și dezbrăcat, căci nimeni nu se gândise vreodată să-i dea o haină ori încălțări, considerându-se peste tot că sclavii sunt ca un fel de animale care colindă lumea neștiind ce-i frigul, neavând trăiri ori sentimente.

Iar munca de-aici nu părea atât de grea ca în alte părți, căci deși focul cuptoarelor îl dogorise la început arzându-i ochii și pielea care între timp se înegrise aproape ca a negrilor africani, cu timpul se obișnuise, mai ales văzând în jurul său sute de sclavi asemeni lui, cu lanțuri grele atârând peste rănile bătătorite, dar care scoteau din mâinile lor statuete aurii de o frumusețe fără de seamăn, vase și

amfore imense, care apoi erau așezate pe treptele de marmură ale palatelor ce sclipeau în soarele mediteranean, ori chiar podoabe de găteală pentru frumoasele doamne bogate.

Făcuse astfel, chiar acum, un colier pentru fiica stăpânului său, pe care acesta avea să i-l dea cadou de aniversare; era un colier ce întruchipa stelele de pe boltă, adunate pe un șnur ce avea în mijloc agățată chiar luna, o bijuterie ce sclipea la întrecere chiar cu acelea de pe boltă, văzute în nopțile târzii și senine.

Chiar în această seară era petrecerea, de aceea se grăbea să termine ultimele șlefuiuri ale aștrilor ce aveau să înfrumusețeze gâtul celei mai slăvite stăpâne, despre a cărei frumusețe se dusese vestea și în împrejurimi, căci multe nave soseau în porturi încărcate cu daruri pentru minunata fiică a stăpânului, de la fii de domni ce voiau să o pețească și să o ducă în cetățile lor îndepărtate.

Se spunea că s-ar putea chiar în această seară, cu ocazia aniversării, ea să-și aleagă un soț dintre cei veniți de la mari depărtări și care așteptau de mult timp, nevenindu-le să mai plece pe la casele lor. O nuntă era o bucurie pentru toată lumea, pentru că timp de câteva zile vor fi mese întinse și voie bună, muzică și poezie, adevărate zile de sărbătoare chiar și pentru sclavi, astfel beneficiind și ei de bunăvoința stăpânilor și de dărnicia lor.

Terminând, așadar, colierul cel mai minunat ce se confecționase vreodată în aceste ateliere, Alexandru se ridică din colțul în care-și ținea sculele și meșterea zilnic, îndreptându-se spre palatul stăpânului, pentru a i-l duce.

Mergea greu, târându-și lanțurile grele prin praful drumului, cu ochii însă sclipind de o lumină caldă, de mulțumire, pentru lucrul bine făcut și pentru bucuria pe care o va aduce acesta frumoasei fete și tuturor celor ce o vor privi.

Apropiindu-se de palat, începu să audă din depărtare, întâi mai stinse, apoi din ce în ce mai clare, acordurile unei muzici divine: erau strune de vioară care cântau vrăjite, acompaniate de un sunet de buciurn prelung, strune de liră, ori triluri de nai. Părea că zeii s-au întâlnit acolo și petrec, cântând fiecare la un instrument fermecat.

Se opri pe treptele de marmură neagră, ascultând ca prin vis și nevenindu-i să mai plece; căci acum, peste aceste sunete divine, un cor de îngeri părea că îngâna stihuri într-o armonie desăvârșită.

În grădinile castelului, printre ronduri de flori imense și așezate pe multe rânduri, suspendate, tineri îmbrăcați în costume de gală, specifice locurilor îndepărtate din care veniseră, petreceau împreună cu fete frumoase, îmbrăcate în rochii pastelate, în culorile florilor din jur, lungi până în pământ, lăsând în urmă trene dantelate peste covoarele de iarbă ca mătasea.

Din loc în loc, fântâni arteziene stropseau în jur cu apă parfumată, răcorindu-i și înviorându-i totodată. Slujnice și sclave cu tăvi imense, pline cu fructe și dulciuri, îi îmbiau să servească, așezându-le pe măsuțe mici și rotunde, aduse special. Altele aduceau cești cu ceai, cafea și băuturi fine, din ținuturi îndepărtate.

Atunci apăru printre ei frumoasa sărbătorită, într-o rochie albastră precum cerul din seri târzii, peste care sclipea colierul pe care tocmai îl primise cadou, adus de sclavul frigidian, cel mai vestit meșter al tatălui ei. Toți ochii se îndreptară spre ea, înmărmuriți și de frumusețea fetei, dar mai ales a bijuteriei care întrecea cu mult aștrii cei adevărați ce sclipeau pe boltă palizi, în comparație cu aceștia, de la gâtul ei. Fete și băieți, laolaltă, se plecară în calea ei, dându-se la o parte și făcându-i loc să treacă spre șezlongul pregătit anume pentru ea, în mijlocul grădinii, între flori.

- Vă mulțumesc, dragi oaspeți pentru că sunteți alături de mine în această zi, le spuse ea, în aplauzele de bucurie ale tuturor. Pe lângă bunătățile aduse aici de sclavi și servitori, din care vă poftesc să vă înfruptați pe săturate, vom avea multe alte lucruri de văzut ori de ascultat, căci prin bunăvoința voastră și a părinților voștri am primit multe daruri, ce ne vor încânta în seara aceasta și în multe altele. Vom avea spectacole cu mimi aduși de pe alte țărmuri de mare, ori actori vestiți și sosiți aici din îndepărtata Chină; vom avea sclavi interpreți de muzică divină precum aceea a zeilor, ori lecturi de stihuri de pe tăblițe de lut, aduse din bibliotecile lumii.

Auzind acestea, tare se mai bucurau cu toții, așteptând să înceapă spectacolul cu toate cele anunțate, precum și multe alte surprize pe care mulți dintre cei de față le pregătiseră, în mare taină, cu grija de a nu divulga secretul până în ultima clipă.

- Vreau însă, întâi, să vă prezint pe sclava mea cea mai dragă, primită în dar de la un tânăr venit de pe Muntele cel Sfânt, o sclavă frumoasă și talentată, ce iubește poezia și scrie versuri de o duioșie fără de seamăn. Ea este venită din ținuturi îndepărtate, locuite de triburi barbare, ce nu au cunoscut civilizația și se luptă și se omoară între ei, dându-și foc caselor și lăsând prăpăd pe unde trec.

Într-o astfel de luptă tribală a fost luată și ea sclavă, atunci când toți ai ei au fost uciși, apoi vândută altui stăpân care o pune la munci prea grele pentru ea, o ființă firavă și sensibilă, așa cum o veți vedea de îndată.

De la acest stăpân crud, a luat-o cel ce mi-a adus-o în dar, îndurerat de soarta ei și dorind să o ajute, să aibă o viață mai ușoară și mai frumoasă. Iar eu, primind-o, am descoperit neasemuitul ei talent în scrierea de versuri, făcându-mi-o astfel în foarte scurt timp, cea mai bună prietenă și stând seară de seară în această gradină, petrecând clipe minunate în care pe muzica interpreților noștri, ea îmi citea versurile scrise peste zi.

Vino, Angela, să te prezint oaspeților mei, îi zise apoi sclavei care veni sfioasă, făcând o plecăciune în fața tuturor și așezându-se apoi pe o pernuță de pluș roșu, aflată la picioarele stăpânei.

Rămaseră cu toții înmărmuriți de frumusețea acestei sclave, de pielea ei albă de o paloare străvezie, încadrată de părul negru, lung și mătăsos, de privirea ei caldă și zâmbetul plăcut, ca și de mersul parcă abia plutit, încât părea mai degrabă o umbră coborâtă din vreo poveste, decât o ființă vie.

- Frumoasă e sclava ta, așa cum ne-ai spus, rostiră mulți dintre cei prezenți, abia așteptăm să-i auzim și versurile pe care atât le-ai lăudat, ziceau ei nerăbdători.

- Spune, Angela, ce ne vei citi în seara asta, mie și prietenilor mei? O întrebă ea.

Iar Angela răspunse sfioasă:

- Am notat pentru astă-seară niște versuri care îmi amintesc de copilăria mea în ținuturile îndepărtate ale Muntelui Vestit, de viața mea de atunci și de prietenul meu pe care l-am pierdut pentru totdeauna, atunci când hoardele războinice ne-au separat drumurile. Și începu a recita, în acorduri de flaut ce se auzeau din depărtare:

“În astă seară, Muntele Vestit ne povestește
Despre doi tineri dintr-un pașnic trib,
În timp ce frunza codrului în vânt doinește,
Cuvinte vechi, notate de un scrib...”

Toți erau vrăjiți de glasul melodios al sclavei, adunându-se cât mai aproape, în jurul ei, pentru a auzi mai bine, în timp ce altele se adăugau acompaniamentului de la început:

“Pe vesele poteci umbrite, prin pădure,
Ori peste piscuri se-avântau în joaca lor,
O fată și-un băiat, pe crestele azure,
De care toată viața-și vor aminti cu dor”

- Ce frumos, ziseră câțiva, parcă și vedem muntele semeț, cu creste azurii și pe cei doi tineri, alergând pe poteci...

Glasul firav continuă, după o pauză și un suspin abia auzit:

“Dar oastea negrilor războinici se ivi
În zarea-ntunecată de norii groși de praf,
Și satul liniștit, într-un galop strivi,
Lăsând în urma-le cadavrele în vraf...”

Aici glasul tinerei se înduioșă într-atât, încat ochii tuturor se umplură de lacrimi, înțelegând durerea pe care versurile ei o transmiteau, împreună cu imaginea satului distrus de oastea barbară și multe fete scoaseră batiste pentru a-și șterge ochii.

“Și astfel fata a fost luată și vândută sclavă
Și dusă pe meleaguri tot mai îndepărtate, zi de zi,
Păstrând în suflet speranța sa ultimă, firavă,
Că bunul ei prieten nu-i mort, și-o va găsi...”

- Ce tristă este povestea ta din astă seară, îi zise stăpâna ei, mângâind-o pe păr. Dar pentru că se termină totuși cu o speranță, hai să ne rugăm cu toții zeilor milostivi ca această firavă speranță să i se împlinească într-un viitor nu prea îndepărtat, iar noi să ne bucurăm de această frumoasă seară, împreună cu toți prietenii noștri.

Sclava își șterse lacrimile ce-i luceau în gene precum stelele de pe cer și se retrase lângă o fântână ale cărei ape se înălțau vesele, coborând apoi în pante line, întocmai ca muntele copilăriei de care tocmai își amintise, cu nostalgie.

Apoi au venit mimi care au interpretat scene din legende vechi, cu zei necunoscuți pe aceste meleaguri, sau chiar despre oameni din alte ținuturi, cu alte obiceiuri și porturi mult diferite de ale lor. Alți cântăreți au făcut ca grădina să răsunе de triluri de o măiestrie rar întâlnită, astfel încât abia spre dimineața tinerii plecară la culcare, pe când zorii zilei abia mijeau.

Firește că Alexandru, sclavul ce-i adusese sărbătoritei minunatul colier făcut de el în zile și nopți de trudă, nu află nimic din toate acestea, căci imediat după ce dăduse darul unui servitor ce-l găsisе stând pe treptele palatului și venise să-l întrebe ce vânt îl aduce și ce așteaptă, mai zăbovise puțin în preajma palatului, vrăjit de frumusețea și măreția acestuia, dar și de sunetele unei muzici divine ce începuseră a se auzi din grădina plină de oaspeți, însă nu putea sta prea mult, ora fiind târzie pentru un sclav care nu putea face decât drumuri scurte și cu o treabă anume, după care trebuia să se întoarcă în cămeruța de lângă atelierul unde muncea.

Astfel încât el nu auzi povestea recitată de sclava iubită a domniței, în versuri atât de emoționante.

Seara următoare, însă, ei se întâlniră și petrecerea continuă, cu alte surprize minunate, cu alți actori, muzică și versuri.

De fapt, multe zile ținu această petrecere, ea rămânând în amintirea celor prezenți ca fiind cea mai frumoasă din câte le fusese dat să vadă vreodată.

După o săptămână, fiica bogatului stăpân anunță că și-a ales mirele, acesta fiind chiar cel ce îi adusese în dar pe frumoasa sclavă ce scria poezii. Pregătirile de nuntă se facură repede, urmând alte petreceri și mai mărețe, căci acum veniră și mai mulți invitați, din toate colțurile lumii.

Peste valuri de ape înspumate și întinderi de mări, nesfârșite caravane de corăbii ce-și răsfirau în vânt pânze multicolore, călătorind sub protecția Zeului Huitzilopochtli, în traducere pe limba noastră acesta însemnând: "Pasărea colibri a sudului", zeu al soarelui, dar fiind în același timp și un ghid al călătoriilor, acestea aduceau încărcătură bogată în mătăsuri chinezești, plușuri moi de cașmir și postavuri purpurii, covoare groase din Siria ori din cele de Modena, candelabre din bronz cu lumânări parfumate și stofe viu colorate din țesături egiptene ori flacoane cu ulei de eucalipt și camfor, pocale din aur și argint și grațioase amfore rodesiene, talgere din fildeș măiestru ornamentate, parfumuri colorate ori găтели bărbătești din argint și aramă, purpură feniciană, leacuri miraculoase sau semințe de cânepă, înaintând agale în valuri de ceață înecăcioasă ori furtuni dezlănțuite de zei mânioși, din orașele Pontului Euxin ori ale Mării Tirenene, din țara lui Ramses ori a lui Herodot, din Pamir, pe Drumul Mătăsii, din Arretium, Alexandria, Etruria sau de pe la Ras Shamra.

Era o sărbătoare de la care nimeni nu voia să lipsească, mai ales că mireasa avea să plece imediat după nuntă pe meleagurile îndepărtate ale soțului ei, acelea ale Muntelui Vestit, despre care mulți auziseră legende și povestiri ori versuri, dar pe care nimeni nu povestea să-l fi văzut, deși toți ar fi vrut, dată fiind faima frumuseții lui, cântată în versuri măiestre.

Tare mult se bucură sclava aflând că-și va însoți stăpâna pe Muntele Semeț, căci deși îndrăgise aceste locuri, dorul de munte era mai puternic ca oricând.

Așa că se apucă de făcut pregătirile de drum, adunând în cufere mari teancuri de tăblițe de lut pe care înscrișese cu cerneală de cucută, slovele cele mai frumoase ce fuseseră auzite vreodată.

Aceste cufere erau urcate, împreună cu altele, pline de obiecte de îmbrăcăminte ori de podoabe, pe punțile vapoarelor ce aveau să-și poarte prețioasa comoară pe mări îndepărtate ale lumii. Cuferele erau transportate de sclavii aduși de la atelierul cel mare, aceștia fiind cei mai puternici și învățați cu munca și cu greul.

Unul singur era mai firav, un sclav ce-și târa cu greu picioarele desculțe și pline de răni, gârbovit sub cuferele uriașe și grele, însă și acesta își făcea treaba conștiincios, căci auzise că suita aleasă va străbate mări și oceane, până când va ajunge la Muntele cel Vestit, acela spre care și ochii lui aproape orbiți de flăcările cuptoarelor încinse, se îndreptau seară de seară, părându-i-se că-l vede în depărtare, pe malul celălalt al Marii Tireniene, deși el, de fapt, îl vedea doar în închipuirea lui.

Un munte falnic și mareț, umbrit de păduri înalte de brazi și străbătut de izvoare vesele și repezi ce șopteau printre pietre mari și albe de calcar, ce străluceau sub razele de soare; un munte ce se pierdea prin piscuri înalte, printre stele ce sclipeau pe bolta albastră, ca un imens ocean planetar; un munte ce păstra povești pe care frunzele și iarba le susurau în adierea vântului, ori triluri de privighetori ce răsunau ca într-un concert vrăjit.

Un munte pe care alergau doi copii, o fată frumoasă cu părul negru fluturând în vânt, împreună cu un flăcău cu ochi albaștri precum cerul senin și părul blond ca spicul grâului.

Un munte care îi amintea de un altul, acela al copilăriei lui; sau poate că era chiar același, căci oare ce munte putea fi mai vestit decât acela în care tatăl său, fierarul, confecționa săbii vrăjite?

Astfel că în timp ce căra cu greu cuferele uriașe, se gândea ce noroc vor avea acei sclavi ce vor fi dați în dar oaspetelui străin, devenit de-acum ginerele stăpânului, așa după cum era obiceiul locului, căci oamenii își făceau daruri în obiecte de preț ori de artă, dar își dădeau unii altora și sclavi pentru a-i ajuta în diverse munci.

Desigur, el era plătând și gârbovit de trudă și de multele șiruri de lanțuri ce purtase după el atâta timp, astfel încât nu putea spera că stăpânul l-ar putea considera util pentru a fi dat în dar nobilului oaspete, însă aceia ce vor fi aleși spre a pleca împreună cu tânăra mireasă și mirele ei vor avea prilejul să vadă frumusețea fără de seamă a muntelui, să-i respire aerul proaspăt cu miros de rășină, să bea apa cristalină a izvoarelor pitite prin iarbă, ori să-i asculte păsările cu ciripitul lor vesel.

În ziua în care toate pregătirile de drum fuseseră terminate, stăpânul veni la atelier și ceru ca toți sclavii să iasă și să se așeze pe câteva șiruri, apoi numi doi servitori de nădejde să aleagă dintre aceștia, treizeci de sclavi dintre cei mai voinici, sănătoși și frumoși, pentru a fi dăruiți tinerilor căsătoriți.

În zadar încercase el, cu o ultimă urmă de speranță, să se înalțe pe vârfuri ori să-și bombeze pieptul mai mult dezgolit decât îmbrăcat, în pânza veche de in, feniciană, căci aceștia îl dădură la o parte fără să-i acorde vreo atenție cât de mică, alegând pe cei ce se vedeau mai voinici și mai frumoși. Când numărătoarea era terminată și toți cei treizeci de sclavi aleși, aceștia plecară spre vaporul pe care se urcară tăcuți și oarecum indiferenți, știind că acesta era doar un nou stăpân, așa cum mai avuseseră și cum or să mai aibă, asta fiind viața lor cu care se învățaseră deja.

Alexandru rămase trist și după ce aceștia plecară, se întoarse în colțul lui, unde un boț de humă îl aștepta; începu să-l frământa cu mâinile negre, umflate de trudă și care de-a lungul timpului au luat culoarea sienei arse, argila fărâmițându-se și împrăștiindu-se ca o pulbere rebelă ce parcă nu voia să se lase modelată de un așa umil slujbaș, în timp ce căldura lacrimilor sale ce se prelingeau asupra rocii sedimentare parcă reușea s-o mai îmbuneze uneori, aducând-o în forma inimii sale rănite, ori a stelelor ce umpleau bolta în nopți nesfârșite, de lungă singurătate.

Cuptoarele uriașe duduiau neconținut, în timp ce flăcări albastre și roșii colorau aerul încins și greu respirabil într-un curcubeu vesel. Lanțurile îi atârnavă mai grele ca oricând...

Se-ntamplă, însă, ca atunci când mirele își ajută mireasa să urce pe puntea vaporului, să vadă la gâtul ei colierul primit în dar în ziua aniversării, acela pe care aștrii nopții străluceau la fel de frumos chiar și acum, sub razele de soare.

- M-aș fi bucurat nespus, îi zise el socrului său care era în apropiere pentru a-și lua rămas bun, ca printre scalvii pe care mi i-ai dăruit să se afle și cel ce a realizat acest frumos colier, deoarece eu nu am niciun meșter atât de priceput în țara mea, pentru a-i putea comanda bijuterii la fel de frumoase și a le dăruii soției mele.

Dar socrul său nu avea de unde să știe pe cine aleseseră servitorii săi și nici cine făcuse acel obiect; îi întrebă atunci pe sclavii de pe corabie:

- Meșterul acestui colier se află printre voi?

- Nu, stăpâne, îi răspunseră aceștia; acela este Alexandru, cel mai priceput meșter din câți am văzut vreodată, noi neputând face lucruri de o asemenea măiestrie.

- Atunci, le zise el servitorilor, mergeți degrabă și-l căutați pe Alexandru, apoi aduceți-l aici, să-l ofer oaspetelui meu.

Cei doi plecară într-o fugă și, ajungând la atelier, întrebă din ușă, cu glas poruncitor:

- Cine este Alexandru? Să vină repede, măritul stăpân l-a chemat de urgență, la el.

Alexandru se ridică încet, speriat de tonul aspru al celor două slugi și, trăgând după el lanțurile grele, se apropie încet.

- Tu, sclavule, ai făcut colierul pe care stăpânul i l-a dăruit fiicei sale de ziua ei?

- Da, răspunse el, în timp ce un gând ciudat îl săgetă: dacă șnurul pe care erau înșirați aștrii s-a rupt, ori chiar stelutele au pățit ceva? Dacă stăpânul e nemulțumit de munca lui? Dacă îl cheamă ca să-l certe ori ca să-l pedepsească?

- Vino, stăpânul te așteaptă.

Plecară împreună, cei doi împingându-l din urma din când în când, când li se părea că înaintea mult prea încet, știind că stăpânul îl aștepta împreună cu întreg cortegiul de vapoare.

Cuprins de teamă și împins de la spate, trăgând lanțurile tot mai grele ce-i roseseră încheieturile mâinilor și ale picioarelor desculțe, sclavul Alexandru părea că abia se târăște, căzând deseori în praful drumului, apoi ridicându-se cu greu și făcând alți pași la fel de mici și nesiguri.

Așa ajunsese, într-un târziu, pe malul de unde corăbiile așteptau cu pânzele întinse, să pornească la drum lung.

Văzându-se în fața stăpânului, se aruncă pe jos, în genunchi, rugându-l cu lacrimi în ochi:

- Iertare, stăpâne, dacă ți-am greșit și colierul pentru fiica ta nu a fost destul de frumos, ori suficient de bine realizat și s-a stricat!

- Dar ce spui tu, bravul meu meșter? Colierul făcut de tine este atât de frumos, încât deja i s-a dus vestea, toți oaspeții noștri spunând că nu au mai văzut niciodată unul la fel!

Tocmai de aceea te-am chemat, continuă el, în timp ce sclavul își ridică privirea uimită din țărâna drumului, pentru a te oferi ginerelei mele care te-a cerut în mod special, dorind să te aibă mereu la curtea lui, pentru a-ți putea comanda și alte podoabe la fel de meșteșugite, pentru frumoasa lui soție.

Urcă-te, așadar, pe puntea corăbiei...

Dar ultimele vorbe se pierdură în briza valurilor, căci sclavul, sub imperiul emoțiilor dar și al efortului făcut în timpul zilei, leșină pe stânca scaldată în valuri și nu mai auzi sfârșitul frazei.

Nu mai stătu să auda sfârșitul frazei și ieși trântind ușa în urmă; avea nevoie de aer, simțea că se sufocă.

Lumea îi zicea Cucu pentru că fusese primul din sat care își luase patefon și, de drag să se fălească pe uliță, învârtea manivela și-l puneă să cânte, apoi pleca la plimbare cu el pe umăr, mândru cum nu mai fusese altul în sat. Oamenii ieșeau pe la porți, strigându-se unii pe alții, să vadă minunea:

- Hai, că trece nebunu' ăla cu patefonu' pe umăr, că parcă ar fi cucu, că numai el cântă pe drum...

Așa îi rămăsese numele Cucu.

Dar nebun nu fusese niciodată. Doar că ei nu știau câte gânduri i se învârteau prin cap, astfel încat oricare altul, în locul lui ar fi fost derutat, el însă nu.

Nu învățase carte multă la școală, dar ce nevoie avea? Nu se ducea el mereu la biserică și asculta toate slujbele? Cine-l putea învăța mai bine decât preotul, care le spunea mereu să-și iubească aproapele. Și el își iubea toți apropiații, dar cel mai mult pe Petre, fratele lui mai mare; că avea și de ce.

Petre era un bărbat înalt și frumos, voinic și temut de toată lumea. Cu el nu i-ar fi fost frică să se ducă oriunde, ori să se ia la harță cu oricine. Toți se temeau de Petre și-n prezența lui nimeni n-ar fi îndrăznit să-i zică ceva.

Petre iubea o fată din alt sat, însă părinții ei nu-l voiseră de ginere: ziceau că e un om rău, ce se impune doar cu forța. Fata însă îl voia, căci îi luase mințile cu aerul său de învingător în toate cele. Și nimeni nu se putea pune cu el: era primul și la horă, dar și la muncă. Astfel că în seara în care părinții se duseseră în pețit pe ușa din față, el aștepta pregătit la geamul din dos.

- Marie, ascultă tu ce vorbesc ei înăuntru, iar dacă-or zice că nu, tu nu mai sta: desfă geamul și aruncă bocceaua de haine și hai și om merge sănătoși la casa noastră, că apoi s-or învoi și ei, când n-or mai avea încotro.

Așa făcuseră; auzindu-și tatăl că n-o dă, Maria ieșise pe geam cu câteva lucruri strânse în pripă, unde Petre o aștepta. Când plecară ai lui și părinții fetei intrară în camera fetei să-i spună că a avut pețitori și ei n-au dat-o, ia-o de unde nu-i, că fata lor plecase și ea și era de-acum departe.

Ce era să mai facă? S-au dus, bieții oameni, a doua zi la cuscrii lor și le-au spus că se învoiesc, de parcă mai aveau de ales. Petre însă nu le-a reproșat nimic, iar nunta s-a făcut după rânduială.

Apoi au venit copiii, băieți frumoși ca și el, însă Petre nu prea mai stătea pe-acasă să-i vadă. Luase gustul jocului de poker și juca de când ieșea de la lucru, până noaptea târziu, când cădea răpus de băutură, de nu mai cunoștea pe nimeni în jur.

Uneori câștiga mult și venea acasă cu buzunarele pline de bani, pe care-i arunca prin pat ori pe mese, cu amândouă mâinile.

L-a văzut și el de câteva ori așa, aruncând cu teancuri mari de bani, fără să-i pese, ca și cum ce valoare ar fi avut banii. El îl privea cu uimire și admirație, venerându-l ca pe un zeu, nu doar ca pe un frate mai mare. Păi pe cine mai văzuse el vreodată să aibă atâția bani și să-i arunce la fel de nepăsător? Exact cum le spunea și părintele la biserică, mereu: că banu-i ochiul dracului. Și-atunci, nu făcea bine Petre că-i arunca? Vezi bine că da...

Îi aducea de la târg tot felul de lucruri, de la dulciuri și haine, până la te miri ce prostie văzută prin vitrinele negustorilor, că și Petre își iubea frățiorul mai mic. Cel mai mult s-a bucurat însă atunci când i-a adus patefonul. Din acel moment, fratele lui a devenit un sfânt deasupra tuturor oamenilor, un zeu cu care nimeni nu se putea pune vreodată.

Și ce dacă îi mai lua pe câte unii de guler și dădea cu ei de pământ de vedeau stele verzi? De bună seamă că așa meritau. Și erau mulți dintre aceștia, cei ce meritau chiar și bătăi repetate, căci de ce

câștiga bani, bețiile se înteteau și tot mai mulți în jur ajungeau să umble cu capete sparte și pansate ori cu cicatrice uriașe pe față. Dar așa meritau, că doar cine-i pune să-i stea pe dinainte?

Apoi Petre își găsi câteva mândruțe frumoase foc, cu care venea seara acasă și făceau chefuri până în zori, în timp ce Maria dormea cu copiii în brațe într-o șură de fân ori vreo casă părăsită.

Dar Cucu știa că așa era drept, pentru că altfel n-ar fi lăsat Dumnezeu să se întâmple; și-apoi, nu era și păcat, un bărbat frumos și în putere ca Petre, în pieptul căruia viața clocotea, ce era să fi făcut? Să stea pe vatră, legănând pruncii Mariei? Era bărbat, unul adevărat, ba chiar cum altul nu mai era pe niciunde.

Apoi veniră vremuri încurcate rău, că nu se stie din ce pricină, Petre începu să nu mai câștige la cărți, pierzând tot, seară de seară, până la ultimul ban.

Căută prin lada de zestre a nevestei și scoase tot ce găsi mai de preț: o salbă de aur, o centură, o broșă.

- Petre, ce vrei să faci? îl întrebă Maria.

- Am datorii, Marie, trebuie să le plătesc, ce vrei, să stau așa, să-mi ia ăia gâtul?

- Nu, Petre, însă nu știu dacă e bine să le iei, acelea sunt rămase de la părinții mei nu doar pentru mine, ci și pentru frații mei, căroră n-am apucat să le dau, dar va veni și clipa în care va trebui să le împărțim și ce voi face atunci? Ce le voi spune, fraților mei când mă vor întreba de ele?

- Lasă, că până atunci le pun eu la loc, nu-ți face griji; am pierdut acum, dar voi câștiga din nou, o să vezi.

Dar zilele treceau și norocul nu se mai întorcea și la fel ca el, nici bijuteriile Mariei.

- Nu mai plânge, tu, Marie, îi zisese Cucu într-o zi, n-ai auzit pe părintele că banu-i ochiul dracului? Tot așa și lanțurile ori salbele cu cocoșei de aur, nu merită să plângi pentru ele.

- Ei, Cucule, că tot așa îi zicea și ea acum, ca toată lumea, plâng pentru că fratele meu, Alexandru, și-a găsit o fată frumoasă cu

care se va însura în curând; ei voia mama mea să-i pună în piept broșa aceea, în chiar ziua nunții.

Cucu începu să râdă:

- Cum era să vrea să-i dea broșa, dacă nici n-o cunoștea?

- E-adevărat că n-o cunoștea, dar știa că într-o zi fratele meu își va alege mireasa și, oricine și oricum ar fi fost ea, era alegerea lui, iar mama îi pregătise această broșă...

- Prostii! gândi Cucu, apoi își aminti că pe Petre nici nu-l voise de ginere, în timp ce pe nora aceasta, oricine ar fi ea, o acceptase chiar înainte de a fi cunoscut-o fiu-său.

Cum vine asta?! Se miră el.

Și într-o seară o cunoscu, întâlnind-o întâmplător, împreună cu fratele Mariei. Era o fată cam plăpândă, dar cu o coamă bogată de păr negru și lung, așa cum nu mai văzuse.

- Ea e Angela, i-o prezentase el, bucuros de întâlnire.

Cucu, însă, o privise cam într-o parte. Nu că n-ar fi fost frumoasă, dar ce folos? Dacă din cauza ei, pentru o amărâtă de broșă ce credea că i se cuvenea, Petre avea să îndure lacrimile nevestei? Și chiar dacă fata îi vorbi cu glas dulce și vorbă plăcută, el nu se lăsă convins: oricine îi face rău fratelui său, chiar și fără să vrea ori fără să știe, e un om rău iar oamenii răi trebuie pedepsiți.

Așa zice și preotul la biserică: să nu mânii pe Dumnezeu, că pedeapsa lui va fi aspră.

Nu era foarte clar aici care era rolul Domnului, însă era de-ajuns că aceștia îl mâniaseră pe el, prin faptul că-i făceau rău fratelui său, care era, pentru el, locțiitorul Domnului pe pământ; că doar el și nu altul îi adusese patefonul cu care umbla mândru prin sat, nemaifiind altul ca el! Atât putea și el să facă pentru fratele lui, să vegheze din umbră, pentru ca nimeni să nu-l supere ori să-i facă vreun rău. Sigur, el nu s-ar fi putut bate cu vlăjgani aceia, însă va fi cu ochii în patru și, avându-l totdeauna pe Dumnezeu alături, va găsi un mijloc prin care să-i vină fratelui în ajutor la nevoie, oricare ar fi fost acela, căci în numele Domnului, orice e permis, ca și în numele iubirii pentru fratele tău.

Așa hotărî din acel moment, că oricine ar fi îndrăznit să zică ceva de Petre, va fi trecut într-un carnețel pe care-l ținea secret.

Câțiva îl văzură mângălind în carnețel de câte ori se întâmpla să-l supere careva din jur, dar își ziseseră că cine știe ce-i în mintea unui nebun? Și-l lăsară în pace.

- Oricum, e inofensiv, spuneau cu toții, și-n plus, e și foarte credincios; n-ați văzut cum vine mereu la biserică și parcă-i soarbe cuvintele preotului din ochi?

Doar Petre nu știa nimic, căci trecea din nou printr-o perioadă în care norocul îl părăsise. Pierdea tot ce câștiga, dar mai ales, începea să-și piardă prestigiul, căci tovarășii săi de băătură și joc, văzându-l că nu mai are nimic de pus la bătaie, începură să-l ocolească; cum să joci cu un om fără bani?

Căută atunci din nou în lada de zestre a nevestei, însă bijuterii nu mai erau. Găsi în schimb chitanțele de mână cu care socrul său cumpăraseră, cum era pe vremea aceea, cele trei case, câte una pentru fiecare copil. Era ceva!

Luă chitanța de la casa lor, în care stăteau, și se duse direct în cârciumă, la masa de joc, cu o privire cruntă, încât cei așezați încremeniră cu cărțile în mână.

- Pun casa la bătaie! Rosti el clar și răspicat, așezând hotărât hârtia în mijloc.

Ceilalți se priviră unul pe altul și acceptară; nu era primul care își jucase casa prin părțile lor și, desigur, nici primul și nici ultimul care o va pierde...

Jocul începu înverșunat, cu miză mare. Sticlele de băătură veneau parcă din ce în ce mai des, cârciumarul văzând și el că era treabă serioasă și că trebuia să fie la înălțime, așa că nu mai aștepta să se facă vreo comandă, aducea pe masă, iar după ce paharele se dădeau peste cap, aducea iar, alte rânduri de băătură, știind el că la așa miză, nu va ieși în pierdere.

Mai ales că se și dusesese vestea și cârciuma se umpluse de lume, uitându-se toți curioși să vadă cum s-o sfârși treaba asta.

Veni și Cucu, iar când îl văzu pe fratele lui, din nou mândru și sigur pe el, așezat la masa de joc, puternic și fălos ca nimeni altul, dând peste cap pahar după pahar și chiuind ca un haiduc, în timp ce arunca pe masă cu careuri și perechi de ași, inima îi creștea de bucurie, căci iată, fratele lui era din nou fericit, puternic și toți îi știau de frică, la fel ca în trecut.

Apoi veniră femeile și-l înconjurară de dragoste și alte pahare pline, în timp ce lăutarii cântau ca-n zi de sărbătoare.

Și ținu cheful până în zori...

Dimineața, când ajunse acasă, Petre arăta ca o zdreanță, cu hainele rupte și ochii înfundați în orbite, încât Maria se și sperie văzându-l în prag.

- Doamne, Petre, ce ți s-a-ntâmpat?

- Marie, am pierdut casa, sunt un nemernic! Zise el și se lăsă să cadă pe pat, unde zăcu neîntors câteva zile.

Maria însă, mai văzuse astfel de pățanii în sat, așa că știu că n-aveau de ales și se apucă de strânse în sacoșe lucrurile copiilor și ce mai aveau pe-acolo, împachetă câteva velințe țesute de mână, ce le avea de la mamă-sa, apoi se duse și deretică în vechea căsuță rămasă de la părinții ei, părăsită demult, de la moartea lor și rămasă în paragină, luându-și și copiii cu ea, să o ajute la treabă.

- Ce facem, mamă, aici, de ce-am venit? întrebau ei, mirați.

- Aici o să stăm de-acum încolo, le zise ea, apucându-se de scuturat câte o velină veche ori un preș rămas de-a curmejișul pe dușumeaua veche și putrezită de timp.

Bateți și voi un cui în ușa asta, ori dregeți câte un scaun, să avem pe ce ne așeza; hai să reparăm și piciorul la masă, că doar n-o să stăm să se dărâme cu noi...

Și așa, în câteva zile aranjară cât de cât un culcuș unde să se odihnească și o masă pe care să pună bucatele, mulțumind lui Dumnezeu că avea totuși un acoperiș deasupra capului, chiar dacă de la o vreme se cam aplecase el pe o parte, bătut de vânt și îngăurit de ploi și zăpezi.

Astfel că atunci când veni ră să-i scoată afară din casă și Petre voise să sară la bătaie, ea îi zisese:

- Nu te bate Petre, că sunt mulți și au cuțite la brâu, te vor răzbi și dacă te omoară, ce mă fac eu, să rămân singură cu copiii mici și fără un ajutor?

- Dar ce vom face? întrebă el.

- Hai, că am aranjat vechea casă a părinților mei; e ea părăsită și cam în paragină, dar tot e bine că o avem și n-am rămas pe drumuri de tot. Avem unde sta.

Și se mutară cu toții în casa cea veche.

Cucu venea și acum pe la ei, însă nu-i plăcea că fratele său stătea acum într-o cocioabă sărăcăcioasă și în plus, era din nou părăsit de prieteni care nu-l mai băgau în seamă când venea seara la cârciumă. Cum dădea să se apropie de masa lor, câte unul îi făcea semn să se îndepărteze, dacă n-are bani.

Până într-o zi, când Petre nu mai putu să rabde și, luând încă o chitanță de cumpărare a altei case din ladă, pe cea a fratelui mai mic, îi spuse lui Cucu:

- Azi, frate dragă, norocul meu se va întoarce! Vei vedea că voi fi din nou cel mai puternic și nimeni nu-mi va sta împotriva!

Lui Cucu îi crescua inima în piept de bucurie. Se duse și el la cârciumă și se așeză lângă masa de joc, să vadă mai bine. Și avu ce vedea! Căci din momentul în care Petre aruncă parcă în zeflema, pe masă, actul de proprietate al altei case, toată lumea amuți.

Jucătorii își scoaseră lulelele negre și umplură de fum încăperea, în timp ce cârciumarul venea cu bauturile călcând, parcă, mai apăsător și cu mai multă importanță.

Știa toți casa asta de pe vale, câteva camere mari, într-o curte lunguiață, terminată într-o grădină mare, în spate. Bună, casa! Era a fratelui mai mic al Mariei, cel plecat la școală, la oraș. Mai avea, până o să se întoarcă el în sat, să-i trebuiască. Tot așa gândise și Petre: că și de-ar pierde-o, Doamne ferește, tot va fi timp s-o recupereze, până termină cel mic școala și o veni la casa lui.

Dar simțea el, acum, că de data asta nu poate pierde! Avea, așa, un sentiment, ba chiar o siguranță, că va câștiga mult, ca pe vremuri, apoi va ieși fluierând din cârciumă și va arunca banii în stânga și-n dreapta, așa cum făcuse deseori înainte, când norocul se ținea de el zi de zi și clipă de clipă. Or să vadă ei, cine e el! Ce, credeau că l-au răpus? A avut și el zile rele, ca orice om; dar gata, toate acestea au trecut!

Așa gândea Petre, în timp ce arunca pe masă cu perechi de popi și ași, în răsfațul doamnelor care îl înconjuraseră din nou, încurajându-l să joace și să bea, apoi iar să bea și să joace.

De la masa de alături, privirea plină de admirație a lui Cucu, fratele lui, îi dădea curaj și încredere. Cât îl iubea acest biet copil, ce fusese dintotdeauna plâpând cu sănătatea și puțin dus cu capul, dar care avea un suflet așa de bun... Știa că fratele lui se ducea mereu la biserică și se ruga și pentru el, sau mai întâi pentru el, care era nu doar un simplu frate mai mare, dar și un model de urmat în viață ori de adorat, asemeni unui zeu. Se bucura și mai mult, gândind ce bucurie îi va face fratelui său, câștigând și redevenind cel mai de temut om din sat, cum fusese mereu.

Țiganiii lăutari aduseră de data asta și câteva țigănci care jucau din buric, amețindu-te parcă și mai rău decât băutura ori jocul însuși. Se auziră chiote până dimineața și tropăituri de joc pe podeaua veche a cârciumii.

Petre nu mai putu ajunge acasă. Rămase beat și jecmănit și de data asta, aruncat într-un tufiș din marginea drumului, unde în zadar se chinui Cucu să-l ridice și să-l care în spinare, n-avea nicio șansă, căci Petre era de cinci ori mai voinic decât el. Așa că rămase acolo, lângă el, să-l vegheze, neputincios.

Când veni Maria și-l găsi cu lacrimile șiroind, alături de trupul nemișcat, țipă ca din gură de șarpe:

- Petre, Petre! Ce s-a întâmplat? L-au omorât bețivii?

- Nu l-au omorât, răspunse Cucu, doar l-au aruncat pe ușă afară după ce a pierdut tot și n-a mai avut ce pune pe masă.

- Dar ce-a pierdut, întrebă ea, că doar că n-avea ce să joace?

Cucu privise într-o parte, puțin încurcat, apoi îi spusese cu o voce tăioasă, cum nu-i stătea în fire:

- Casa lu' frate-tu' al mic, doar ce voiai?

Maria a rămas împietrită și s-a luat cu mâinile de cap, jelindu-se în gura mare:

- Doamne, Doamne, ce mă fac eu? Ce va zice frățiorul meu când va afla că l-am lăsat și pe el fără casă?

- Lasă-l, ca n-are nevoie acum de ea, îi strigă el înciudat. Numai la el te gândești, dar la bietul Petre, nu! Parcă nu-l vezi cum zace aici, neajutorat, ca un oarecare, el, care a fost mereu fruntea satului, primul și la horă, și la muncă, și la joc. Că nu mai era altul ca el când te-a luat, apoi ani la rând arunca banii pe drum, că așa cum zicea și parintele, erau ochiul dracului, iar acum, că-l vezi la ananghie, îi întorci spatele, femeie nerecunoscătoare ce ești!

Auzind acestea, Maria rămase mirată de vorbele lui de nebun, căci așa îl știa tot satul, de copil bun dar cam lipsit de judecată, însă își zise că nici nu ai ce să-i ceri, nebunul își iubește fratele și alta nu mai știe.

Apoi Petre își reveni și-l ajutară amândoi, ținându-l de sub braț, să ajungă acasă. Abia acolo se trezi cu adevărat și-i zise nevestei, luându-se cu mâinile de cap:

- Marie, ce mă fac eu?! De data asta am fost și mai nemernic, căci i-am pierdut casa fratelui tău. O să mă poți ierta vreodată?

- Dar ce-s eu, Dumnezeu? La el e iertarea pentru noi, toți păcătoșii, iar eu n-am nicio putere, că-s o biată femeie sărmană.

- Eu, în schimb, îți promit, Marie, că de azi nu voi mai pune gura pe băutură și nici de jocul de poker nu mai vreau să aud, cât oi trăi! Îți jur că nu mai calc în cârciumă și nu-mi mai trebuie nici femei, nici chefuri; ba din contră, voi munci și voi aduna ban cu ban, pentru a răscumpăra casa fratelui tău!

Auzindu-l și văzându-l cu câtă durere în priviri se jura, Maria știu că bărbatul ei spunea adevărul. Redevenise același Petre de care se îndrăgostise ea cu ani în urmă și cu care fugise într-o seară, ieșind pe geam, atunci când părinții ei nu voiseră s-o dea după el.

Poate că aveau și ei dreptate, într-un fel... gândi ea așa, într-o doară, dar își alungă repede din minte acest gând nebunesc. Cum putea crede așa ceva?

De-acum, zilele treceau toate la fel de triste și întunecate.

Petre muncea toată ziua, iar seara venea acasă obosit și-i dădea nevestei câțiva bănuți câștigați cu trudă, spunându-i:

- Oprește ceva pentru copii, iar restul pune de-o parte, pentru casă; într-o zi, vom avea de ajuns...

Cucu venea seară de seară și-și privea fratele parcă din ce în ce mai gârbovit de muncă și necazuri. Tare se mai întrista, dar ce putea el să facă? Ei, de bună seamă, știa ce i-ar fi priit fratelui său și ce-și dorea și el, tot mai mult.

Să-și vadă fratele, din nou, la masa de joc! Da, doar acolo fratele lui era fericit și simțea că trăiește. Să cânte lăutarii și să-l îmbărbăteze muierile cu pahare de băutură, să arunce cu așii pe masă și să adune banii, umplându-și din nou buzunarele, ca pe vremuri. Să chefuiască până în zori, chiuind ca un haiduc și toată lumea să-l privească cu ochii holbați de admirație și respect.

Dar cu ce bani? căci nemaiavând ce să joace, nici nu se mai putea apropia de masa de joc.

Își aminti atunci, așa, într-o doară, că Maria zisese odată că părinții ei cumpăraseră trei case, pentru trei copii... Da, Petre pierduse două din ele, dar nu mai era oare cea de-a treia?

Firește, casa lui Alexandru. Cum de nu s-a gândit?

Cucu știa această casă; era dincolo de pârâu, treceai podul și mai făceai doar câțiva pași, apoi, casa te întâmpina pierdută într-o pădure deasă de jur împrejur, că abia de-i vedeai acoperișul, din stradă. Se afla în mijlocul unei curți imense și pline de brazi, în care privighetorile cântau atât de minunat, încât ai fi stat chiar și la poartă, să ascuți. Intrase odată și în curte, cu Petre și cu Maria. După ce deschiseseră poarta mare, se trezise pe o pajiște cu iarba verde și mătăsoasă, apoi începuseră câteva tufișuri iar după ele, brazii falnici, voind parcă, dintr-o dată, să ascundă căsuța de ochii trecătorilor. Căci era o căsuță mică și albă, cu numai trei camere și câteva anexe,

dar cu un acoperiș frumos și mult înălțat, dintr-o ciudată plăcere a constructorului.

Tare mult îi plăcuse lui Cucu, atunci, casa, ca și curtea mare.

Petre ar putea juca din nou, punând miză casa aceasta... Firește, însă, că Maria nu i-ar da voie, că văzuse el demult că ea ținea numai la frații ei, neavând nicio milă de el, soțul ei.

Și-n plus, mai era și nunta asta a lui Alexandru, cu Angela, nuntă care se apropia ca să-i strice lui toate planurile...

Ce-i de făcut? Se întrebă el, frământându-și mâinile.

Dacă Alexandru n-ar exista, casa le-ar rămâne lor, iar Petre ar putea din nou să se așeze mândru, în mijlocul cârciumii iar el, Cucu, fratele lui, s-ar așeza din nou la masa de alături și l-ar privi cu atâta admirație și respect cât nu le-a fost dat să vadă celor din sat. Iar lăutarii ar cânta, femeile ar dansa din buric, banii ar zbura în cele patru vânturi, fiind, vorba părintelui, ochiul dracului, și toate ar redeveni ca înainte, când fratele lui era cel mai de temut...

Alergă într-o fugă la biserică și se aruncă în fața icoanei Domnului, rugându-l cu lacrimi în ochi să-l învețe ce e de făcut și cum ar putea să-și ajute fratele?

Din icoană, Domnul îl privea blajin, ca întotdeauna, aprobându-l cu o mișcare a capului binevoitoare.

- Nu crezi și tu, Doamne, că fratele meu e cel mai brav, că merită să fie iubit, temut și respectat de toată lumea?

Iar Domnul era de acord, înclinând capul aprobator.

- Și-atunci, pentru că doar la masa de joc e cel mai puternic și lumea îl admiră și-l aplaudă când câștigă teancurile de bani, nu-i drept să se întoarcă acolo?

- Ba da, e drept, părea că zice bunul Dumnezeu...

- Dar atunci spune-mi ce să fac și cum să-l ajut, că iată, singura casă pe care ar mai putea-o juca, este ținută de Maria pentru Alexandru, să i-o dea la nunta care va avea loc în curând...

Uitându-se lung și pierdut în gânduri la icoana Domnului, i se păru că acesta prinde grai și-i șoptește ceva, așa că se apropie cu urechea lipită și un timp păru că ascultă... Apoi își făcu o cruce mare

cât biserica și rosti cu o voce puternică, așa cum nu îl auzise nimeni până atunci să vorbească:

- Atunci, facă-se voia ta!

Și părăsi biserica mergând cu pași hotărâți, spre casă.

De-atunci, continuă să vină zilnic la biserică și să se roage la aceeași icoană, apoi șușotea ceva apropiindu-se de zid, după care pleca făcând aceeași cruce mare și încă un semn aparte, așa, ca și cum ar fi avut el o înțelegere cu Domnul și i-ar fi zis să stea fără grijă, că el își va ține promisiunea și-și va face treaba, în curând.

Era, acum, mai toată ziua la ei în casă, făcându-se util cu multe treburi prin gospodărie.

Ba chiar și la Alexandru se ducea destul de des, ducându-i una, alta, de la sora lui: ba o prăjitură, ba o plăcintă caldă; apoi mai zăbovea și pe-acolo, ajutând la câte ceva prin curte, că multe erau de făcut la casa omului, mai ales acum, cu nunta, când pregătirile erau în toi și alerga fiecare să ajute cu ce putea.

- Ce noroc, cu Cucu, ziceau ei, mulțumiți de ajutorul primit. Chiar dacă n-o fi el voinic și bun de cine știe ce treabă, dar uite că ne mai ia drumul din picioare; și tot e bine, că-l mai trimiți de colo-colo și face și el ce poate.

- N-are el minte multă, ziceau alții, dar e săritor și-și iubește fratele, ca nimeni altul.

- Și e și foarte credincios, adăuga câte cineva, că nu e zi în care să nu treacă pragul bisericii.

Toată lumea îl lăuda și Petre era mândru de fratele lui cel mic și atât de plăpând și cu mintea dusă, dar care iată, se pusese cumva pe drumul cel bun.

- Cucule, îi zicea Maria, nu te duci tu la Alexandru să-mi aduci putina cea veche?

- Cum, nu? Răspundea el, imediat.

- Ia, atunci, și du-i și cozonacul ăsta, că abia l-am scos din cuptor, să mănânce și el cât e cald.

Iar Cucu îl lua și fugea bucuros că poate ajuta. De-afară apuca voinicește căruțul pe care avea să aducă putina și pleca

fluierând vesel. Dar oricât de vesel ar fi fost el pe dinafară, în sinea lui era cu mult mai bucuros că toate se aranjau după voia sa, cum nu se putea mai bine...

Tot așa se întâmplă și acum, când Petre îi zise:

- Măi Cucule, nu te duci măi, tu, la Alexandru, să-i duci budincă de ciuperci? Că nu de alta, dar a venit aseară, când Maria culesese bureții și a văzut, iar ea i-a promis că azi face budincă și-i dă și lui, caldă. Hai, du-te, că așteaptă și el și n-a mai putut veni, că s-a luat cu treaba...

Simți o ușoară amețală, de emoție: de-ar ști ei de când aștepta el clipa asta...

Apoi își veni în fire și răspunse cât putu de calm:

- Cum nu? Te-am refuzat eu vreodată?

- Vezi numai, la întoarcere, să nu zăbovești mult, că trebuie să coborâm nucile din pod, că ne vor trebui la pregătirile de nuntă, apoi să urcăm blănille de prin curte, să facem loc...

Dar Cucu nu mai stătu să audă sfârșitul frazei și ieși trântind ușa în urmă; avea nevoie de aer, simțea că se sufocă.

Venise, în sfârșit, clipa cea mare: clipa în care își va îndeplini misiunea pe care și-o asumase în fața sfintei icoane. Trebuia să se grăbească, să nu mai piardă nicio clipă. N-avea voie să facă nicio greșală, totul trebuia să meargă strună. Își luă inima în dinți și budinca sub braț, făcu semnul crucii ieșind pe poartă, așa cum făcea de obicei, apoi o luă înspre podul de peste apă.

Când ajunsese în dreptul lui, se opri o clipă, se uită în jur și, văzând că nu e nimeni în preajmă, alergă spre malul apei, apoi o luă printre copacii de pe mal, până într-un loc văzut de el mai demult și ținut minte, pentru când va fi cazul.

Și chiar de îl vedea cineva, ce dacă? Era pregătit: ar fi zis că l-a apucat, așa, nevoia și s-a dus și el în tufe, ce era să facă?

Dar nu-l văzu nimeni, că n-avea cine să treacă pe-acolo la ora aia. Desfăcu șervetul în care era împachetată budinca, o apucă bine cu amândouă mâinile și o despică pe jumătate, dezlipind partea de

deasupra și punând-o alături, cu grijă să nu se strice, căci Maria o ornase frumos, în frunze de pătrunjel verde, presărate din loc în loc.

Apucă apoi, doar cu două degete, o frimitură din ciuperca ce parcă îl aștepta ascunsă sub frunza imensă de brusture și presără din loc în loc, pe bucata de plăcintă rămasă; apoi apucă iar, alte frimituri și iar le presără pe bucata întinsă, și tot așa, până când socoti că a acoperit suficient întreaga suprafață; puse, apoi, bucata de deasupra înapoi, o așeză frumos și o împachetă în ștergar, așa cum fusese.

Apoi își relua drumul hotărât, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, vesel și grăbit.

Doar când ajunse pe mal, băgă degetele în apă și le frecă bine de nisip și de pietre...

Apoi urcă pe pod și păși fluierând, până ajunse la poartă.

- Alexandruu! strigă el din prag, dar împinse de poartă și nu mai așteptă să răspundă nimeni; știa că nu l-ar fi auzit, însă cum era mereu deschis și putea să intre oricine, nici n-avea de ce să aștepte. Băiatul oricum nu l-ar fi simțit, că tăia lemne și era gălăgie.

- Ți-am adus plăcinta promisă aseară de Maria, îi zise el, arătându-i pachetul ce încă mirosea a cald.

- Lasă-l acolo, pe masă, îi răspunse flăcăul și ia și tu, dacă vrei, o bucată.

Întâi îi veni să râdă, zicându-și: ai vrea tu... Dar apoi se gândi că n-ar fi rău, în caz de ceva, să nu intre cumva la bănuieli. Așa că rupse o bucată și plecă pe fugă, făcându-se că mănâncă din ea pe drum, fiind tare grăbit:

- O s-o termin eu până acasă, dar nu mai stau, că mă așteaptă și altă treabă pe ziua de azi.

Ajunse într-un suflet la Maria, după ce aruncase bucata ruptă în apa râului și o asigură că plăcinta a ajuns caldă și probabil că fratele ei a și mâncat-o, de-acum. Însă deși Maria mai avea câte ceva de trebăluit prin curte și ar mai fi avut nevoie de ajutorul lui, el începu să simtă așa, ca un tremur, parcă de grijă ori de nerăbdare, ori nici el nu mai știa de ce, dar îl văzură și ei că nu-i era prea bine și-l trimseră acasă, spunându-i:

- Du-te și mai odihnește-te, că prea ai alergat zilele astea; e adevărat, te-am pus și noi la multe, uitând că nu ești prea în putere și nici învățat cu efortul.

Și plecă acasă, unde căzu într-un somn adânc, până a doua zi, de dimineață, când îl treziră voci și strigăte prin curte.

Părea că o nenorocire s-a întâmplat...

Apoi își aminti: sigur că s-a întâmplat, ce trebuia să se întâmple. Se îmbracă încet, fără grabă. Știa ce va afla, despre ce vorbeau oamenii în curte și nu numai, ba chiar prin tot satul.

Când ajunse însă, aproape de ceilalți, rămase trăznit de ceea ce auzi, cu totul neașteptat:

- Vai, ce păcat, o fată așa de frumoasă... și chiar în pragul nunții...

- Cum? întrebă el speriat. Ce fată? Ce s-a întâmplat?

- Angela, s-a dus aseară la Alexandru să-i ducă niște răsaduri și, cum el era în spate, tăia lemne, văzând o plăcintă caldă pe masă și-a închipuit că i-a trimis-o Maria și a luat și ea o bucățică, să guste. Când a venit Alexandru să vadă ce face, că o strigase și ea nu-i mai răspundea, a găsit-o pe jos, cu spume la gură...

- Dar cum putea să se înșele Maria și să pună o ciupercă otrăvitoare, că doar ea cunoștea bureții ca nimeni alta! Se mirau toți.

- Și cum de nu s-au otrăvit și ei, ai casei, că doar că din plăcinta aia au mâncat toți...

- Dumnezeu e mare, el știe, hotăra apoi câte o bătrână, făcându-și semnul crucii.

Cucu avu întâi un moment de stupoare: cum, Alexandru nu-i mort? El n-a mâncat nicio bucățică? Păi, atunci, oftă el, totul a fost în zadar, căci iată, casa îi va rămâne iar Petre, fratele lui, va rămâne la fel de trist și de abătut... Dar nu! Hotărî el, își va duce la îndeplinire planul cu altă ocazie, nerenunțând pentru nimic în lume la promisiunea făcută în fața icoanei.

Alergă atunci spre casa fratelui său, însă pe drum se întâlni chiar cu el, care tot așa alerga într-un suflet iar când îl văzu, se repezi și-l strânse la piept.

- Slavă Domnului că ești bine, îi zise Petre, căzând în genunchi și făcând cruci de mulțumire către cer.

- Dar de ce n-aș fi eu bine? întrebă Cucu, tare mirat.

- Cum? Dar Alexandru ne-a spus că și tu ai mâncat o bucată din plăcinta lui, aceeași din care a mâncat biata Angela, care s-a și prăpădit pe loc. Dacă pățeai și tu la fel ca ea?

- Ei, ce vorbă-i asta, Petre? Cum era să mănânc? Ce, eram nebun? Răspunse el, râzând.

Petre rămase cu mâna cu care se închina în aer, neînțelegând vorbele fratelui său.

- Cum adică, erai nebun? Ce vrei să zici?!

- Păi da, ce, eram nebun să mănânc din budinca în care eu însumi tocmai băgasem frimituri de ciupercă otrăvitoare?

Petre căzu la pământ, tremurând:

- Nu, spune-mi că nu-i adevărat! Copil cu mintea dusă, ce prostii vorbești tu aici?

- Hai, nu spune că nu știai că eu am făcut asta, doar nu-ți imagineai că o să stau așa, indiferent, văzând cum pierzi ultima casă din zestrea Mariei, fără să fac nimic ca să te ajut? Știi doar cât țin la tine și cât îmi doresc să te văd din nou puternic și fericit, temut de tot satul și aruncând cu bani în stânga și-n dreapta, căci așa cum spune și părintele la biserică, banii sunt ochiul dracului...

Dar Petre nu mai auzea nimic, tăvălindu-se în hohote de plâns și strigând, printre sughituri:

- Frate drag, Cucule, biet nebun, ce se va alege acum de sufletul tău?

- Dar sufletul meu e în grija Domnului, căci la el m-am dus și i-am cerut ajutorul și el m-a învățat cum să fac!

Apoi oamenii din sat începură să se adune, căci unii, aflați pe lângă garduri, auziseră ce vorbeau cei doi și-i chemaseră apoi și pe alții, strigându-se unul pe altul pe uliță. Toată lumea povestea și se îngrozea, țipau toți și alergau ținându-se cu mâinile de cap...

Apoi totul încetă brusc.

Dintr-odată se făcu întuneric și liniște deplină. Oamenii dispărură, satul pieri și o tăcere sinistă se lăsă în bezna din jur.

Alexandru începu să urle:

- Angelaaa, Angelaaa!...

Asistenta apăsă imediat pe ușă, cu o lumânare aprinsă în mână și-l luă în brațe, mângâindu-l:

- Nu te speria, Alexandru, e doar o pană de curent... Tu ești băiat mare, de-acum, nu te poți speria de o simplă cădere de curent, nu? Și-n plus, știi că eu sunt aici, lângă tine, mereu. Te-am părăsit eu vreodată?

Era asistentă de mulți ani și îngrijise mulți pacienți cu probleme psihice, însă Alexandru era un caz aparte și în acești câțiva ani de când fusese angajată aici, se apropiase atât de mult de el, încât îl cunoștea mai bine ca oricine iar el avea încredere în ea așa cum n-a avut niciodată în altcineva.

Aflase când îl luase în grijă că se născuse ca un copil normal, dar că în doar câțiva ani evoluția lui fusese uimitoare pentru cei din jur. Înțeleseseră repede că era un copil supradotat, cu o inteligență sclipitoare. Învățase să citească la trei ani, apoi ajunsese, în scurt timp, să discute lucruri citite prin cărți de care părinții lui nu aveau habar, ba chiar și profesorii îl priveau uimiți, căci temele lui de discuție întreceau cu mult posibilitățile lor intelectuale.

Apoi, ceva se întâmplase, însă nimeni nu-și amintea să fi văzut ceva anume, iar doctorii veniți să-l consulte mai târziu, când el deja devenise un caz medical, nu reușiră să găsească vreo explicație pentru această cumplită transformare.

În scurt timp, Alexandru nu mai ieșise din casă.

Stătea zilnic în fața computerului și inventa povești: într-o zi, el era un pictor ce umbla cu șevaletul pe umăr, pentru ca a doua zi, să se transforme într-o fată frumoasă, naufragiată de prin cine știe ce galaxie... și pentru că ea, asistenta, era tot timpul lângă el și-i devenise cea mai apropiată ființă, fata din povești îi luase, treptat, numele ei...

- Dragul meu, te-ai speriat, văzându-te singur, când toată lumea ta de fantasmе a pierit, odată cu acest scurt-circuit; dar stai liniștit, curentul electric va fi reparat și calculatorul va porni din nou, aducându-ți înapoi oameni, stele, stihuri și strune de vioară, iar Alexandru și Angela se vor reîntâlni iar și iar, în orice locuri și timpuri va dori să zboare sărmana ta minte rătăcită...

Și îl mângâie și-i spuse cuvinte frumoase cu vocea ei blândă, până când becul se aprinse din nou și totul reintră în normal.

Contents

Prefață	4
1	6
2	19
3	29
4	40
5	48
6	57
7	68
8	84
9	93
10.....	102
11.....	111
12.....	121
13.....	136
14.....	148
15.....	162
16.....	177
17.....	192
18.....	208